
STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE PRO ÚZEMÍ MAS SDRUŽENÍ SPLAV

---

období: 2014 – 2022

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

OBSAH

1. POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU	5
1. 1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS	5
1. 1. 1. IDENTIFIKACE PRÁVNICKÉ OSOBY A JEJÍ ORGÁNY	6
1. 1. 2. POPIS MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ A JEHO ORGÁNY	7
1. 2. HISTORIE MAS, ZDŮVODNĚNÍ VZNIKU A ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ	10
1. 2. 1. VZNIK MAS SDRUŽENÍ SPLAV	10
1. 2. 2. ÚZEMNÍ ROZVOJ MAS	10
1. 2. 3. ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ	11
1. 3. POPIS ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI A ČLENŮ MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ	12
1. 4. PŘEHLED ČLENŮ TÝMU PRO PŘÍPRAVU A ZPRACOVÁNÍ STRATEGIE	15
2. ANALYTICKÁ ČÁST	16
2. 1. SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA ÚZEMÍ	16
2. 1. 1. ÚVOD	16
2. 1. 2. OBYVATELSTVO	20
2. 1. 3. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	28
2. 1. 4. DOPRAVA	29
2. 1. 5. VYBAVENOST OBCÍ A SLUŽBY	31
2. 1. 6. BYDLENÍ	33
2. 1. 7. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	35
2. 1. 8. ŽIVOT V OBCÍCH	38
2. 1. 9. PODNIKÁNÍ, VÝROBA, ZAMĚSTNANOST	38
2. 1. 10. BEZPEČNOST	41
2. 1. 11. CESTOVNÍ RUCH	42
2. 1. 12. ZEMĚDĚLSTVÍ	45
2. 1. 13. SPECIFICKÉ OBLASTI NA ÚZEMÍ MAS	48
2. 2. ANALÝZA CHKO ORLICKÉ HORY	49
2. 3. ÚZEMNÍ PLÁNY A ROZVOJOVÉ PLOCHY	51
2. 4. VÝSLEDKY KOMUNITNÍCH PRŮZKUMŮ	52
2. 4. 1. OBDOBÍ 2012-2014	52
2. 4. 2. OBDOBÍ 2015	57
2. 5. ZHODNOCENÍ REALIZACE SPL 2007-13 (PROGRAM LEADER)	59
2. 6. KARTY OBCÍ	63
2. 7. VYHODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU ÚZEMÍ	64
2. 7. 1. SWOT ANALÝZA	65
2. 7. 2. ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB	67
2. 7. 2. 1. ANALÝZA PROBLÉMŮ	67
2. 7. 2. 2. ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB	69
2. 7. 2. 3. PŮSOBENÉ FONDŮ EU PŘI ODSTRANĚNÍ PROBLÉMŮ ÚZEMÍ	70
3. STRATEGICKÁ ČÁST	72
3. 1. MISE, VIZE A PRINCIPY ROZVOJE	72
3. 2. STROM CÍLŮ A INDIKÁTORY	73
3. 3. POPIS PRIORITYNÍCH OBLASTÍ	76
3. 4. POPIS TÉMAT A AKTIVIT SCLLD	77
3. 5. INTEGROVANÉ A INOVATIVNÍ RYSY SCLLD	98

3. 6. VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY	99
3. 6. 1. ZMAPOVÁNÍ STRATEGIÍ, JEJICHŽ REALIZACE SE ODEHRÁVÁ V ÚZEMÍ	99
3. 6. 2. SOULAD SE STRATEGICKÝMI DOKUMENTY	101
3. 6. 3. SOULAD S OPERAČNÍMI PROGRAMY	105
3. 6. 4. SOULAD SE STRATEGIÍ ROZVOJE CHKO ORLICKÉ HORY	107
3. 7. AKČNÍ PLÁN	107
3. 7. 1. ZÁSOBNÍK ZÁMĚRŮ Z ÚZEMÍ MAS SDRUŽENÍ SPLAV	107
3. 7. 2. FORMY ZAPOJENÍ MAS DO REALIZACE PROJEKTŮ V ÚZEMÍ	108
3. 7. 2. 1. ZÁMĚRY Z ÚZEMÍ MAS FINANCOVANÉ VLASTNÍMI ZDROJI ŽADATELŮ BEZ MOŽNOSTI DOTAČNÍ PODPORY	109
3. 7. 2. 2. ZÁMĚRY Z ÚZEMÍ MAS FINANCOVANÉ Z DOTAČNÍCH PROGRAMŮ ČR A EU MIMO CLLD	110
3. 7. 2. 3. PŘÍMÁ FINANČNÍ PODPORA ROZVOJOVÝCH ZÁMĚRŮ ŽADATELŮ Z ÚZEMÍ MAS V RÁMCI FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ SCLLD	110
3. 7. 3. PROGRAMOVÉ RÁMCE	115
3. 7. 3. 1. ROZVOJ VENKOVSKÝCH OBCÍ	115
3. 7. 3. 2. ROZVOJ ZEMĚDĚLSTVÍ A DALŠÍCH PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT	128
3. 7. 3. 3. ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ STABILITA	142
3. 7. 3. 4. ZLEPŠENÍ A OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	157
4. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	162
4. 1. ŘÍDÍCÍ A REALIZAČNÍ STRUKTURA MAS	163
4. 2. POPIS POSTUPŮ PŘI REALIZACI PROGRAMOVÝCH RÁMCŮ SCLLD	163
4. 2. 1. OBECNÉ POSTUPY	163
4. 2. 2. SPECIFIKA PROGRAMOVÝCH RÁMCŮ	169
4. 3. POPIS ANIMAČNÍCH AKTIVIT	171
4. 4. POPIS SPOLUPRÁCE MAS NA NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ ÚROVNI	173
4. 4. 1. PŘIPRAVOVANÉ PROJEKTY SPOLUPRÁCE	173
4. 4. 2. DALŠÍ PŘIPRAVOVANÉ PROJEKTY	176
4. 5. POPIS ZVLÁŠTNÍCH OPATŘENÍ PRO HODNOCENÍ (MONITORING A EVALUACE)	177
4. 5. 1. INDIKÁTORY	177
4. 5. 2. MONITOROVÁNÍ	177
4. 5. 3. HODNOCENÍ	178
4. 5. 4. UDRŽITELNOST	178
4. 5. 5. KONTROLA ČINNOSTI MAS	178
4. 5. 6. EVALUACE	178
4. 5. 7. ARCHIVACE	179
4. 6. VÝHLED ČINNOSTI MAS SDRUŽENÍ SPLAV V DALŠÍM OBDOBÍ (PO R. 2022)	179

SEZNAM PŘÍLOH

- 1 Finanční plán a indikátory pro programové rámce SCLLD MAS Sdružení SPLAV
- 2 Mapa území a seznam obcí SCLLD MAS Sdružení SPLAV
- 3 Analýza rizik SCLLD MAS Sdružení SPLAV
- 4 Čestné prohlášení statutárního zástupce MAS k žádosti MAS Sdružení SPLAV
- 5 Popis postupu zapojení komunity do vypracování SCLLD MAS Sdružení SPLAV
- 6 Kopie žádosti o standardizaci MAS Sdružení SPLAV
- 7 Kopie osvědčení o standardizaci MAS Sdružení SPLAV
- 8 SCLLD MAS Sdružení SPLAV 2014 – 22
- 9 Doklady o komunitním projednávání SCLLD MAS Sdružení SPLAV
- 10 Statistická data území MAS Sdružení SPLAV
- 11 Přehled ÚPD obcí na území MAS Sdružení SPLAV
- 12 Karty obcí z území MAS Sdružení SPLAV
- 13 Zásobník projektů pro SCLLD MAS Sdružení SPLAV
- 14 Harmonogram výzev SCLLD MAS Sdružení SPLAV
- 15 Přehled rozvojových ploch na území MAS Sdružení SPLAV

1 POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU

1. 1. ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS

Zájmové území Místní akční skupiny Sdružení SPLAV se nachází ve střední a jižní části okresu Rychnov nad Kněžnou a zaujímá většinu jeho území. Území je kompaktní, zhruba čtvercového půdorysu, na severovýchodě přiléhá k hranici s Polskem, na jihovýchodě kopíruje hranici Královéhradeckého kraje a tok řeky Divoké Orlice. Severozápadní a jihu západní částí sousedí území MAS s dalšími obcemi Královéhradeckého kraje.

K 1. 1. 2015 patří do území MAS Sdružení SPLAV 31 obcí na rozloze 48 090 ha s celkem 35 536 obyvateli. Členskými obcemi jsou obce střední velikosti od 200 do 1 000 obyvatel, výjimku tvoří města Rychnov nad Kněžnou, Vamberk, Rokytnice v Orlických horách a Solnice, městys Doudleby nad Orlicí a obce Kvasiny, Skuhrov nad Bělou a Potštein, které tuto velikost převyšují.

Do území místní akční skupiny náleží tyto obce (abecedně řazeno): Bartošovice v Orlických horách, Bílý Újezd, Byzhradec, Černíkovice, Doudleby nad Orlicí, Jahodov, Javornice, Kvasiny, Libel, Liberk, Lično, Lukavice, Lupenice, Orlické Záhoří, Osečnice, Pěčín, Potštein, Rokytnice v Orlických horách, Rybná nad Zdobnicí, Rychnov nad Kněžnou, Říčky v Orlických horách, Skuhrov nad Bělou, Slatina nad Zdobnicí, Solnice, Synkov-Slěmeno, Třebešov, Tutleky, Vamberk, Voděrády, Záměl, Zdobnice.

Místní akční skupina Sdružení SPLAV byla založena 15. 12. 2004 jako sdružení osob podle zákona č.83/1990 Sb. O sdružování občanů. K 1. 1. 2014 došlo v souladu se změnou občanského zákoníku ke změně právní subjektivity Sdružení SPLAV z občanského sdružení na zapsaný spolek.

mapa: působení MAS (stav k 1. 1. 2015)

1. 1. 1. IDENTIFIKACE PRÁVNICKÉ OSOBY A JEJÍ ORGÁNY

přesný název místní akční skupiny (dále jen 'MAS'): Sdružení SPLAV, z.s.

sídlo: Skuhrov nad Bělou čp. 84, 517 03 Skuhrov nad Bělou

telefon: +420 732 578 889

e-mail: info@sduzenisplav.cz

právní forma: zapsaný spolek

IČO: 269 83 389

statutární zástupce: předseda a místopředseda

předseda: Farma Tichý a spol. a.s., zástupce Tichý Pavel (znovu zvolen na dobu čtyř let dne 6. 5. 2014)

místopředseda: Město Rokytnice v Orlických horách, zástupce Hudousek Petr (zvolen na dobu čtyř let dne 6. 5. 2014)

manažer: Kateřina Holmová, Ing.arch.

orgány MAS:

Programový výbor

Sdružení Villa Nova Uhřínov – středisko experimentální archeologie a regionálních dějin, zástupce Dragoun Bohumír, PhDr.

ZDOBNICE, a.s., zástupce Dušek Josef, Ing.

Město Rokytnice v Orlických horách, zástupce Hudousek Petr

FARMA BROCNÁ s.r.o., zástupce Kunc Josef

Občanské sdružení rodičů a přátel dětí s handicapem ORION, zástupce Mikušová Ilona, PharmDr.

Obec Orlické Záhoří, zástupce Špinler Vojtěch

Farma Tichý a spol. a.s., zástupce Tichý Pavel

Výběrová komise

Milan Bárta, zástupce Bárta Milan

SK Solnice, zástupce Hrubý Milan

ORLICKO a.s., zástupce Mareš Petr

Obec Lično, zástupce Vilímek Tomáš, Bc.

Obec Libel, zástupce Šeda Vlastimil

Obec Voděrady, zástupce Hejna Michal

Má vlast – můj domov, o.s., zástupce Trejtnarová Marie

Náhradníci

Rudolf Poláček, zástupce Poláček Rudolf

FARMA ORLICE o.p.s., zástupce Suchár Petr

Obec Černíkovice, zástupce Jedlinská Zdenka

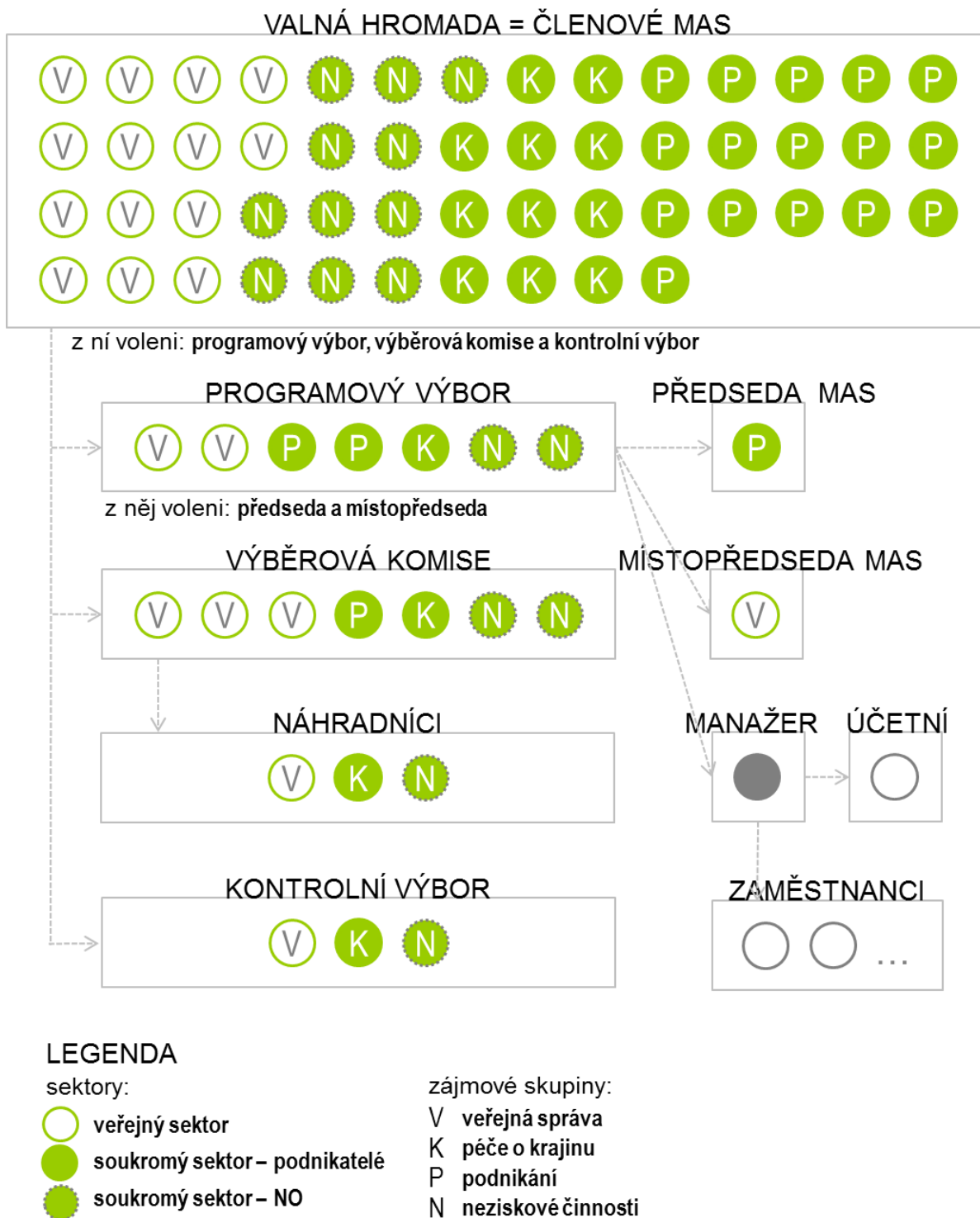
Kontrolní výbor

Horál, akciová společnost, Hláška, zástupce Dostál Jiří, Ing.

TJ Sokol Černíkovice, zástupce Dušek Václav

Obec Synkov-Slemeno, zástupce Kapčuk Vítězslav

graf: struktura MAS

1. 1. 2. POPIS MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ A JEHO ORGÁNY

Místní akční skupina (MAS) je pojem, pod kterým vystupuje zapsaný spolek Sdružení SPLAV pro činnost v programu LEADER. Kromě programu LEADER se Sdružení SPLAV, z.s. účastní i jiných dotačních programů EU a ČR a vyvíjí i další vlastní činnost. V rámci této činnosti vystupuje Sdružení SPLAV jako zapsaný spolek. Pro zjednodušení a přehlednost organizačních záležitostí jsou pro činnost

MAS v programu LEADER využívány tytéž orgány, které byly ustanoveny v rámci spolku. Je to možné, protože mezi členy spolku i v orgánech spolku jsou poměrně zastoupeny všechny zájmové skupiny, které v území spolku existují, a vytvářejí tak reprezentativní vzorek místního partnerství. Je samozřejmé, že význam místního partnerství není pouze v programu LEADER, ale při veškeré další činnosti Sdružení SPLAV, která tak podléhá iniciativě, dozoru a hodnocení veřejnosti.

MAS Sdružení SPLAV má k 1. 12. 2015 52 členů (partnerů MAS). Oproti původním 18 členům došlo k výraznému nárůstu jejich počtu zejména po sloučení se sousední MAS Vyhlídka v roce 2007 a dále pak postupným přijímáním nových zájemců. Noví členové jsou přijímáni na základě vlastní žádosti, vyplněná žádost i registrační list jsou předkládány k posouzení a schválení Valné hromadě členů MAS. Členská základna se dělí podle právní subjektivity na veřejný (obce) a soukromý (právnícké a fyzické osoby podnikatelé a neziskové organizace) sektor. Podle převažujícího zaměření činnosti se členové spolku dělí na 4 zájmové skupiny – veřejná správa (15), podnikání (17), péče o krajinu (10) a neziskové činnosti (10). Do těchto zájmových skupin se členové spolku hlásí na základě svého zájmu, bez ohledu na právní subjektivitu. Zájmové skupiny byly voleny tak, aby pokrývaly co největší šíři činnosti spolku a zároveň odpovídaly zaměření dosavadních i budoucích dotačních zdrojů, se kterými spolek hospodaří. **Výhodou takto koncipovaných zájmových skupin je, že každá oblast činnosti spolku se může opřít o skupinu odborníků a lidí, kteří se o tuto oblast činnosti zajímají a mají s ní zkušenosti. Díky tomu je činnost spolku bohatá a přitom účelná.**

Všichni členové Sdružení SPLAV se účastní zasedání Valné hromady a mají právo hlasovat a být voleni do orgánů.

Jednotlivé orgány vykonávají tyto základní činnosti:

Valná hromada

Je nejvyšším orgánem Spolku, je tvořena všemi členy Spolku (partnery MAS), její jednání je upraveno jednacím řádem. Do její kompetence spadá zejména:

- a) schválení stanov, jednacího řádu a dalších vnitřních předpisů Spolku a jejich změn, pokud nejsou právním řádem nebo rozhodnutím Valné hromady svěřeny jinému orgánu Spolku,
- b) zřízení povinných orgánů: Programového výboru, Kontrolního výboru, Výběrové komise,
- c) volba členů orgánů Spolku – v případě potřeby může měnit počet členů povinných orgánů, jejich působnosti a pravomoci, způsob jejich volby a odvolávání a způsob jednání,
- d) přijetí nebo vyloučení člena Spolku (partnera MAS),
- e) řešení problematiky členské základny,
- f) schválení úkolů Spolku na roční a delší období,
- g) distribuce veřejných finančních prostředků - schvaluje SCLLD (strategie komunitně vedeného místního rozvoje), a další strategické dokumenty zpracované Spolkem pro vlastní činnost, schvaluje výběrová a bodovací kritéria výběru projektů. Dále zodpovídá za provádění SCLLD v území MAS,
- h) schválení rozpočtu Spolku, účetní závěrky, výroční zprávy o činnosti a hospodaření Spolku,
- i) rozhodnutí o výši a termínu splatnosti členského příspěvku,
- j) rozhodnutí o fúzi nebo zrušení Spolku či zániku Spolku.

Programový výbor

Je rozhodovacím orgánem Spolku a má 7 členů. Doba mandátu člena je 4 roky, ze svých řad volí předsedu a místopředsedu spolku. Do kompetence Programového výboru spadá zejména:

- a) schválení, uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD,
- b) schválení přijetí dalších zaměstnanců Spolku,
- c) ustavení dalších orgánů Spolku v případě potřeby,
- d) koordinace činnosti Spolku,
- e) stanovení úkolů Spolku na roční a delší období,
- f) zpracování způsobu hodnocení a výběru projektů MAS vč. příslušných kritérií,

- g) schválení výzev MAS k podávání žádostí a vymezení kritérií výběru,
- h) stanovení výše alokace a výběr projektů MAS k realizaci na základě návrhu výběrového orgánu,
- i) další činnosti vyplývající z aktuální potřeby Spolku,
- j) svolání Valné hromady minimálně dvakrát ročně,
- k) kontrola plnění rozpočtu Spolku,
- l) rozhodování o předmětu a rozsahu podnikání a výtěžné činnosti.

Výběrová komise

Je výběrovým orgánem Spolku. Komise má 7 členů a 3 náhradníky. Svoji činnost vyvíjí zejména v rámci programu LEADER. Doba mandátu je určena Nejvyšším orgánem na max. 1 rok. Ze svých řad volí předsedu komise. Do kompetence této komise patří zejména:

- a) předvýběr projektů na základě objektivních kritérií – stanoví pořadí projektů podle jejich přínosu k plnění záměrů a cílů SCLLD.

Kontrolní výbor

Je kontrolním orgánem Spolku a má 3 členy, doba mandátu členů je určena nejvyšším orgánem – max. 4 roky, ze svých řad volí předsedu výboru. Do kompetence Kontrolního výboru spadá zejména:

- a) projednávání řádné a mimořádné účetní závěrky a výroční zprávy Spolku a jeho hospodaření,
- b) dohled nad souladem činnosti spolku se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD,
- c) nahlížení do účetních knih a jiných dokladů Spolku a kontrola tam obsažených údajů,
- d) svolání mimořádného jednání nejvyššího orgánu a rozhodovacího orgánu, jestliže to vyžadují zájmy Spolku,
- e) kontrola metodiky způsobu výběru projektů Spolku a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru Spolku,
- f) monitoring a hodnocení SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).

Předseda a místopředseda

Jsou voleni z členů Programového výboru na max. 4 roky. Do kompetence předsedy spadá zejména:

- a) předseda je statutárním orgánem Spolku a jedná jeho jménem,
- b) má právo podpisu jménem Spolku, toto právo může delegovat podle potřeby na jinou osobu v souladu s vnitřní směrnici,
- c) předseda je v případě nedosažitelnosti a nepřítomnosti zastupován místopředsedou s plnými právy.

Kancelář Spolku

Spolek má vedoucího zaměstnance (manažera) pro realizaci SCLLD v pracovně právním vztahu. Další zaměstnance zaměstnává podle potřeby.

- a) Pracovně-právní vztahy se řídí Organizačním a pracovním řádem Spolku.
- b) Spolek má internetové stránky, které obsahují minimálně tyto informace:
  - Zřizovací dokumenty (stanovy, zakládací listina).
  - Aktuální seznam členů (partnerů a zájmových skupin MAS).
  - Adresu sídla a kanceláře, konzultační hodiny a kontaktní osobu.
  - Mapu územní působnosti.
  - Výroční zprávu o činnosti a hospodaření Spolku.
  - Seznam členů povinných orgánů (rozhodovacího, výběrového a kontrolního).

Další orgány – zájmové skupiny

Členové Spolku – partneři MAS jsou podle svého zaměření a zájmů rozděleni do 4 zájmových skupin.

Jsou to skupiny:

- a) veřejná správa 15 členů (Prioritní oblast OBČANÉ, PR IROP)
- b) podnikání 17 členů (Prioritní oblast PODNIKÁNÍ, PR PRV)
- c) péče o krajinu 10 členů (Prioritní oblast PROSTŘEDÍ, PR OPŽP)
- d) neziskové činnosti 10 členů (průřez prioritních oblastí, PR OPZ)

1. 2. HISTORIE MAS, ZDŮVODNĚNÍ VZNIKU A ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ

1. 2. 1. VZNIK MAS SDRUŽENÍ SPLAV

Místní akční skupina Sdružení SPLAV sdružuje subjekty z území 31 obcí Rychnovska. Její současné území kopíruje s výjimkou 3 obcí území ORP Rychnov nad Kněžnou a s výjimkou 1 obce území DSO Mikroregion Rychnovsko. Tato shoda je důkazem, že obce v tomto území se sdružují přirozeně a tradice jejich dobrých vztahů a spolupráce pochází již z doby okresu Rychnov nad Kněžnou. Právě **ověřenost vztahů a vzájemná důvěra obcí vedly zakladatele MAS k vývěru a oslovení zakládající skupiny obcí, bezproblémovému založení MAS Sdružení SPLAV** a jejímu pozdějšímu sloučení s MAS Vyhlička, která sdružovala další skupinu obcí Rychnovska.

Nezbytnou podmínkou spolupráce je i společný zájem. Ten byl a je pro zastupitelstva obcí samozřejmý – prospěch občanů a obce. **Myšlenka založení MAS byla v regionu nová, nabízela nové možnosti rozvoje obcí a na území Rychnovska neměla v době zakládání MAS Sdružení SPLAV konkurenci.** Proto také obce s optimismem vstoupily do MAS.

První informativní setkání zájemců o založení MAS se konalo v září 2004, další následovala v krátkých, obvykle týdenních intervalech. Představitelé obcí i zástupci dalších subjektů absolvovali několik konzultací svého záměru na odborných pracovištích Ministerstva zemědělství a Státního zemědělského intervenčního fondu a na pracovní návštěvu byli pozváni členové již existující MAS Sdružení růže z Nových Hradů v Jižních Čechách.

Vedle představitelů obcí byly s nabídkou spolupráce v rámci programu LEADER osloveny i další subjekty činné v území, zejména zemědělské podniky a soukromě hospodařící zemědělci. Právě jejich zájem o program LEADER a aktivní práci v místní akční skupině byl významným impulsem k pokračování v přípravách MAS. Zájem podílet se na analýze potřeb území a hledání záměrů dalšího rozvoje projevil i další subjekty – školy, tělovýchovné jednoty a další neziskové organizace.

S vědomím, že vznikající skupina musí mít svou samostatnou právní subjektivitu, založili nejaktivnější zájemci občanské sdružení a požádali o jeho registraci a přidělení IČO. Zakladateli Sdružení SPLAV byl pan Bc. Vladimír Bukovský, předseda DSO Mikroregion Bělá; pan Vítězslav Kapčuk, starosta obce Synkov-Slemeno a pan Rudolf Poláček, ředitel farmy Statek Uhřinov, a. s. Místní akční skupina Sdružení SPLAV byla založena dne 15. 12. 2004 v Solnici. Na tomto prvním jednání MAS byl schválen název, stanovy, statutární zástupci a další orgány MAS. Předsedou Místní akční skupiny byl zvolen pan Bc. Vladimír Bukovský, starosta obce Skuhrov nad Bělou a předseda Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Bělá. Dále byly dohodnuty další kroky činnosti.

1. 2. 2. ÚZEMNÍ ROZVOJ MAS

MAS Sdružení SPLAV vznikala postupně z původních 5 obcí mikroregionu Bělá a rozrůstala se v několika vlnách. K obcím Mikroregionu Bělá se na počátku roku 2005 přidalo dalších 10 obcí Rychnovska a v roce 2006 také obec Deštné v Orlických horách a okresní město Rychnov nad Kněžnou. K zásadnímu rozšíření MAS pak došlo 2007 vstupem sousední MAS Vyhlička do Sdružení SPLAV a sloučením katastrálních území obcí na území obou subjektů pod působnost MAS Sdružení SPLAV. Území se tak rozšířilo o dalších 15 obcí. Důvodem sloučení území byla blízká spolupráce obou MAS a blízkost priorit rozvoje území. Od té doby nedošlo k významnějším územním změnám, po odstoupení obce Deštné v Orlických horách v roce 2013 je nyní součástí MAS 31 obcí.

1. 2. 3. ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ

Od svého založení zaměřuje Sdružení SPLAV svou činnost na několik hlavních oblastí. Vedle toho základního – uplatnění Programu rozvoje venkova a dalších programů na podporu rozvoje venkova metodou LEADER, je to **zaměstnanost a sociální stabilita regionu, volný čas dětí a mládeže a mezinárodní spolupráce**. V těchto směrech činnosti uskutečnila MAS níže uvedené projekty.

LEADER:

Společně pro lidi a venkov – příprava strategie

Společně pro lidi a venkov 2005

Společně pro lidi a venkov 2006

Společně pro lidi a venkov 2007-13

Zaměstnanost:

Manažerem neziskové organizace I.

Manažerem neziskové organizace II.

Nová příležitost

Regionální průvodci Orlických hor

Vzájemná pomoc

Zemědělcův rok

Volný čas:

Dětský tábor 2005, 2006, 2007, 2008

Letní tábor mládeže 2008, 2009, 2011

Poznávací soutěž Prázdniny s žabkou

Soutěž pro školy Výlet na Hanou

Mezinárodní spolupráce:

Mezinárodní setkání 2005

Česko-polské setkání 2006 a 2007

Local Product Development Network – Síťování v marketingu místní produkce

International Days of Culture – Mezinárodní kulturní dny

Cooperation in Cultural Heritage Utilisation – Spolupráce při využívání kulturního dědictví

Czech, Estonia, Slovakia – same problems, different solutions/Česko, Estonsko, Slovensko – stejné problémy, různá řešení

Villages without Fences – Otevřené vesnice

Gardens at the Weir – Zahrady u SPLAVu

Řada aktivit MAS však probíhá i mimo projektovou činnost, a to formou pravidelných akcí pro veřejnost (Venkovské slavnosti 2010-15, farmářské trhy, výlety, přednášky, soutěže, společenská setkání...), **pravidelných neformálních akcí pro členy MAS** (soutěž v kuželkách, ve střelbě ze vzduchovky, grilování, posezení, zájezdy, prohlídky projektů...), **informací v tisku, propagací činnosti, apod.**

Veškerá činnost MAS je podložena komunitně připraveným strategickým plánem.

První Integrovaná strategie rozvoje pro území MAS byla sestavena v roce 2005 s podporou programu LEADER+ a byla zaměřena především na řešení jednodušších problémů území, řešitelných menšími finančními prostředky. Tato strategie byla následně rozpracována pro uplatnění programu LEADER ČR 2005 a LEADER ČR 2006 a naplněna 13 podpořenými projekty vnějších subjektů a několika vlastními projekty.

Práce na Strategii rozvoje pro první programové období 2007-13 byly zahájeny v roce 2007 vyhodnocením úspěšnosti předcházející integrované strategie. Bylo posuzováno především plnění

stanovených cílů a jejich indikátorů a zjišťováno, proč někde nebylo dosaženo předpokládaných hodnot, o která témata byl největší zájem, jaké subjekty byly neaktivnější atp. Výsledkem tohoto hodnocení bylo zjištění, že nejprospěšnější je MAS pro své území ve finanční a odborné podpoře projektů z programu LEADER, dále v pomoci znevýhodněným skupinám občanů vytvářením alternativních pracovních míst a sociálních vazeb v obecních komunitách, v nabídce volnočasových aktivit pro děti a mládež a také v přinášení informací a kontaktů na různé venkovské subjekty z jiných částí ČR i zahraničí. Tato zjištění byla využita pro přípravu činnosti MAS v dalším období formou 4 podrobných tematicky zaměřených strategických dokumentů – Strategického plánu LEADER, Strategického plánu Lidské zdroje, Strategického plánu Mládež a Strategického plánu Mezinárodní spolupráce.

Integrovaná strategie komunitně vedeného místního rozvoje na území MAS Sdružení SPLAV pro období 2014-22 je opět založena na podrobném vyhodnocení předcházejícího období. Průběžně byly vyhodnocovány zejména výsledky dosažené při realizaci strategie LEADER, aby strategický plán pro další období pracoval s co nejrealističtějšími cíli. Na základě vyhodnocení předcházejícího období, zjištění zvyšujícího se zájmu o projekty LEADER a některá témata a také na základě předpokladu, že bude rozšířen počet témat, která budou touto metodou podporována, se MAS rozhodla doplnit dosavadní jednotný Strategický plán komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) o 4 úžeji zaměřené kapitoly – **Programový rámec IROP (Rozvoj venkovských obcí), Programový rámec OPZ (Zaměstnanost a sociální stabilita), Programový rámec PRV (Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit) a Programový rámec OPŽP (Zlepšení a ochrana životního prostředí)**. Každá z těchto kapitol obsahuje jak cíle splnitelné samostatnou činností MAS, tak cíle stanovené pro realizaci projektů LEADER žadatelů z území MAS, tak i cíle uskutečnitelné pouze za spolupráce MAS s jinými subjekty z ČR i zahraničí. Těmito čtyřmi kapitolami SCLLD budou nahrazeny dosavadní strategické plány LEADER, Lidské zdroje, Mládež a Mezinárodní spolupráce platné v předcházejícím období. Další strategické dokumenty budou podle potřeby dopracovány.

Pro veškerou činnost spojenou s tvorbou a realizací strategických dokumentů využívá MAS Sdružení SPLAV především vlastní členskou základnu, zaměstnance MAS, partnerské organizace a veřejnost z území. Významnými partnery při uskutečňování záměrů MAS jsou zástupci obcí na území MAS a dalších orgánů veřejné správy. Velkým přínosem je i možnost přenosu zkušeností a dobré praxe od zahraničních partnerských MAS z Finska, Velké Británie, Polska a Estonska.

1. 3. POPIS ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI A ČLENŮ MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ

příloha č. 3.: Popis postupu zapojení komunity do vypracování SCLLD MAS Sdružení SPLAV

Integrovaná rozvojová strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Sdružení SPLAV pro rok 2014-22 je výhradním dílem zaměstnanců a členů místní akční skupiny. Při její přípravě byly z vnějších služeb využity pouze služby facilitátorky pro veřejná projednávání jednotlivých částí dokumentu, Českého statistického úřadu pro získání některých popisných dat, Správy CHKO Orlické hory pro získání informací o jejich činnosti a záměrech pro další období a Centra investic, rozvoje a inovací v Hradci Králové pro zpracování některých mapových podkladů.

1. Přípravné práce pro sestavení strategie probíhaly již v minulém období průběžným monitoringem a vyhodnocováním výsledků projektů LEADER po ukončení každé výzvy. Sběr dat prováděl pověřený zaměstnanec MAS a předkládal jej k vyhodnocení, přípravě dalších výzev a porovnání s cíli aktuálního SPL členům Programového výboru na jejich pravidelných zasedáních. Ti následně přednesli výslednou informaci na nejbližším zasedání Valné hromady MAS. **Díky tomuto postupu měli členové MAS**

v každé chvíli vždy aktuální informace o plnění cílů Strategického plánu LEADER a podnět k diskusi a zamyšlení nad nastavenými cíli a indikátory.

2. Vlastní práce na analytické části strategie pro období 2014-22 byly zahájeny na počátku roku 2013. Probíhaly vícekolajně.

- Úkolem pověřeného zaměstnance MAS byl výběr statistických dat vztahujících se k území a na jejich základě zpracování objektivního profilu území s vyzvednutím vývojových trendů, kvalit a nedostatků v té které oblasti.

- Další zaměstnanec MAS studoval územní a strategické plány obcí a vyhledával plánované záměry a rozvojové plochy na území obcí jako podklad pro formulaci opatření a indikátorů strategie.

- Úkolem členů Programového výboru byl sběr informací, názorů a námětů od členů MAS a členů Zastupitelstev obcí z území MAS. Při těchto vícehodinových návštěvách každé z obcí byly zástupcům obce pokládány stejné otázky týkající se aktuální situace v obci i záměrech do budoucna, zjišťovány názory na činnost MAS a předávány informace o připravovaném strategickém dokumentu a jeho významu. Stejný postup, tedy osobní jednání, diskuze, vysvětlování, byl zvolen i při komunikaci s členy MAS. Zasedání Valné hromady bylo v letech 2013-14 za účelem projednávání připravovaného strategického plánu uspořádáno 8x, k rozhovorům s členy MAS byly využívány i další vhodné příležitosti. Výsledkem této rozsáhlé akce bylo zjištění aktuální situace v obcích a plánovaných aktivit obcí a dalších subjektů z území MAS jako podklad pro formulaci problémů území a cílů MAS v jejich odstranění a také jako podklad pro doplnění seznamu připravovaných záměrů o další, neveřejné, subjekty.

- Členové MAS s pomocí zkušené facilitátorky přizvali k diskuzi o regionu veřejnost. Bylo uspořádáno 10 setkání s různými zájmovými skupinami občanů zastupujícími celé spektrum obyvatel obcí. Výsledky těchto řízených diskuzí byly opět zohledněny při formulaci problémů území a cílů MAS pro další období. Práce s veřejností probíhala i na webových stránkách Sdružení SPLAV a dalších.

- V rámci příprav i vlastního zpracování SCLLD bylo rovněž realizováno 5 dotazníkových šetření, které byly adresovány představitelům všech obcí v územní působnosti MAS. Šetření se zúčastnili všichni starostové v území. Výstupy dotazníkových průzkumů jsou samostatnou kapitolou strategie.

- Všechny získané informace a zpracovávané dokumenty byly průběžně diskutovány na poradách zpracovatelského týmu SCLLD, který byl sestaven ze zaměstnanců MAS, členů Programového výboru a několika představitelů zájmových skupin, porovnávány a provázány a zapracovávány do připravovaných dokumentů. Jednotlivé kapitoly strategického plánu byly před ukončením opět předkládány členům MAS k diskusi, posouzení a schválení. Pro každou obec byla zpracována tzv. Karta obce obsahující základní popis, investiční záměry pro obd. 2014-22, demografické zvláštnosti, názory veřejnosti na obec, doporučení MAS k rozvoji obce a posléze i seznam opatření Integrované strategie MAS, kterými bude možné rozvojové projekty realizovat. Karty byly předány zastupitelstvům obcí k posouzení a připomínkování a chybějící údaje byly doplněny. **Díky takto zvolenému postupu zohledňuje zpracovaná analytická část objektivní situaci území MAS i subjektivní pocity jeho obyvatel a je správným podkladem pro stanovení strategických cílů pro příští období.**

3. Vyústěním analytických prací byla formulace SWOT analýzy. Na základě předchozích zjištění zpracoval řešitelský tým seznam slabých a silných stránek, hrozeb a doporučení pro území MAS. Tento první návrh byl předán členům MAS k diskusi. Pod vedením facilitátorky byli členové MAS a další zájemci rozděleni do 3 zájmových skupin (veřejná správa, podnikatelé, neziskové organizace) a hodnotili navržené teze ze svého hlediska přidělováním bodů a navrhováním vlastních tezí. Soubor návrhů i bodových hodnocení byl facilitátorkou zpracován a následně zapracován do SWOT analýzy pověřeným členem realizačního týmu. **Výhodou takto zpracované SWOT analýzy je uplatnění zásadních názorů všech zájmových skupin občanů ve společném dokumentu.**

4. SWOT analýzu převzal realizační tým projektu k formulaci rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu. Po vypracování prvních návrhů Stromu problémů a Stromu cílů, byly tyto dokumenty opět předány členům MAS k posouzení. **Programový výbor vytyčil tři hlavní témata plánu činnosti MAS na období 2014-22 – Občané, Prostředí a Podnikání**, která zahrnují veškerou problematiku na území

MAS, a formuloval cíle, kterých by bylo potřeba dosáhnout. Největší diskuze mezi členy MAS se odehrála právě nad vhodnou formulací mise MAS a vize jejího působení tak, aby byla přiměřená možnostem MAS a zároveň byla pro území MAS skutečně významná a jedinečná. Diskuze probíhala i prostřednictvím e-mailu a na webových stránkách MAS.

5. Souběžně rozpracovávali členové realizačního týmu stanovené tematické oblasti do jednotlivých opatření a podopatření. Ta byla opět předmětem četných porad týmu a odsouhlasený návrh byl předložen členům Valné hromady. Facilitátorkou připravená hra, při níž jednotliví účastníci hovořili o svých projektových záměrech, prověřila komplexnost navržených opatření. Chybějící témata byla na místě diskutována a doplněna, nevyužitá opatření byla odstraněna. Valnou hromadou předschválený dokument byl dopracován členy realizačního týmu, rozeslán členům k připomínkám a zveřejněn na webových stránkách MAS. Souběžně proběhlo i projednání seznamu opatření a podopatření v zájmových skupinách. Diskuze byly vedeny nad podrobností podopatření, o výdajích, které budou podporovány, i předpokládaném zájmu žadatelů o dané téma. **Soubor priorit, opatření a podopatření tak obsahuje možnost podpořit všechny známé projektové záměry z území MAS, které se shodují s jejími cíli.**

6. V roce 2015 pokračovaly práce na sestavení strategického plánu přípravou Akčního plánu a Plánu implementace SCLLD. Veřejnost, starostové obcí i členové MAS byli znovu dotázáni na připravované záměry, cíle a opatření strategie byly konzultovány na odborných pracovištích ORP Rychnov n/K., Úřadu práce v RK, Správy CHKO Orlické hory, v řadě vzdělávacích institucí a ve všech obcích na území MAS. Souběžně se schvalováním finální podoby jednotlivých operačních programů nabyly na intenzitě i konzultace připravovaných záměrů. Členové realizačního týmu se účastnili mnoha školení, která k přípravě SCLLD organizovaly řídicí orgány jednotlivých programů i další subjekty. MAS se také intenzivně zapojila do spolupráce v rámci Krajské sítě MAS, kde proběhlo mnoho diskuzí a výměny know-how. Doposud zpracované části SCLLD (analytická a strategická) byly v dubnu předány k oponentuře pověřené agentuře MMR a v červenci byla MAS předána doporučení k úpravě některých částí. Náměty byly diskutovány v MAS a jsou zapracovány do výsledného dokumentu. **Dokument je tak připraven k oponentuře u jednotlivých ŘO.**

7. Nejvýznamnějšími kapitolami SCLLD dokončovanými v druhé polovině roku byla kapitola Monitorovacích indikátorů, Akční a Implementační plán a Programové rámce. Seznam možných indikátorů byl vypracován zaměstnancem MAS s využitím Národního číselníku indikátorů a indikátorů jednotlivých operačních programů. Vhodné indikátory vybrané z těchto zdrojů byly doplněny dalšími indikátory navrženými členy realizačního týmu. Poměrně obsáhlý seznam pak byl členy MAS redukován podle možnosti sledování a plnění indikátoru činností MAS. Složitě bylo přiřazení cílových hodnot k finálním indikátorům, proto byly cílové hodnoty mnohokrát diskutovány jak na půdě MAS, tak i KS MAS a s dalšími subjekty. Stejně složitě bylo zjistit i výchozí hodnoty u výsledkových indikátorů. V některých případech bylo využito hodnot doporučených řídicími orgány, jindy hodnot zjištěných ze statistických údajů, a v řadě případů i osobním zjištěním např. konzultací s pracovníky Úřadu práce v Rychnově n/K. a Odb. sociálních služeb MěÚ tamtéž. **Indikátory tak vycházejí z nejaktuálnějších dat a vývojových trendů.**

8. Akční plán, tedy harmonogram výzev jednotlivých opatření MAS se stanovením alokací, hodnot indikátorů a preferenčních kritérií, byl vícekrát v průběhu roku aktualizován z důvodu změn v Operačních programech, časových posunů i změn v přidělovaných alokacích. Spolupracovali na něm zaměstnanci kanceláře se členy 4 pracovních skupin MAS – veřejná správa, podnikání, neziskové činnosti a péče o krajinu. Nejintenzivnější byly diskuze v květnu až srpnu, kdy práce pracovních skupin vrcholila. Každá z nich měla na starost návrh akčního plánu v opatřeních podle svého zaměření a jeho projednání s veřejností. Navržené alokace, harmonogram výzev, indikátory i preferenční kritéria byly předloženy Valné hromadě MAS k posouzení v září 2015 na společném zasedání se starosty obcí a měst z území ORP Rychnov n/K. V průběhu posledních měsíců před odevzdáním strategického plánu Ministerstvu pro

místní rozvoj byly dohodnuté texty drobně upravovány v souvislosti s novými metodickými pokyny řídicích orgánů jednotlivých OP a zapracovávány do 4 Programových rámců.

9. Společně s Implementačním plánem zpracovaným zaměstnanci MAS na základě zkušeností z předcházejících období a v souladu s pravidly jednotlivých operačních programů byl Akční plán předložen členům Sdružení SPLAV k projednání a schválení nejprve dne 3. 12. na zasedání Programového výboru a po jeho odsouhlasení dne 10. 12. 2015 Valné hromadě MAS. Na tomto zasedání **schválili** členové Valné hromady MAS **Programové rámce a Akční plán strategického plánu komunitně vedeného místního rozvoje** a pověřili kancelář MAS jeho podáním na MMR.

příloha č. 9.: Doklady o komunitním projednávání SCLLD MAS Sdružení SPLAV

1. 4. PŘEHLED ČLENŮ TÝMU PRO PŘÍPRAVU A ZPRACOVÁNÍ STRATEGIE

Realizační tým pro přípravu SCLLD byl složen z těchto osob:

Zaměstnanci Sdružení SPLAV, z.s.

1. Koordinátor tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje v MAS Sdružení SPLAV, garant strategické části a Akčního plánu: Ing. arch. Kateřina Holmová, manažerka MAS
2. Garant analytické části dokumentu, Programových rámců a hodnot indikátorů: Mgr. Petr Olšar, analytik MAS
3. Garant vyhodnocení a evaluace ISÚ a SPL 2007-13, finančního a časového plánu realizace SCLLD: Renata Horáková, finanční manažerka MAS
4. Grafička, dokumentaristka, garant projektů spolupráce a animace: Ing. Kristina Garrido, mezinárodní koordinátorka MAS
5. Zpracovatel karet obcí, garant zapojení veřejné správy: Bc. Vladimír Bukovský, projektový manažer MAS

Služby

6. Facilitátor veřejných projednávání: Ing. Martina Doskočilová

Členové Programového výboru MAS – 7 osob

Představitelé zájmových skupin MAS – 8 osob

Členové MAS – 36 osob

Členové Zastupitelstev obcí na území MAS – 45 osob

Veřejnost – cca 86 přímo zapojených osob, 35 000 obyvatel regionu

2. ANALYTICKÁ ČÁST

2. 1. SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA ÚZEMÍ

příloha č. 10.: Statistická data území MAS Sdružení SPLAV

Socioekonomická analýza obsahuje základní informace o území MAS podstatné pro zpracování SWOT analýzy a Analýzy problémů a potřeb. Doplnující informace k prioritním oblastem, tématům a aktivitám, které jsou zařazeny do strategického plánu MAS, jsou dále uvedeny v kartách jednotlivých obcí (příloha 12) a kapitolách 3.3 a 3.4 Strategické části SCLLD.

2. 1. 1. ÚVOD

Území, které zahrnuje MAS Sdružení SPLAV, z.s., se nachází v severovýchodní části Čech při hranicích s Polskem. Celé leží v Královéhradeckém kraji, v okrese Rychnov nad Kněžnou. Území Sdružení SPLAV tvoří dva rozdílné krajinné celky, a to Orlické hory na východě a Podorlická pahorkatina na západě a jihozápadě území. Geomorfologicky patří území do Sudetské soustavy.

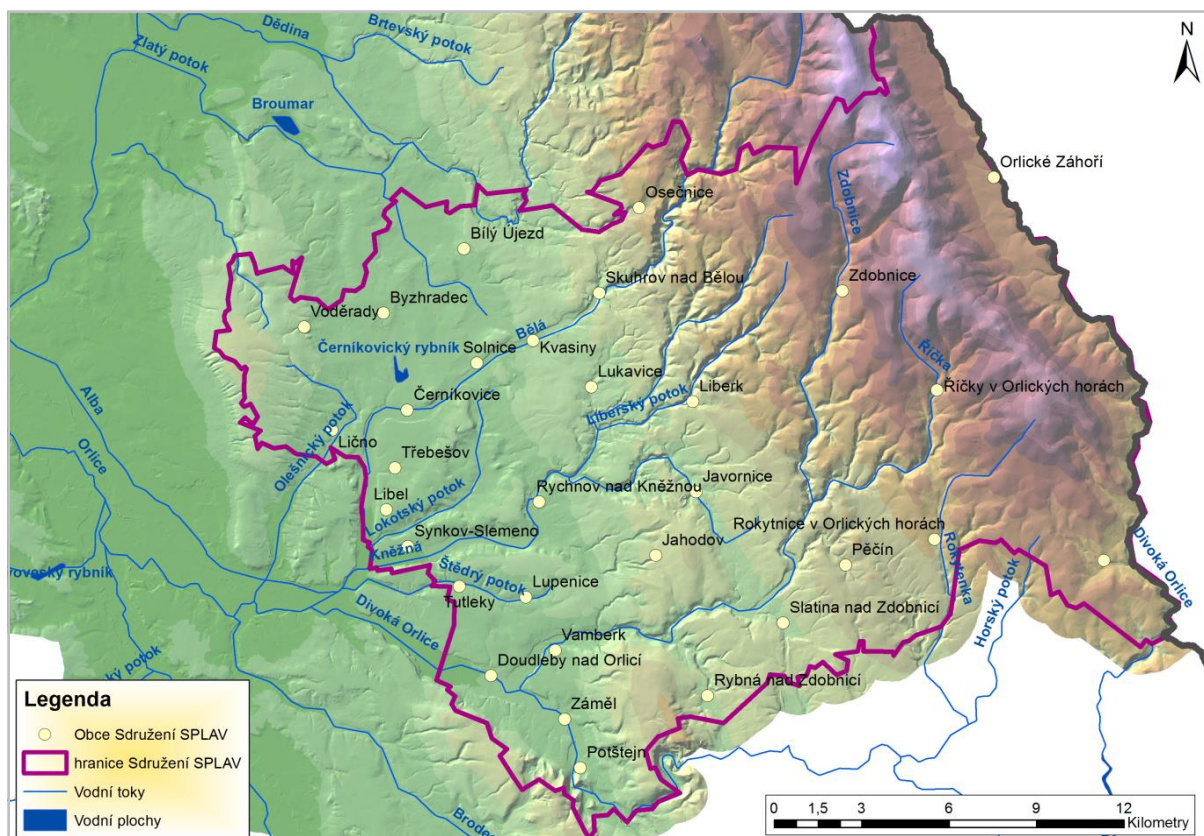
Orlické hory se dále dělí do tří částí, z nichž na území MAS leží nejvyšší a zároveň i nejrozsáhlejší část hor – Deštná hornatina. Součástí MAS je i hlavní hřeben Orlických hor, i když samotný nejvyšší vrchol (Velká Deštná), již leží cca 400 m mimo území MAS. Nejvyšším bodem v území MAS je vrchol hory Koruna s 1101 m. n. m., ležícím na severovýchodě území na katastru obce Liberk. Kromě toho některé další vrcholy překračují výšku 1000 m. n. n. - Jelenka 1083, Tetřevce 1043, Maruša 1042, U Kunštátské kaple 1041 a Homole 1001 m. n. m.

Na východ, směrem k Orlickému Záhoří a dále do Polska, mají Orlické hory výrazný sklon, zatímco na západ, do vnitrozemí se snižují mnohem pozvolněji. Zde přecházejí do mnohem širší Podorlické pahorkatiny a dále pak do Týnišťské kotliny, která je součástí Orlické tabule. Nejnižšími body území MAS jsou jednak hladina Divoké Orlice v místě, kde opouští hranice Sdružení SPLAV nedaleko Doudleb nad Orlicí, a také území okolo soutoku Kněžné a Bělé na katastru obce Synkov-Slemeno (obě cca 275 m. n. m.).

Výškové rozdíly na území MAS se projevují i v rozdílnosti podnebí. Na jihozápadě je podnebí mírné a poměrně teplé, v oblasti Orlických hor je chladnější s větším množstvím srážek, na hřebenech hor je pak chladné s častým výskytem sněhových srážek.

mapa: fyzická mapa území

Platné k 1. 1. 2015

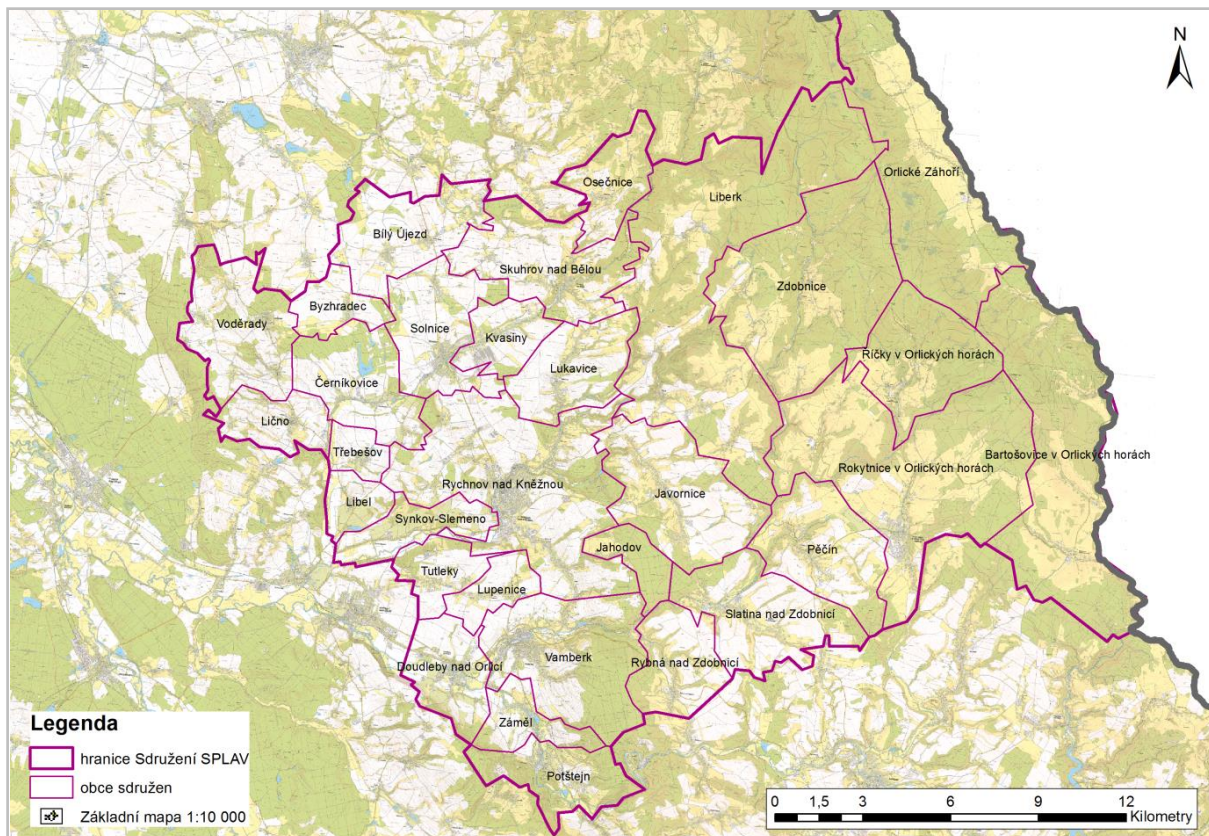
Z hlediska správního uspořádání je území MAS tvořeno především správním obvodem obce s rozšířenou působností (SO ORP) Rychnov nad Kněžnou. Do území MAS Sdružení SPLAV patří všechny obce tohoto SO ORP s výjimkou tří malých obcí jihu správního obvodu, a to Lhot u Potštejna, Polomi a Prorub. Na druhé straně jsou pak součástí MAS Sdružení SPLAV dvě obce ze sousedního SO ORP Kostelec nad Orlicí (Doudleby nad Orlicí a Tutleky).¹⁾

Jak vyplývá z úvodních odstavců, reliéf MAS je poměrně členitý, zejména pak jeho horská část. Na druhé straně podhorská část ležící na západě a jihozápadě MAS má terén jen velmi mírně vlnitý. Odlišnosti mezi těmito dvěma částmi MAS se netýkají jen přírodních podmínek, ale i osídlení, příp. dalších charakteristik. Proto jsou zpracovány některé ukazatele zvláště za obce, ležící v Orlických horách (horská oblast) a ostatní obce, ležící mimo toto pohoří (podhorská oblast). Rozmístění obcí a vymezení dle oblastí ukazuje přiložená mapa (kartogram).

Celková rozloha MAS je 481 km² (téměř polovina rozlohy okresu Rychnov n/K), obě části MAS (horská i podhorská) jsou přibližně stejně rozsáhlé. Přitom však počet obyvatel obou částí je značně odlišný. Zatímco v podhorské části žilo k 1. 1. 2015 celkem 30 409 obyvatel, na území horské části MAS bydlelo pouze 5 127 obyvatel. Na území horské části se nachází jediné město – Rokytnice v Orlických horách, ostatní města i obce nad 1000 obyvatel jsou již v podhorské části.

¹ Některá data jsou k dispozici pouze za správní obvody. Vzhledem k tomu, že se území v podstatě kryje se SO ORP Rychnov nad Kněžnou, jsou v těchto případech použita data správních obvodů jako hodnoty za celé území MAS SPLAV. Vždy je to v textu, příp. v tabulce uvedeno.

mapa: mapa obcí

Platné k 1. 1. 2015

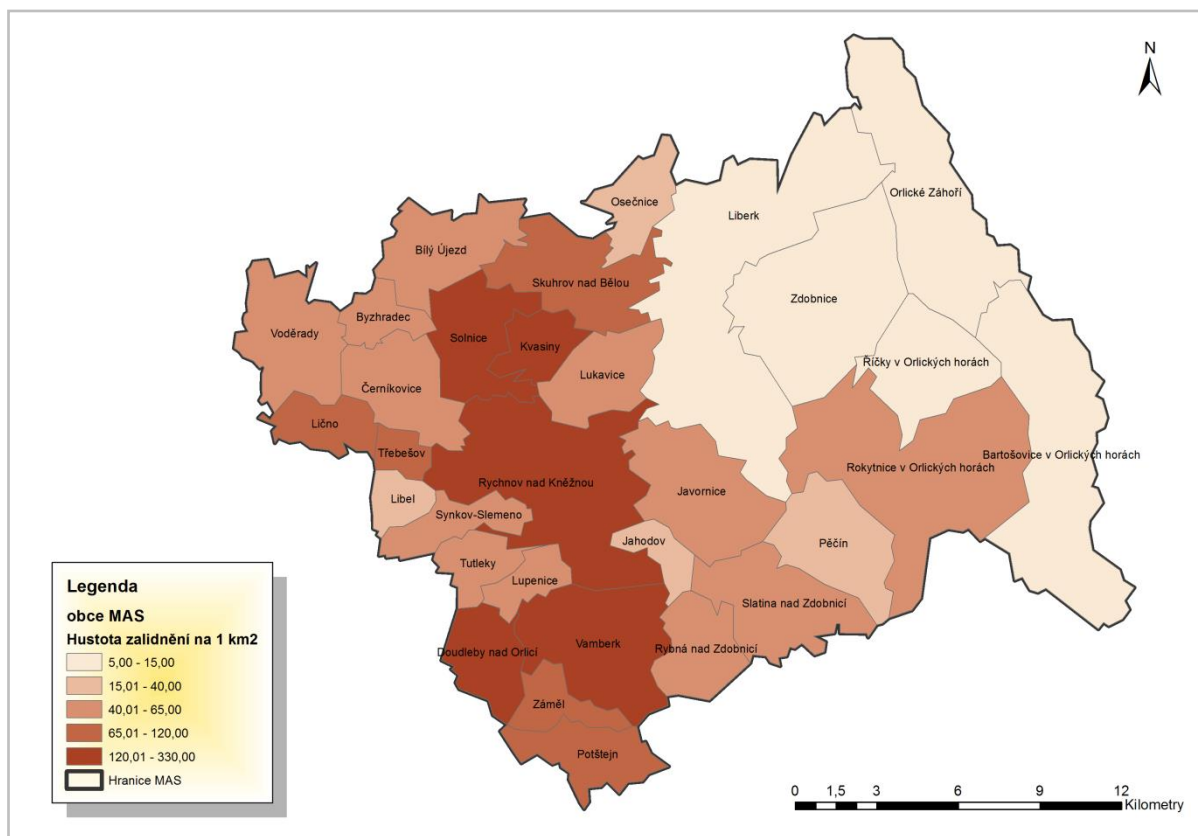
Hustota zalidnění v území MAS činí přibližně 74 obyvatel na 1 km² a je výrazně podprůměrná, jak při srovnání Královéhradeckého kraje, tak zejména České republiky, kde je téměř dvojnásobná. Velmi nízká hustota je především v horské části MAS, kde se pohybuje jen kolem 21 obyvk/km² (z toho v několika horských obcích je hustota zalidnění nižší než 10 obyvatel na 1 km²). Podhorská oblast má hustotu mnohem vyšší, a to 129 obyvatel/km².

Podle evropských kritérií (definice Eurostatu i OECD) se za venkovskou oblast považuje území, v němž hustota zalidnění nepřesáhne hodnotu 150 obyvk./km². Z hlediska tohoto ukazatele se tak MAS Sdružení SPLAV jeví jako jednoznačně venkovské území. Na úrovni obcí pak hodnotu 150 obyvatel na km² překračuje pouze pět obcí (města Rychnov n/K, Vamberk a Solnice a další dvě obce Kvasiny a Doudleby n/O).

Nízká hustota zalidnění, zejména pak při hranicích s Polskem, je z velké části ovlivněna konfigurací terénu. Většina obcí leží na území Orlických hor nebo podhůří. To dokládá i průměrná nadmořská výška jedné obce (měřeno v centrální zastavěné části obce, která je obvykle nižší než okolní části) v rámci řešeného území. Činí více než 400 m.n.m. (v rámci kraje je průměr 339 m.n.m.), ale v obcích při hranicích s Polskem přesahuje 600 m.n.m.

Dalším faktorem nižší zalidněnosti území je periferní poloha v rámci České republiky (území při hranicích s Polskem). Po vstupu Česka i Polska do EU a Schengenského prostoru se sice faktor polohy v příhraničí částečně marginalizoval, nicméně úplné odstranění této bariéry je dlouhodobou otázkou.

mapa: hustota zalidnění obcí – počet obyvatel na 1 km²

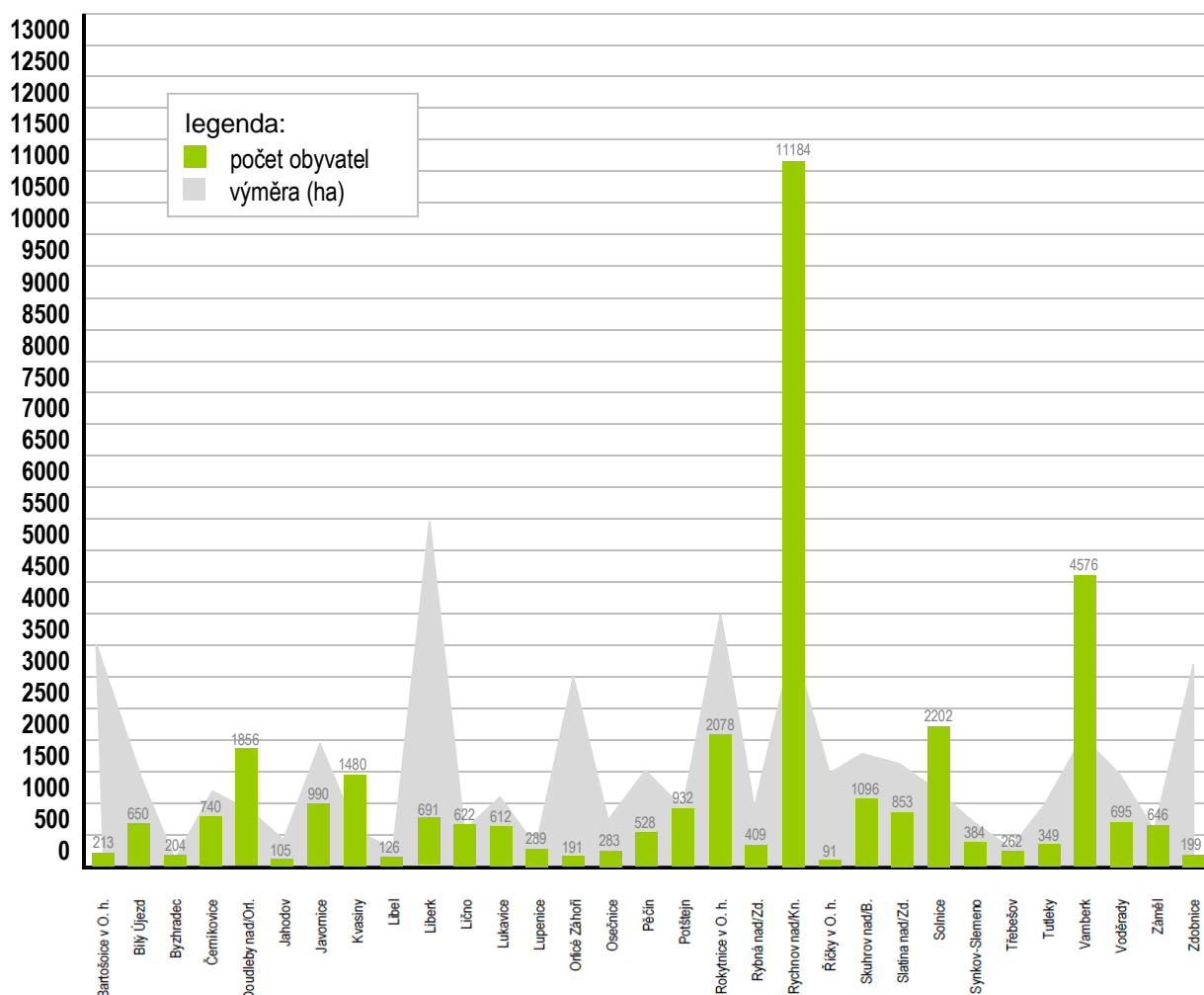
Platné k 1. 1. 2014

V území MAS Sdružení SPLAV převažují zejména malé obce a obce střední velikosti. Pouze jediné město (Rychnov n/K) má více než 10 tis. obyvatel, tři zbývající města (Vamberk, Rokytnice v Orlických horách a Solnice) mají 2-5 tis. obyvatel a ještě další tři obce (Doudleby nad Orlicí, Kvasiny a Skuhrov nad Bělou) mají mezi 1-2 tis. obyvateli. Všechny ostatní obce mají méně obyvatel, z toho Říčky v Orlických horách a Jahodov méně než 100 obyvatel. Převahu malých obcí dokládá např. skutečnost, že zatímco v České republice žije v obcích do 1 000 obyvatel jen cca 17 % obyvatelstva, v MAS Sdružení SPLAV je jejich podíl téměř dvojnásobný (32 %).

Celé území MAS je zahrnuto do Euroregionu Glacensis, což je nadnárodní sdružení měst a obcí a dalších právnických osob na území Královéhradeckého, Pardubického a části Olomouckého kraje (na české straně) a přilehlé části polského území. Sídlem sdružení na české straně je Rychnov nad Kněžnou. Cílem sdružení je podpora rozvoje území a spolupráce v oblasti územního plánování, hospodářství, ochrany životního prostředí, infrastruktury, cestovního ruchu, školství, kultury a sociální oblasti.

Většina obcí v území MAS je součástí Dobrovolného svazku obcí Rychnovsko. Na území MAS dále působí několik menších svazků obcí.

graf: počet obyvatel a výměra obcí (platné k 1. 1. 2015)

2. 1. 2. OBYVATELSTVO – VÝVOJ, VĚKOVÁ STRUKTURA, VZDĚLANOST A DALŠÍ CHARAKTERISTIKY

Dlouhodobý vývoj obyvatelstva v území je poměrně příznivý a odpovídá celostátní tendenci růstu počtu obyvatel. Během posledních 50 let (od r. 1961) se počet obyvatel v MAS zvýšil o téměř 8 %. Růst počtu obyvatel v území se však zastavil již na přelomu tisíciletí a mezi roky 2001-2011 počet obyvatel v území pak už ubývá. Již delší dobu dochází k nepříznivému demografickému vývoji zejména v horské části MAS, kde obyvatelstva z různých příčin ubývá již mnoho desetiletí. Ani většina podhorské části MAS však nezaznamenávala příznivý vývoj, protože na celkovém růstu počtu obyvatel se téměř výhradně podílelo okresní město Rychnov n/K. Pokud bychom toto město nebrali v úvahu, i v této části by docházelo spíše k poklesu počtu obyvatel.

Po roce 2000 dochází ve vývoji počtu obyvatel v řešeném území ve srovnání s obdobím 2. poloviny 20. století ke změnám, a to hned v několika rovinách:

- Z hlediska populačního vývoje MAS jako celku se dosavadní přírůstek počtu obyvatel mění v jeho úbytek.

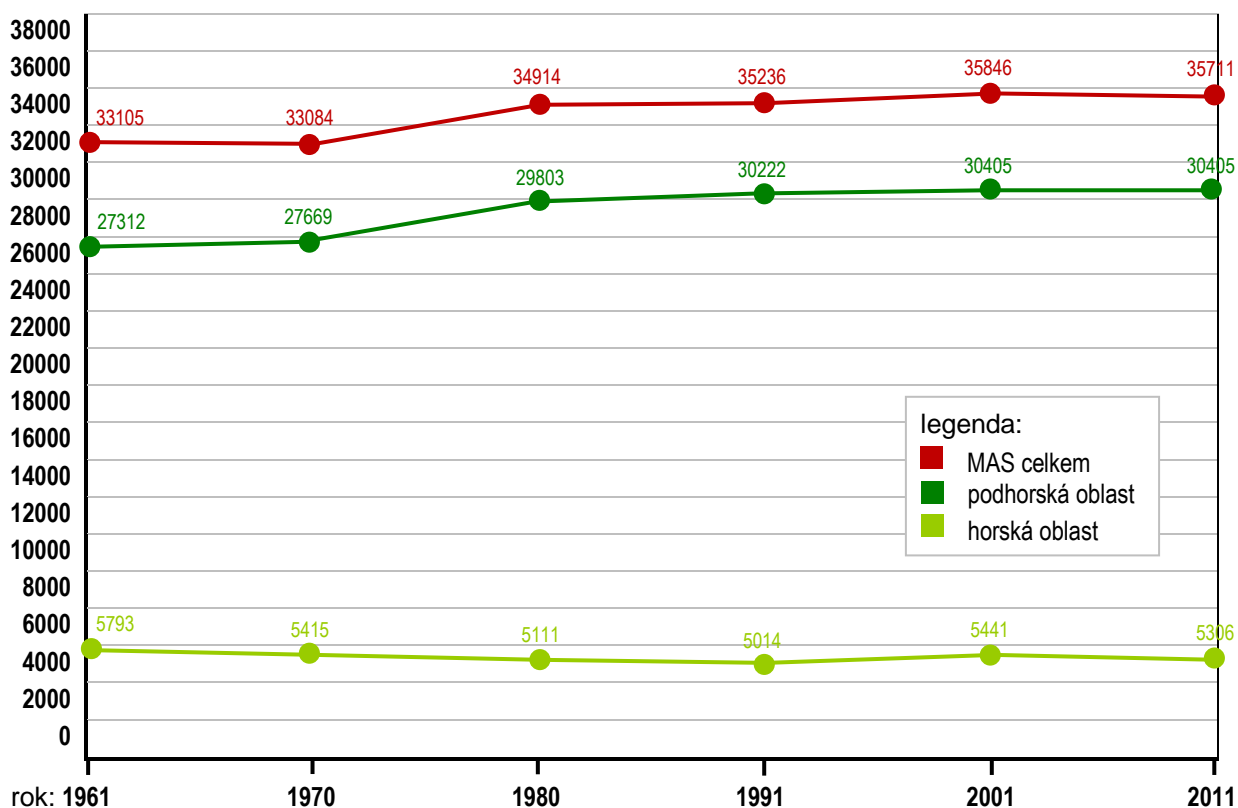
- Zásadnější je pak změna demografického vývoje v rámci velikostních skupin obcí. Pokles počtu obyvatel zaznamenávají tři ze čtyř měst a zároveň největších obcí MAS (Rychnov n/K, Vamberk a Rokytnice v Orlických horách), přičemž dříve byly všechny tyto obce populačně růstové. Na druhé straně většina menších obcí, dříve demograficky úbytkových, populačně přibývá. Největší absolutní nárůst počtu obyvatel zaznamenávají Kvasiny, relativně pak malé obce Říčky v Orlických horách a Jahodov.

tabulka: dlouhodobý vývoj obyvatelstva v letech 1961 – 2011

území	vývoj počtu obyvatelstva podle SLDB						index vývoje obyv.	
	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2011/ 1961	2011/ 2001
podhorská část MAS	27 312	27 669	29 803	30 222	30 405	30 405	113,8	100,0
horská část MAS	5 793	5 415	5 111	5 014	5 441	5 306	91,6	97,5
MAS celkem	33 105	33 084	34 914	35 236	35 846	35 711	107,9	99,6
okres Rychnov n/Kněž.	77 122	76 751	79 491	78 144	78 294	79 251	102,8	101,2
Královéhradecký kraj	540 838	540 337	561 385	552 809	550 724	555 683	102,7	100,9
Česká republika	9 571 531	9 807 697	10 291 927	10 302 215	10 230 060	10 562 214	110,4	103,2

Pramen: ČSÚ

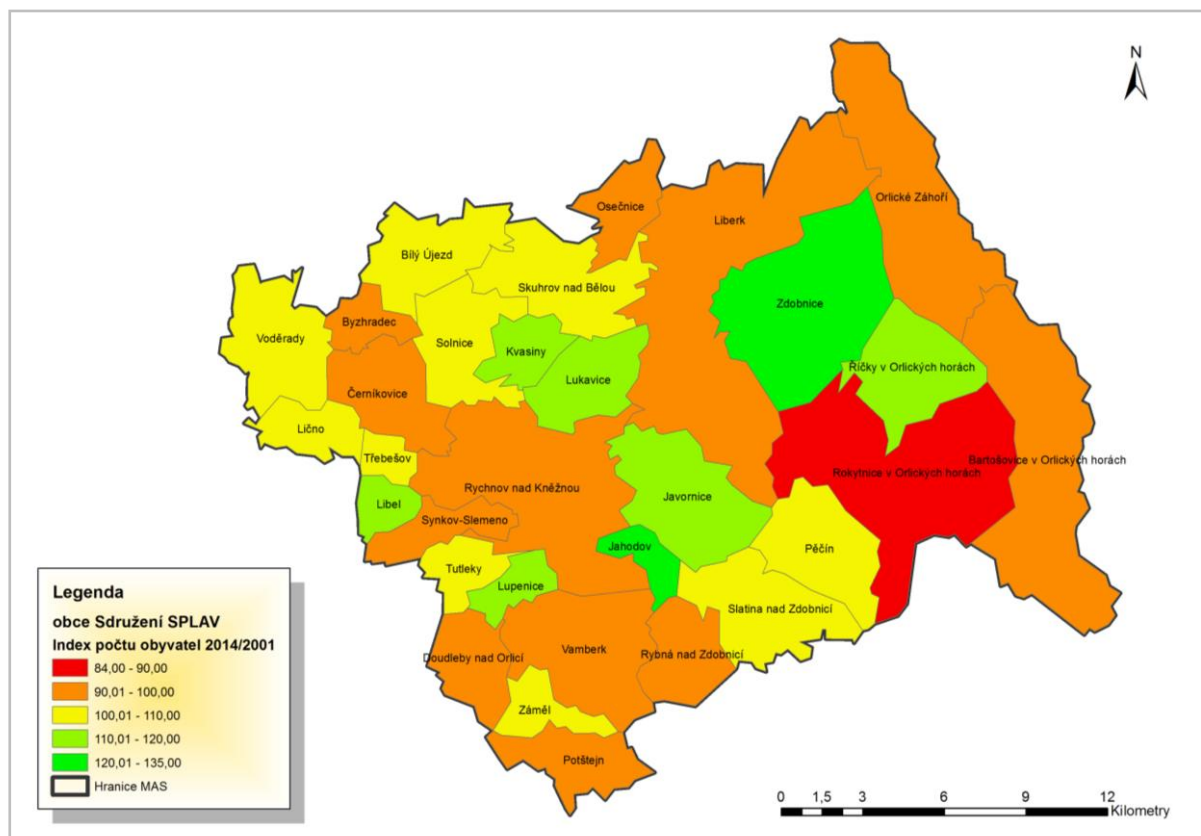
graf: vývoj počtu obyvatel v území

Na celkový pokles počtu obyvatelstva v území má vliv především migrace. Území MAS Sdružení SPLAV je především v posledních letech výrazně migračně ztrátové. Zatímco v rámci Královéhradeckého kraje, ale i okresu Rychnov nad Kněžnou převažují přistěhovalí nad vystěhovalými, v řešeném území je tomu naopak. Na zápornou migrační bilanci má vliv především podhorská část MAS, kde dlouhodobě obyvatelstvo ubývá.

Na území MAS se stále zřetelněji projevují změny ve věkové struktuře obyvatelstva. Je patrný trend stárnutí populace, soustavně klesá podíl dětské složky a naopak zvyšuje se zastoupení seniorské části populace. Počátkem roku 2015 již žilo v území 6 200 obyvatel starších 65 let. Již třetím rokem počet seniorů ve věku 65 a více let převýšil počet dětí do 15 let. Procentuální podíl seniorů dosáhl hodnoty 17,4 %. V rámci Královéhradeckého kraje i České republiky je podíl seniorů ještě výraznější, v kraji dokonce dosáhl hodnoty 19 %.

mapa: index vývoje počtu obyvatel obcí 2014/2001

Nejčteněji je v území MAS zastoupena produktivní složka populace. Přibližně dvě třetiny občanů bylo ve věku 15-64 let, což odpovídá i zastoupení těchto obyvatel v rámci vyšších celků, kam sledovaný region náleží.

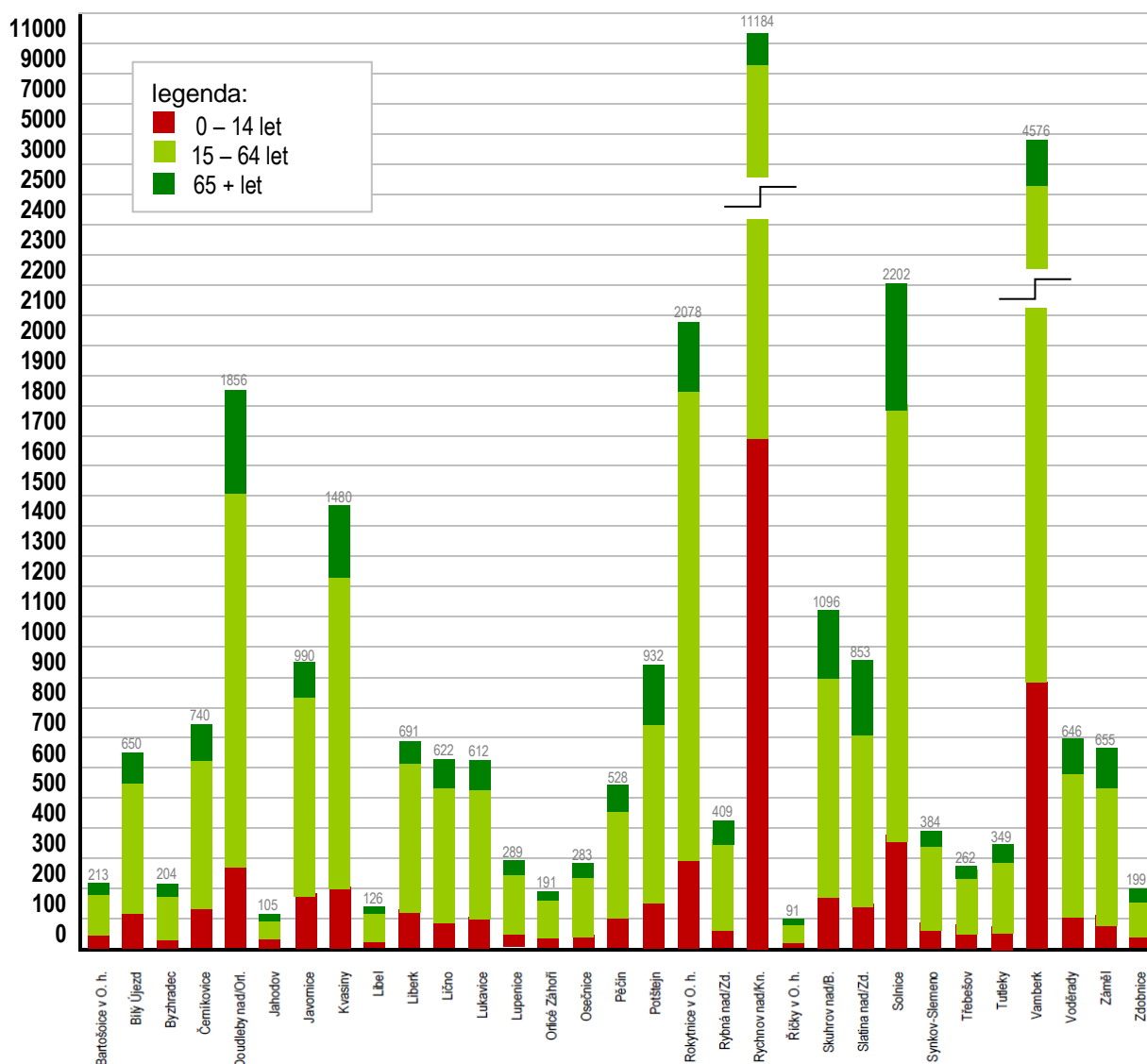
V rámci porovnání obou částí MAS – co se týká věkového složení – převažuje starší obyvatelstvo spíše v podhorské části území. Relativně nejvíce dětí do 15 let se vyskytuje v Pěčíně a Orlickém Záhoří, naopak v Říčkách žije vůbec nejméně dětí (jak absolutně, tak i v celkovém podílu na obyvatelstvu obce). Seniorská složka je nejméně zastoupena v Orlických horách (zejména Bartošovice, ale i další obce), na druhé straně v Potštejně je jejich zastoupení téměř dvojnásobné a blíží se pětině tamní populace, podobně jako v nedalekém Vamberku.

tabulka: věková struktura obyvatelstva k 1. 1. 2015

území	počet obyvatel 1. 1. 2015	v tom absolutně			v %		
		0-14 let	15-64 let	65+ let	0-14 let	15-64 let	65+ let
podhorská část MAS	30 409	4 652	20 353	5 404	15,3	66,9	17,8
horská část MAS	5 127	786	3 545	796	15,3	69,1	15,5
řešené území celkem	35 536	5 438	23 898	6 200	15,3	67,3	17,4
okres Rychnov n/Kněžnou	78 926	12 235	52 397	14 294	15,5	66,4	18,1
Královéhradecký kraj	551 590	82 902	363 915	104 773	15,0	66,0	19,0
Česká republika	10 538 275	1 601 045	7 056 824	1 880 406	15,2	67,0	17,8

Pramen: ČSÚ

graf: vývoj počtu obyvatel v území

Pro území je typická poněkud nižší sídelní stabilita, jelikož jen necelých 47 % obyvatelstva se narodilo v obci současného trvalého bydliště. V rámci kraje i České republiky přibližně polovina obyvatelstva žije ve stejné obci, kde se narodilo. Malá stabilita území je typická zejména pro pohraniční horské obce, v Říčkách v Orlických horách nebo ve Zdobnici se více než 2/3 tamních obyvatel během života do obce přistěhovali, v Bartošovicích je to dokonce více než tři čtvrtiny obyvatel. Od posledního sčítání je patrný všeobecný trend poklesu počtu obyvatel, kteří se narodili v obci současného bydliště. Celkově je přirozeně nižší sídelní stabilita v horské části MAS.

hodnocení: Území MAS je populačně stabilní, avšak s výrazným nárůstem podílu obyvatel ve vyšších věkových skupinách v posledních letech.

- + stabilní vývoj počtu obyvatel bez výraznějších výkyvů;
- úbytek obyvatel po roce 2000, zejména migrací;

vývojové trendy: stárnutí obyvatel, migrační odliv

prioritní oblast: B. Občané

cíle: Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce

téma: průřezové téma, tj. částečně řeší všechny aktivity priority B (občané)

Z hlediska vzdělanosti je na tom poněkud lépe podhorská část MAS, kde podíl obyvatel se středoškolským vzděláním přesahuje celostátní i ostatní průměry a podíl vysokoškoláků se těmito průměry blíží. Je to opět způsobeno okresním městem, které má vyšší podíl vzdělanějších obyvatel než ostatní obce. V horské části je pak podíl obyvatel se středoškolským vzděláním a zejména pak vysokoškolským vzděláním výrazně podprůměrný. Nejméně příznivé hodnoty mají především malé obce v území (výjimkou je obec Jahodov poblíž Rychnova n/K, kde v době posledního sčítání bydlela více než pětina vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva). Celkově se vzdělanost obyvatelstva mezi sčítáními 2001 a 2011 se ve většině obcí zvýšila (měřeno podílem středoškolsky i vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva), byť nadále zůstává mírně podprůměrná.

tabulka: **sociální charakteristiky obyvatelstva dle SLDB 2011**

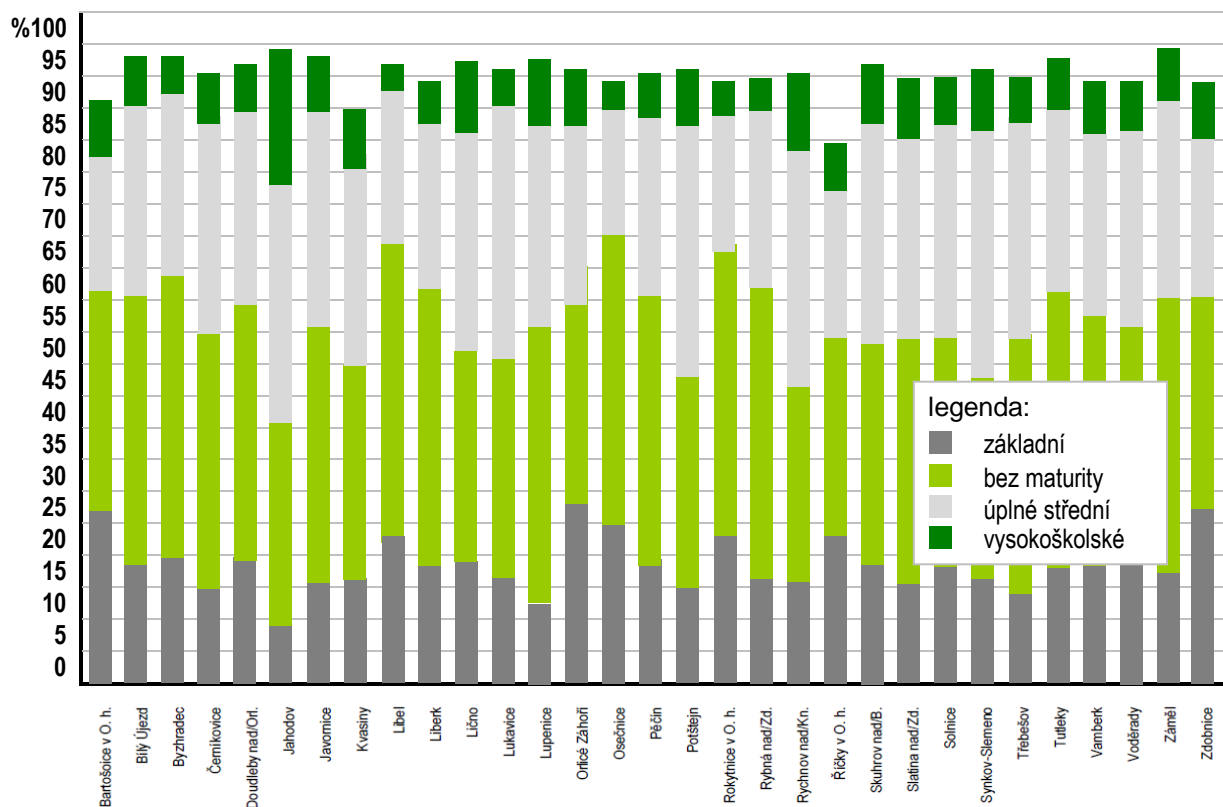
území	počet obyvatel 2011	z toho rodáci (v %)	vzdělanost obyv. ve věku 15+ (v %)		rodinný stav obyvatelstva (v %)			
			SŠ	VŠ	svobodní	ženatí/vdané	rozvedení	ovdovělí
podhorská část MAS	30 405	47,2	33,3	9,4	39,5	44,8	9,6	7,0
horská část MAS	5 441	44,6	25,7	6,7	43,0	39,1	10,3	6,8
řešené území celkem	35 711	46,7	32,2	9,0	40,2	43,0	9,7	7,0
okres Rychnov n/Kněž.	79 251	46,6	32,2	9,2	39,7	43,4	9,4	7,3
Královéhradecký kraj	555 683	47,5	31,6	10,4	39,1	43,0	10,4	7,3
Česká republika	10 436 560	49,3	33,2	10,5	40,0	42,3	10,3	7,2

V území se rovněž v souladu s celostátními tendencemi mění skladba obyvatelstva z hlediska rodinného stavu. Výrazně klesá zastoupení ženatých mužů a vdaných žen, všechny ostatní kategorie naopak zvyšují

svoji váhu. U mužů byli nejčastěji zastoupeni svobodní (45%), o něco méně pak ženatí, rozvedených byla přibližně desetina. U žen dosud mírně převažovaly vdané nad svobodnými, více než desetinu obyvatel pak tvořily rozvedené, ale i ovdovělé ženy.

graf: vzdělanost v území (údaje ze sčítání 2011)

hodnocení: Území má relativně nižší míru vzdělanosti, zejména v menších obcích. Rovněž se snižuje podíl úplných rodin.

+ nárůst podílu vzdělaného obyvatelstva

- i přes výše uvedené nižší míra vzdělanosti v území

vývojové trendy: nárůst podílu vzdělanějšího obyvatelstva, růst neúplných rodin a domácností jednotlivců

prioritní oblast: B. Občané

cíle: Zavedení a podpora alternativních přístupů k výchově a vzdělávání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí, učňovského školství a vzdělávání 3. věku.

Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.

téma: B1 Výchova a vzdělávání

Podíl věřících obyvatel se na území ČR již od konce 2. světové války neustále snižuje a stejně je tomu i na území MAS Sdružení SPLAV. Při posledním sčítání 2011 uvedlo pouze 11,6 % obyvatel SO ORP Rychnov n/K, že se hlásí k nějaké církvi, ostatní část populace je bez vyznání, příp. na otázku týkající se vyznání neodpověděla.

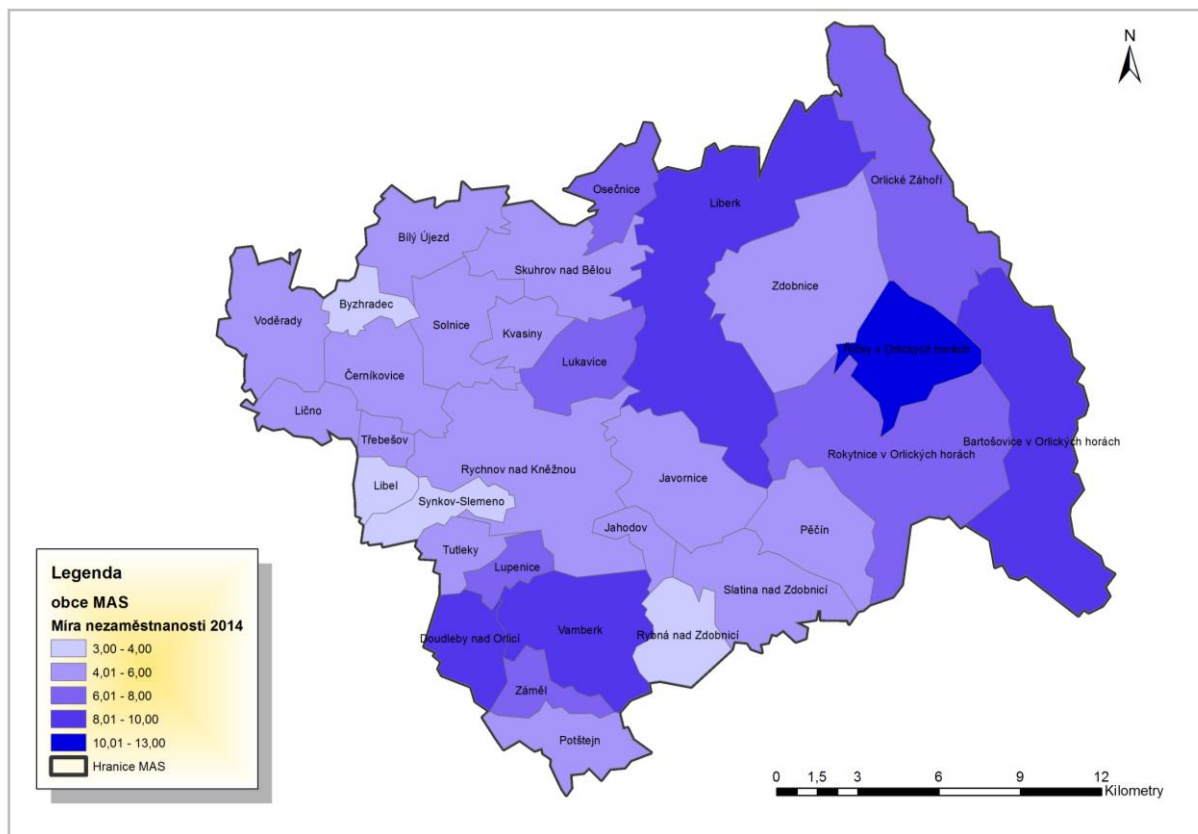
Podobně dlouhodobě ubývá obyvatel jiné národnosti než české. Více než 70 % obyvatelstva v území uvedla českou národnost (téměř čtvrtina obyvatelstva se k otázce národnosti nevyjádřila), Žádná další národnost nezaznamenala ani 1 % případů, pouze slovenská se jí blížila. Otázka na národnost však byla výrazně subjektivní a bylo ponecháno na každém občanovi, jakou národnost uvede. Např. k romské národnosti se v celém SO ORP Rychnov přihlásil jediný občan.

Sčítání poprvé evidovalo i osoby bez bydliště. Ve správním obvodu Rychnov n/K bylo sečteno 19 bezdomovců, což je podprůměrný údaj mezi ostatními regiony (např. v celém Královéhradeckém kraji jich bylo sečteno 467).

Míra nezaměstnanosti v území se dlouhodobě pohybuje v pásmu pod celostátními i celokrajskými průměry a v posledních letech se spíše udržuje na konstantní úrovni. V době SLDB 2011 bylo ve sledovaném území evidováno 1 270 nezaměstnaných, což značí 7,1 % ekonomicky aktivního obyvatelstva. Při porovnání všech SO ORP v Královéhradeckém kraji má správní obvod Rychnov n/K vůbec nejnižší míru nezaměstnanosti. Nízká nezaměstnanost je do velké míry ovlivněna pobočkou závodu ŠKODA AUTO, a.s., v Kvasinách.

V dalších letech po roce 2011 se situace v míře nezaměstnanosti v MAS Sdružení SPLAV vyvíjela v souladu s celostátními tendencemi, nicméně po celé sledované období byla v území MAS výrazně nižší nezaměstnanost než v kraji a zejména v České republice. Na počátku roku 2015 činila míra nezaměstnanosti v MAS 4,8 %, zatímco v Královéhradeckém kraji dosahovala výše 6,3 % a v celé České republice dokonce 7,4 %.

mapa: míra nezaměstnanosti obcí k 31. 3. 2014

Při porovnání podílu nezaměstnaných obou částí MAS je zřetelný rozdíl mezi nimi. V podhorské části MAS, jejíž součástí je obec Kvasiny, ale i další větší města a obce MAS, činila míra nezaměstnanosti 4,6 % ekonomicky aktivního obyvatelstva, zatímco v horské části 6,1 %. Tento rozdíl dlouhodobě přetrvává, nicméně v poslední době se přeci jen spíše snižuje. Míru nezaměstnanosti vyšší než 10 % v současné době dosahuje jen obec Říčky, v některých dalších obcích Orlických hor se jí pak blíží (Orlické Záhoří, Liberk, Zdobnice). V r. 2014 měly poměrně vysokou míru nezaměstnanosti i město Vamberk a městys Doudleby nad Orlicí, v posledním roce se však v obou obcích počet nezaměstnaných snížil.

Kromě vyšší obecné míry nezaměstnanosti v příhraničním území je problémem situace některých skupin obyvatelstva, které jen obtížně hledají a nacházejí své uplatnění. Mezi tyto skupiny patří především osoby nad 50 let věku, uchazeči se zdravotním postižením a osoby s nejvyšším základním vzděláním.

tabulka: ekonomické charakteristiky obyvatelstva podle SLDB 2011

území	ekonomicky aktivní obyvatelstvo 2011	nezaměstnaní		podíl zaměstnaných v %		
		absolutně	v %	zemědělství + lesnictví	průmysl + stavebnictví	ostatní
SO ORP Rychnov n/K	16 198	1 117	6,9	4,5	41,3	54,2
okres Rychnov n/Kněž.	37 075	2 732	7,4	4,7	39,5	55,8
Královéhradecký kraj	260 819	21 833	8,4	3,5	35,2	61,3
Česká republika	5 080 573	499 859	9,8	2,7	32,2	65,1

Pramen: ČSÚ

Ze zaměstnaných nejvíce obyvatel pracovalo v průmyslu (36 %, zatímco v ČR jen čtvrtina všech zaměstnaných). V zemědělství pracovalo 4,5 % zaměstnaného obyvatelstva. Obě tato odvětví trvale nabízejí volná pracovní místa, absolventů škol potřebného zaměření je však v regionu nedostatek. I přes výraznější nárůst proti předchozímu období dosud vykazují relativně nižší podíl zaměstnanosti (ve srovnání s údaji za celou ČR) pracovníci ve službách a dalších odvětvích.

Jelikož v území převažují malé obce, velký význam má i dojíždka ekonomicky aktivních obyvatel za prací a žáků a studentů do škol. Podle dat SLDB 2001 musela téměř polovina ekonomicky aktivních obyvatel za prací dojíždět mimo obec svého trvalého bydliště. Ve srovnání s ČR se jedná o nadprůměrný podíl, což ale odpovídá velikostní struktuře obcí ve sledovaném území (v menších obcích se častěji dojíždí za prací). Pouze v okresním městě se jedná přibližně o třetinu obyvatel, v naprosté většině ostatních obcí se jedná o více než polovinu obyvatel, v některých obcích dokonce více než tři čtvrtiny obyvatelstva, které musejí dojíždět do zaměstnání mimo obec svého trvalého bydliště.

Vzhledem k často nedostatečné dopravní obslužnosti sídel, ležících v periferních územích při hranicích je tak nutné používání automobilu k cestě do zaměstnání. Je pochopitelné, že čím dál větší počet obyvatel pak bude zvažovat, zda bude za takových podmínek (finanční náklady na dojíždění) jezdit do zaměstnání už proto, že výtěžky se v tomto území pohybují výrazně pod celostátním průměrem.

hodnocení: Území MAS má zásluhou automobilového závodu velmi nízkou míru nezaměstnanosti, především pak v podhorské části. Velká část obyvatel však musí dojíždět za prací mimo obec svého bydliště.

+ nízká míra nezaměstnanosti

- vyšší dojížděkovost za prací, nižší podíl zaměstnaných ve službách a příbuzných odvětvích
  - nízká míra samostatných podnikatelských aktivit občanů
  - nesoulad mezi nabídkou vzdělání a poptávkou zaměstnavatelů

vývojové trendy: dosud jen mírné kolísání míry nezaměstnanosti, postupný růst podílu zaměstnaných ve službách, zvyšující se rozpor mezi vzděláním a trhem práce

prioritní oblast: B. Občané; C. Podnikání

cíle: Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.

téma: průřezové téma, tj. částečně řeší některá opatření priority B (občané) i C (podnikání)

2. 1. 3. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Vybavenost obcí prvky technické infrastruktury (vodovody, kanalizace, plyn, elektřina) se stále zlepšuje, i když stále nejsou všechny obce a především jejich části napojeny na veškeré inženýrské sítě.

V roce 2011 měli obyvatelé 29 obcí z 31 v MAS možnost napojení na veřejný vodovod, pouze obce Zdobnice a Lupenice veřejný vodovod neměly. V některých obcích však není vodovod rozveden po celém území obce. Týká se to některých okrajových částí např. ve Skuhrově nad Bělou, ale i v dalších obcích, v Bartošovicích v Orlických horách jsou napojena jen dvě katastrální území a např. v Rybné nad Zdobnicí je vodovod přibližně ve 2/3 obce.

Vybudovanou kanalizační sítí vč. čističky odpadních vod (ČOV) mělo 15 obcí z 31, méně jsou kanalizací přirozeně vybaveny menší obce. Z větších obcí dosud chyběla kanalizační sítí vč. ČOV v Doudlebách nad Orlicí. V několika dalších obcích nebo jejich částech funguje alespoň dešťová kanalizace. Vůbec žádnou kanalizaci tak nemají jen v Synkově-Slemeně, ve Zdobnici a pak rovněž v některých částech dalších obcí v MAS, příp. jejich katastrálních územích (Liberk, Lupenice, Lukavice, Slatina nad Zdobnicí nebo Pěčín).

Na dostatečné úrovni je vybavena podhorská část MAS z hlediska úrovně plynofikace, zatímco horské oblasti (vč. jediného města Rokytnice v Orlických horách) nejsou napojeny na plyn. Celkově je tak na plyn napojeno 16 obcí MAS, všechny se nacházejí v podhorské části MAS. Horská část MAS není vůbec plynofikována, naopak z obcí v podhorské části MAS není na plyn napojeno jen pět obcí (Bílý Újezd, Byzhradec, Jahodov, Javornice a Synkov-Slemeno).

Dálkové rozvody zásobují region elektrickou energií. Určitým problémem je vzrůstající podíl technicky zastaralých rozvodů nízkého napětí.

Pokrytí mobilním signálem je vcelku dostatečné. Všechny tři hlavní operátoři pokrývají většinu území regionu. Slabší pokrytí je v některých místech v Orlických horách, jak na hřebenech (hlavně O2), tak i údolích, např. na území Liberka (T-mobil). Relativně největší část bez pokrytí signálu v území pak má Vodafone.

Telekomunikační síť je již v plné míře digitalizovaná. Území je pokryto všemi čtyřmi multiplexy pro televizní vysílání, i když 3. a zejména 4. multiplex ještě nepokrývá celé území MAS, především oblast Orlických hor. Pokrytí se však nadále rozšiřuje.

Na území se nachází i několik alternativních energetických zdrojů. Jedná se zejména o solární panely, které jsou v oblasti mezi Rychnovem a Solnicí podél komunikace I/14. Dále je v území malá vodní elektrárna v Doudlebách n/Orlicí. Žádná větrná elektrárna se v MAS nenachází, i když byly úvahy o jejím zřízení na území obce Liberk.

Celkové vybavení prvky technické infrastruktury je tedy v regionu na odpovídající úrovni, navíc stále dochází k jeho zlepšování, ať už kvantitativnímu (rozšiřování sítí v území) nebo kvalitativnímu

(modernizace stávajících rozvodů). Pouze vybavenost plynem je nižší především z důvodu členitosti terénu, nicméně je otázka, zda v současné době trvá poptávka po této komoditě. Velká část obyvatel totiž ani napojení na plyn nepožaduje.

Z územního hlediska je situace poněkud složitější především v horské části MAS, která je podstatně méně vybavena prvky technické infrastruktury. Obec Zdobnice dokonce není napojena na žádnou z inženýrských sítí, v některých dalších horských obcích pak nejsou napojena některá katastrální území.

hodnocení: Vybavenost technickou infrastrukturou v podhorské části MAS odpovídá potřebám území, v horské části je situace složitější.

+ dobrá vybavenost ve většině obcí MAS

- absence některých sítí v méně přístupných sídlech regionu

vývojové trendy: postupný nárůst podílu obcí i obyvatel, které mají přístup k inženýrským sítím

prioritní oblast: A. Prostředí

cíle: Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.

téma: A4. Technická infrastruktura

2. 1. 4. DOPRAVA

Dopravní dostupnost území není příliš dobrá. Na území MAS se nenachází žádná dálnice ani rychlostní silnice. K nejbližší dálnici (současné ukončení dálnice D11 nedaleko Hradce Králové) je to ze západního okraje Sdružení SPLAV kolem 40 km, východ území má ještě podstatně větší vzdálenost. Cca 15-20 km jižně od hranic MAS je veden rychlostní železniční koridor Praha – Pardubice – Olomouc/Brno.

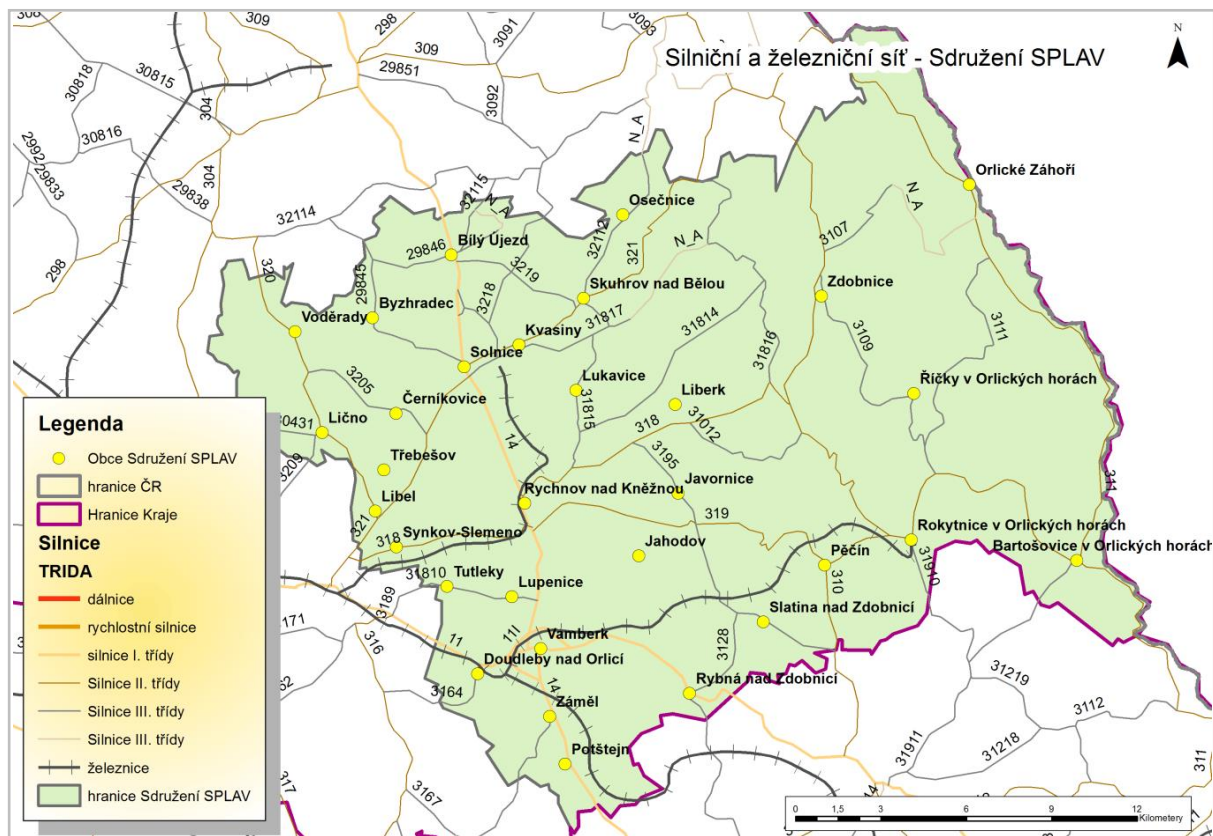
Rovněž z hlediska dopravní dostupnosti je situace výrazně rozdílná, pokud se týká srovnání obou částí MAS. Zatímco v podhorské části území je dostupnost přeci jen výrazně vyšší (ale zase s podstatně vyšším provozem a komunikace jsou často přetíženy), horská oblast Orlických hor je dostupná mnohem hůře.

Regionem prochází dvě silnice 1. třídy - I/11 (Hradec Králové–Ostrava) v jižní části území ve směru západ-východ a I/14 (Náchod-Svitavy) v západní části ve směru sever (resp. severoseverozápad)-jih. Obě silnice se kříží ve Vamberku, který dříve trpěl hustým provozem. Po dokončení tří čtvrtin obchvatu města se zde nyní dopravní situace výrazně zklidnila. Celková délka obou silnic 1. třídy v MAS Sdružení SPLAV je kolem 40 km (z toho cca 16 km silnice I/11 a přibližně 24 km silnice I/14).

Síť silnic 2. a 3. třídy je mnohem hustší, problémem je spíše stav těchto komunikací. V souvislosti s provozem automobilového závodu v Kvasínách se sice některé z těchto komunikací modernizovaly a výrazně se zlepšila jejich kvalita, některé silnice však stále zůstávají ve špatném stavu. Zejména v Orlických horách pak zvyšují náklady na údržbu všech komunikací nepříznivé klimatické podmínky, členitý reliéf i větší vzdálenosti mezi sídly

Nejjihnější částí MAS prochází železniční trať 020 (Praha–Letohrad), z ní pak vycházejí dvě lokální tratě (Častolovice–Rychnov nad Kněžnou–Solnice a Doudleby nad Orlicí–Rokytnice v Orlických horách). Zatímco v případě trati Častolovice-Solnice je počet jednotlivých spojů zatím relativně vyhovující, v případě trati Doudleby-Rokytnice jsou snahy o zeslabení provozu na této trati. Obecně lze konstatovat, že obce mají zájem o provoz obou železničních tratí, nicméně provozovatel (České Dráhy) má snahu spoje spíše utlumovat

mapa: dopravní mapa území

Platné k 1. 1. 2014

Kromě již existujících železničních tratí na území MAS byly zpracovány studie o vybudování nových železnic, které by propojily všechna významná střediska v Orlických horách. Trati by měly navazovat na současné konečné zastávky v Solnici, Rokytnici v Orlických horách a také v Dobrušce. Rovněž se uvažuje i s jejich napojením na železniční síť v sousedním Polsku. Nicméně realizace těchto projektů na české i polské straně bude vyžadovat značné finanční nároky, ale i vyřešení dalších problémů jako např. výkupy pozemků apod.

Žádné letiště se v regionu nenachází, nejbližší letiště pro pravidelnou mezinárodní osobní dopravu je v Pardubicích. Letiště pro vyhlídkové lety se pak nachází v Žamberku nedaleko východní hranice MAS. Po otevření hranic a přistoupení do Schengenského prostoru v rámci EU se zvýšil význam mezinárodní spolupráce. Na území MAS jsou dva silniční hraniční přechody pro mezinárodní provoz automobilů - Orlické Záhvoří/Mostowice do 3,5 tuny a Bartošovice v Orh./Niemojów do 9 tun.

V území MAS se nachází hustá síť pěších i cyklistických tras. Problémem je absence chodníků v některých obcích (např. v obci Pěčín, kterou prochází dvě silnice II. třídy, chodníky prakticky neexistují, přitom jejich potřeba je podle názoru místních obyvatel i představitelů obcí velká). Prioritou je tedy především výstavba a rekonstrukce chodníků, které by zlepšily bezpečnost chodců. Důraz musí být kladen na jejich bezbarierovost pro možnost pohybu handicapovaných osob a matek s dětmi.

Z hlediska cyklistických tras se v regionu nachází dost tras určených především pro cestovní ruch. Cyklotras a cyklostezek určených pro každodenní dopravu obyvatel za prací či za službami, je podstatně méně. V území je v provozu krátký úsek cyklostezky podél silnice 1. tř. č. 14 z Rychnova n/K ve směru na Dobrušku, další síť cyklostezek podél této silnice i dalších frekventovaných komunikací je v plánu.

Dopravní obslužnost v regionu zajišťují společnosti AUDIS, ČSAD a ČD. Přestože stále může být problém dostat se zejména do a z odlehlejších oblastí, zejména periferních území v Orlických horách, četnost spojů se v posledních letech zvýšila a obslužnost většiny obcí je tak na mnohem lepší úrovni. Veřejná doprava je zavedena do všech obcí řešeného území. Dálkové autobusy mají zastávky ve 12 obcích, železniční doprava je zavedena do 11 obcí území v území (většinou se však jedná o obce, které mají zároveň i dálkové autobusové linky).

Hromadná doprava je využívána zejména ve spojení největších center regionu, příp. těchto center s centry mimo region (Solnice-Rychnov n/K.-Vamberk). Naopak v důsledku nedostatečné a navíc často obměňované frekvence spojů hromadné dopravy počet cestujících zejména v horských oblastech a odlehlých obcích klesá a tím následně opět dochází k dalšímu omezování spojů.

Stav zastávek hromadné dopravy je v řadě obcí nevyhovující. V území dle analýzy současného stavu a názoru místních aktérů existuje potřeba alespoň částečně opravit či zrekonstruovat řadu zastávek a vybavit je potřebným mobiliářem. Vzhledem k tomu, že jednotlivé obce, které jsou v převážné většině vlastníky zastávek hromadné dopravy, jsou nuceny se mnohdy věnovat důležitějším věcem (např. kanalizace, vodovod, akutní problémy), nezbyvá na modernizaci těchto zastávek dostatek volných prostředků v jejich rozpočtech, což je jednou z příčin jejich nevyhovujícího stavu. Za velmi důležité místní aktéři považují propojení zejména cyklo dopravy a veřejné hromadné dopravy v rámci přestupních terminálů s dostatečným počtem parkovacích míst pro motorová i nemotorová vozidla na těchto místech.

hodnocení: Územím neprochází jím žádná důležitá dopravní komunikace. Přitom je zatíženost komunikací rok od roku vyšší, leckde se pohybuje na hranici únosnosti. V horské části je největším problémem špatný stav komunikací nižších tříd.

+ poměrně dobrá dopravní obslužnost většiny obcí

+ hustá síť komunikací

- horší dopravní dostupnost zejm. horských obcí

- špatný stav komunikací a souvisejících drobných staveb, nedostatek chodníků a cyklotras, barierovost

- klesající počet cestujících hromadnou dopravou

vývojové trendy: nárůst počtu automobilů na komunikacích

prioritní oblast: A. Prostředí

cíle: Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření ke snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.

téma: A3. Dopravní infrastruktura

2. 1. 5. VYBAVENOST OBCÍ A SLUŽBY

Síť zdravotnických zařízení v regionu poskytuje odpovídající péči. Jak vypovídají data ČSÚ, zdravotnická zařízení jsou ve 12 obcích MAS. Mají ho všechny obce s více než 800 obyvateli s výjimkou Javornice, na druhé straně nejmenší obcí se zdravotnických zařízení je Orlické Záhoří, kde je však z důvodu velké vzdálenosti a zejména obtížné dopravní dostupnosti do sousedních zařízení potřebné. Komplexní péči v regionu zajišťuje Oblastní nemocnice v Rychnově n/K. Nicméně v relativním srovnání počtu lékařů (2,9 v přepočtu na 1000 obyvatel) je okres Rychnov nad Kněžnou (za který jsou k dispozici data) podprůměrně vybaven, ať už ve srovnání s Českem nebo i ostatními okresy kraje. Podprůměrné je vybavení především specializovaným pracovišti a lékaři, jako je např. psychiatrická péče apod.)

Na území MAS působí integrovaný záchranný systém, který zajišťuje nepřetržitou službu zdravotníků, hasičů a Policie ČR.

Základním stabilizačním prvkem každé obce obvykle bývá existence školy. V 10 obcích území je úplná ZŠ (1. – 9. ročník), v dalších 11 obcích pak je jen škola s jedním stupněm (nejčastěji 1. – 5. třída). Zbýlých 10 převážně malých obcí nemá na svém území školu a děti musí dojíždět. Největší obcí bez školy je Liberk. Přitom se jedná o velmi rozlehlou obec s několika sídly v relativně velké vzdálenosti od sousedních sídel i od obcí, v nichž se škola nachází. Podle požadavků z území je jinak síť základních škol přibližně dostačující, problémem je často jejich nedostatečná vnitřní vybavenost a špatný technický stav. Nedostatkem je i nedořešená bezbarierovost řady škol v souvislosti s připravovanou inkluzí žáků se specifickými problémy.

Ve školním roce 2012/2013 navštěvovalo základní školy v území 2 733 žáků ve 142 třídách. Průměrný počet žáků na jednu třídu tak byl necelých 20 žáků, na školu přibližně 124 žáků.

Podobná vybavenost obcí jako u základních škol je i u mateřských škol. Na území MAS se nachází 26 mateřských škol ve 21 obcích (Rychnov n/K má 6 MŠ). Na rozdíl od ZŠ má na svém území mateřskou školu obec Liberk, naproti tomu v Kvasínách ji zatím neprovozují, nicméně díky zvyšujícímu se počtu dětí chystají její zřízení. Kapacita MŠ v území je naplněna z více než 90 %.

Určitou alternativou k tradičním mateřským školám a rozšířením poskytovaných služeb jsou tzv. dětské skupiny a kluby. V regionu se dosud žádá taková nenachází.

Pokud se týká vyšších stupňů škol, v regionu jsou tři střední školy a jedna vyšší odborná škola (vše v Rychnově n/K); vysoká škola se zde nenachází.

Celoživotní vzdělávání nabízí vyšší odborná škola v Rychnově n/K, další možnosti jsou pak mimo MAS. Pracoviště se zaměřením na vědu a výzkum se v území nenachází.

hodnocení: Zdravotní i vzdělávací zařízení v regionu jsou rozmístěná do větších obcí v MAS, specializovaná zařízení jsou pak koncentrována do Rychnova n/K. Z menších obcí je nutné dojíždět.

+ přibližně rovnoměrné rozmístění zařízení v regionu

- neexistence alternativního zařízení, dětského klubu a vysoké školy v území
- špatný technický stav budov škol a jejich vybavení, barierovost

vývojové trendy: spíše stabilní síť zdravotnických a i vzdělávacích zařízení v posledních letech

prioritní oblast: B. Občané

cíle: Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.

téma: B1. Výchova a vzdělávání; B3. Zdraví a sociální péče

Z hlediska vybavenosti obcí kulturními zařízeními je – stejně jako v ostatních případech – nejlepší vybavenost v Rychnově nad Kněžnou, kde se nachází všechna důležitá kulturní zařízení vč. kina a divadla. Pouze 6 obcí nemá knihovnu, největší z nich je pak Javornice. Kromě největších obcí má nejvíce kulturních zařízení obec Potštejn (muzeum, 2 galerie a další kulturní zařízení). Z nejvýznamnějších kulturních zařízení v MAS lze jmenovat Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, Pevnost Hanička u Rokytnice v Orlických horách (muzeum), Památník Karla Poláčka v Rychnově n/K (galerie) a Muzeum krajky ve Vamberku.

Podrobné informace o rozmístění školních, zdravotnických i kulturních zařízení v jednotlivých obcích MAS zobrazují tabulky v příloze.

Síť zařízení sociální péče odpovídá velikosti regionu a v posledních pěti letech se nemění. Podle podrobného členění zařízení sociálních služeb z Veřejné databáze ČSÚ se na území MAS nacházelo k 31. 12. 2014 celkem 18 zařízení sociálních služeb, z toho tři denní stacionáře, jeden týdenní stacionář, tři domovy pro osoby se zdravotním postižením, jeden domov pro seniory, jeden domov se zvláštním režimem, jedno chráněné bydlení, jedno nízkoprahové zařízení pro mládež, dvě sociální poradny, jedna

sociálně terapeutická dílna, tři centra rehabilitačních služeb a jedno středisko pro služby následné péče. Uvedená zařízení jsou soustředěna do čtyř obcí území – Rychnov n/K, Kvasiny, Rokytnice v O.h. a Vamberk. Kapacita těchto zařízení činí 320 lůžek v pobytových zařízeních sociálních služeb, 200 klientů v ambulantních zařízeních a 550 klientů v terénních zařízeních sociálních služeb.

Zařízení sociální péče však schází v menších obcích, kde je poptávka zejména pro zřizování menších zařízení sociálních služeb, komunitních center apod. Problémem je zejména nedostatek finančních prostředků na vybavení a provoz těchto zařízení.

Kromě údajů ČSÚ byla vybavenost obcí zjišťována i místním šetřením. Z něj mj. vyplývá, že většina obcí má na svém území obchod s potravinami a také restauraci. Celkem 21 obcí má obě zařízení (obec Byzhradec však jen pojízdnou prodejnu 3x v týdnu, Pěčín hospodu bez kuchyně a Voděrady pouze sezónní restauraci, avšak zde mají možnost stravování ve školní jídelně).

Z ostatních 10 obcí má pět obcí pouze restauraci (Libel, Liberk – zde jen některé části obcí, Lično, Lupenice a Synkov-Slemeno), tři obce naopak jen obchod, nejčastěji se smíšeným zbožím (Kvasiny, Třebešov a Tutleky). Pouze jediná obec Sdružení SPLAV nemá na svém území ani restauraci ani obchod (Jahodov).

Celková vybavenost obcí je tak značně rozdílná a ve velké míře závisí na velikosti obce. Města a větší obce MAS mají odpovídající vybavenost, problém nastává v některých menších obcích. Pozornost by se měla zaměřit zejména na obce, které nemají základní občanskou vybavenost a zároveň mají horší dopravní dostupnost do největších center území.

hodnocení: Vybavení dalšími prvky, jakou jsou kulturní zařízení, sociální péče apod. odpovídá potřebám v území, malé obce jsou opět závislé na dojíždění do měst a několika dalších obcí.

+ dobrá kvalita zařízení sociální péče

- nedostatek terénních sociálních a komunitních služeb

- neexistence některých základních zařízení (obchod, restaurace) v menších obcích

vývojové trendy: rušení malých obchodů se smíšeným zbožím na úkor výstavby supermarketů ve městech

prioritní oblast: B. Občané

cíle: Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.

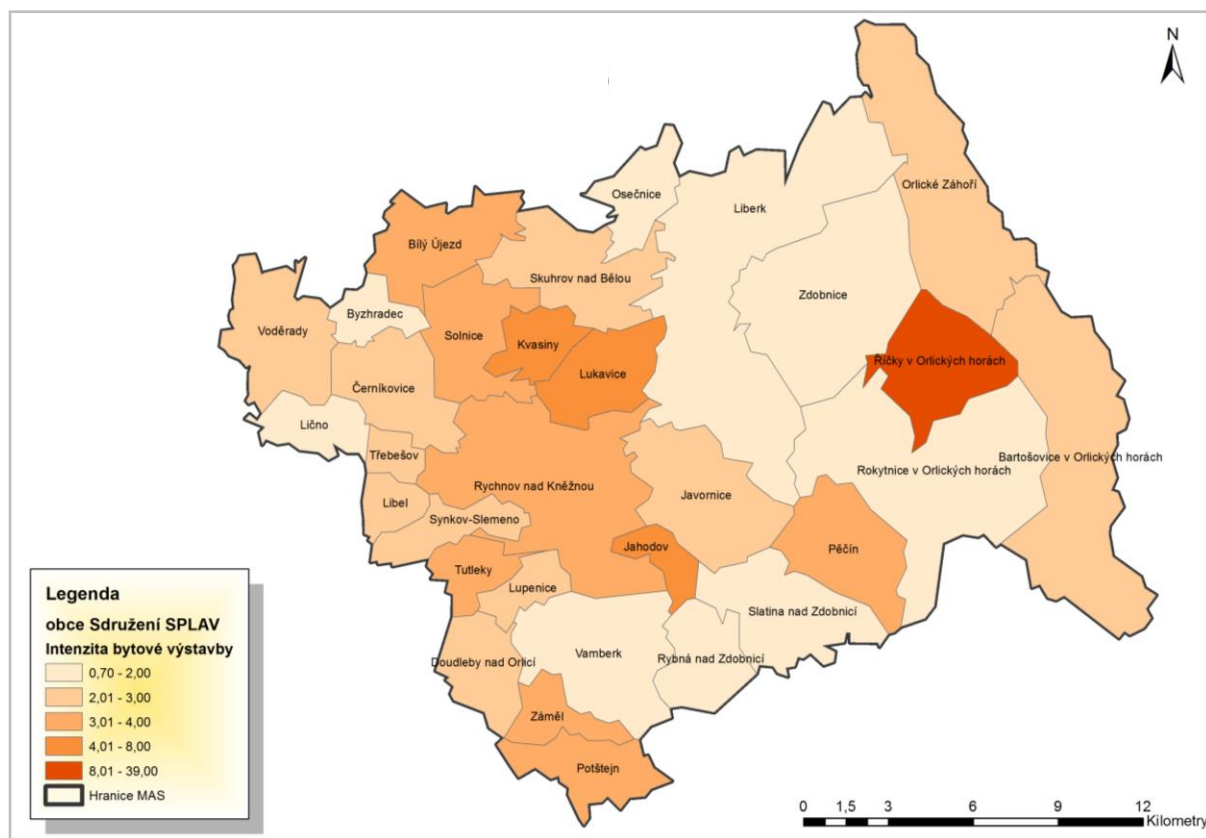
téma: B3. Zdraví a sociální péče; B4. Kultura a památky

2. 1. 6. BYDLENÍ

K datu posledního sčítání 2011 bylo na území 31 obcí MAS evidováno 9 254 domů, z toho byla převážná většina rodinných domů (více než 71 %, což je nadprůměrný údaj ve srovnání s vyššími územními celky), jen menší část tak tvořily bytové a další domy. Toto rozdělení odpovídá velikostní struktuře sídel MAS, pro menší obce je charakteristický vyšší podíl bytů v rodinných domech. Ve všech domech se nacházelo 13 189 trvale obydlených bytů. Průměrný počet bytů v jednom domě tak činil jen 1,3 bytů.

Srovnání počtu trvale obydlených bytů a bydlících obyvatel ukazuje, že v jednom bytě žilo v průměru 2,7 osob (podobně jako v celém kraji, ale více než v celé ČR). Neznamena to však, že obyvatelé MAS mají – pokud se týká bydlení – horší kvalitu než jiné oblasti ČR. Byty (jak v rodinných domech, tak i v bytových domech) jsou v průměru o něco rozlehlejší, než je tomu v České republice. Každý člověk má k dispozici ve svém bytě v průměru cca 33 m² obytné plochy, podobně jako obyvatelé v kraji i v celé republice.

mapa: intenzita bytové výstavby v území 1997 – 2012 (počet nově postavených bytů na 1000 obyvatel ročně)

Poměrně výrazné rozdíly jsou v právním užívání bytů. Ve vlastním domě bydlela téměř polovina domácností (46,4 %), zatímco v ČR jen asi třetina domácností. Všechny ostatní významnější formy bydlení jsou pak v MAS zastoupeny mnohem méně ve srovnání s Českem. Největší rozdíl je u družstevní formy bydlení, která je v MAS zastoupena jen cca 5 %, ale v ČR téměř jednou desetinou bytů.

Relativně málo obecních bytů do určité míry souvisí s nízkým rozšířením sociálního bydlení v území. Přitom se objevuje požadavek vznik sociálních bytů.

Průměrné stáří domů na území MAS je kolem 50 let a pohybuje se přibližně na úrovni vyšších územních celků. Mnohem mladší jsou bytové domy (jak ve srovnání s rodinnými domy, tak i ve srovnání s bytovými domy za vyšší územní celky). Nicméně vzhledem k počtu bytových domů, kterých je v území necelá desetina všech domů, nemají takovou váhu. Relativně velké rozdíly ve stáří rodinných domů jsou v rámci území MAS. Výrazně starší jsou v průměru domy v pohraniční, horské části MAS (bývalé sudetské oblasti). V některých obcích (Zdobnice, Říčky, Orlické Záhoří, a pak také Libel) jsou domy v průměru starší 60 let. Proti tomu většina obcí v podhorské (vnitrozemské) části MAS má domy staré jen kolem 40-45 let.

Z celkového počtu 9 274 domů na území MAS jich je 1 781 (necelá pětina) neobydlena. Důvody neobydlenosti mohou být různé, v některých případech jsou domy fakticky obývané, nicméně obyvatelé neuvedli, že zde trvale přebývají, v některých případech již naopak domy nemusí být vůbec způsobilé k bydlení. Třetím nejčastějším případem pak bývá skutečnost, že domy slouží k rekreaci. V případě MAS bylo takových domů 838 (téměř desetina všech domů).

Rozmístění domů sloužících k rekreaci je v rámci MAS značně nerovnoměrné. Přirozeně se soustřeďují především do horských obcí s větším rekreačním potenciálem, nicméně není to vždy pravidlem. Ze tří obcí, které v době SLDB neevidovaly žádný takový rekreační objekt, jsou dvě horské (Říčky a Zdobnice) a pouze jedna podhorská (Jahodov). Určitě není pravda, že v uvedených obcích, zejména prvních dvou, nejsou rekreační objekty, ale pravděpodobně v každém z takových objektů některý obyvatel uvedl svoje bydliště. Ostatně v době předchozího sčítání (2001) bylo v Říčkách evidováno 12 neobydlených domů z důvodu rekreace z celkového počtu 34 domů.

Jinak málo rekreačních objektů má na svém území většina podhorských obcí, vč. největšího města Rychnova n/K. Dokonce i v absolutním měřítku má většina horských obcí více domů určených k rekreaci než v Rychnově (absolutně nejvíce Pěčín a Liberk – 65 objektů). V relativním vyjádření pak čtyři obce mají z celkového počtu všech domů více než pětinu neobydlených za účelem rekreace – kromě předchozích ještě Bartošovice v Orlických horách a Rybná nad Zdobnicí.

Co se týká nové bytové výstavby v území, mezi lety 2001-2014 se postavilo 1 123 bytů, z toho téměř dvě třetiny (706) bytů v rodinných domech. Intenzita bytové výstavby je v území dlouhodobě spíše nižší, v přepočtu na obyvatelstvo se v území MAS staví přibližně o čtvrtinu méně bytů než v České republice. Absolutně nejvíce bytů se staví ve dvou největších městech – Rychnově a Vamberku – těsně za nimi jsou Kvasiny a Solnice, kde se stavěly byty především v souvislosti s průmyslovou zónou Kvasiny. Relativně výrazně nejvíce se stavělo v Říčkách, kde však vznikaly zejména bytové domy sloužící rekreačním účelům.

hodnocení: Z hlediska bydlení je území MAS typickým venkovským regionem s převažujícími rodinnými domy s větší rozlohou, ale také větší zalidněností. Je zde také poměrně velký počet neobydlených domů, velké rozdíly jsou však mezi jednotlivými obcemi.

- + vyšší podíl rodinných domů, větší rozloha bytů
- nižší intenzita bytové výstavby v posledních letech
- nedostatek nízkonákladového bydlení

vývojové trendy: nárůst počtu neobydlených domů, nižší bytová výstavba

prioritní oblast: B. Občané

cíle: Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.

téma: B.2. Bydlení

2. 1. 7. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Životní prostředí v MAS je negativně ovlivňováno regionálními zdroji, zejména z průmyslové výroby. Emise tepelných elektráren a dalších zdrojů částečně ničí zdejší přírodní bohatství. Přesto ale dlouhodobě platí, že území patří v rámci České republiky mezi oblasti s nejnižšími hodnotami z hlediska znečištění ovzduší. Po roce 1990 došlo k poklesu koncentrací emisí ze stacionárních zdrojů, více se vyskytují pouze emise NO_x zásluhou zvýšené automobilové dopravy, i tak jsou však podprůměrné.

Výjimkou jsou některá místa v obcích, kde je životní prostředí narušováno zejména automobilovou a nákladní dopravou. Jedná se zejména o obce při komunikacích 1. tříby – Solnice, Bílý Újezd, Vamberk, Potštejn a Doudleby nad Orlicí a části dalších obcí a měst, kde ke škodám na životním prostředí dochází trvale, ale i o další menší sídla, kde dochází k sezónnímu narušování životního prostředí zemědělskou dopravou činností.

V rámci MAS se nachází jedna stanice, které měří sledované koncentrace emisí v ovzduší – městská stanice v Rychnově nad Kněžnou. V bezprostředním okolí MAS je rovněž umístěna stanice Šerlich na hřebeni Orlických hor. V roce 2010 byly průměrné roční koncentrace oxidu dusíku na Šerlichu jen 6,2 mikrogramů na 1 m³, v Rychnově n/K 15 µg/m³, ale např. na některých stanicích v centru Prahy i přes 50 µg/m³. Nejvyšší 24 hodinová koncentrace polévatvého prachu na Šerlichu byla 45,5 µg/m³, v Rychnově n/K 89,0 µg/m³, přitom na Kladensku dosahovala i přes 300 µg/m³. Podobné je to i s hodnotami oxidu siřičitého. V roce 2010 dosahovala max. denní koncentrace na Šerlichu 26,4 µg/m³, v Rychnově n/K 47,2 µg/m³, zatímco v Karviné 134,3 µg/m³.

Geologické podloží v podhůří Orlických hor způsobuje nepatrně vyšší riziko výskytu radonu. Soustavně však probíhá jeho měření a zvýšené hodnoty se již téměř nevyskytují.

Celková produkce odpadů v území se dle dostupných dat spíše kolísá. Do roku 2010 klesala, od té doby dochází k jejímu mírnému nárůstu. Zvyšuje se však produkce nebezpečného odpadu a také komunálního odpadu. V roce 2012 vyprodukoval každý občan v území v průměru 340 kg komunálního odpadu (průměr za Královéhradecký kraj je cca 330 kg).

V území působí 8 svozových firem odpadů. Co se týče svozu komunálního odpadu, značně převažuje společnost EKOLA České Libchavy s.r.o., kterou vlastní Marius Pedersen, který je ve svozu na druhém místě. Pokud se zaměříme na svoz separovaného odpadu, skutečnost je stejná jako u komunálního, první je firma EKOLA České Libchavy s.r.o. druhé jsou ODPADY s.r.o. a třetí Marius Pedersen a.s.

Na území MAS se nachází 6 sběrných dvorů, z toho 2 sběrné dvory jsou v obci Rokytnice v Orlických horách, jeden v Rychnově nad Kněžnou, Solnici, Záměli, zde se zabývají též kompostováním biologického odpadu a Vamberku, kde provozuje sběrný dvůr firma EKOPART s.r.o. zabývající se i skladováním nebezpečného odpadu, provozující zařízení ke sběru a úpravě (demontáži) elektroodpadů s okamžitou skladovací kapacitou 100 t a roční kapacitou 800 t (využití kapacity v roce 2013 bylo na 30 %).

Na území MAS není žádná spalovna odpadů, skládky odpadů jsou v Rychnově nad Kněžnou a Potštejně.

Všechna 4 města v území mají svoji čistírnu odpadních vod, jako poslední byla uvedena do provozu v roce 2007 ČOV v Solnici.

Obce mají v rámci svého intravilánu většinou dostatek zelených ploch, nicméně na základě požadavků místních obyvatel je vyžadována jejich pravidelná údržba, na kterou obce často nemají dostatek finančních prostředků.

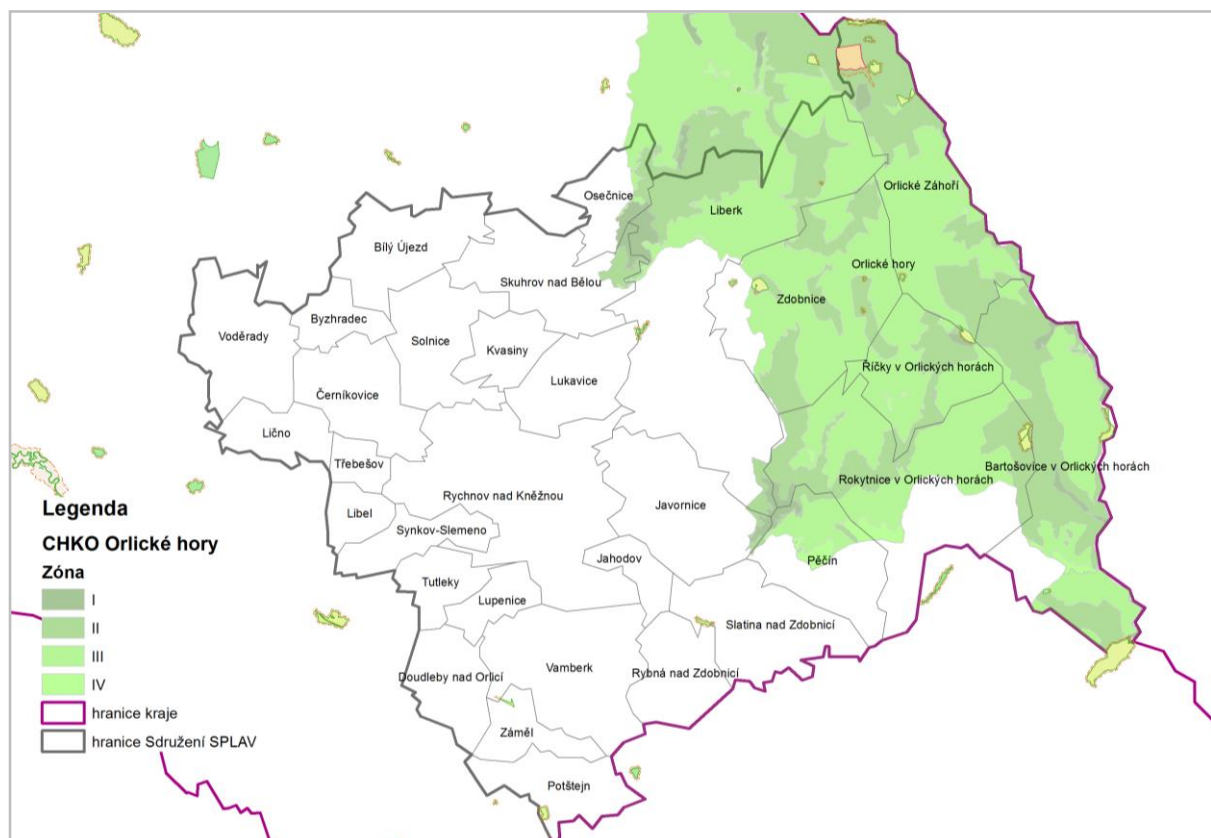
Severovýchodní část území MAS se nachází v Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Orlické hory a větší část (asi 80 % MAS) se nachází v chráněných oblastech přirozené akumulace podzemních vod (CHOPAV). Jedná se o CHOPAV Orlické hory, CHOPAV Východočeská křídla (podhorské oblasti) a CHOPAV Žamberk-Králíky (Rokytnicko).

Na území MAS se dále nacházejí tyto chráněné lokality:

- národní přírodní rezervace – Trčkov (Orlické Záhoří)
- přírodní rezervace – Hraniční louka, Trčkovská louka, Bedřichovka (Orlické Záhoří); Komářův vrch (Říčky, Orlické Záhoří); Kačerov, Pod Zakletým (Zdobnice); Černý Důl (Bartošovice, Rokytnice); Neratovské louky (Bartošovice); Ve Slatinské stráni (Slatina n/Z); Zámělský Borek (Záměl, Vamberk); Modlivý Důl (Potštejn)
- přírodní park – Les Včelný (Rychnov n/K); Orlice (Potštejn, Záměl, Doudleby n/O); Údolí Rokytenky a Hvězdné (Rokytnice)

- přírodní památka – Rašeliniště pod Předním vrchem (Bartošovice); Velká louka (Orl. Záhoří); U Kunštátské kaple (Orl. Záhoří); Sfinga (Liberk); Rašeliniště pod Pětirozcestím (Zdobnice)
- památný strom – Bartošovice, Javornice, Kvasiny, Liberk, Pěčín, Potštejn, Rokytnice, Rybná, Rychnov n/K, Říčky, Skuhrov n/B, Zdobnice
- Natura 2000 – evropsky významná lokalita – Trčkov, Divoká Orlice, Kačerov, Uhřínov, Zdobnice
- Natura 2000 – ptačí oblast – Orlické Záhoří

mapa: mapa CHKO Orlické hory

Plané k 1. 1. 2014

hodnocení: Území MAS je charakteristické příznivým životním prostředím, nenachází se zde žádný zásadní zdroj znečišťování prostředí. Velkou část území vyplňuje CHKO a další chráněná území.

+ příznivé životní prostředí

- zvyšující se podíl odpadů

- lokální problémy s kvalitou životního prostředí

vývojové trendy: zvýšení podílu odpadů, stagnace produkce ze zdrojů znečištění

prioritní oblast: A. Prostředí

cíle: Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.

Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.

Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.

Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.

téma: A1. Prostředí ve volné krajině

A2. Prostředí v sídlech

2. 1. 8. ŽIVOT V OBCÍCH

O životě v obcích pojednává samostatný text (příloha Karty obce), který charakterizuje jednotlivé obce. U každé obce je uveden přehled o spolcích a sdruženích a také popsána kulturní, sportovní i jiná vybavenost příslušné obce.

Z akcí, které přesahují rámec MAS, lze jmenovat mezinárodní lyžařský závod mládeže Skiinterkritérium, který se každoročně pořádá na svazích vrchu Zakletý v Říčkách v Orlických horách, festival spisovatele Karla Poláčka v Rychnově n/K (Poláčkovovo léto), Orlicko-Kladský varhanní festival nebo Mezinárodní setkání krajčářek ve Vamberku.

Celkově lze konstatovat, že život v obcích MAS je poměrně bohatý, což dokládá i počet nejrůznějších spolků a sdružení na území MAS. V podstatě v každé obci mají nějaký spolek, většinou se dokonce jedná o více spolků nebo sdružení. To vede k spokojenosti občanů a jejich stabilizaci v obcích. Negativem je obvykle nedostatek vhodných a zdarma přístupných prostor i prostranství, které by mohly být spolky využívány.

Nejčastějším takovým spolkem jsou hasičská sdružení (20 spolků), která působí ve více než polovině obcí. Zejména v nejmenších obcích jsou často iniciátorem společenského života v obci. Kromě toho se relativně často v obcích realizují i nejrůznější sportovní sdružení či kluby (19 spolků, především se přitom jedná o TJ Sokol). Relativně často působí i myslivecká sdružení či spolky (10) a také různá chovatelská a další sdružení okolo živých tvorů (9 spolků, v tom i rybářské). Další sdružení a spolky se již vyskytují mnohem méně často, maximálně ve dvou případech (např. Červený kříž nebo divadelní spolek).

hodnocení: Území je charakteristické bohatým spolkovým životem, nejčastěji zde působí hasičská sdružení. Některé akce přesahují území MAS.

+ bohatý spolkový život ve většině obcí

- nedostatek vhodných prostor pro setkávání občanů

vývojové trendy: přetrvávající poměrně bohatá činnost v území MAS

prioritní oblast: B. Občané

cíle: Posílení veřejné správy v péči o znevýhodněné občany, opuštěná a týraná zvířata a životní prostředí zapojením a podporou dalších subjektů.

Udržení a obnovení místně příslušných tradic.

téma: B4. Kultura a památky; B5. Sport a volnočasové aktivity

2. 1. 9. PODNIKÁNÍ, VÝROBA, ZAMĚSTNANOST

V MAS Sdružení SPLAV žilo v době SLDB 2011 celkem 17 728 ekonomicky aktivního obyvatelstva. Ukazatel ekonomicky aktivních má klesající trend především z důvodu nárůstu počtu osob v důchodovém věku. Ze všech ekonomicky aktivních obyvatel bylo 16 479 zaměstnaných (zaměstnanost tak činila téměř 93 % EA). Více o struktuře zaměstnaných i o nezaměstnanosti je popsáno v kapitole obyvatelstvo.

Na území MAS není žádná dominantní oblast hospodářské činnosti. Relativně výrazně je dosud rozšířena zemědělská výroba. Vzhledem k méně příznivým přírodním podmínkám zejména v Orlických horách a jejím podhůří je však do značné míry závislá na dotační podpoře.

V oblasti průmyslu převažuje strojírenská výroba, naopak dříve hojně rozšířený textilní průmysl byl výrazně utlumen.

Co se týká velikostní struktury podniků, z hlediska oficiální statistiky převažují v území menší a střední podniky. Vzhledem k tomu, že podniky jsou evidovány podle sídla, není do statistických údajů zahrnut závod Škoda Auto Kvasiny. V území tak podle údajů ČSÚ není ani jediný podnik s více než 1 000 zaměstnanci. Největší zaměstnavatelé k 31. 12. 2011 byly ESAB Vamberk, s.r.o. (výroba drátěných výrobků, řetězů a pružin) a ASSA ABLOY Rychnov, s.r.o. (výroba zámků a kování) – oba v kategorii 500-1 000 zaměstnanců. Ostatní podniky již měly méně než 250 zaměstnanců.

Z dalších významných výrobních společností, které zaměstnávaly více než 100 pracovníků, je možno uvést společnost Pewag s.r.o. ve Vamberku (výroba kovodělných výrobků), ŘETĚZY VAMBERK spol. s r.o. (výroba a opravy ložisek, ozubených kol, převodů a jiných dílů), Aquaservis, a.s., Rychnov n/K (Výroba a rozvod vody), Vaspo Vamberk, s.r.o. (Stavební závod), Alfa Plywood, a.s., Solnice (Výroba dřevařských výrobků), ASV výrobní družstvo Solnice (výroba příslušenství motorových vozidel), Mados MT, s.r.o., Lupenice (Výstavba pozemních staveb), Matrix, a.s., Třebešov (Výroba pilařská) a Charvát, a.s., Doudleby n/O (Výroba minerálních výrobků).

Největším zaměstnavatelem nevýrobní sféry je Oblastní nemocnice Rychnov nad Kněžnou, v níž pracuje kolem 450 zaměstnanců, v dlouhodobém měřítku jejich počet spíše klesá. Jde zároveň o jednu z mála provozoven, kde pracuje výrazně více žen než mužů (cca 80 %).

Nicméně fakticky je samozřejmě největším zaměstnavatelem MAS kvasinská pobočka podniku Škoda Auto, a.s, která zaměstnávala téměř 5 000 pracovníků (MF DNES z června 2012), ve 2. polovině roku 2012 však v podniku dochází k částečnému omezování výroby a propouštění pracovníků, dnes (1. polovina roku 2014) zaměstnává přibližně 4 200 zaměstnanců. V dalších měsících se však znovu předpokládá rozšiřování výroby a tím i nárůst počtu zaměstnanců o několik stovek.

V posledních letech byly některé závody nuceny rovněž ukončit svoji činnost, mezi nejvýznamnější patřil závod např. Porkert ve Skuhrově nad Bělou, ještě před několika lety jeden z největších zaměstnavatelů v území. Ukončit či omezit výrobu byly nuceny i některé závody na Vamberecku (Masný závod nebo PERLA Doudleby n/O), proto se zde přechodně zvýšila nezaměstnanost. V důsledku toho zůstává mnoho objektů bývalých průmyslových závodů nevyužitých a celé chátrající areály pak nejen hyzdí centra měst (Vamberk, Doudleby n/O., Rokytnice v O.h., Skuhrov n/B.) ale ohrožují i bezpečnost a životní prostředí občanů. To se však týká nejen průmyslových, ale i nevyužívaných zemědělských a dalších areálů a staveb, jejichž rozloha však obvykle není tak velká.

Specifickým produktem vyráběným na území MAS je Vamberecká vláčková krajka, jejíž tradice sahá hluboko do minulosti. Výrobky Krajkářské školy ve Vamberku využívá Sdružení SPLAV i k vlastní propagaci. Mezi další místně charakteristické výrobky patří výrobky z medu Pleva, pekárny Lično a Rokytnice v O. h., řezbářské práce Haldová a další. Existuje však i řada drobných řemeslníků a lidových umělců, kteří nejsou veřejně známí, a odbyť jejich výrobků v důsledku nedostatečné propagace vážne.

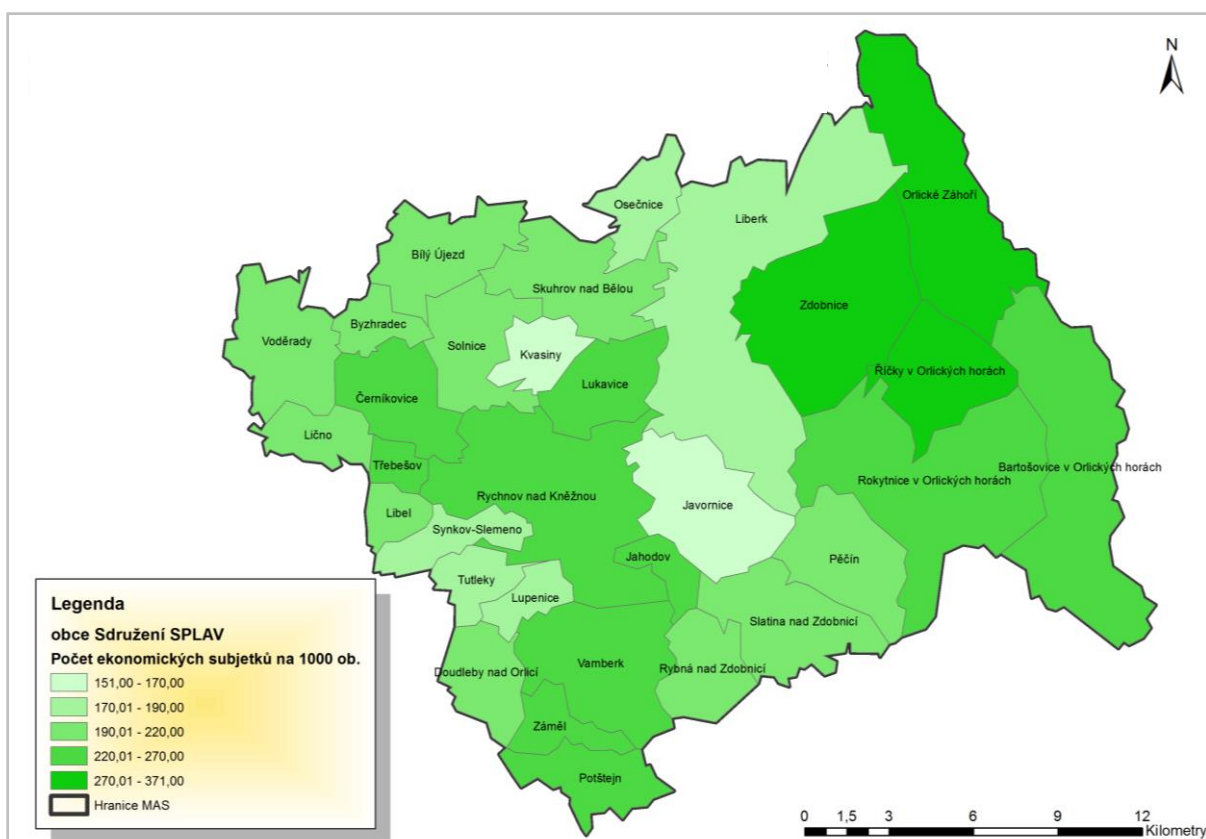
Některým řemeslným výrobkům, zemědělským a přírodním produktům na území Sdružení SPLAV je od 2007 roku udělována značka ORLICKÉ HORY – originální produkt®. Takto mohou být označeny výrobky, které byly vyrobeny v Orlických horách a Podorlicku a splnily určité podmínky – jsou dostatečně kvalitní, šetrné vůči životnímu prostředí a jedinečné ve vztahu k Orlickým horám (jsou vyrobené tradičními technologiemi, ručně nebo z místních surovin, výjimečné svou vysokou kvalitou).

V současné době jsou držitelé této značky následující produkty na území MAS: Synkovská jablčka (Ovocné sady Synkov), Brašnářské výrobky (Rokytnice v O. h.), Rokytnické pečivo (Rokytnice), Keramické výrobky (Bartošovice v O. h. – Neratov), Přírodní ovocné pálenky (Rychnov n/K), Ličenský chléb (pekárna Lično), Rychnovská piva Zilvar, Kaštan, Kněžna (Rychnov n/K), Ručně paličková krajka (Vamberk), Tkané výrobky ((Bartošovice v O. h. – Neratov), Biobrikety (Pěčín), Vitráže a dekorace tiffany technikou (Orl. Záhoří), Košíkářské výrobky (Bartošovice v O. h. – Neratov), Ryby z podhůří Orlických hor (Rychnov n/K), Cihlové klenby (Kvasiny), Paštika, klobása a salám z Rampuše (Liberk), Čerstvé síry

z Rampuše (Liberk), Vamberecké ručně paličkové krajky (Vamberk) a Autorské plstěné šperky a plasty z ovčí vlny (Rychnov n/K).

Na území MAS se nacházejí dva sociální podniky – Helpion, o. p. s, se sídlem v Rychnově nad Kněžnou. Posláním společnosti je poskytování pomoci a podpory osobám sociálně vyloučeným, ohroženým sociálním vyloučením a podpora sociálních služeb, zejména azylových domů. Druhým podnikem je Chráněná dílna Orlice, o.p.s, se sídlem v Bartošovicích v Orlických horách. Posláním farmy je zemědělská výroba otevřená lidem se zdravotním postižením. Počet pracovních míst v sociálních podnicích je tedy na území MAS nízký a nedostačuje potřebám, stejně jako nabídka pracovních pozic s alternativními pracovními úvazky.

mapa: počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel

Platné k 1. 1. 2014

Podnikatelská činnost v území MAS je ve srovnání s vyššími územními celky, ale i sousedními regiony poněkud nižší. K datu sčítání v území působilo (v přepočtu na 1 000 obyvatel) 50 podnikatelů bez zaměstnanců (OSVČ) a dalších 14 podnikatelů se zaměstnanci, zatímco v kraji i České republice to bylo 56 OSVČ na 1000 obyvatel a 16 podnikatelů za zaměstnanci/1000 obyvatel.

Odlišuje se rovněž struktura podnikatelů v území na rozdíl od vyšších celků – nadprůměrně jsou zastoupeni zemědělci (i když podíl činí jen 4,5 %) a podnikatelé v průmyslu, kteří tvoří více než třetinu všech podnikatelů. Proti tomu všechna ostatní odvětví jsou mezi podnikateli zastoupena méně než v ČR i kraji - stavebnictví, obchod, ubytovací a stravovací služby, doprava i vzdělávání. Na území MAS nepůsobí žádný ekonomický subjekt s převažující činností Výzkum a vývoj.

Existence automobilového závodu v Kvasinách má bezesporu příznivý vliv na nízkou nezaměstnanost v regionu, zvláště v okamžiku, kdy ukončily svoji činnost některé strojírenské a textilní podniky. Nicméně je potřeba nespolehat se na jeden závod a více diverzifikovat pracovní příležitosti. Jak ukazuje srovnání s jinými regiony, MAS by se měla spíše zaměřit na vytváření pracovních míst v jiných než průmyslových odvětvích, kterých je v regionu mnohem méně.

hodnocení: Život v MAS výrazně ovlivňuje dominantní závod Škoda Auto, která zaměstnává více než 4 tis. obyvatel (nejen z území MAS). Některé další podniky naopak svoji činnost ukončují.

Významnou roli však hrají i některé regionální značky produktů z území.

+ významný zaměstnavatel v území; rozšířená tradiční výroba

- nízká podnikatelská činnost v území, orientace na jeden závod

- chátrání nevyužívaných průmyslových objektů

- nedostatek pracovních míst pro znevýhodněné občany

vývojové trendy: Zánik některých podniků v území, dlouhodobá pozice závodu Škoda auto

prioritní oblast: C. Podnikání; A. Prostředí

cíle: Posílení a stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.

Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.

téma: průřezové téma, tj. částečně řeší všechna opatření priority C (podnikání)

2. 1. 10. BEZPEČNOST

Bezpečnost obyvatelstva je poměrně subjektivní pojem, každý se může cítit jinak bezpečně ve stejné situaci. Z hlediska objektivní statistiky je okres Rychnov nad Kněžnou jedním z nejbezpečnějších okresů v České republice (data za nižší jednotky, např. SO ORP, neměl zpracovatel k dispozici, nicméně předpokládá se podobná míra trestných činů).

V roce 2012 bylo v okrese Rychnov n/K spácháno 1151 trestných činů, z toho bylo 643 objasněno (téměř 56 %). Počty trestných činů v přepočtu na 1000 obyvatel byly jedny z nejnižších, pouze 6 okresů mělo relativně méně trestných činů. Navíc úroveň kriminality v čase dlouhodobě klesá, meziroční pokles proti roku 2011 činil 2,5 %. V roce 2012 klesla především násilná trestná činnost, nejvíce je pak dlouhodobě zastoupena majetková trestná činnost.

Kriminalita klesá na většině území MAS, pouze v pohraničních obcích spíše roste. Rokytnicko je jedinou oblastí okresu, kde se mezi lety 2011 a 2012 kriminalita zvýšila. Trestná činnost v tomto území začala růst poté, co odešla pohraniční policie, která měla své služebny v Bartošovicích nebo Orlickém Záhoří. Např. v zimě trvá policistům z nejbližší služebny v Rokytnici cesta do pohraničních obcí až 40 minut. Přitom v pohraničních obcích je čilý turistický ruch, který přitahuje trestnou činnost – velké množství rekreačních objektů, parkování většího množství aut apod.

Další oblastí s vyšší úrovní kriminality je okolí automobilového závodu v Kvasinách. Závod se v minulých letech značně rozšířil, probíhá vícesměnný provoz, který na sebe navázal vysoký počet zaměstnanců nejen z celé ČR, ale i cizinců zejména z Polska a Slovenska. Ti jsou ubytováni v ubytovacích zařízeních i soukromých objektech po celém okrese a denně dojíždějí do práce. S tím souvisejí dopravní přestupky a dochází i k výskytu drobné kriminality.

Do problematiky bezpečnosti lze zařadit i další složky IZS. Zdravotnictví bylo popsáno v příslušné kapitole, pokud se týká hasičského záchranného sboru, v Rychnově n/K se nachází profesionální

pracoviště HZS. Ve většině obcí působí sbor dobrovolných hasičů (SDH), většinou kategorie JPO V. V sedmi obcích MAS se nacházejí výjezdové jednotky SDH kategorie II a III. Jejich vybavení stroji a technikou však není na dobré úrovni.

hodnocení: Území je z hlediska bezpečnosti poměrně klidným regionem, mírně zvýšená kriminalita je pouze v pohraničí, a také v okolí průmyslového závodu Kvasiny.

- + nízká míra kriminality
- absence služebny policie v pohraničí
- zastaralá technika složek IZS

vývojové trendy: dlouhodobě nízká míra kriminality, předpokládá se nárůst v okolí závodu Kvasiny.

prioritní oblast: B. Občané

cíle: Vzhledem k příznivým hodnotám nemáme konkrétní cíl.

opatření: B6. Veřejná správa a bezpečnost

2. 1. 11. CESTOVNÍ RUCH

Podle rozdělení agentury CzechTourism náleží celé území MAS Sdružení SPLAV do turistického regionu Královéhradecko. Tento region se dále dělí na několik oblastí, které většinou kopírují hranice okresu. V případě MAS se jedná o turistickou oblast Orlické hory a Podorlicko, kam náleží celý okres Rychnov nad Kněžnou.

Území MAS má velký potenciál pro cestovní ruch, který však dosud plně nevyužívá. V regionu se nachází množství kulturních památek i přírodního bohatství.

Z hlediska atraktivnosti i návštěvnosti turistů má se v cestovním ruchu uplatňuje především horská část MAS, v níž se nacházejí významná centra Orlických hor. Nejznámější z nich jsou Říčky v Orlických horách s lanovkou i několika vleků a sjezdovkami. Dalšími lyžařskými středisky jsou Zdobnice, Orlické Záhoří, Rokytnice v Orl. h. a Bartošovice v Orl. h. V Orlickém Záhoří je v plánu výstavba lanovky na hřeben Orlických hor, čímž se možnosti cestovního ruchu v tomto středisku ještě rozšíří. Turisté však přijíždějí do Orlických hor téměř výhradně v zimním období, dosud se je příliš nedaří přilákat během celého roku.

Naopak podhorská část MAS má podmínky na cestovní ruch spíše v období mimo zimní sezónu. Zde patří k nejvýraznějším turistickým cílům množství hradů a zámků, které se nachází v obcích Sdružení SPLAV, příp. v jejím těsném sousedství. Z obcí MAS se jedná o zámky v Doudlebách nad Orlicí, Rychnově nad Kněžnou a v Potštejně, kde zároveň je i význačný hrad. V podhorské části se rovněž nachází množství cyklotras, která spojují turisticky atraktivní místa. V jižní části MAS se uplatňuje vodácká turistika.

Na území Sdružení SPLAV se nacházejí tři rozhledny – Osičina mezi obcemi Voděradý a Přepychy, rozhledna na Anenském vrchu na území obce Bartošovice na hlavním hřebenu Orlických hor a dřevěná rozhledna ve Skuhrově nad Bělou. Další dvě rozhledny jsou pak jen několik stovek metrů za hranicemi MAS – rozhledna na nejvyšším vrcholu Orlických hor Velká Deštná a rozhledna ve Vrbici na vrcholu hory Kastel.

Z hlediska kulturních památek je v regionu množství historicky významných staveb (Kvasiny, Lično, Orlické Záhoří, Pěčín, Potštejn, Rokytnice v O. h., Rybná n/Z, Říčky v O. h., Slatina n/Z) i architektonicky cenných staveb (Černíkovice, Lukavice, Potštejn, Rokytnice v O. h., Rychnov n/K, Skuhrov n/B, Solnice, Záměl). Městská památková zóna je vyhlášena v Rychnově nad Kněžnou a Rokytnici v Orlických horách.

V území MAS jsou dvě národní kulturní památky (vč. památek zapsaných na indikativním seznamu) – kostel v Liberku a areál zámku v Rychnově nad Kněžnou.

Po celém území MAS Sdružení SPLAV lze od léta 2013 využívat tzv. 'Kartu hosta'. Tuto kartu může získat zdarma návštěvník, který se ubytuje ve vybraném ubytovacím zařízení v oblasti Orlických hor a Podorlicka alespoň na tři noci. Ostatní turisté si tuto kartu mohou zakoupit. Poté může využívat zdarma nebo se slevou vybrané aktivity, za které se odečítá z karty určitý počet bodů. Cílem tohoto projektu je přilákat více návštěvníků do regionu, prodloužit jejich pobyt a přimět je navštívit region Orlických hor a Podorlicka opakovaně.

Již několik let rovněž působí v Orlických horách projekt na podporu cestovního ruchu Kaččinka pohádková říše. Jedná se o projekt Dobrovolného svazku obcí Region Orlické hory a jeho cílem je oživit turistický ruch po celém území Orlických hor. Po zakoupení turistické knížky je potřeba navštívit co nejvíce obcí, zapojených do tohoto projektu a získat u nich razítko a dále navštívit tamní turistická zařízení, za což turista získá kolek. Po získání určitého počtu koleků obdrží návštěvník cenu, která má vztah k Orlickým horám.

mapa: mapa cyklotras

Platné k 31. 12. 2013

Na území MAS se k 5. listopadu 2013 nacházelo 60 ubytovacích zařízení, která však byla soustředěna jen do 12 obcí. Podle průběžně aktualizované databáze Hromadných ubytovacích zařízení v České republice se jejich počet k 30. březnu 2015 ještě zvýšil na 75 ve 14 obcích. Přesto většina obcí sdružení na svém území žádné ubytovací zařízení neměla. Hromadná ubytovací zařízení jsou výrazně koncentrována do několika obcí v Orlických horách. V pěti horských obcích (Bartošovice v Orlických horách, Orlické Záhvoří, Rokytnice v O. h., Říčky v O. h. a Zdobnice) mají téměř 70 % všech ubytovacích zařízení.

Z hlediska kvality ubytovacích zařízení je region vybaven dobře, nalezneme zde v podstatě všechny typy ubytovacích zařízení. Navíc v posledních letech stoupá počet kvalitněji vybavených ubytovacích zařízení. Na území MAS se nachází čtyři čtyřhvězdičkové hotely (Panorama a Studánka v Rychnově n/K, Krajka ve Vamberku a nově i Zámek v Potštejně), dále sedm hotelů se třemi hvězdičkami, dva dvouhvězdičkové hotely a čtyři hotely s jednou hvězdičkou. V území MAS je rovněž 23 penzionů a 16 turistických ubytoven (oboje takřka výhradně v obcích v Orlických horách). V 17 případech nebyl druh ubytování specifikován, kromě toho je na území ještě jedna chatová osada v Potštejně a kemp v Liberku.

Problém je spíše s kapacitou ubytovacích zařízení. V celém sdružení MAS je jediné zařízení s kapacitou větší než 50 pokojů, a to domov mládeže v Rychnově nad Kněžnou. Necelá polovina ubytovacích zařízení má kapacitu 11-50 pokojů, většina (34 zařízení) je jen maximálně desetipokojových. Pouze v Rychnově n/K výrazně převažují ubytovací zařízení s vyšší kapacitou (tj. více než 10 pokoji).

Při srovnání počtu zařízení s vyššími územními celky se jeví celkové počty i kapacity zařízení jako mírně nadprůměrné. V přepočtu na obyvatele je v MAS Sdružení Splav ve srovnání okresu Rychnov n/K a celé republiky více ubytovacích zařízení, pokojů i lůžek v nich (pouze Královéhradecký kraj má tyto údaje ještě vyšší především zásluhou Krkonoš). Nadprůměrná vybavenost je však jen v několika obcích Orlických hor, ve většině ostatních se však jeví jako podprůměrná. Na území MAS bylo koncem roku 2011 pro hosty připraveno celkem 2 371 lůžek v 773 pokojích.

tabulka: **kapacity ubytovacích zařízení a návštěvnost v nich** (data jsou za roky 2010/2011, novější data za obce nebyla k dispozici – jedná se o individuální data)

území	kapacity zařízení na 1000 obyvatel (2011)			návštěvnost na 1 obyvatele (2010)		využitelnost ubytovacích zařízení *)
	zařízení celkem	pokoje	lůžka	počet hostů	p. hostů a jejich přenocování	
MAS Splav	1,7	21,7	66,4	0,8	2,2	9,3
okres Rychnov n/Kněž.	1,5	20,4	61,9	0,8	2,8	12,5
Královéhradecký kraj	1,7	29,5	82,9	1,5	5,7	18,7
Česká republika	0,7	17,2	43,9	1,2	3,5	21,9

Pramen: ČSÚ

*) Ukazatel byl vypočten jako podíl celkového počtu hostů a jejich přenocování v daném území na straně jedné a počtu lůžek v území vynásobeného počtem dní v roce (365) na straně druhé.

Údaje o počtu a kapacitě ubytovacích zařízení pro turisty však neukazují počty návštěvníků. Zde jsou k dispozici poslední data za rok 2010, která dosvědčují, že MAS navštívilo 27 637 hostů a ti zde přenocovali celkem 80 222 krát. Průměrná doba přenocování v území je tedy 2,9 noci, což přibližně odpovídá údajům za vyšší celky. V horských územích je doba přenocování větší, kolem 4 nocí. V relativním srovnání s údaji za ČR a zejména za Královéhradecký kraj je počet hostů i přenocování znatelně nižší (přibližně poloviční).

Pokud tedy zohledníme jak kapacity ubytovacích zařízení a lůžek v nich na straně jedné, tak i počty turistů a jejich přenocování na straně druhé, vyjde nám přibližná využitelnost těchto lůžek. Ta je v MAS Sdružení Splav mnohem nižší (jen kolem 9 %) ve srovnání s krajem a zejména ČR. Je samozřejmé, že se jedná o

velmi hrubý údaj, ve skutečnosti bude využitelnost lůžek vyšší, protože ne všechna zařízení slouží turistům během celého roku apod. Nicméně rozdíly při srovnání územních celků by měly zůstat podobné.

Celkově z analýzy vyplývá, že území MAS je značně atraktivní pro cestovní ruch. Nejatraktivnější z hlediska cestovního ruchu je horská část MAS, nicméně i v podhorské části se nacházejí turisticky zajímavé lokality.

Co se týče celkového počtu ubytovacích zařízení, je region dobře vybaven. Dostatečná je i kapacita ubytovacích zařízení, jejich struktura i kvalita (jsou zastoupeny téměř všechny typy ubytovacích zařízení). Rozmístění ubytovacích zařízení je však značně nerovnoměrné, výrazně se koncentruje pouze do horské části MAS. Dalším problémem je, že přes vysokou nabídku ubytovacích zařízení není návštěvnost příliš vysoká, především pak v období mimo zimní turistickou sezónu.

Přírodní prostředí regionu nevede města k řešení příměstské turistiky místních občanů. Přesto by v okolí největších měst – Rychnova n/k, Vamberka. a Rokytnice v O.h. měly vzniknout udržované plochy a trasy pro krátkodobou rekreaci a posílení zdravého životního stylu občanů.

hodnocení: Území MAS je značně atraktivní pro cestovní ruch. Nejatraktivnější z hlediska cestovního ruchu je horská část MAS, nicméně i v podhorské části se nacházejí turisticky zajímavé lokality.

- + dobrá vybavenost ubytovacích zařízení v území, jejich kapacita, struktura i kvalita (jsou zastoupeny téměř všechny typy ubytovacích zařízení)
- nerovnoměrnost rozmístění ubytovacích zařízení (koncentrace do horské části MAS)
- nízká návštěvnost v období mimo zimní turistickou sezónu.
- nedostatek infrastruktury pro příměstskou turistiku občanů

vývojové trendy: postupný nárůst kapacit ubytovacích zařízení, stagnace v počtu návštěvníků

prioritní oblast: C. Podnikání

cíle: Zvýšení propagace regionu jako místa pro trvalý život i turistiku ve venkovském prostoru. Zvýšení počtu návštěvníků regionu a odběru služeb v cestovním ruchu.

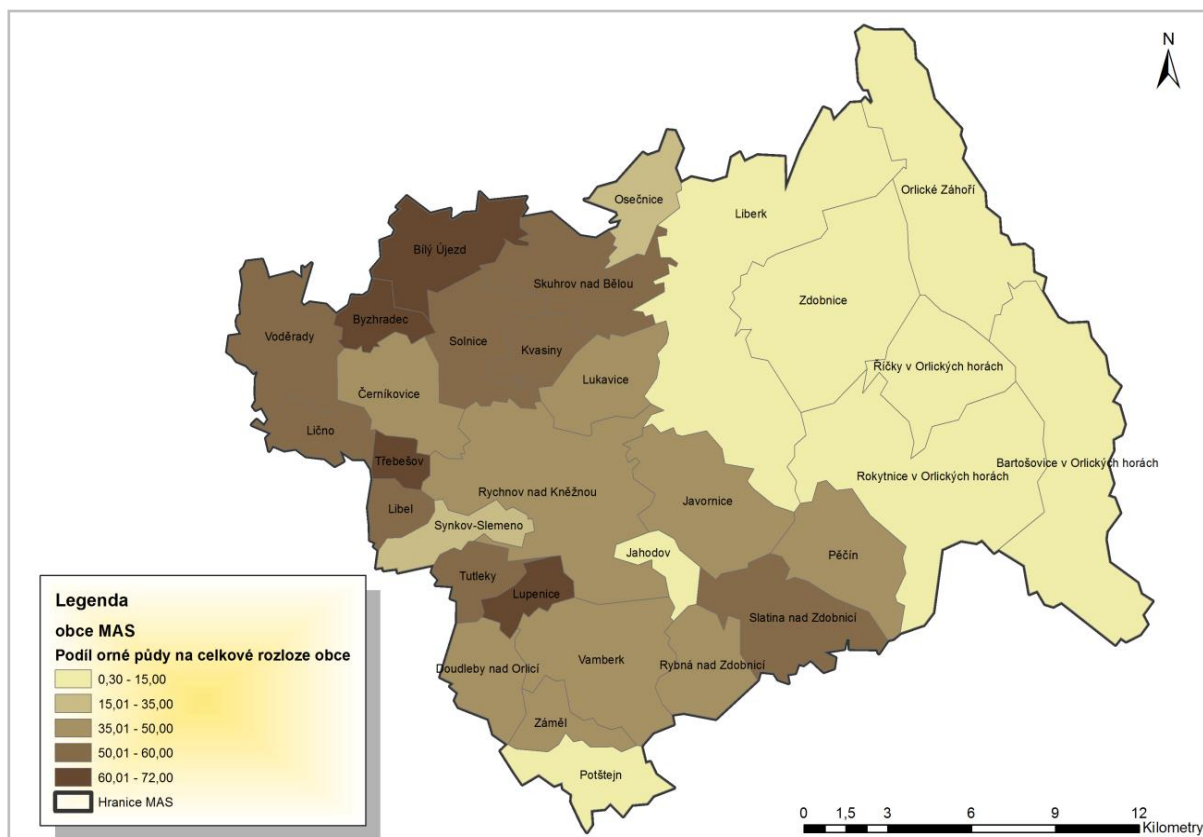
téma: C3. Služby, obchod a řemesla; C4. Marketing

2. 1. 12. ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělská činnost v území MAS je velmi rozšířena a má bohatou tradici. Je však limitována přírodními podmínkami, především v horské části MAS. V podhůří převažuje intenzivní zemědělská výroba, která je zaměřena především na chov dojníc a rostlinnou výrobu. Méně příznivější podmínky pro rostlinnou výrobu jsou v horské části MAS, která leží z klimatologického hlediska v chladné oblasti. Zde je zemědělská výroba extenzivní, zaměřená na údržbu krajiny formou pastvy masných plemen skotu, ovcí a koz a na pěstování energetických plodin. Málo je rozšířená agroturistika a další nezemědělské aktivity zemědělských subjektů včetně přímého prodeje výpěstků a výrobků.

Veškerá zemědělská půda zaujímá necelých 54 % území, což je srovnatelný údaj s celou ČR, ale méně než je tomu v Královéhradeckém kraji. Pod průměrem je pak především zastoupení orné půdy, na druhé straně vyšší podíl travních porostů umožňuje se spíše zaměřovat na živočišnou výrobu. Z hlediska zemědělských oblastí se uplatňují především méně intenzivní oblasti bramborářská a horská (75 %), pouze okrajově se vyskytuje i výrobní oblast řepařská (méně než 25 %).

mapa: zastoupení orné půdy na celkové rozloze obce

Rostlinná výroba je orientována především na produkci obilovin a krmných plodin, z technických plodin je nejrozšířenější pěstování brambor, řepky a olejnin. Živočišná výroba je zaměřena na chov skotu a prasat. Při posouzení současného stavu zemědělské výroby narážíme na dědictví socialistické éry, kdy v krajině vyrostla gigantická betonová síla, velkokapacitní kravíny, sklady a další objekty zemědělské velkovýroby dnech zchátralé a hyzdící venkovskou krajinu. V rámci zvyšování zemědělské produkce se do půdy dodávalo neúměrné množství umělých hnojiv. Provádělo se plošné odvodnění pozemků a likvidace volně rostoucí zeleně v rámci náhradních rekultivací. Tento způsob hospodaření negativně ovlivnil vývoj krajiny a narušil přírodní podmínky pro přirozený vývoj živočichů i rostlin. V území působí několik zemědělských podnikatelů, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů, další mají dle průzkumu mezi zemědělci o tuto činnost zájem.

Z nezemědělské půdy tvoří velkou část lesy (více než 38 % rozlohy), což je dáno horským charakterem části řešeného území. Převažují smrkové monokultury a část lesních porostů je výrazně ovlivněna průmyslovými exhalacemi. Lesy v území mají velký potenciál pro udržitelný rozvoj MAS. Mají výraznou rekreační funkci, zároveň však přispívají k příznivému přírodnímu prostředí v území. Část z lesů je možné využít jako suroviny pro těžbu.

Limitujícím determinantem rozvoje regionu je CHKO Orlické hory a další maloplošná chráněná území, která významně omezují využití půdního fondu, kdy by postupně zemědělská výroba měla přejít výhradně k mimoprodukční funkci.

Ostatních ploch (vč. zastavěných pozemků) je v území minimální podíl, především pak v horské části MAS.

Na odlišnou strukturu pozemků ve srovnání s vyššími územními celky mají vliv především oblasti v Orlických horách. Na území obcí jako Říčky, Zdobnice, Liberk, Bartošovice nebo Orlické Záhoří tvoří lesy kolem dvou třetin rozlohy obce, rovněž podíl travních porostů je vysoký, zato ornou půdu tyto obce prakticky nemají. Ta je naopak v průměru mnohem více zastoupena v obcích podhorské části MAS (Byzhradec, Bílý Újezd, Třebešov apod.), vůbec nejvíce však v Lupenicích (71 % území obce). Poměrně velký podíl zahrad a ovocných sadů mají v obcích Synkov-Slemeno a Doudleby nad Orlicí (cca pětina rozlohy obce).

tabulka: struktura pozemků

území	rozloha území (ha)	zemědělská půda v %			nezemědělská půda v %			
		orná půda	zahrady, ovocné sady	trvalé travní porosty	lesní pozemky	vodní plochy	zastavěné plochy	ostatní plochy
podhorská část MAS	26 125	48,4	5,1	14,5	21,0	1,2	2,4	7,3
horská část MAS	25 174	11,4	0,9	27,4	55,1	0,5	0,7	4,0
řešené území celkem	48 090	29,5	3,0	21,1	38,4	0,9	1,5	5,6
okres Rychnov n/Kněž.	98 190	32,6	2,7	18,4	37,6	1,2	1,7	5,8
Královéhradecký kraj	475 861	40,3	3,4	14,8	31,0	1,6	1,9	7,0
Česká republika	7 886 598	38,0	2,7	12,5	33,7	2,1	1,7	8,9

Pramen: ČSÚ

Největší zaměstnavatelé v zemědělství na území MAS jsou společnosti Zdobnice, a.s. ve Slatině nad Zdobnicí (Rostlinná výroba kombinovaná se živočišnou výrobou) a DŽV Rychnov n/K v Doudlebách n/O (Chov prasat), které zaměstnávají okolo 100-150 zaměstnanců.

hodnocení: Zemědělská výroba je závislá na přírodních podmínkách. V podhorské části převažuje rostlinná výroba, v horské pak živočišná. Rozdílnost přírodních podmínek se projevuje i ve struktuře pozemků, na horách převažuje podíl lesů, na ostatním území pak orná půda.

- + zemědělská výroba zaměřená na více činností jak v rostlinné, tak i živočišné výrobě
  - limitující přírodní podmínky v horské části
  - nevhledné a nevyužívané zemědělské objekty v krajině a obcích
  - nedostatečné využívání přímého prodeje 'ze dvora'

vývojové trendy: mírný pokles obyvatel zaměstnaných v zemědělství

prioritní oblast: C. Podnikání; A. Prostředí

cíle: Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů.

opatření: C1. Zemědělství

2. 1. 13. SPECIFICKÉ OBLASTI NA ÚZEMÍ MAS

Sociálně vyloučené lokality (Rychnov nad Kněžnou) – součást podhorské oblasti

Dle internetové stránky http://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html se na území MAS SPLAV nachází jedna sociálně vyloučená lokalita, a to v Rychnově nad Kněžnou. Jedná se o dva dvoupatrové cihlové domy, celkově s 22 byty (všechny 3. kategorie). Lokalita se nachází podél řeky, cca 10 min. chůze od náměstí. Je součástí běžné zástavby, kolem ní jsou rodinné domky.

Bydlí zde odhadem 100 obyvatel, z toho cca 90 % Romů. Mělo by se zde nacházet 46 % dětí do 15 let, 50 % obyvatel 16-60 let a jen 4 % lidí starších 60 let. Všichni obyvatelé lokality pravděpodobně mají nejvýše základní vzdělání. Míra nezaměstnanosti místních obyvatel činí odhadem 97 %.

Území ohrožené nezaměstnaností (Rokytnicko) – součást horské oblasti

Jedná se o převážně zemědělskou oblast, která je dlouhodobě nejproblémovějším mikroregionem z hlediska nezaměstnanosti. Území bezprostředně sousedí s Polskou republikou. Podstatnými faktory, které negativně ovlivňují nezaměstnanost v této lokalitě, jsou omezené pracovní příležitosti a špatná možnost dojíždění za zaměstnáním.

Tato situace přetrvává z dřívějších let i přesto, že přímo v Rokytnici v Orlických horách došlo v posledních letech k rozvoji podnikatelských aktivit. Příznivě nezaměstnanost ovlivňuje především firma FrostFood, a.s., výrobce mražených polotovarů, bývalá Guseppe a.s., která v roce 2009 změnila majitele a nastal i zde pokles zaměstnanců. Nermalou měrou se na příznivém vývoji podílí rovněž Městský úřad Rokytnice v Orlických horách a ostatní obecní úřady, které vytváří místa také na veřejně prospěšných pracích.

Území postižené vysídlováním obyvatelstva (pohraničí) – součást horské oblasti

Charakteristickým znakem obcí v pohraničí je dlouhodobý úbytek obyvatelstva. Většina obcí náleží do oblasti tzv. Sudet, kde před 2. světovou válkou žilo převážně německé obyvatelstvo. Po válce došlo k odsunu tohoto obyvatelstva a v některých obcích zůstal jen zlomek původních obyvatel. K největšímu úbytku obyvatel, ať už kvůli odsunu, nebo dalším důvodům, došlo v Liberku (4078 obyvatel v r. 1890 a 699 obyvatel v r. 2001), Bartošovicích (2696 obyv v r. 1869 a 218 v r. 2001), Orlickém Záhoří (2938 v r. 1890 a 211 v r. 2001), Říčkách (1251 v r. 1890 a 79 v r. 2001) a především ve Zdobnici (3297 v r. 1890 a 155 v r. 2001).

Do původních sídel přišli noví obyvatelé, kteří neměli vztah k této lokalitě, krajině, ani ke stávajícím objektům. V obcích byly postaveny vícepodlažní bytové domy bez zázemí, vznikly zde rovněž ohromné zemědělské areály. Toto vše negativně změnilo zdejší krajinu. Některá sídla se změnila na rekreační střediska, což do určité míry zachránilo některé objekty, které byly přeměněny na rekreační chalupy.

Pro tyto obce je rovněž typická jejich velikost, navíc se obvykle sestávají z více částí obcí a dalších sídel, které jsou od sebe ve velké vzdálenosti. Velmi špatná je dopravní obslužnost do těchto sídel, s tím souvisejí i další negativní jevy, jako vyšší nezaměstnanost apod. Území se do značné míry překrývá s předchozí oblastí (území ohrožené nezaměstnaností).

hodnocení: Na území MAS se nacházejí určité specifické oblasti, kterým je třeba věnovat pozornost.

Každá má jiné vymezení, jinou příčinu zařazení do oblasti i možnosti řešení.

+ žádná z uvedených lokalit nevykazuje výrazně patologické jevy v kontextu ČR

- území s vyšší nezaměstnaností a území postižené vysídlováním se do velké míry překrývají – kumulace problémů

vývojové trendy: území se příliš nemění, jejich charakteristiky nevykazují ani zlepšující ani zhoršující tendenci

prioritní oblast: všechny oblasti

cíle: v podstatě všechny, jedním z nich je např. využití polohy regionu k zintenzivnění dopravního spojení a spolupráce s Polskem, které je zaměřené na dvě plošně nejrozsáhlejší specifická území

2. 2. ANALÝZA CHKO ORLICKÉ HORY

Chráněná krajinná oblast (CHKO) Orlické hory byla vyhlášena v roce 1969. Nachází se v okrese Rychnov nad Kněžnou a menší částí na jihu zasahuje i do okresu Ústí nad Orlicí. Pokrývá nejvýše položené části Orlických hor. Osou CHKO je horský hřeben táhnoucí se od severozápadu (od Olešnice v Orlických horách) směrem na jihovýchod, kde končí poblíž Zemské brány. **Celková rozloha CHKO Orlické hory činí 204 km².**

CHKO zasahuje do území tří MAS. Největší část (SO ORP Rychnov n/K) náleží do územní působnosti MAS Sdružení SPLAV, sever CHKO (SO ORP Dobruška) zasahuje do území MAS Pohoda venkova, malá část na jihu CHKO (SO ORP Žamberk v okrese Ústí nad Orlicí v Pardubickém kraji) přesahuje do území MAS Orlicko.

Hranice CHKO Orlické hory je vymezena jednoznačně, na severovýchodě ji tvoří hranice s Polskou republikou, ve vnitrozemí je nejčastěji tvořena v terénu zřetelnými liniovými stavbami (především silnicemi). Není naopak vytvářena územně-správními hranicemi, jako jsou obce, části obcí nebo katastrální území. V některých případech tak je do CHKO zařazena jen část obce a hranice může vést i přes zastavěné území.

CHKO Orlické hory pokrývá celé území obcí Orlické Záhoří a Říčky v Orlických horách (obě MAS Sdružení Splav). Dále zahrnuje i větší části obcí Deštné v O. h., Olešnice v O. h., Sedloňov (vše MAS Pohoda venkova), Bartošovice v O. h., Rokytnice v Orl. horách, Zdobnice (vše MAS Sdružení SPLAV), v obci Liberk tvoří CHKO většinu území v části Uhřínov pod Deštnou. Kromě toho CHKO zasahuje malou částí i do obcí Kounov, Dobré (vše MAS Pohoda venkova), Javornice, Osečnice, Pěčín, Skuhrov nad Bělou (vše MAS Sdružení SPLAV), Kunvald, Klášterec nad Orlicí a České Petrovice (vše MAS Orlicko).

Vzhledem k výše popsaným vedením hranic CHKO nelze spolehlivě stanovit počet obyvatel, kteří žijí v CHKO. Např. v Rokytnici v Orlických horách je hranice CHKO vedena přímo přes střed města po komunikaci 2. třídy. Na základě odhadů, které byly stanoveny pomocí mapových podkladů hranic CHKO, hranic územně správních celků a dat s počty obyvatel až do úrovně základních sídelních jednotek, trvale žije na území CHKO necelých 3 tis. obyvatel. Z údajů o počtu obyvatel a rozloze území vyplývá velice nízká hustota zalidnění, která se na území CHKO Orlické hory pohybuje kolem 14 obyvatel/km².

Většina obyvatel CHKO Orlické hory žije na území MAS Sdružení SPLAV (cca 1 700), okolo 1 200 obyvatel pak bydlí na území MAS Pohoda venkova. Na území MAS Orlicko dle dostupných údajů trvale nežije ani jeden člověk, nachází se zde pouze několik neobydlených staveb na území obce Klášterec nad Orlicí.

CHKO je od r. 1999 rozděleno do 4 zón podle stupně ochrany přírody a krajiny. 1. zóna je nejprísnejší (umožňuje nejméně zásahů do krajiny), na jejím území jsou plochy z hlediska ochrany přírody nejcennější a tvoří jen 7 % plochy CHKO. Mnohem rozsáhlejší jsou pak 2. a 3. zóna, plošně nejmenší je 4. zóna, která zahrnuje především zastavěné plochy v CHKO. Schválená zonace odpovídá až na několik málo případů stavu poznání přírody a krajiny a plní dostatečně funkci diferenciací území pro uplatňování ochranných podmínek.

Geologická stavba Orlických hor je poměrně pestrá a zahrnuje geologické jednotky různého stáří i rozdílného vývoje. Nejčastěji se jedná o orlicko-kladské kristalinikum, které lemuje novoměstské kristalinikum na severu a zábřežské kristalinikum na jihu CHKO. Zato podloží Orlických hor a jeho podhůří není příliš rozmanité, proto se zde nevyskytuje příliš zásob nerostných surovin. Nachází se zde pouze dvě významnější ložiska stavebního kamene, a to Špičák u Plasnice (MAS Pohoda venkova) a Pěčín (MAS Sdružení SPLAV), které pak přechází i mimo CHKO (Potštejn a okolí) a několik dalších menších ložisek již netěžených surovin.

Na území CHKO pramení několik významnější toků (Zdobnice, Říčka, Bělá a Kněžna), které se vlévají do největší řeky v území - Divoké Orlice, jež patří do povodí Orlice. Vlastní soutok je však většinou již mimo CHKO, stejně tak pramen Divoké Orlice, který je na polském území. Pouze malá část CHKO u Olešnice v O. h. patří do povodí Metuje (říčka Olešenka). Prameniště těchto řek, ležící převážně na svazích hlavního hřebene, dnes představují ostrůvky nejzachovalejších přírodních biotopů, které sestupují z hor do podhůří lesnatými údolními. V jejich závěrech se nachází celá řada pramenišť a podmáčených horských luk.

Pro své přírodní podmínky tvořící významnou přirozenou akumulaci podzemních a povrchových vod byly Orlické hory v roce 1978 vyhlášeny chráněnou oblastí přirozené akumulace vod – CHOPAV. Hranice CHOPAV je shodná s hranicí CHKO Orlické hory.

Na půdním pokryvu v území CHKO se projevuje značná rozdílnost přírodních podmínek. Na více než polovině území převládají hlinitopísčité půdy, na zbylém území se prolínají půdy písčitohlinité s hlinitopísčitými. Pouze v okolí Rokytnice v O. h., směrem k Pěčínu se vyskytuje půda hlinitá a jílovitohlinitá. Z hlediska půdních typů se ve vrcholových partiích Orlických hor nachází podzolové půdy, na ostatním území převládají hnědé půdy kyselé a hnědé půdy podzolané, které jsou kryty lesním porostem.

Klimaticky patří větší část území CHKO Orlické hory do chladné oblasti, pouze část podhůří zasahuje do mírně teplé oblasti. Na hřebenech Orlických hor dosahují průměrné roční teploty kolem 4°C, v obcích na území Orlických hor se pohybují kolem 6°C (proti tomu podhorské oblasti ležící již mimo CHKO v mírně teplé oblasti s průměrnými ročními teplotami okolo 8°C). Nejchladnějším měsícem je leden, nejteplejším červenec. V lednu se průměrné teploty v CHKO pohybují kolem -2°C, v červenci okolo 13°C. Po většinu roku teplota s nadmořskou výškou klesá, pouze na podzim a v zimě se výjimečně vyskytuje inverze, kdy je tomu naopak.

Srážkově je území spíše nadprůměrné. Nejvyšší měsíční úhrny srážek se objevují v červenci a srpnu. Průměrný roční úhrn se pohybuje v nižších oblastech kolem 700 - 800 mm, ve vyšších polohách Orlických hor se pohybuje okolo 1 300 mm. Výrazně tak narůstá s nadmořskou výškou. Počet srážkových dní je největší v zimě, nejmenší v březnu a dubnu, a pak v září a v říjnu. Rovněž sněžení značně ovlivňuje nadmořská výška, maximální výše sněhové pokrývky dosahuje v podhůří 30-40 cm, na hřebecích kolem 100 cm.

Orlické hory se vyznačují poměrně velkou rozmanitostí přírodních biotopů. Dokud zdejší přírodu neovlivňoval člověk, byly hlavním lesním biotopem Orlických hor bučiny. Acidofilní bučiny podhorského i horského charakteru se vyznačují druhově chudým bylinným patrem, v němž převládají borůvka a trávy metlička křivolaká a třtina chloupkatá (např. Komáří vrch apod). Mnohem vzácnější jsou květnaté bučiny. V 15. – 19. století byly původní bučiny vykáceny a nahrazeny smrkovými monokulturami, což způsobuje nízkou ekologickou stabilitu lesů.

V druhově bohatém bylinném patře se vyskytují např. věsenka nachová, pitulník horský, šřavel kyselý. Zbytky květnatých bučin se dochovaly např. v rezervaci Trčkov. Mezi fyto geograficky nejvýznamnější druhy Orlických hor patří ty, které zde dosahují hranice svého rozšíření a glaciální relikty (např. kamzičník rakouský, koprníček bezobalný, kyhanka sivolistá). Mezi významné druhy rostlin, které mění původní rostlinnou skladbu, jsou synantropní rostliny, které byly do Orlických hor člověkem uměle zaneseny. Některé z těchto druhů se v poslední době nebezpečně šíří a vytlačují tak původní druhy flóry (např. kavkazský bolševník velký).

Výskyt živočichů v CHKO ovlivňuje především složení vegetace v dané lokalitě. I když velká část území CHKO, především v hřebenových partiích, byla odlesněna a tím i snížena rozmanitost živočišných druhů, vyskytuje se zde poměrně velké množství ohrožených druhů živočichů. Z nejvíce ohrožených druhů

(podle vyhlášky 395/1992 Sb.) lze v CHKO nalézt následující kriticky ohrožené druhy: rak říční, roháček, střevlík (vše bezobratlí), mihule potoční (ryba), zmije obecná (plaz), bobr evropský a vrápenec malý (oboje savci).

Nejvýznamnějším savcem v Orlických horách je jelen evropský, který však působí v CHKO problémy okusováním lesních porostů. Značně je v CHKO rozšířen i srnec obecný, prase divoké, ale také muflon. Nejběžnější šelmy jsou liška obecná, kuna lesní, kuna skalní, lasice, tchoř tmavý a jezevec lesní. Vzácně sem zabloudí z Polska los evropský.

Významná je také rekreační funkce Orlických hor, a to jak pro místní obyvatele, tak i pro návštěvníky z České republiky i ze zahraničí. Ta je však limitována únosností přírodního prostředí. Zejména v zimním období je v největších lyžařských střediscích počet návštěvníků na hranici únosnosti. Přitom v posledních letech roste počet žádostí o výstavbu rekreačních objektů i sjezdových tratí v CHKO. Vybavenost zařízeními pro letní sporty (bazény, tenisové kurty apod.) je zatím v Orlických horách spíše nižší, zvyšuje se však zájem o výstavbu rozhleden.

hodnocení: Na území MAS se nacházejí převažující část CHKO Orlické hory. Prostoru odpovídá významnosti ochrany, musí se však dlouhodobě vyrovnávat s dřívějšími nevhodnými zásahy a trvalým znečištěním ovzduší.

- + rozsáhlá přírodní oblast s výrazným podílem lesů a horských luk
- + udržované a obhospodařované lesy i pastviny
- šíření invazivních druhů rostlin podél toků řek
- větrná eroze rozsáhlých nezalesněných ploch

vývojové trendy: zvyšující se zemědělské a turistické využití území, snižování ochrany některých částí CHKO

prioritní oblast: A. Prostoru

cíle: Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.

2. 3. ÚZEMNÍ PLÁNY A ROZVOJOVÉ PLOCHY

příloha č. 11. a 15.: Přehled ÚPD obcí a rozvojových ploch na území MAS Sdružení SPLAV

Všechna města a obce ležící na území Sdružení SPLAV, z.s. mají zpracovány územní plány (územně plánovací dokumentace). Tyto územní plány byly zpracovány v letech 2008 – 2014 různými projektovými ateliery a jsou chápány jako základní rozvojové dokumenty obcí, protože obsahují jednak údaje popisující současný stav v obcích a dále vize a regulativy, které byly dále využity při zpracování tohoto dokumentu. Všechny územní plány obcí jsou platné min. do roku 2020.

V územně plánovacích dokumentacích jsou uvedeny rozvojové plochy určené pro různé využití, jak obcemi, tak dalšími subjekty (občany, podnikateli). Výrazně nejvíce ploch je určeno pro rozvoj bydlení, a to jak k výstavbě rodinných domů, tak i bytovek. S tím souvisí i plochy pro rozvoj technické a dopravní infrastruktury a rovněž plochy pro občanské vybavení, kde jsou investory především obce. Plochy pro nové bydlení má ve svém územním plánu připravené každá z obcí. Na území Sdružení SPLAV, z.s. je k dispozici celkem 966 rozvojových ploch o celkové výměře 770,52 ha.

Zatímco nové plochy obvykle v extravilánu obcí jsou projekčně řešeny, obcím chybí podrobnější řešení center v podobě regulačních plánů, což mnohde vede k trvalému poškozování historicky cenných a místně odpovídajících objektů a prostor.

Významným nedostatkem je i ústup od dříve využívaných studií velkých územních celků, ve kterých byly územní plány jednotlivých obcí řešeny v souvislostech vzájemných i veřejného zájmu.

Situaci v prosinci 2015 ukazuje následující tabulka.

tabulka: **rozvojové plochy**

druh rozvojových ploch	počet ploch	celková výměra v ha
plochy pro rozvoj bydlení	617	539,19
plochy pro rozvoj průmyslu	62	87,66
plochy pro rozvoj zemědělství	27	20,67
ostatní rozvojové plochy – technická infrastruktura	51	17,24
ostatní rozvojové plochy – dopravní infrastruktura	127	51,98
ostatní rozvojové plochy – občanské vybavení	82	53,78
C E L K E M	966	770,52

hodnocení: Obce na území MAS mají zpracované a platné územní plány.

+ aktuálnost územních plánů obcí je 100%

+ na území MAS je dostatek rozvojových ploch

- nejsou řešena centra obcí

- chybí koncepční dokumenty týkající se krajinného rázu, ÚSES a dalších širších souvislostí

vývojové trendy: stabilizace v důsledku nevhodné legislativy

prioritní oblast: A. Prostředí

cíl: 1. Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.

2. 4. VÝSLEDKY KOMUNITNÍCH PRŮZKUMŮ

2. 4. 1. OBDOBÍ 2012-2014

NÁZORY PŘEDSTAVITELŮ OBCÍ NA ZÁKLADĚ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ SPOKOJENOSTI S MAS

datum průzkumu: léto 2012

Dotazníkového průzkumu se zúčastnilo 28 z 32 obcí, které byly v té době v územní působnosti MAS Sdružení SPLAV (tj. včetně obce Deštné v O.h, která později vystoupila).

Dotazník byl rozdělen do několika okruhů. V 1. části se starostové vyjadřovali k podpoře z programu EU LEADER v rámci předchozího programovacího období 2007-2013. Většina obcí získala finanční podporu z tohoto programu, ať už přímo jako obec nebo zásluhou jiného subjektu na území obce.

Další část dotazníku se věnovala informovanosti o MAS Sdružení SPLAV a její spolupráce s obcemi. Nejdůležitější informačním prostředkem je internet, který také využívá nejvíce obcí, ať ve vztahu k MAS, tak i obyvatelům své obce. Zde však dosud plní výraznou úlohu vývěska obecního či městského úřadu. Třetí okruh byl zaměřen na součinnost obcí a MAS v příštím (nyní již současném) programovém období 2014-2022. Většina obcí chtěla pokračovat ve spolupráci, což se nyní i potvrzuje. V rámci směřování oblastí, z nichž by měla přicházet finanční podpora z evropských programů, starostové doporučovali převážně projekty v oblasti infrastruktury a zejména dopravní infrastruktury.

V poslední části se měli starostové vyjádřit k problémům své obce, resp. plánům na další období. Zde se objevovalo značné množství odpovědí, neboť každá obec je svým způsobem jedinečná a má svoje specifika. Opět převažovaly možnosti v oblasti infrastruktury, a to jak dopravní, tak i technické. Často se objevoval povzdech nad nedostatkem finančních prostředků.

NÁZORY PŘEDSTAVITELŮ OBCÍ NA ZÁKLADĚ OSOBNÍ ROZHOVORŮ

datum průzkumu: léto, podzim 2013

Zástupci MAS Sdružení SPLAV zjišťovali u členů Zastupitelstev obcí názory na život v obcích i odvětví, která by měla být z hlediska rozvoje území preferována. Starostové se vyjadřovali k problémům jejich obce, ale i silným stránkám a možnostem jejich dalšího rozvoje. Průzkumu se zúčastnilo všech 31 starostů MAS Sdružení SPLAV.

Poměrně velkou perspektivu starostové vidí v oblasti cestovního ruchu, a to vzhledem k množství příležitostí, které území poskytuje v této oblasti. Propagace v cestovním ruchu je však poměrně malá. Na druhé straně některé obce jsou spíše spokojeni s tím, že k nim nepřijíždí velké množství návštěvníků, alespoň zůstane zachována přírodní krajina i čisté životní prostředí.

Starostové zejména v horské části území si stěžovali na zhoršující se dopravní obslužnost, pokles počtu spojů a malou návaznost spojů, především v kombinaci autobusové a železniční dopravy. V podhorské části jsou s obslužností většinou spokojeni, zato je místy trápí hustý provoz na komunikacích a někde i špatný stav komunikací.

Různé názory se objevovali na existenci závodu Škoda Auto v Kvasinách. Většina starostů uznává, že má příznivý vliv na zaměstnanost v regionu, díky němu se rekonstruuji komunikace v okolí a dochází k rozvoji dalších služeb v okolí Kvasin. Na druhé straně se starostové obávají zvyšující se kriminality, nárůstu dopravní zátěže v bezprostředním okolí, ale i značné závislosti na tomto podniku v případě omezení provozu.

NÁZORY PŘEDSTAVITELŮ OBCÍ NA ZÁKLADĚ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ V RÁMCI PROJEKTU 'PODPORA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE' V SO ORP RYCHNOV N/K

datum průzkumu: zima a jaro 2014

Jednalo se o projekt Svazu měst a obcí ČR a zúčastnily se ho všechny obce správního obvodu ORP Rychnov nad Kněžnou. Vzhledem k tomu, že MAS Sdružení SPLAV má téměř shodné vymezení jako SO ORP Rychnov nad Kněžnou, považujeme za přínosné zařadit do vyhodnocení dotazníkových šetření i tento projekt. Otázky byly zaměřeny přednostně na oblast školství, sociálních služeb a životního prostředí, tedy témat prioritních i pro SCLLD MAS Sdružení SPLAV.

2. dotazníkových šetření v rámci projektu se počátkem roku 2014 zúčastnily všechny obce správního obvodu (32, z toho 29 v území MAS) a rovněž i svazky obcí působící v tomto území.

Nejvíce zaměřují obce své aktivity na děti, mládež a rodiny s dětmi. Za standardní, tedy průběžně zajišťovanou, pokládají péči o seniory, zdravotně postižené, nezaměstnané a sociálně slabé občany. Nejmenší péči věnují mladým lidem po ukončení studia. Jiná skupina nebyla uváděna.

Největším problémem v oblasti školské je nedostatek finančních prostředků, špatný technický stav budov a také nízký počet žáků ve třídách. Naopak některé obce problémy se školou nemají. V této oblasti jsou nejvíce využívány finanční prostředky z EU, dále pak z kraje a státu. Ani v této oblasti některé obce nevyužily dotace (6).

V oblasti sociálních služeb některé obce problémy nemají, pokud ano, pak postrádají možnost dostupného bydlení, mají nedostatek financí, nedostatečnou kapacitu služeb pro seniory a problémy se sociálně vyloučenými lokalitami. Ostatní odpovědi – bezdomovectví, nedostatečná kapacita pečovatelské služby, nedostatečná prevence, nedostatek služeb zdravotně postiženým osobám a neochota investovat do sociální oblasti. Podle názoru respondentů by obce měly zajišťovat především služby sociální péče, a to pečovatelskou službu, případně domovy pro seniory a domovy pro osoby se zdravotním postižením. Méně zodpovědnosti cítí respondenti za služby sociální prevence - nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením a terénní programy. Odborné sociální poradenství doporučuje zajišťovat i v malých obcích jen málo respondentů. Naopak několik respondentů uvedlo, že malé obce by neměly zajišťovat žádné sociální služby.

Nejvýše hodnotí respondenti kvalitu sociálních služeb v obci, trochu hůře pak spektrum a nejhůře kapacitu služeb. Domnívají se, že nejlépe je možné ji ve všech kategoriích hodnotit z hlediska osob se zdravotním postižením, dále z hlediska seniorů a nejhůře z hlediska osob ohrožených sociálním vyloučením. V oblasti sociálních služeb obce převážně dotace nevyužívají, výjimečně z krajské úrovně (5), národní úrovně.

V oblasti životního prostředí nejvíce uváděným problémem jsou vysoké ceny za svoz odpadů a černé skládky. Méně často zmiňují respondenti jiné problémy - špatná vybavenost území, nedostačující síť kontejnerů k třídění odpadů a neinformovanost občanů. Jako jiné byly uvedeny problémy s legislativou a malou disciplinovaností občanů. Poměrně velká část respondentů uvedla, že v této oblasti nemají problémy. V této oblasti obce nejvíce dotace z krajské úrovně, některé dosud žádné dotaci v tomto oboru nevyužily.

Obce si nejčastěji pomáhají v krizových situacích, dominuje spolupráce mezi dobrovolnými hasiči. Významná je ale i v některých dalších oblastech, jako školství, kultura, sport a další. Většina starostů uvedla více oblastí, v nichž starostové spolupracují. Proti tomu oblastí, v nichž se nedaří spolupracovat, se objevovali jen zřídka, žádná oblast se nevyskytovala výrazně častěji. Pozitivně hodnotí obce spolupráci v rámci dobrovolných svazků území, již jsou členy. Nejlépe je hodnocena spolupráce v rámci DSO Mikroregion Rychnovsko, následují DSO Dolní Bělá a DSO Mikroregion Bělá.

Většina obcí uvádí výbornou nebo velmi dobrou spolupráci s jejich sousedy, trochu kritičtější byly pouze některé obce na okraji území, kde zároveň ani není často jednoznačná převládající spádovost obce. V rámci území MAS by se mohlo jednat především o obce ležící na jihu regionu, které jsou buď členy jiného SO ORP nebo mohou mít vazby i na jiný vyšší územní celek (např. Potštejn na Ústeckoorlicko).

SKUPINOVÁ DISKUZE SE ZEMĚDĚLSKÝMI PODNIKATELI

datum setkání: 27. 2. 2014

Facilitace se uskutečnila v obci Lupenice, kde se konala Valná hromada Sdružení SPLAV, z.s. Diskutovalo se s 10 osobami, které podnikají v zemědělství.

Většina zemědělských podnikatelů si pochvaluje, že má zajištěn odbyt pro svoji produkci. Na druhé straně se potýkají s nedostatkem kvalifikovaných pracovních sil a obávají se velké závislosti na dotacích. Ani administrativní zátěž není pro zemědělce příjemná. Velkou příležitostí vidí především ve větší podpoře živočišné výroby, na kterou je vzhledem k přírodním podmínkám zaměřena většina místních zemědělských podnikatelů.

SKUPINOVÁ DISKUZE S OSTATNÍMI PODNIKATELI

datum setkání: 27. 2. 2014

Facilitace se uskutečnila v obci Lupenici, kde se konala Valná hromada Sdružení SPLAV, z.s. Diskutovalo se s 8 osobami, které podnikají v jiných činnostech než je zemědělství.

Podnikatelé v silných stránkách pozitivně hodnotili především své obce jako celek. Ve slabých stránkách uváděli chybějící obchvaty měst, špatné zázemí pro sportovce, málo finančních prostředků pro organizace. V obci Potštejn si navíc stěžovali na velký provoz přímo v obci – žádná zpomalovací zařízení pro řidiče.

SKUPINOVÁ DISKUZE S PŘEDSTAVITELI NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ – SPORT, DĚTI A MLÁDEŽ A OSTATNÍ

datum setkání: 27. 2. 2014

Facilitace se uskutečnila v obci Lupenici, kde se konala Valná hromada Sdružení SPLAV, z.s. Diskutovalo se s 15 osobami. Zároveň bylo i osloveno písemně 45 organizací v této oblasti.

Představitelé neziskových organizací vidí značný přírodní a historický potenciál na území MAS Sdružení SPLAV. Oceňují relativně vysoké zapojení dětí a mládeže v regionu do sportovních aktivit i množství schopných lidí, kteří je podporují. Rozhodně by aktivity neziskových organizací měly i v budoucnu podporovat jednotlivé obce. Pochvalují si rovněž poměrně velký výběr v oblasti podpory.

Na druhé straně rozhodně nejsou spokojeni se složitou administrativou a poměrně přísnými a komplikovanými pravidly, která pro tyto organizace platí. Složitá pravidla a nejrůznější omezení zbytečně odrážejí žadatele od předkládání projektů. Jiným problémem může být nedostatek obecních pozemků pro rozvoj, ale také odliv zejména mladých obyvatel z venkovských oblastí.

Do budoucna vidí představitelé neziskových příležitostí mnoho příležitostí. Chtějí vybudovat zázemí pro mysliveckou střelnici, dále by mohla vzniknout environmentální střediska, která by sloužila k výuce jak pro děti a mládež, tak i pro dospělé. Určitě jsou pro zavedení racionální stravy do základních i mateřských škol.

SKUPINOVÁ DISKUZE S ORGANIZACEMI PRACUJÍCÍMI SE ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝMI JEDINCI

Charita – sociální služby

datum setkání: 2. 4. 2014

Účastníci této pracovní skupiny se vyjádřili především k Charitě Rychnov nad Kněžnou. Existenci tohoto zařízení si pochvalovali, zejména pak přístup personálu. Mnohem horší je to se samotnou budovou, která nevyhovuje, minimálně je nutné ji zateplit. Také doporučují vybudování speciálních bytů pro dospělé osoby s mentálním postižením tj. bydlení v jednopokojových bytech, kde bude k dispozici asistence i možnost práce. Propojení firem s organizacemi poskytující péči mentálně postiženým osobám, aby nějakou lehčí část práce z fabriky přenechali i těmto osobám. Tyto osoby, také chtějí být začleněni do

pracovního procesu. Nabízet také práci dobrovolníků v terénu tj. vybudovat dobrovolnické centrum pro přípravu a následnou pomoc v soc. službách, ale i do jiných organizací. Diskutovalo 5 osob.

Matky handicapovaných dětí

datum setkání: 10. 4. 2014

Matky si jednoznačně pochvalují existenci zařízení i jeho zázemí pro handicapované děti Orion v Rychnově nad Kněžnou. Problémem pro tyto matky je nalézt vhodné zaměstnání. Zaměstnavatelé je nechtějí zaměstnat, i když mají své handicapované děti přes den v příslušných institucích. Obtíže pak mají i v běžném životě, veřejné budovy většinou nejsou bezbariérové. Postrádají zařízení, které by se zaměřilo na postižené dospělé osoby, jež by po ukončení školní docházky poskytl příslušným osobám celodenní program. Diskutovalo 7 osob.

SKUPINOVÁ DISKUZE SE SENIORY

datum setkání: 2. 4. 2014

Skupinová diskuze se seniory probíhala ve dvou obcích – Skuhrově nad Bělou a Slatině nad Zdobnicí. Ukázalo se, že senioři mají podobné problémy, záleží spíše na konkrétním jedinci, jakou si představuje náplň dalšího života. Limitujícím faktorem je samozřejmě v mnoha případech zdravotní stav.

Skupina seniorů, která se zúčastnila diskuze, vede aktivní život a má zájem se pravidelně setkávat, ale i cestovat a provozovat další aktivity. Rádi by podnikali i další akce (včetně mezinárodních setkávání), často jim v tom však brání finanční prostředky. V některých případech ani nemají odpovídající prostory pro činnost klubu seniorů. Navrhují např. zrekonstruovat nevyužité obecní prostory pro setkávání se seniory. Zároveň by rádi svůj klub seniorů zlegalizovali na z.s. Zúčastnilo se 21 osob.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ S NEZAMĚSTNANÝMI OSOBAMI STARŠÍMI 50 LET

datum průzkumu: 9. 4. 2014

Dotazníkového šetření se zúčastnili nezaměstnaní lidé, kteří byli v evidenci Úřadu práce v Rychnově nad Kněžnou. Mohli využít i aktivní účast na různých projektech MAS Sdružení SPLAV, někteří pak měli možnost po absolvování projektů najít i zaměstnanecké uplatnění v rámci MAS.

Respondenti oceňovali, že je práce na projektech baví, mají k ní vztah, takže vlastně spojili „příjemné s užitečným“. O tom, že témata projektů pro nezaměstnané byla zvolena opravdu vhodně, svědčí i odpovědi, kde přibližně polovina účastníků řekla, že by se přihlásila pouze do takového typu projektu, nebo velmi podobného a ostatní neřešili zaměření projektu. Uvítali možnost osobnostního růstu a zapojit se mezi zaměstnané.

Většina účastníků věří, že jim absolvování projektu pomůže k nalezení zaměstnání, i když ne všichni jsou o tom přesvědčeni. Každopádně by jim mohl kurz zlepšit situaci při hledání zaměstnání i nepřímo. Jak sdělila jedna účastnice projektu, není si příliš jistá, zda jí pomůže přímo obsah kurzu, nicméně účast na kurzu ji donutí být aktivní, něco se sebou dělat, takže nakonec je kurz určitě prospěšný.

Účastníci dalšího projektu měli zájem zejména o manuální nebo technickou práci (konkrétní zaměstnání se objevila jen jednotlivě – kuchař, zahradník), práci v přírodě a jednou se objevila i práce se seniory či postiženými osobami. Většina účastníků věří, že jim absolvování kurzu pomůže k nalezení zaměstnání, i když se objevil i názor, že kurz jim nepomůže, protože nenahradí skutečné vzdělání (školu či učební obor), které zaměstnavatelé většinou vyžadují.

V rámci doporučení pro následující projekty převažoval názor možnost prodloužení projektu. Projekty nabízely většinou půl roku až rok teoretické poznatky, praxi a rok možnost zaměstnání. Většina účastníků uvedla, že by chtěla pokračovat v pracovním poměru v podobném projektu nebo se zapojit do dalšího projektu.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ S NEZAMĚSTNANÝMI MATKAMI S DĚTMI

datum průzkumu: 9. 4. 2014

Tato skupina si hledá velmi těžko zaměstnání vzhledem k nutnosti péče o děti. MAS Sdružení SPLAV jim nabízí možnost účastnit se takových projektů, které umožňují vzít si s sebou děti a zároveň je i do projektu zapojit.

Respondentky využily možnosti účastnit se projektů, které je vzdělávají a současně jim nabízejí možnost stát se i zaměstnaným. Některé projekty nabízely i možnost vzít si s sebou děti, tak jak tomu bylo u jednoho projektu, který byl zaměřený na zahradnickou práci a komunitní zahrady.

Příležitostí pro nezaměstnané matky je, když instituce budou realizovat takové projekty či nabízet zaměstnání pro tuto skupinu, kde zohlední potřeby rodiny.

2. 4. 2. OBDOBÍ 2015

V posledním roce před dokončením SCLLD 2014-2022 byl postup prací pravidelně konzultován na jednáních Programového výboru MAS a Valné hromady MAS:

JEDNÁNÍ PROGRAMOVÉHO VÝBORU SDRUŽENÍ SPLAV, KONANÝCH VE DNECH 17. 2., 17. 3., 28. 4., 9. 7., 8. 9. a 3. 12. 2015

Programový výbor na svých jednáních projednával zejména témata týkající se akčního plánu a to se zaměřením na následující témata:

- parametry programových rámců
- alokace opatření a fichí
- harmonogram výzev
- položky a hodnoty indikátorů

Při jednáních byla shoda v tom, že se dá vhodně využít zásobník projektů pro zpracování akčního plánu i přípravu fichí.

VÝPIS Z JEDNÁNÍ VALNÉ HROMADY SDRUŽENÍ SPLAV, KONANÝCH VE DNECH 17. 2., 17. 3., 28. 4., 8. 9. a 10. 12. 2015

Předseda spolku informoval přítomné členy o tématech, která na svých jednáních projednával Programový výbor zejména témata týkající se akčního plánu a to se zaměřením na následující témata:

- stejná témata jako PV
- charakteristika vhodných projektů
- obsah zásobníku projektů
- prezentace operačních programů

Doporučení orgánů MAS byla zpracována do SCLLD a jejich Programových rámců.

JEDNÁNÍ PRACOVNÍCH SKUPIN MAS

Dne 11. 6. 2015 se konala jednání pracovních skupin Zemědělci a Veřejná správa. Přítomní diskutovali o výběru opatření pro programové rámce, finančních alokací a monitorovacích indikátorech. Doporučení byla zapracována do SCLLD a Programových rámců.

ZASEDÁNÍ DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ

Na setkáních DSO Mikroregion Rychnovsko, která se konala 25. 6. 2015 a 26. 8. 2015 byla prezentována zpracovávání strategie a její parametry. Zástupci řídicích orgánů podali informace o operačních programech a možnostech MAS.

SETKÁNÍ SE ZÁSTUPCI ŠKOL NA ÚZEMÍ ORP RYCHNOV N/K.

Při setkáních se zástupci škol konaných 17. 6. 2015, 27. 9. 2015 a 22. 10. 2015 zástupci MAS prezentovali činnost MAS a její strategii, poskytli informace o dotačních možnostech pro oblast školství v novém programovém období a nabídli možnost spolupráce při přípravě a zpracování projektových záměrů.

JEDNÁNÍ S ODBORNÝMI INSTITUCEMI

Během podzimu 2015 ještě proběhla tři jednání s významnými institucemi v území MAS – 25. 11. 2015 na Správě CHKO v Rychnově nad Kněžnou, 30. 11. 2015 na odboru sociálních věcí MěÚ v Rychnově n/K a 4. 12. 2015 na Úřadu práce, územním pracoviště Rychnov n/K. Se Správou CHKO byly diskutovány možnosti naplnění opatření CSLLD v oblasti životního prostředí. Bylo konstatováno, že alokace obou dostupných opatření z OPŽP je pro území CHKO nadměrná, protože podmínky poskytnutí dotace jsou velmi omezující a těžko splnitelné. Na doporučení zaměstnanců SCHKO byla požadovaná dotace snížena na 1 mil. Kč pro každé opatření.

Na pracovišti odb. sociálních věcí byl projednáván soulad opatření SCLLD s Komunitním plánem soc. služeb ORP Rychnov n/K. a byly doporučeny aktivity a jejich parametry vhodné pro zařazení do SCLLD – např. terénní programy pro rodiny, rodinná centra, centra péče o duševní zdraví, terénní odlehčovací služby. Byla domluvena spolupráce s odborníky úřadu při hodnocení předložených projektů.

Na pracovišti Úřadu práce byly diskutovány vhodné formy podpory zaměstnanosti. Byly doporučeny tyto aktivity – podpora zahájení podnikatelské činnosti (vzdělávání, dotace), pracovní místa pro matky s dětmi, flexibilní úvazky, úprava pracovního prostředí pro zdravotně postižené zaměstnance, projekty pro lidi v exekuci a imigranty.

Veškerá vhodná doporučení byla po projednání na půdě MAS zapracována do SCLLD. Záznamy z jednání byly zveřejněny na webových stránkách MAS.

hodnocení: Občané jsou s životem v obcích v zásadě spokojeni. Drobné nedostatky nejsou místně specifické, ale týkají se života na venkově obecně – dojíždění, malá vybavenost, apod.

- + území z hlediska občanů nevykazuje významné problémy, občané jsou spokojeni
- není dostatečně zabezpečeno pracovní uplatnění znevýhodněných osob – matek s dětmi, zdravotně handicapovaných apod. formou chráněných míst a zkrácených úvazků
- není řešena potřeba provázanosti vzdělání a volných pracovních míst podporou technického vzdělávání

vývojové trendy: stabilita, ale přetrvávající rozpor mezi trhem práce a vzdělávacími plány škol

prioritní oblast: B. Občané; C. Podnikání

cíl: Zavedení a podpora alternativních přístupů k výchově a vzdělání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí, učňovského školství a vzdělávání 3. věku
Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.

2. 5. ZHODNOCENÍ REALIZACE SPL 2007-13 (PROGRAM LEADER)

MAS Sdružení SPLAV v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 vyhlásila celkem 13 výzev. V rámci těchto výzev mohli žadatelé podávat své projekty do 8 fichí v těchto oblastech podpory:

- fiche 1. Modernizace zemědělské výroby na území MAS Sdružení SPLAV**
- fiche 2. Obnova a rozvoj vesnic a venkovské krajiny na území MAS Sdružení SPLAV**
- fiche 3. Rozvoj podnikání v obcích – zemědělské subjekty na území MAS Sdružení SPLAV**
- fiche 4. Rozvoj podnikání v obcích – nezemědělské subjekty na území MAS Sdružení SPLAV**
- fiche 5. Vzdělávání a informace na území MAS Sdružení SPLAV**
- fiche 6. Kulturní a historické dědictví na území MAS Sdružení SPLAV**
- fiche 7. Obchod, služby, kultura a sport na území MAS Sdružení SPLAV, o.s.**
- fiche 8. Turistický ruch na území MAS Sdružení SPLAV, o.s.**

Nejvíce žádostí bylo podáno ve fichích 1 – 44 projektů, 2 – 38 projektů a 7 – 50 projektů. Nejmenší zájem bylo o fiche 3, 5 a 8, kde bylo podáno celkem 14 projektů.

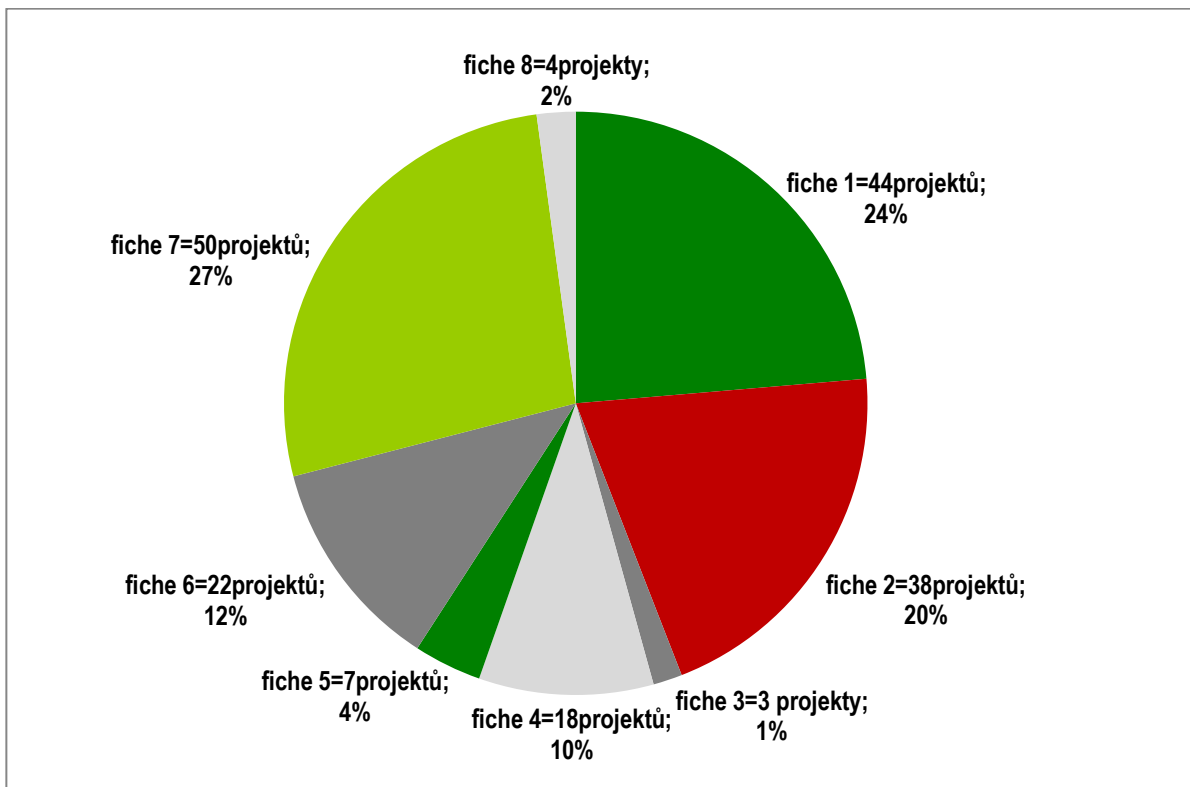
Za celé dotační období bylo přijato 186 žádostí o dotaci, MAS podpořila 137 projektů, z toho SZIF podpořil 127 projektů. Dohodu se SZIFem podepsalo 126 žadatelů, jeden žadatel smlouvu nepodepsal. 6 žadatelů z vlastního rozhodnutí ukončilo předčasně realizaci projektu a odstoupilo od Dohody. Zrealizováno bylo celkem 120 projektů, proplaceno bylo 119 projektů.

Největší zájem o dotace byl ze strany obcí, které mají největší zkušenosti s čerpáním dotací. Realizováno a proplaceno bylo 41 projektů. Následovali zemědělci a zemědělské podniky s 34 projekty, neziskové organizace s 30 projekty a nezemědělské podnikatelé s 14 projekty.

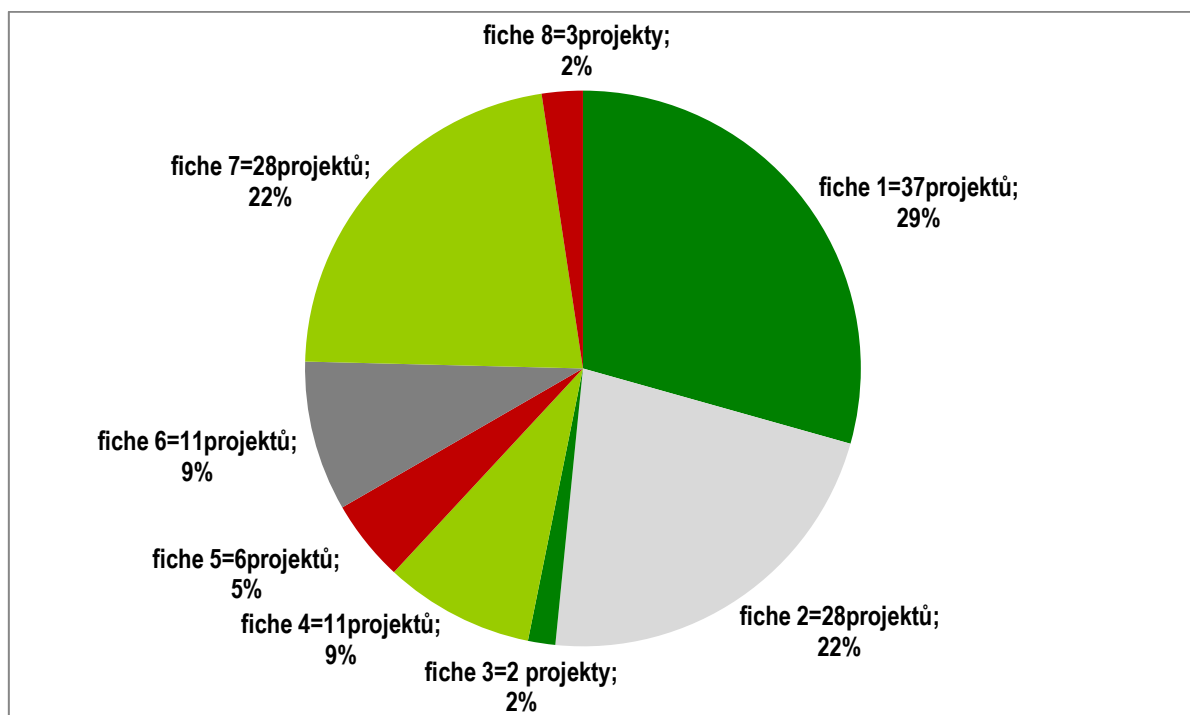
Celková výše nákladů zrealizovaných projektů činí 84 047 044 Kč, z toho dotace činí 42 818 077 Kč. Podíl dotací na celkových nákladech projektů představuje 31,96% - 79,60% na 1 projekt.

Program LEADER měl u žadatelů velký ohlas a byl kladně hodnocen. Bylo přijato o 60 žádostí více, než mohlo být uspokojeno. Největší zátěží pro žadatele byla poměrně složitá administrativa, ne vždy zcela zřejmá a také často se měnící pravidla. **MAS Sdružení SPLAV na základě vyjádření žadatelů bude v budoucnu podporovat hlavně tyto oblasti: zemědělství, veřejnou správu, životní prostředí a lidské zdroje.**

graf: přijaté projekty dle fichí

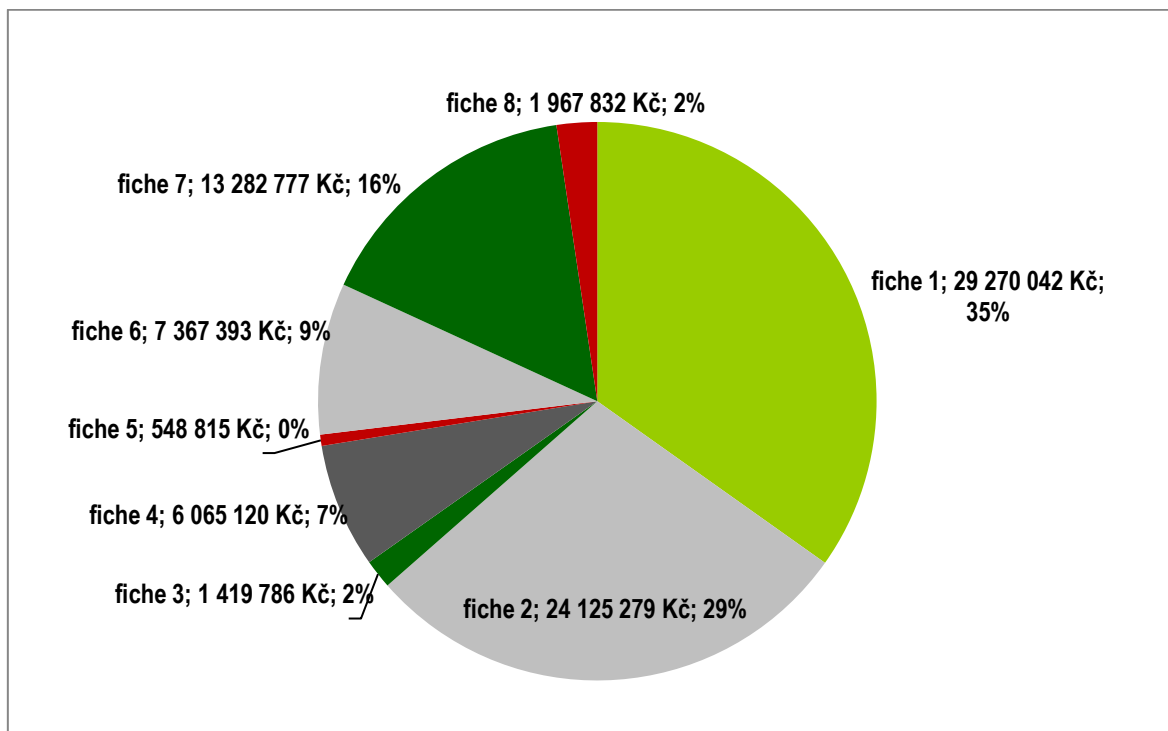

graf: podpořené projekty dle fichí

graf: celkové náklady projektů dle fichí

Náklady celkem za všechny fiche: 84 047 044 Kč

Od příjmu žádosti o dotaci po celou dobu realizace projektů poskytovala MAS Sdružení SPLAV žadatelům poradenskou činnost, konzultovala s nimi realizaci projektů, pomáhala při vyplňování změnových hlášení, spolupracovala při vypracování žádostí o proplacení, kontrolovala veškerou dokladovost projektu. Zaměstnanci Sdružení SPLAV prováděli kontrolu projektů před zahájením, v průběhu realizace a po ukončení realizace projektu. Monitoring je dále prováděn pro celou předepsanou dobu udržitelnosti projektů.

Monitoring naplňování cílů MAS probíhal v souladu s předpisy a doporučeními danými v ose IV. LEADER Státním zemědělským intervenčním fondem. Byl prováděn zaměstnanci MAS v průběhu celého procesu přípravy a realizace projektů, byly monitorovány indikátory vztahující se k jednotlivým projektům a fichím i indikátory stanovené SZIF. Monitorování probíhalo ve čtyřech fázích včetně pořízení kontrolních protokolů a fotodokumentací:

- monitoring před zahájením projektů – byly prováděny kontroly u projektů přímo na místě a to u těch, kde v rámci projektu mělo dojít k změně počátečního stavu, např. k výměně střešní krytiny, změně technologie, opravě budovy apod.
- v průběhu realizace projektů – kontroly byly prováděny u těch projektů, kde se v průběhu realizace vyskytly problémy, nebo příjemce dotace nedodržel součinnost s MAS
- před ukončením realizace projektů – monitoring byl prováděn u všech projektů. Bylo kontrolováno naplnění všech parametrů, které byly stanoveny v žádosti o dotaci. Tento monitoring lze rozdělit na dvě části:
  - administrativní kontrola – porovnání veškerých ukazatelů a soulad s pravidly LEADER, kontrola obsahu faktur a kontrola výběrových řízení.
  - fyzická kontrola na místě - zda bylo zrealizováno vše, co bylo obsahem projektu. Kontrola spočívala např. v porovnání evidenčních čísel strojů s fakturací, měření ploch (komunikace, střechy) apod.

- d) v průběhu udržitelnosti projektů – v prvních letech byl prováděn monitoring u všech projektů. V dalších letech byla a je kontrolována udržitelnost projektů, kde hrozí ztráta funkčnosti.

tabulka: naplňování indikátorů MAS

název indikátoru	plánovaná hodnota dle SPL	plněná hodnota k 31. 12. 2013	% dosažení cílové hodnoty
1. počet malých živností v regionu	+8	+1	12,5
2. počet občanů připojených na ZTV	+350	+24	6,9
3. počet naučných stezek	+2	+3	150,0
4. délka pěších komunikací	+5 km	+3,528	70,6
5. počet ekologických zátěží	-8	-9	112,5
6. počet chátrajících a nevyužívaných objektů v památkové ochraně	-5	-4	80
7. počet chátrajících a nevyužívaných objektů historicky cenných	-10	-7	70
8. počet lůžek ubytovacích kapacit	+10	+17	170

Komentář k naplňování jednotlivých indikátorů:

1. Projektové žádosti podávali především žadatelé, kteří již podnikali. U některých sice došlo k rozšíření živností, ale stávající živnostenský zákon u volných živností nevyžaduje zápis živnosti nové, pouze administrativní úpravu.
2. ZTV, která je budována především obcemi, nebyla pozdějším výkladem pravidel programu podporována.
3. Jednalo se o 2 turistické naučné stezky a jednu naučnou cyklostezku. Stezky jsou příslušně označeny informačními tabulemi.
4. Projekty, které žadatelé podávali, měly sice charakter pěších komunikací, ale ve větší míře se jednalo o přístupové cesty k různým objektům, které nebyly do indikátoru zahrnuty.
5. Indikátor byl naplněn především projekty zemědělských subjektů, jednalo se o odstranění nevyhovujících jímek, hal, apod.
6. Majitelé památkově chráněných objektů se snaží hledat zdroje jinde. Je to pravděpodobně proto, že náklady na opravy těchto objektů jsou velice vysoké. Kostely v majetku farností, které by opravy potřebovaly, narážejí na nedostatek finančních prostředků církve k spolufinancování.
7. Zde se projevila nedostatečná definice pojmu „historicky cenný objekt“, zejména obce nepokládají většinu objektů škol, úřadů atp. za historicky cenné, přestože mají pro obec historicky dlouhodobý význam.
8. Zájem o projekty ubytovacích kapacit se projevilo spíše ke konci programovacího období a lze předpokládat zájem i v období dalším.

Další indikátory, stanovené SZIF, byly naplněny tak, jak je uvedeno v následující tabulce.

tabulka: naplňování indikátorů SZIF

název indikátoru	situace, stav
počet podniků zavádějících novou výrobu	16
zvýšení přidané hodnoty podpořených podniků	46
počet propagačních a marketingových aktivit	28
počet hodin vzdělávacích kurzů	272
počet zpracovaných odborných průzkumů, studií a dokumentů	4
objem investic v jednotlivých letech	2008 – 5 142 333 2009 – 8 110 421 2010 – 8 286 373 2011 – 7 323 121 2012 – 7 211 764 2013 - 4 581 106 2014 – 286 451 - neuzavřeno
celkový objem investic	84 047 044 Kč

2. 6. KARTY OBCÍ

příloha č. 12.: Karty obcí z území MAS Sdružení SPLAV

Po návštěvách členů týmu v jednotlivých obcích na území MAS a rozhovorech se členy Obecních zastupitelstev a občany bylo získáno mnoho informací a poznatků z prostředí obcí. Získané informace byly doplněny informacemi z územních plánů, statistických přehledů, názory veřejnosti, doporučení MAS pro další rozvoj obce včetně příslušných opatření a sestaveny do tzv. Karty obce. Tyto karty budou složít jako základ strategických dokumentů jednotlivých obcí a jejich soubor tvoří ucelený katalog informací o území MAS.

	rozloha katastru: 1663 ha počet obyvatel: 1089 (K 1. 1. 2014) nadmořská výška: 379 m	základní údaje o obci
SKUHROV NAD BĚLOU		název obce
		mapka MAS s umístěním obce
<p>Popis obce. Skuhrov nad Bělou se nachází v údolí říčky Bělé cca 5 km severovýchodně od Solnice a 7 km severně od Rychnova nad Kněžnou při silnici 2. třídy. V rámci MAS je podhorskou obcí. Skládá se ze 7 částí – Brocné, Debětce, Hraštic, Nové Vsi, Rybníčků, Skuhrova nad Bělou a Svinné a 3 katastrálních území.</p> <p>Občanská a technická vybavenost. V obci se nachází mateřská škola i a základní škola pro 1.-9. ročník, jsou zde 4 hřiště, 2 veřejné knihovny, zdravotní středisko s ordinacemi lékařů, pošta, 3 obchody se smíšeným zbožím. Dále jsou ve Skuhrově 1 restaurace a Společenské centrum s víceúčelovým sálem. Obec je napojena na veřejný vodovod, je plymofikována, má veřejné osvětlení a rozhlás, kanalizace je pouze v části obce. Dopravní spojení je zajištěno autobusy.</p> <p>Přírodní a kulturní zajímavosti. Část obce zasahuje do CHKO Orlické hory. Jsou zde 2 rybníky s možností koupání a Rybářská naučná stezka. Z kulturních zajímavostí jsou v obci 4 zapsané památky - kostel sv. Jakuba Většího, areál zříceniny hradu Skuhrov, areál zříceniny hradu Klečkov a sochy sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava. K dalším zajímavostem patří mozaika Krista na jedné z hrodek na místním hřbitově a "Panský dům" u Růženiiny huti. V obci je více než desítky sakrálních křížků a plastik. Na zřícenině hradu Skuhrov je postavena malá rozhledna. V budově obecního úřadu je zřízena Expozice výroby železa.</p> <p>Společenský život. V obci působí místní organizace Českého rybářského svazu, známý oddíl běžeckého lyžování SKI Skuhrov, 3 hasičské spolky a oddíl skautů.</p> <p>Ostatní informace o obci. V místní části Brocná je vybudována bioplynová stanice a obecní pálenice, z areálů bývalé firmy J. Porkert je ekologicky problémové území s kontaminovaným podložím.</p>		základní charakteristika obce
DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA A SPECIFIKA OBCE: <i>uvedené údaje v rámci MAS</i> <ul style="list-style-type: none"> • nadprůměrný podíl žen • relativně méně osob v produktivním věku, více dětí a seniorů • nadprůměrné zastoupení vysokoškoláků v obci • ostatní charakteristiky se zásadněji neodlišují od průměru • počet obyvatel se v posledních letech zvýšil o 4,4% 	ZÁMĚRY OBCE V OBDOBÍ 2014–20: <ul style="list-style-type: none"> • vybudování samostatného vodovodního řadu Hraštic – Skuhrov • výstavba zesilovací stanice vodovodu na Debřece a Rybníčky • napojení Skuhrova na ČOV Kvasiny - Solnice • výstavba chodníků směr Kvasiny, Hraštic, Růženina hut' • větší využití zemědělských objektů pro rekreaci a agroturistiku • budování infrastruktury v lokalitách pro výstavbu • podpora likvidace ekologických zátěží po firmě Porkert • trvalá péče o památky místního významu • pokračování v odkanalizování obce • dostavba Společenského centra • rekonstrukce veřejného osvětlení • zlepšení stavu místních komunikací 	demografická charakteristika obce
NÁZORY Z OBCE: <i>Je tu hodně turistických cílů. Chybí cyklostezka do Škodovky. Chátrající slévárna hzdí obec, ale lidé jsou rádi za klid a zvykli si. Je tu vše. Jsme rádi za Škodovku, vzdálenost je optimální. Doprava je dobrá.</i>		záměry obce v obd. 2014-20
ROZVOJOVÝ POTENCIÁL: Samostatná obec pro bydlení – základní služby, oživení a zvýraznění centra obce, soustředění služeb pro občany, estetická úprava budov, odstranění nebo využití nevyužívaných objektů a prostor, bezpečné pěší spojení částí obce, zklidnění průjezdné dopravy. Součást kvasinské aglomerace – koordinace územních a zastavovacích plánů, lepší cyklistické a pěší propojení obcí, dělíba služeb Regionální turistika – služby pro turisty, propagace cílů, propagace obce, turistické značení, zlepšení vzhledu centra obce Železářská obec – muzeum, venkovní expozice, akce, partnerství		názory veřejnosti
VAZBY NA PRIORITY MAS: A4.1., A4.2., B2.1., B3.1., B3.3., B4.1., B4.2., B4.3., C3.1.		náměty pro rozvoj obce
		odkaz na opatření MAS

2. 7. VYHODNOCENÍ ROZVOJOVÉHO POTENCIÁLU ÚZEMÍ

Jak z výše uvedených popisů a průzkumů vyplývá, z hlediska rozvojového potenciálu lze tedy území ve správě MAS rozdělit na dvě až tři různorodé oblasti.

Společným znakem všech obcí PODHORSKÉ části je vcelku dobré vybavení službami, technickou a dopravní infrastrukturou, dostatečná nabídka zaměstnání, vzdělávání i bydlení. Za nadstandardní se dá označit i společenský život v obcích a z toho všeho pramenící stabilizace a soudržnost obyvatelstva. Důvodem těchto pozitivních skutečností je dlouhodobý kontinuální rozvoj obcí zohledňující postupně se objevující potřeby obyvatelstva. Tato část regionu nebyla v novější historii postižena sociálním ani ekonomickým kolapsem, nedošlo, až na výjimky, k výraznější migraci obyvatelstva ani ukončení činnosti tradičních zaměstnavatelů. Naopak, významnou skutečností ovlivňující život v této části regionu, ale i širším území, je překotný rozvoj závodu Auto-Škoda v Kvasinách, který je jedním z největších zaměstnavatelů v zemi. Přebytek pracovních příležitostí na

jedné straně přivádí do regionu nové obyvatelé a investiční prostředky, na druhé straně však narušuje místní podnikatelské prostředí a zhoršuje životní prostředí.

Potenciálem vhodným k využití jsou v této oblasti dobré podmínky pro trvalý život a dostatečná kapacita území pro přistěhování nových občanů.

Rozvoj obcí **VAMBERECKA** (součást Podhorské oblasti) donedávna stagnoval v důsledku postupného **upadání významu menších regionálních center** Vamberka a Doudleb nad Orlicí ve prospěch dravějšího Rychnova nad Kněžnou a v posledních letech i kvůli **odchodu několika větších tradičních zaměstnavatelů** místních obyvatel. Obce se tak dodnes potýkají s **vyšší nezaměstnaností** a z toho plynoucím **ekonomickým a sociálním oslabením obyvatel** a také s existencí **nevyužívaných chátrajících průmyslových objektů přímo v centrech obcí**. Dalším zásahem do života obyvatel jsou **opakující se jarní povodně** postihující zejména části obcí Záměl, Potštejn a Doudleby nad Orlicí. Pocit „ztráty tradičních jistot“ se projevil větší migrací obyvatel a na jejich společenském životě, který se kromě Vamberka stal závislým na okolních větších městech. Na druhou stranu při likvidaci následků povodní osvědčili občané mnohokrát solidaritu a spolupráci a dá se říci, že i toto společně prožívané nebezpečí přispívá ke zmíněné soudržnosti obyvatel obcí. **Potenciálem vhodným k využití je v této oblasti dobré personální a technické zázemí a volné kapacity pro rozvoj podnikatelských aktivit.**

HORSKÉ ČÁSTI území MAS postihly v minulých obdobích všechny problémy pohraničních území. **Výrazný odliv původního obyvatelstva** během a po 2. světové válce, **přistěhování nových osadníků bez vazeb a pocitu zodpovědnosti k území, likvidace tradičních zaměstnavatelů**, to vše přivedlo tuto část okresu Rychnov nad Kněžnou mezi **hospodářsky slabé oblasti** s velkým procentem nezaměstnanosti a nízkou hustotou stálých obyvatel. Zemědělská výroba je extenzivní, zaměřená na údržbu krajiny formou pastvy masných plemen skotu, ovcí a koz a na pěstování energetických plodin. Málo je rozšířená agroturistika a další nezemědělské aktivity zemědělských subjektů. V posledním období se situace stabilizovala a začíná se pomalu zlepšovat. Města, obce i podnikatelé si uvědomují svůj rozvojový potenciál a začínají jej využívat ve prospěch zlepšení života místních obyvatel. **Potenciálem vhodným k využití je v této oblasti pěkné a zdravé prostředí pro rozvoj turistiky a podnikatelských aktivit ve službách.**

2. 7. 1. SWOT ANALÝZA

Z výše uvedených údajů vyplývá, že území MAS nelze jednotně charakterizovat a že tedy lze těžko formulovat silné a slabé stránky tak, aby byly platné pro celé území. Je tedy nutné říci, že níže uvedená hodnocení se týkají obvykle pouze převažující části území a vždy mají své výjimky. Chápání předností a nedostatků se vždy liší a aktuálně mění i podle osobnosti a osobní situace hodnotitele. Z důvodu objektivnosti hodnocení jsou jako důležitý podklad považovány statistické údaje vztahující se k území MAS a jejich porovnání s dalšími regiony Královéhradeckého kraje a celé ČR.

Do SWOT byly zařazeny pouze příležitosti využitelné prostřednictvím MAS nebo ty, jejichž využití může MAS napomoci. SWOT tak neobsahuje náměty na změny legislativní, politické, finanční ani další, řešitelné pouze na celostátní úrovni.

Tabulka SWOT je vedle tradičních čtyř skupin - Silné stránky, Slabé stránky, Příležitosti a Hrozby barevně rozdělena na tři základní témata, které MAS ve své strategii řeší - Občané, Prostředí a Podnikání. Jejich podrobnější rozpis obsahují následné texty dokumentu.

Cílem SWOT analýzy bylo:

- stanovení silných a slabých stránek území jako podkladu pro stanovení specifických cílů, priorit a aktivit SCLLD
- označení příležitostí a ohrožení území jako vnějšího rámce priorit SCLLD

Výsledky SWOT analýzy byly využity:

- jako základ pro stanovení pozice regionu ve srovnání s jinými regiony
- pro identifikaci kritických oblastí ve Stromu problémů
- jako základ pro formulaci strategických cílů, následně strategických směrů a rozvojových aktivit a ve výsledku i programových rámců pro jednotlivé operační programy
- jako základ pro zaměření navazujících strategických dokumentů

tabulka: SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY:	SLABÉ STRÁNKY:
Koncentrace zemědělské rostlinné i živočišné produkce, tradice zemědělského hospodaření i v méně příznivých oblastech kraje.	Jednostranná orientace průmyslu na strojírenství.
Dlouhodobě nízká míra nezaměstnanosti.	Nepříznivá struktura vzdělání, pracovních sil vzhledem k poptávce.
Dlouhodobá tradice a zázemí kvalifikovaných pracovníků ve strojírenství a zpracovatelském průmyslu.	Chátrání opuštěných průmyslových, zemědělských, vojenských, církevních i soukromých objektů.
Dobré životní prostředí.	Chybějící a chátrající technická infrastruktura v obcích, nízký podíl obcí napojených na ČOV.
Hustá síť místních a pěších komunikací v extravilánu obcí a turistických cyklotras.	Nedostatek pracovních sil v zemědělství
Dobrá vnitroobecní i meziobecní spolupráce, pokrytí území svazky obcí.	Nedostatek pracovních a vzdělávacích příležitostí pro matky s dětmi a další znevýhodněné osoby
	Zastaralé strojní a technologické vybavení podnikatelských subjektů
Vysoká míra spokojenosti a stabilizace obyvatel regionu.	Větší vzdálenost k rychlostním komunikacím, železnici a letišti, horší dopravní dostupnost horských oblastí a malých obcí.
Nízká míra kriminality.	Klesající počet cestujících železniční a autobusovou hromadnou dopravou, rušení spojů.
Existence jednoho přirozeného obchodního a správního centra regionu.	Lokální problémy s kvalitou životního prostředí (hluk, prašnost, zápach...)
Spokojenost s kvalitou sociálních služeb	Zvyšující se produkce odpadů.
Osvědčená spolupráce obcí a složek záchranného systému v krizových situacích	Nedostatečná bezbariérovost veřejných prostor
	Šíření invazních druhů rostlin, eroze horských luk
Dostatek rozvojových ploch	Úbytek počtu obyvatel, pracovních příležitostí, služeb a občanského vybavení zejména v horských obcích.
	Nízká návštěvnost regionu.
	Nedostatečná kapacita sociálních služeb a finančních prostředků na jejich provoz
	Nedostatek finančně dostupných bytů
	Nedostatek vhodných prostor pro setkávání komunit, barierovost prostředí
PŘÍLEŽITOSTI:	HROZBY:
Využití polohy regionu k zintenzivnění spojení a spolupráce s Polskem.	Jednostranný rozvoj strojírenského průmyslu, ukončení činnosti jiných odvětví, malá variabilita pracovních míst.
Rozvoj nových forem cestovního ruchu - agro a hipoturistiky, dobrovolnických pobytů, česko-polských táborů, včetně příměstské rekreace.	Neperspektivnost zemědělského podnikání, ukončování činnosti menších farem.
Vytváření pracovních míst s alternativními úvazky pro znevýhodněné skupiny obyvatel včetně sociálního podnikání	Pokles přitažlivosti horských oblastí pro život obyvatel a podnikání, vyliďňování obcí.
Podpora aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.	Ztráta venkovského charakteru území s kvalitním přírodním prostředím, živelná výstavba, nárůst individuální

	a nákladní dopravy, zábor zemědělských ploch, narušení průstupnosti krajiny.
Podpora rovnoměrného rozvoje všech místně vhodných druhů podnikání	Zhoršování životního prostředí, zvyšování produkce odpadů, emisí, kvality vod, narušení rovnováhy v krajině.
Provázanost nabídky vzdělání a trhu práce	
výšení propagace regionu jako místa pro život i turistiku.	Velká závislost prosperity území na existenci závodu Škoda-Auto.
Zvýšení ochrany životního prostředí, realizace opatření k snížení dopravní zátěže obcí, emisí z průmyslových závodů, zápachu ze zemědělské výroby, ochrana sídel a krajiny před povodněmi.	Zvyšování kriminality a nehodovosti v důsledku velkého počtu dojíždějících zaměstnanců.
Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů, dohled nad urbanistickým a architektonickým řešením sídel i staveb.	Stárnutí obyvatel, nedostatečná kapacita a variabilita služeb pro seniory.
Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.	
Oprava, údržba a využití historicky, společensky a přírodně významných míst, objektů a prvků pro služby místním občanům i turistům.	
Výstavba cenově přístupných bytů	

2. 7. 2. ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB

2. 7. 2. 1. ANALÝZA PROBLÉMŮ

Analýza problémů zpracovaná formou Stromu problémů představuje shrnutí nejdůležitějších problémů regionálního rozvoje území MAS Sdružení SPLAV, které byly zjištěny při analýze území. Kromě formulace problému obsahuje také přehled příčin a následků, ke kterým by vedlo jeho neřešení. Problematika byla podle charakteru problému rozdělena do již výše zmíněných tří témat (problémových oblastí) – Prostředí, Občané a Podnikání.

PROSTŘEDÍ. Souhrnným problémem je: **Snižování kvality života a životního prostředí.**

Z analýzy území vyplývá, že kvalita přírodního prostředí je zejména díky velké rozloze CHKO Orlické hory v území dobrá, působením různých vlivů se však zhoršuje. Tím, i působením demografických a dalších vlivů, se zhoršuje i kvalita života a životního prostředí obyvatel regionu, zejména v oblasti občanského vybavení a technické a dopravní infrastruktury.

OBČANÉ. Souhrnným problémem regionu v této oblasti je: **Zhoršování demografické a sociální struktury obyvatelstva.**

Z analýzy situace v území vyplývá, že populace stárne, snižuje se podíl ekonomicky aktivních občanů a naopak zásadně zvyšuje podíl občanů závislých na veřejném sociálním zabezpečení. Na území MAS je tento obecný trend vystupňován nadprůměrnou migrací obyvatel horských obcí, takže počet obyvatel území se neustále snižuje, aktivní mladí jedinci se stěhují pryč a sociálně slabí občané zůstávají.

PODNIKÁNÍ. Souhrnným problémem v této oblasti je: **Zmenšování rozmanitosti podnikatelských aktivit.**

Na území MAS je nízká míra vzdělanosti obyvatel a také malý počet samostatně podnikajících osob. To vede k závislosti na velkých zaměstnavatelích, kteří sice v regionu jsou, ale jejich setrvání je nejisté. Navíc většina větších podniků v území je zaměřena na strojírenství, které svým charakterem neumožňuje zaměstnávání méně výkonných občanů, takže přes vysokou zaměstnanost přetrvávají v regionu skupiny lidí, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní.

Všechny tyto problémy jsou jistě ovlivněny obecným vývojem společnosti, ale také nízkou aktivitou obyvatel regionu. Ústředním problémem, k jehož řešení by MAS chtěla v období 2014-22 napomoci je tak **MALÁ VŮLE KE ZMĚNÁM.**

tabulka: strom problémů

ÚSTŘEDNÍ PROBLÉM	Malá vůle ke změnám, Průměrnost		
PROBLÉMOVÁ OBLAST	PROSTŘEDÍ	OBČANÉ	PODNIKÁNÍ
PROBLÉM	snižování kvality života a životního prostředí	zhoršování demografické a sociální struktury	zmenšování rozmanitosti podnikatelských aktivit
PŘÍČINY	<ul style="list-style-type: none"> • Přetrvávající špatný stav některých komunikací 2. a 3. třídy a místních komunikací • Nedostatečná obslužnost horských a malých obcí veřejnou dopravou, klesající počet cestujících • Nedostatečné spojení se vzdálenějšími centry rychlostní dopravou • Chybějící a chátrající technická infrastruktura v obcích, nízký podíl obcí napojených na ČOV • Lokální problémy s kvalitou životního prostředí, hluk, prašnost, zápach • Velké množství trvale neobydlených a nevyužívaných objektů zejména v horských oblastech • Rozšiřování hranic zastavěných území obcí, zábory zemědělské půdy • Nedostatečná bezbariérovost veřejných prostor • Nevhodné zásahy do původních rostlinných společenstev zejm. na území CHKO • Nedostatečné podchycení stavební činnosti ÚPD 	<ul style="list-style-type: none"> • Trvalý úbytek obyvatelstva zejména migrací • Zhoršující se věková struktura obyvatelstva, zvyšování počtu samostatně žijících osob • Malá variabilita vzdělávacích institucí, neprovázanost vzdělání s trhem práce • Velký podíl osob dojíždějících za prací mimo svou obec • Nedostatek policistů v pohraničí • Malý přírůstek bytů • Nedostatečná kapacita sociálních služeb a finančních prostředků na provoz • Nedostatek prostor pro setkávání obecních komunit 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevhodná struktura volných pracovních míst vzhledem k poptávce • Nerovnoměrný rozvoj hospodářských sektorů a průmyslových odvětví • Nízká samostatná podnikatelská aktivita občanů • Relativně nižší výdělky • Nerovnoměrné rozmístění ubytovacích kapacit • Nízká a nekoncepční propagace regionu • Nedostatečné finanční pobídky začínajících podnikatelů • Malý počet pracovníků ve vědě a výzkumu • Nedostatek pracovních sil v zemědělství • Nedostatek pracovních a vzdělávacích příležitostí pro matky s dětmi a další znevýhodněné osoby • Zastaralé vybavení podnikatelů

NÁSLEDKY	<ul style="list-style-type: none"> • Rušení spojů a linek veřejné dopravy, nárůst individuální a nákladní dopravy • Ukončení funkčnosti inženýrských a dopravních sítí • Zhoršování životního prostředí, zvyšování produkce emisí, zhoršování kvality vod, narušení rovnováhy v krajině • Chátrání opuštěných průmyslových, zemědělských, vojenských, církevních i soukromých objektů • Ztráta venkovského charakteru území s kvalitním přírodním prostředím • Živelná výstavba, zmenšování rozlohy zemědělských ploch, narušení prostupnosti krajiny • Snižování poměru pěší dopravy k motorové a cyklodopravě • Šíření invazních druhů rostlin, Eroze • Nekoordinovanost rozvoje obcí, narušování architektonicky cenných center obcí 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysídlování horských a malých obcí regionu • Zeslabení tradičních rodinných a sousedských vztahů a vazeb, více lidí na okraji společnosti, přetrvávající závislost občanů na veřejné péči • Nízký podíl středo a vysokoškoláků, odchod inteligence z území • Zvyšování kriminality a nehodovosti v důsledku velkého počtu dojíždějících zaměstnanců • Rasová a národnostní nesnášenlivost • Nesoulad trhu práce • Zhoršená dostupnost sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • Odchod kvalifikovaných zaměstnanců od menších místních zaměstnavatelů do závodu Škoda-Auto, snižování konkurenceschopnosti malých firem • Ukončení činnosti nestrojirenských odvětví, nedostatek pracovních míst pro některé skupiny obyvatelstva • Zvětšující se závislost prosperity území na závodu Škoda Auto • Pokles návštěvnosti regionu, snižování poptávky po službách v cestovním ruchu, nízká využívanost lůžek, neudržitelnost podnikatelských aktivit ve službách pro cestovní ruch • Přetrvávající nezaměstnanost některých skupin občanů • Nízká podnikatelská aktivita občanů
----------	--	---	--

Tučně jsou vyznačeny problémy řešitelné v obd. 2014-22 pomocí dotačních fondů EU.

2. 7. 2. 2. ANALÝZA ROZVOJOVÝCH POTŘEB ÚZEMÍ

Strategie MAS Sdružení SPLAV je založena na vyváženém rozvoji celého území regionu při respektování principů dlouhodobě udržitelného rozvoje. Jen takový přístup může zajistit stabilní ekonomický růst při současném šetrném využívání přírodních zdrojů, respektování sociálních potřeb obyvatelstva a ochraně životního prostředí.

Silné stránky území spočívají zejména v poměrně stabilizované ekonomické základně s dlouhodobou průmyslovou tradicí a vysokou mírou zaměstnanosti, stabilizovaném a spokojeném obyvatelstvu obcí podhůří, vcelku dobrém životním prostředí a ve velkém množství přírodních a kulturně historických atraktivit. Silné stránky mají trvalý charakter a MAS na nich může do budoucna úspěšně stavět při dalším rozvoji svého území.

Mezi slabé stránky, které představují handicap pro další rozvoj, patří nedostatky v oblasti zajištění veřejných služeb, nevyhovující dopravní a technická infrastruktura, chybějící komplexní systém celoživotního učení, který by propojil nabídku vzdělávací sféry s potřebami jednotlivých zaměstnavatelů, jednostranná orientace ekonomicky činných subjektů na strojírenskou výrobu a malá samostatná

podnikatelská aktivita občanů. Tyto oblasti bude nutné v rámci realizace strategie zlepšit a dále rozvíjet, protože se jedná o důležité oblasti brzdící rozvoj regionu.

Na druhé straně se regionu nabízejí reálné příležitosti, jejichž efektivní využití se může stát významným impulsem pro další rozvoj všech oblastí lidské činnosti. Území MAS může využít své geografické polohy pro rozvoj přeshraniční spolupráce, svých přírodních a kulturních krás může využít k rozvoji volnočasových aktivit svých obyvatel a k rozvoji cestovního ruchu i jeho netradičních forem. Zdravé životní prostředí je samo o sobě zárukou kvality života občanů, je však potřeba ho chránit před nevhodnými vlivy. Pro zvýšení výkonnosti a konkurenceschopnosti ekonomiky lze využít aktivní občany se zkušenostmi z oblasti zemědělské i nezemědělské sféry a napomoci jim k samostatné podnikatelské činnosti. V souvislosti s rostoucí cenou surovin se jeví jako perspektivní ty obory, které mohou využít svých materiálních a lidských kapacit pro širší využití alternativních a obnovitelných zdrojů energie. K rozvoji lidských zdrojů a snížení nezaměstnanosti některých skupin obyvatel je možné využít poměrně hustou síť škol a stávajícího školícího personálu a vytvořit tak efektivní systém celoživotního učení. Prosperující průmyslové i zemědělské podniky mohou vytvářet alternativní pracovní místa i pro různě znevýhodněné občany.

Region jako každé jiné společenství obyvatel je ohrožen řadou rizik, která mohou mít dopad zejména tam, kde jsou slabiny, a tam, kde z dlouhodobého hlediska nebudou využity ty příležitosti, které mohou být pro jeho další rozvoj klíčové. Zcela zásadní faktory jsou ekonomická výkonnost a konkurenceschopnost a respektování zásad udržitelného rozvoje. Hrozby spočívají zejména ve zhoršování životního prostředí, nízké atraktivitě regionu pro investory a návštěvníky z důvodu špatné dopravní a technické infrastruktury a obslužnosti, ekonomickém zaostávání v důsledku jednostrannosti a ztráty konkurenceschopnosti místní ekonomiky a zemědělství a nedostatku kvalifikovaných a motivovaných zaměstnanců.

2. 7. 2. 3. PŮSOBNÍ FONDŮ EU PŘI ODSTRANĚNÍ PROBLÉMŮ ÚZEMÍ

Z vyjmenovaných problémů a potřeb nelze, samozřejmě, všechny napravit jednoduše pouze finančními prostředky, které může MAS svou činností do regionu přinést. Důležitá je i hierarchie problémů k řešení, stanovení vhodných cest a forem jejich odstraňování, zapojení všech potřebných subjektů a koordinace jejich činnosti i legislativní připravenost. Jednotlivé možnosti přispění MAS k řešení uvedených problémů jsou podrobněji popsány ve strategické části.

Za problematiku v některých tématech připravenou a vhodnou k řešení formou finančních nástrojů rozvojových fondů EU v období 2014-22 lze pokládat:

- 1. Přetrvávající špatný stav některých komunikací 2. a 3. třídy a místních komunikací**
Prostřednictvím IROP bude zvýšena bezpečnost, bezbariérovost, rozšíření a výstavba některých typů komunikací zejm. pro chodce, cyklisty a handicapované uživatele apod.
- 2. Chybějící a chátrající technická infrastruktura v obcích, nízký podíl obcí napojených na ČOV**
Prostřednictvím IROP a PRV bude zvýšena údržba a modernizace chátrajících zejm. zemědělských a bytových objektů apod.
- 3. Lokální problémy s kvalitou životního prostředí, hluk, prašnost, zápach**
Prostřednictvím PRV a OPŽP bude vysazována a udržována zeleň, odstraňovány nevhodné porosty, modernizovány technologické postupy v zemědělství, apod.
- 4. Rozšiřování hranic zastavěných území obcí, zábory zemědělské půdy**
Z IROP a PRV budou hrazeny koncepční studie řešící krajinný ráz, ochranu zemědělské půdy, realizaci ÚSES, PÚ apod.
- 5. Zhoršující se věková struktura obyvatelstva, zvyšování počtu samostatně žijících osob**
Z IROP a OPZ budou financovány projekty zaměřené na sociální a zdravotní podporu znevýhodněných osob, atp.
- 6. Malá variabilita vzdělávacích institucí**

Prostřednictvím IROP bude podpořen rozvoj technického a jazykového vzdělávání, zpřístupnění škol pro znevýhodněnou mládež, rozšíření forem předškolního a zájmového vzdělávání, apod.

7. Velký podíl osob dojíždějících za prací mimo svou obec

Prostřednictvím PRV bude podporována místní drobné zemědělská i nezemědělská výroba, apod.

8. Malý přírůstek bytů

Prostřednictvím IROP bude podporována výstavba sociálních bytů, apod.

9. Nevhodná struktura volných pracovních míst vzhledem k poptávce

Viz bod 6. Prostřednictvím IROP a OPZ budou dále vytvářena alternativní pracovní místa v sociálních podnicích a dalších subjektech.

10. Nerovnoměrný rozvoj hospodářských sektorů a průmyslových odvětví

Viz bod 7.

11. Nízká samostatná podnikatelská aktivita občanů

Viz bod 7.

12. Nedostatečné finanční pobídky začínajících podnikatelů

Viz bod 7. Bude podporována spolupráce mezi podnikateli i dalšími subjekty, mladí a začínající podnikatelé budou zvýhodněni.

13. Malý počet pracovníků ve vědě a výzkumu

Prostřednictvím IROP a OPVVV bude probíhat podpora vzdělávacích a výzkumných institucí, zejm. uplatňování výsledků vědy v praxi a zapojování mládeže do výzkumných činností.

Vysvětlivky (názvy operačních programů pro fondy EU v obd. 2014-22):

IROP – Integrovaný regionální operační program

PRV – Program rozvoje venkova

OPZ - Operační program Zaměstnanost

OPŽP – Operační program Životní prostředí.

3 ■ STRATEGICKÁ ČÁST

3. 1. MISE, VIZE A PRINCIPY ROZVOJE

Místní akční skupina je svou podstatou v území jedinečným subjektem. Stejný subjekt se vzhledem k pravidlům programu LEADER nemůže ve stejném území vyskytovat, členové jedné MAS nemohou být současně členy jiné MAS, obec, která schválila působení MAS na svém území, nemůže zároveň souhlasit s působením jiné MAS. MAS musí mít rozmanitou členskou základnu složenou ze zástupců veřejné správy, podnikatelského i neziskového sektoru a žádná ze zájmových skupin nesmí mít většinu. Všichni členové MAS jsou lidé místní, znají prostředí. Jejich rozhodování je vždy kolektivní, veřejné, založené na předem dohodnutých pravidlech.

Tato charakteristika předurčuje místní akční skupiny k plnění významných rolí při rozvoji regionu. Proto se MAS Sdružení SPLAV pokládá za zodpovědného patrona komunity občanů Rychnovska schopného ji vést ke společnému prospěchu. S tímto předpokladem MAS stanovila své cíle i pro období 2014-22.

MISE = poslání MAS Sdružení SPLAV: **‘Využit nové podněty rozvoje k prohloubení spokojenosti a kvality života v regionu za společné účasti všech občanů a při dodržení zásad udržitelného rozvoje.’**

VIZE = vidina role MAS Sdružení SPLAV: **‘Místní akční skupina Sdružení SPLAV – společná cesta k prosperitě území.’**

PRINCIPY ROZVOJE = parametry, povinné pro rozvojové záměry realizované v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje:

- Prospěšnost pro životní prostředí
  - Ochrana a zlepšení životního prostředí sídel a krajiny
  - Ochrana člověka a jeho životního prostoru
  - Ochrana půdy, rostlin a živočichů v sídlech a krajině
  - Ochrana kulturního dědictví
- Prospěšnost pro místní komunity
  - Ochrana a pomoc znevýhodněným komunitám
  - Posílení vzájemnosti a sounáležitosti místních komunit
  - Posílení vzdělanosti a tradic místních komunit
  - Posílení aktivního života místních komunit
- Prospěšnost pro partnerství a spolupráci
  - Podpora společných cílů místních komunit
  - Vytvoření rovného a nediskriminačního prostředí pro každého občana
  - Podpora aktivit spolupráce různorodých subjektů
  - Posílení odpovědnosti obcí za občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce

- Udržitelnost
  - Zlepšení dobrého obrazu regionu
  - Zlepšení služeb, vybavení a pracovních příležitostí pro život místních komunit
  - Podpora podnikatelských aktivit a vzájemných dodavatelsko-odběratelských vztahů místních komunit

3. 2. STROM CÍLŮ A INDIKÁTORY

Cíle, které si MAS klade ve Strategickém plánu komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2014-22, vycházejí ze záměru napomoci odstranění zjištěných problémů využitím příležitostí, které území i současné možnosti nabízejí. Tento záměr Sdružení SPLAV naplňuje již od svého založení, a proto i jeho role v rozvoji regionu zůstává stále stejná, jen přizpůsobená aktuálním potřebám a možnostem.:

Na základě provedených analýz byla problematika rozvoje regionu seskupena do třech témat (prioritních oblastí), která jsou zároveň v souladu se základními pilíři udržitelného rozvoje všech území světa:

Téma MAS – **PROSTŘEDÍ** = Environmentální pilíř

Téma MAS – **OBČANÉ** = Sociální pilíř

Téma MAS – **PODNIKÁNÍ** = Ekonomický pilíř

Tím je zajištěna provázanost záměrů MAS s obecnou koncepcí udržitelného rozvoje a nadřazenými strategickými dokumenty i možnost podpory záměrů MAS z programů podpory rozvoje Evropské unie i jednotlivých států, České republiky, Královéhradeckého kraje i různých dalších subjektů.

Cíle MAS a priority rozvoje území byly uspořádány do **Stromu cílů** tak, aby byla přehledně doložena souvislost mezi zjištěnými problémy, cíli MAS v jejich řešení a kroky, kterými hodlá tyto cíle naplňovat. Stanovené prioritní oblasti jsou zohledněny v tématech a aktivitách, připravených pro realizaci na území Sdružení SPLAV.

Jednotlivé priority samozřejmě netvoří samostatné problémové oblasti, ale vzájemně provázaný celek. Postupné a systematické naplňování stanovených cílů jako vzájemně propojeného systému přispěje k dosažení požadovaného rozvoje regionu a ke snižování rozdílů mezi jeho jednotlivými částmi.

tabulka: **strom cílů** na následující straně

Mise		
VYUŽIT NOVÉ PODNĚTY ROZVOJE K PROHLoubENÍ SPOKOJENOSTI A KVALITY ŽIVOTA V REGIONU ZA SPOLEČNÉ ÚČASTI VŠECH OBČANŮ A PŘI DODRŽENÍ ZÁSAD UDRŽITELNÉHO ROZVOJE		
Vize		
MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA SDRUŽENÍ SPLAV – SPOLEČNÁ CESTA K PROSPERITĚ ÚZEMÍ		
Strategické cíle		
ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA OBČANŮ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ	ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT
Prioritní osy		
ENVIRONMENTÁLNÍ	SOCIÁLNÍ	EKONOMICKÁ
Prioritní oblasti		
A PROSTŘEDÍ	B OBČANÉ	C PODNIKÁNÍ
Specifické cíle		
1. Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.	1. Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.	1. Zvýšení propagace regionu jako místa pro trvalý život i turistiku ve venkovském prostoru.
2. Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.	2. Zavedení a podpora alternativních přístupů k výchově a vzdělání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí, učňovského školství a vzdělávání 3. věku.	2. Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.
3. Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.	3. Posílení veřejné správy v péči o znevýhodněné občany, opuštěná a týraná zvířata a životní prostředí zapojením a podporou dalších subjektů.	3. Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.
4. Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.	4. Propagace zdravého a aktivního životního stylu, podpora kvality a dostupnosti volnočasových aktivit pro všechny občany.	4. Využití polohy regionu k zintenzivnění dopravního spojení a spolupráce s Polskem.
5. Oprava, údržba a využití historicky i společensky významných míst, objektů a prvků.	5. Prevence a pomoc občanům v obtížných situacích.	5. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů.
	6. Udržení a obnovení místně příslušných tradic.	6. Zvýšení počtu návštěvníků regionu a odběru služeb v cestovním ruchu.

Pro možnost sledování postupu naplňování cílů byly v MAS vybrány tyto indikátory:

tabulka: indikátory

Strategické cíle – indikátory	VÝSTUP	VÝSLEDEK
a. ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA OBČANŮ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	Počet akcí zaměřených na zlepšení kvality života občanů	Střední délka života při narození
b. ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ	Počet akcí zaměřených na přilákání nových obyvatel do regionu	Podíl obyvatel mladších 15 let
c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT	Počet akcí zaměřených na propagaci podnikatelských aktivit	Počet podnikatelů v regionu
Specifické cíle		
1. Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.	Počet akcí, které povedou k zachování venkovského charakteru regionu	Podíl nevyužívaných a chátrajících objektů
2. Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.	Počet realizací vedoucí ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v os. dopravě
3. Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.	Počet nových a modernizovaných objektů sloužících složkám IZS	Počet exponovaných území s nedostatečnou připraveností složek IZS
4. Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.	Počet podpořených podniků/příjemců	Celková délka lesních cest
5. Oprava, údržba a využití historicky i společensky významných míst, objektů a prvků.	Počet revitalizovaných památkových objektů	Počet návštěv kulturních památek a pamětihodností zpřístupněných za vstupné
1. Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	Kapacita služeb a sociální práce
2. Zavedení a podpora alternativních přístupů k výchově a vzdělání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí, učňovského školství a vzdělávání 3. věku.	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém
3. Posílení veřejné správy v péči o znevýhodněné občany, opuštěná a týraná zvířata a životní prostředí zapojením a podporou dalších subjektů.	Počet akcí veřejné správy zaměřených na znevýhodněné občany	Podíl znevýhodněných obyvatel, zapojených do veřejného života

4. Propagace zdravého a aktivního životního stylu, podpora kvality a dostupnosti volnočasových aktivit pro všechny občany.	Počet akcí zaměřených na podporu zdravého života	Podíl obyvatel využívajících volnočasová zařízení
5. Prevence a pomoc občanům v obtížných situacích.	Počet akcí zaměřených na pomoc občanů v obtížných situacích	Podíl obyvatel, kteří se v příslušném roce ocitli v krizové situaci
6. Udržení a obnovení místně příslušných tradic.	Počet akcí zaměřených na udržení tradic	Podíl obyvatel dodržujících tradice
1. Zvýšení propagace regionu jako místa pro trvalý život i turistiku ve venkovském prostoru.	Počet akcí zaměřených na propagaci regionu	Počet návštěvníků regionu
2. Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.	Celkový počet účastníků	Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním
3. Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.	Počet podpořených podniků/příjemců	Počet partnerských projektů
4. Využití polohy regionu k zintenzivnění dopravního spojení a spolupráce s Polskem.	Počet akcí zaměřených na spolupráci s Polskem	Počet návštěvníků z Polska
5. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů.	Počet podpořených podniků/příjemců	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (LEADER)
6. Zvýšení počtu návštěvníků regionu a odběru služeb v cestovním ruchu.	Počet realizací ke zlepšení služeb cestovního ruchu	Počet návštěvníků regionu

3. 3. POPIS PRIORITNÍCH OBLASTÍ

Pro Strategii komunitně vedeného místního rozvoje MAS Sdružení SPLAV jsou vytyčeny 3 prioritní oblasti: PROSTŘEDÍ, OBČANÉ, PODNIKÁNÍ.

A PROSTŘEDÍ

Tato prioritní oblast je zaměřena na podporu udržitelného rozvoje krajiny i sídel při zachování či zlepšení všech stávajících kvalit životního prostředí a na zajištění kvalitní a ekologicky šetrné dopravní i technické infrastruktury. K základním složkám krajiny patří reliéf, půda, vodstvo, klima, vegetační pokryv, zvířena a člověk. Každý region je jedinečný a řeší specifické problémy, zároveň však čelí i obecným problémům současnosti jako je např. globální změna klimatu, zvyšující se potřeba energií, nárůst dopravy. Na území MAS se stýkají přírodní území zvláště chráněná s místy intenzivní průmyslové výroby a dopravy a je potřeba dbát na to, aby potřeby obou jednotlivých typů území nebrzdily zásadně rozvoj druhého typu.

V rámci této priority si MAS stanovila strategický cíl: Zlepšení kvality života občanů a životního prostředí.

Plánem MAS je souborem aktivit pečovat nejen o zdravý život občanů, ale i živočichů a rostlin a omezit nevhodné zásahy do krajiny způsobené zemědělskou a průmyslovou výrobou, urbanizací, exhalacemi apod.

B OBČANÉ

Tato priorita je zaměřena na všechny obyvatele v území Sdružení SPLAV. Jak vyplynulo z analýzy, není demografická situace v MAS dobrá, počet obyvatel v posledních letech spíše klesá, a to především kvůli převažujícímu počtu lidí vystěhovalých z regionu nad nově přistěhovalými, což je signálem, že trvale bydlící občané zde nejsou příliš spokojeni a ani pro přistěhování není region pokládán za perspektivní. Vývoj počtu obyvatelstva je územně nerovnoměrný, v některých obcích zvláště horské části regionu dochází k výraznějším poklesům počtu obyvatel v důsledku nedostatku pracovních míst a horší dostupnosti občanského vybavení, překvapivě ztrátová, co do počtu obyvatel jsou však i města, kde tyto nedostatky nejsou. Obyvatelstvo rovněž postupně stárne a zhoršuje se tím jeho věková struktura se všemi navazujícími negativními důsledky.

V rámci této priority si MAS stanovila strategický cíl: Zlepšení demografické struktury a sociální situace občanů.

Snahou MAS je souborem aktivit této prioritní oblasti zamezit poklesu počtu obyvatel zajištěním dobré přístupnosti a kvality základních životních potřeb občanů – práce, bydlení, vzdělávání, občanského vybavení a zábavy.

C PODNIKÁNÍ

Ekonomika má vliv na všechny ostatní oblasti života. Hlavním cílem MAS je zvyšovat konkurenceschopnost místní ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí pro současné i nové podniky v regionu. Podnikatelská činnost není v území MAS příliš rozšířena, v přepočtu na jednoho obyvatele působí v regionu mnohem méně podnikatelů než v jiných částech ČR. Navíc je podnikatelská činnost koncentrována do zemědělství a průmyslu (převážně strojírenského), méně pak do služeb, obchodu nebo dopravy. Chybí větší diverzifikace odvětví. Nedostatečná je i síť sociálně zaměřených podniků a pracovních míst pro různě znevýhodněné občany.

V rámci této priority si MAS stanovila strategický cíl: Zvýšení počtu a rozmanitosti podnikatelských aktivit.

Snahou MAS bude prostřednictvím podpořených aktivit nastartovat rozvoj podnikání především v řemeslech, obchodě a službách jako zdroj rozmanitých pracovních míst a záruku trvalé stabilizace obyvatel.

3. 4. POPIS TÉMAT A AKTIVIT SCLLD

Prioritní oblasti Prostředí, Občané a Podnikání se podrobněji člení na 14 témat a 54 aktivit.

Prioritní oblast A PROSTŘEDÍ

Téma A1 Prostředí ve volné krajině

Zajištění kvalitního životního prostředí je jedním ze základních cílů této strategie. Během 80. let docházelo ke znečišťování ovzduší (vč. hřebenu Orlických hor) z emisí tepelných elektráren, které sídlí mimo území MAS. Docházelo tak k výrazným škodám zejména na lesních porostech. Po jejich odsíření znečištění výrazně pokleslo a v současné době patří území MAS k oblastem s velmi dobrou kvalitou prostředí. Aktivity v této oblasti by měly přispět k efektivnímu využívání všech přírodních zdrojů při minimalizaci negativních dopadů lidské činnosti a přírodních hrozeb na životní prostředí.

Aktivity naplní cíle:

- a.1. Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.
- a.3. Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.
- a.4. Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.

Účelem podporovaných aktivit je ochrana a návrat k původnímu přirozenému přírodnímu prostředí snižováním vlivu člověka na přírodu.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, specifickým územím je oblast CHKO Orlické hory a další chráněná území a prvky. U nich bude postupováno v součinnosti se Správou CHKO Orlické hory podle zvláštních předpisů.

Aktivita A1.1 Domácí a volně žijící živočichové

Aktivita je zaměřena na ochranu živočichů žijících ve volné přírodě, ale i v domácnostech nebo jejich blízkosti. V území žije množství živočichů, kteří jsou zákonem chráněni, ať už v CHKO Orlického hory nebo mimo ní. Na druhé straně se však v území vyskytují i živočichové, kteří působí ve volné krajině problémy a jejichž stav je nutné regulovat. Sdružení SPLAV bude podporovat zejména péči o osamělá, nemocná a týraná zvířata, ale i péči o zvěř v jejím přirozeném prostředí.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro péči o zvěř, instalace zařízení, monitoring zvířat, technologie a stroje, výroba a nákup krmiv, oplocení a vybavení areálů, veterinární zařízení, vakcinace atp.

Aktivita A1.2 Vodoteče, vodní plochy, protipovodňová opatření

Vodní toky v území nevykazují výraznější znečištění. V regionu se nacházejí převážně horní, příp. střední toky řek, což ale způsobuje bleskové povodně, na které nelze mnohdy s předstihem reagovat. Území Sdružení SPLAV má z nedávných let zkušenosti s mnoha povodňovými situacemi. Ty se navíc opakují ve stále častějších intervalech a jsou kromě vysokých srážkových úhrnů způsobeny i zásahy člověka do krajiny - odlesněním, nevhodnou úpravou menších toků v minulosti nebo melioracemi. Reakcí na tyto situace bylo budování protipovodňových opatření, které však ještě není dokončeno. S tím souvisí komplexní revitalizace území poblíž vodních toků, vč. staveb hrází, poldrů, ale i obnova výše popsané retenční schopnosti krajiny. MAS bude podporovat zejména protipovodňová opatření příznivá životnímu prostředí, a to v povodích řek ohrožených povodněmi. Podporována bude i revitalizace vodotečí přírodě blízkým způsobem a rekultivace písníků.

Vhodné výdaje: protipovodňové hráze, poldry, úpravy a čištění koryt vodotečí, břehů, čištění a monitoring čistoty vod, povodňový monitoring, doprovodný mobiliář, opatření na komunikacích atp.

Aktivita A1.3 Lesy, zeleň, půdy v extravilánu

V MAS je více než jedna třetina území lesních pozemků, více než pětina travních porostů a přibližně 30 % orné půdy. Naprostá většina plochy území je tak předmětem této aktivity. Zejména v horské části MAS zaujímají nadpoloviční podíl plochy lesy, které tvoří rozsáhlý souvislý komplex, který vybíhá až do podhůří Orlických hor. Hlavním problémem těchto lesů je jejich nízká ekologická stabilita (malý podíl listnatých dřevin, zejména v horské části). Proti tomu v podhorské části tvoří většinu plochy orná půda, která je intenzivně využívaná k zemědělským účelům.

MAS bude podporovat výsadbu místně příslušných druhů zeleně, obnovu historických skupin vzrostlé zeleně a výsadbu dělicích prvků – alejí, remízků a odstraňování invazních a nepůvodních druhů rostlin.

Vhodné výdaje: nákup, výsadba a ošetření zeleně, protierozní opatření, úpravy příkopů, sekání, stroje, nářadí, technologie, výroba sazenic, semenáčů atp.

Aktivita A1.4 Opatření k ochraně životního prostředí

Ochrana životního prostředí je jednou ze základních podmínek pro zachování přírodních hodnot regionu. I když se díky odsiřování elektráren a modernizaci technologií velkých znečišťovatelů v posledních letech výrazně zlepšila kvalita životního prostředí, menší a střední stacionární zdroje znečištění stále nejsou uspokojivě vyřešeny. V Orlických horách jsou na lesních porostech zejména v hřebenových partiích stále patrné následky znečišťování před r. 1990. Je potřeba se věnovat nejen ovzduší, ale i dalším přírodním složkám (voda, půda). Zodpovědného přístupu obyvatel k životnímu prostředí lze docílit účinným environmentálním vzděláním. MAS bude rovněž podporovat legislativní ochranu území (vyhlášení chráněných území i krajinných prvků).

Vhodné výdaje: monitorovací zařízení, drobná zařízení k ochraně cenných lokalit, lapače škůdců, postřiky, tvorby chráněných území a prvků atp.

Téma A2 Prostředí v sídlech

Na území Sdružení SPLAV převažují spíše sídla menší a střední velikosti, nejsou zde žádná velká města ani městské aglomerace. Zastavěná plocha tvoří pouze 1,5 % celkové plochy MAS. Přesto je potřebné věnovat prostředí v sídlech náležitou pozornost. Na území MAS nejsou žádní významní znečišťovatelé prostředí, problém je spíše s lokálními znečišťovateli, nárůstem automobilové dopravy, zvyšující se produkcí odpadů apod. Automobilovou dopravou jsou postižena především větší města a obce s nevyřešenou vysokou tranzitní dopravou. Ty trápí nejen špatná kvalita ovzduší, ale i zvýšená hluková hladina.

Aktivita naplní cíle:

- a.1. Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.
- a.2. Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.
- a.3. Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.

Účelem podporovaných aktivit je ochrana člověka jako obyvatele sídel před vlivem strojů.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, specifickým územím jsou města a obce se zvláštními zátěžemi životního prostředí, jejichž záměry budou upřednostňovány.

Aktivita A2.1 Nakládání s odpady

Fungující odpadové hospodářství je jednou ze základních potřeb pro kvalitní život v regionu. Produkce odpadů je v nejen na území MAS poměrně vysoká, a i když v posledních letech spíše kolísá, dlouhodobě dochází k jejímu nárůstu. V regionu se nenachází žádná spalovna ani jiné zařízení na zpracování odpadů, místní skládka odpadů je pouze v Potštejně a v Rychnově n/K. Cílem aktivit je zefektivnit nakládání s odpady, ale také motivovat obyvatele i podniky ke snížení produkce odpadů a důslednému třídění odpadů. Podporována bude rovněž likvidace starých ekologických zátěží v území.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, rekonstrukce, výstavba zařízení a ploch pro nakládání s odpady, nákup technologií, strojů a zařízení, kontejnerů, likvidace skládek a ekologických zátěží atp.

Aktivita A2.2 Veřejná zeleň v intravilánu obcí

Aktivita se věnuje ochraně všech ploch zeleně v zastaveném území měst a obcí. Zejména ve městech je důležité pro kvalitní život zachování parků, lesoparků a ostatních zelených ploch, které slouží pro odpočinek obyvatelstva. Ochrana a údržba veřejných prostranství spočívá především v údržbě trávníků a další zeleně nebo úklidu zelených ploch. Patří sem rovněž údržba drobných okrasných vodních ploch a prvků, které jsou součástí veřejných prostranství (kašny, jezírka, fontány),

uměleckých děl umístěných na veřejných prostranstvích a péče o městský i obecní mobiliář (lavičky, odpadkové koše, apod.). MAS bude podporovat především úpravu městských veřejných prostranství pro pobyt občanů a rozšiřování ploch udržované kultivované městské i obecní zeleně.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, úprava a údržba ploch, nákup a výsadby zeleně, vodní plochy, mobiliář, technika k údržbě, drobné architektonické prvky a stavby atp.

Aktivita A2.3 Ochrana ovzduší

Ovzduší v sídlech je znečišťováno především ze stacionárních zdrojů průmyslových podniků i individuálních objektů. Velké podniky, které by významnějším způsobem znečišťovali ovzduší, zde nepůsobí. Problém tvoří spíše menší znečišťovatelé, kteří mnohdy nemají odsiřovací zařízení. Vzhledem k rostoucím cenám energií jsou významným znečišťovatelem rodinné domy, které používají na topení pevná paliva. Kromě toho se sídla potýkají s negativními vlivy automobilové dopravy, jako je znečištění polétavým prachem nebo oxidy dusíku. Sdružení SPLAV bude podporovat aktivity, která povedou ke snížení emisí do ovzduší, a to jak technologické úpravy, tak i stavební úpravy a organizační změny v dopravě.

Vhodné výdaje: monitoring, odsiřovací stanice, stavební úpravy objektů a komunikací, výsadba ochranné zeleně, změny technologie, výměna topných médií atp.

Aktivita A2.4 Akce k ochraně životního prostředí

MAS bude podporovat nejrůznější akce, které upozorňují obyvatelstvo na dopady ničení životního prostředí. Jedná se jak o globální akce, jako je Den země, tak i regionální, které jsou zaměřené na specifické problémy Rychnovska.

Vhodné výdaje: osvětová činnost, environmentální vzdělávání, odborné vzdělávání, samostatné informační panely, informační materiály, výstavy, dobrovolnické pobyty, akce, mzdové a režijní výdaje, nákup služeb, vybavení, propagace, atp.

Téma A3 Dopravní infrastruktura

Důležitým předpokladem konkurenceschopnosti regionu je zajištění odpovídající dopravní infrastruktury. Ta je významnou podmínkou rozvoje daného území. Území není napojeno na žádné dálniční ani vysokorychlostní tratě, ani se žádné takové spojení nepřipravuje. Po vybudování dálnice D11 k Hradci Králové se sice dostupnost regionu zlepšila, nicméně dopravní spojení je stále nedostatečné. Proto je nezbytné zajistit alespoň odpovídající napojení po komunikacích 1. třídy i nižších tříd.

Kromě kvalitních silnic je potřeba rozvíjet i železniční dopravu a další druhy 'pomalejší' dopravy (cyklistická, pěší apod.). Důležité je rovněž nejen vybudování kvalitní dopravní infrastruktury ale i zajištění dostatečné dopravní obslužnosti v území veřejnou hromadnou dopravou jako rovnocenný způsob dopravy občanů.

Aktivity naplní cíle:

- a.2. Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.
- c.4. Využití polohy regionu k zintenzivnění dopravního spojení a spolupráce s Polskem.

Účelem opatření je rozvoj dopravy přátelské k člověku, tedy nenarušující životní prostředí.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, podporována bude dostatečná dopravní obslužnost malých obcí zejména v horské části regionu, rozšíření značených pěších tras a zároveň omezení negativních vlivů dopravy ve městech a při průjezdních komunikacích.

Aktivita A 3.1 Pěší stezky, chodníky

Pěší stezky a chodníky slouží jak potřebám místních obyvatel v rámci každodenního života, tak i turistům a návštěvníkům v území. Přitom zejména rozsah a stav chodníků v obcích není vždy dobrý. S nárůstem automobilové dopravy je potřeba chodníků stále větší, a to i v místech, kde dříve chodníky nebyly nutné. Chodníky jsou na území většiny obcí MAS, v některých však dosud chybějí. S ohledem na zajištění bezpečnosti pěších obyvatel by měla výstavba a modernizace chodníků mít stále větší prioritu. Pěší stezky jsou ostatní, většinou nebezpečné cesty určené pro přesun pěších obyvatel. Jako pěší stezky mohou fungovat i turistické značené stezky, jejichž hustota je v území nerovnoměrná, v podhorské části spíše nižší zato v Orlických horách je jejich výskyt mnohem hustší. V případě návrhu na vznik nové turistické trasy bude MAS takové stezky podporovat.

Vhodné výdaje: výstavba a rekonstrukce chodníků a stezek, související drobné stavby (mostky, obrubníky...), mobiliář (lavičky, koše, drobné herní a naučné prvky), zeleň, svíslé i vodorovné dopravní a turistické značení, směrovky, informační tabule,

Aktivita A 3.2 Cyklo a hipostezky, běžecké trasy

Podobně jako pěší stezky mohou i cyklostezky sloužit jak potřebám místních obyvatel, tak i turistů. V posledních letech nastal značný rozmach cyklostezek i cyklotras, které slouží většinou potřebám turistů. Takové rozšiřování možností pro cykloturisty určitě přispívá k rozvoji cestovního ruchu v regionu, nicméně MAS bude podporovat především cyklostezky a cyklotrasy, které by sloužily místním obyvatel pro běžnou dopravu do zaměstnání a do škol, za službami nebo zábavou. Silnice 1. tříd a často i nižších nejsou pro cyklisty bezpečné, stezky by měly vést odděleně od automobilové dopravy. V některých případech jsou zařízeny cyklostezky společně s chodníky pro pěší, což je alespoň částečné řešení situace. Součástí budování cyklostezek je i výstavba doplňkových zařízení, jako např. stojany na kola apod. Hipostezky nejsou na území MAS rozšířené, existuje pouze 1 značená hipostezka. Vzhledem k tomu, že jízda na koni je čím dál tím populárnější aktivitou a klidné přírodní prostředí v regionu k ní poskytuje ideální podmínky, je cílem MAS rozšířit možnosti tohoto zdravého sportu a vybudovat další vhodné trasy.

Naproti tomu běžecké trasy jsou zvláště na území hor velmi rozšířené a využívané jak turisty, tak i místními občany pro příměstskou rekreaci. Snahou MAS je přispět k rozšíření a dobré údržbě těchto tras podporou nákupu vhodných strojů.

Vhodné výdaje: výstavba a rekonstrukce cyklostezek a cyklostezek, související drobné stavby (mostky, obrubníky...), mobiliář (lavičky, koše, stojany na kola, altány, drobné herní a naučné prvky), zeleň, svíslé i vodorovné dopravní a turistické značení, směrovky, informační tabule, nákup strojů na údržbu zimních tras.

Aktivita A3.3 Silnice a železnice

Silniční doprava je nejčastějším druhem dopravy na střední vzdálenosti, kterou navíc využívá stále větší počet obyvatel. Územím procházejí dvě silnice 1. třídy. Tyto komunikace až na malé výjimky vedou zastavěnými částmi obcí, přitom stavby obchvatů se stále oddalují. V současné době je připravena výstavba obchvatu Doudleb nad Orlicí, ostatní obce (Rychnov n/K, Solnice, Bílý Újezd, Domašín atd.) stále čekají. Silnice nižších tříd trápí především jejich technický stav, náklady na údržbu těchto komunikací jsou především v horských oblastech značné. V rámci tohoto opatření budou rovněž podporovány místní komunikace, ale také řešení dopravy v klidu, tj. výstavba a modernizace parkovišť.

Železniční doprava zasahuje do území pouze okrajově, nicméně její význam není marginální. Stav některých nádraží a zastávek je špatný, je potřeba jejich modernizace. Spíše ve stadiu úvah je zatím propojení horských středisek v Orlických horách (vč. napojení na Polsko) železniční dopravou. MAS bude podporovat především opatření ke snížení negativních vlivů dopravy v sídlech a také údržbu místních komunikací zejména v horské oblasti.

Vhodné výdaje: výstavba a rekonstrukce komunikací a železničních tratí, související drobné stavby (mostky, obrubníky, příkopy, zpomalovací zařízení, parkoviště, odpočívadla...), související zeleň, svislé i vodorovné dopravní značení, výstavba podchodů, semaforů, zpomalovacích zařízení apod.

Aktivita A3.4 Veřejná doprava

Zajištění dopravní obslužnosti veřejnou dopravou je důležitou podmínkou rozvoje území. V posledních letech nastává odklon od veřejné dopravy, méně lidí cestuje prostředky hromadné dopravy. Spoje se tak ruší, lidé na jednu stranu dávají přednost automobilové dopravě kvůli pohodlí, na druhé straně jsou nuceni auta používat z důvodu nemožnosti se jinak dopravit a tato situace tvoří začarovaný kruh. V každé obci je zajištěna alespoň minimální dopravní obslužnost, nicméně v mnoha případech neodpovídá potřebám místních obyvatel. Jednotlivé druhy hromadné dopravy nejsou koordinovány lokalizací ani časově, mobiliář je nefunkční a neumožňuje bezpečný pobyt čekajících pasažérů. Je proto potřeba přistoupit k budování přestupních terminálů a zkvalitnění zázemí na zastávkách veřejné hromadné dopravy

V případě, že se nevyplatí poskytovat plnohodnotnou dopravní obslužnost, je možné ji nahradit i jinými aktivitami, jako je doprava mikrobusey, speciálními autobusy na objednání, školními autobusy apod. Tato alternativní řešení vzniklá na základě spolupráce obcí a dalších subjektů bude MAS přednostně podporovat.

Vhodné výdaje: budování přestupních terminálů veřejné hromadné dopravy, zejména v návaznosti na cyklo dopravu vč. pořízení stojanů na kola, zkvalitnění zázemí na zastávkách hromadné dopravy (budování nových a údržba stávajících zastávek vč. pořízení přístřešků a potřebného mobiliáře – lavičky, koše, informační tabule atd.).

Téma A4 Technická infrastruktura

Technická infrastruktura zahrnuje veškeré inženýrské sítě (vodovody, kanalizace, energetické sítě), telekomunikační sítě vč. moderních technologií i alternativní zdroje energie. Vybavenost obcí prvky technické infrastruktury je i přes postupné zlepšování stále v některých, zejména okrajových částech obcí, spíše nedostatečná. Problémem může být i napojení nové bytové výstavby na inženýrské sítě, které tak možnosti rozvoje obce omezují. Kromě toho je nutné modernizovat současnou energetickou a distribuční síť. Spotřeba energií navíc každoročně stoupá. V poslední době se množí výstavba alternativních zdrojů elektrické energie, ne však vždy příznivých k životnímu prostředí. MAS bude podporovat spíše drobná místní řešení s pozitivním vlivem na místní ekonomiku a prostředí, odstraňování havarijních stavů infrastruktury a doplňování základní technické infrastruktury tam, kde chybí.

Aktivity naplní cíle:

- a.2. Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.

Účelem aktivit je zajištění funkční základní technické infrastruktury (pitná voda, elektrická energie, čištění odpadních vod) ve všech obcích regionu.

Specifické území a aktivity: Téma je celoplošné, podporována bude zejména dostavba chybějící infrastruktury mimo zemědělskou půdu.

Aktivita A4.1 Vodovody a vodní zdroje

V regionu je poměrně dobře rozvinutý systém veřejných vodovodů. Na vodovod jsou napojeny téměř všechny obce v MAS, ovšem v řadě z nich nejsou k vodovodu připojeny okrajové části obcí. To se týká především horských obcí a jejich částí. Přitom území je bohatou zásobárnou podzemních i povrchových vod. Na podzemních zdrojích je založeno zásobování vodou celého regionu. Rozšíření rozvodů pitné vody naráží i na nezájem občanů, kteří dávají zvlášť v malých obcích přednost

využívání bezplatné vody ze studní. Aktivita budou směřovány k rozšiřování vodovodní sítě i modernizaci současné soustavy, stejně tak i ochraně vodních zdrojů v území MAS.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava vodovodních vedení, zdrojů a úpraven pitné vody, nákup technologií, strojů a vybavení atp.

Aktivita A4.2 Kanalizace a ČOV

V odvodu a čištění odpadních vod region zaostává za celostátními průměry podílu připojených obcí i obyvatel na veřejnou kanalizaci zakončenou čističkou odpadních vod. Vybudovanou kanalizační sítí vč. ČOV má polovina obcí MAS, většinou se jedná o města a větší obce regionu. V několika menších obcích nebo jejich částech funguje alespoň dešťová kanalizace. Některé obce, nebo minimálně jejich okrajové části, však dosud nejsou napojeny na žádnou kanalizační sítí. Limitujícím faktorem především v horské části MAS je morfologie terénu, většinou se však jedná o nedostatek finančních prostředků na nákladná zařízení i odpor občanů situaci řešit za cenu platby stočného. MAS bude podporovat i alternativní místní způsoby čištění odpadních vod v obcích.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava kanalizačního vedení a ČOV, nákup technologií, strojů a vybavení atp.

Aktivita A4.3 Plynofikace, elektrifikace

Zatímco v podhorské části MAS je na plyn napojena většina obcí, horská část není vůbec plynofikována. MAS bude podporovat plynofikaci území v součinnosti s příslušnými obcemi, neboť náklady na vybudování jsou relativně vysoké a mnohde není ani poptávka místních obyvatel po zavedení plynu. Na elektrickou energii jsou napojeny všechny obce v území MAS i jejich části. Distribuční síť je ale poměrně zastaralá, mnohde je potřeba modernizovat rozvody elektrického napětí vč. zvýšení její kapacity. MAS bude podporovat elektrifikaci území z menších místních alternativních zdrojů.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava plynových a elektrických rozvodů, trafostanic, nákup technologií, strojů a vybavení atp.

Aktivita A4.4 Telefon, rozhlas, nové komunikační technologie

Aktivita se týká veškerých telekomunikačních sítí – pokrytí televizního vysílání, bezdrátového veřejného rozhlasu v obci, pokrytí území mobilními telefonními operátory, vedení a napojení internetové sítě a další. Na většině území MAS je pokrytí telekomunikačními technologiemi dostatečné, navíc se stále rozšiřuje a zkvalitňuje. Problém je pouze v některých územích horské části MAS. Na vzestupu je především využívání nových komunikačních technologií (zejména internet). Podporováno bude rovněž zavedení internetu do veřejných budov. MAS bude podporovat především rozšíření obecních rozhlasů a dalších prostředků komunikace s obyvateli obce.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava rozvodů, nákup technologií, strojů a vybavení atp.

Aktivita A4.5 Alternativní zdroje energie

Mezi alternativní zdroje energie patří solární, vodní a větrné energie, příp. energie získaná z vypěstovaných rostlin. Vzhledem ke zvyšující se spotřebě energie jsou obecně alternativní způsoby získávání energie podporovány. Stejně tak je tomu i v případě území MAS, nicméně je potřeba tyto zdroje regulovat. V případě solární energie budou podporovány spíše menší zdroje na současných budovách a nikoliv plošně rozsáhlá zařízení (solární panely) ve volné krajině. V případě větrných elektráren budou podporovány spíše nižší zařízení, jelikož vysoké větrné elektrárny, které se začali stavět např. v Orlických horách, narušují krajinný ráz. MAS bude podporovat technické úpravy již existujících zařízení směřující k možnosti využívání komunálního odpadu jako paliva.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava budov, zařízení a technologií na ekologickou výrobu energií, nákup strojů a vybavení atp.

Prioritní oblast B OBČANÉ

Téma B1. Výchova a vzdělání

Vzdělání a kvalifikovaní obyvatelé patří mezi hlavní faktory socioekonomického rozvoje každého regionu. Bohužel vzdělanost obyvatelstva v území MAS dosahuje spíše podprůměrných hodnot, podíl obyvatel se středoškolským a zejména vysokoškolským vzděláním je nižší než v krajském i republikovém průměru. Důležitá je také vzájemná propojenost mezi nabídkou vzdělávacích modulů a trhem práce. Region má sice díky existenci automobilového závodu v Kvasinách podprůměrnou nezaměstnanost, nicméně nabídka pracovních míst je úzce vázána na specializovaná strojírenská odvětví. Region se tak potýká s nesouladem nabídky středního a učňovského školství na straně jedné a potřebami místního trhu práce na straně druhé. Tento nepoměr je ještě vystupňován dlouhodobě nízkou atraktivitou technických oborů.

Aktivity naplní cíl:

- b.2. Zavedení a podpora alternativních přístupů k výchově a vzdělání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí, učňovského školství a vzdělávání 3. věku.

Jeho účelem je tedy dobrá dostupnost a dostatečná kapacita kvalitních školských zařízení všech stupňů v území MAS. Nadstavbou by měla být i variabilita škol, a to jak co do zaměření, tak i metody výchovy a výuky.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, důraz bude kladen na dobrou a bezpečnou dostupnost předškolních a školních zařízení pro všechny děti a mládež regionu a uplatnitelnost absolventů na trhu práce.

Aktivita B1.1 Předškolní výchova

Účelem aktivit je zajištění výchovné a vzdělávací funkce u nejmenších dětí. Předškolní výchova zahrnuje síť jeslí a obdobných zařízení a mateřských škol. Těmi je vybavena většina obcí v území MAS – pouze v 10 převážně velmi malých obcích se mateřská škola nenachází. Naplněnost mateřských škol je různá, v některých případech dětí spíše ubývá, v jiných je naopak kapacita naplněná a je nutné další rozšiřování školek. V Kvasinách dokonce díky zvyšujícímu se počtu dětí chystají její zřízení. Vzhledem k obecné demografické situaci v regionu další rozšiřování kapacity mateřských škol nepředpokládáme, jedná se spíše o vyrovnání a variabilitu kapacit školek a jejich finanční stabilizaci.

MAS však bude podporovat i další formy předškolní výchovy, jako je péče některého z rodičů o více dětí v obci apod. Jednou z forem, jež byla před nedávnem schválena parlamentem a která by mohla najít uplatnění v některých obcích Rychnovska, je možnost, že rodiče budou moci nechat dítě hlídat v tzv. dětské skupině. V těchto skupinách budou moci být děti od jednoho roku až do zahájení povinné školní docházky. Tyto dětské skupiny nebudou muset splňovat přísné normy jako běžné mateřské školy, jejich svépomocný provoz je ekonomicky nenáročný a tyto malé skupiny mohou i lépe reagovat na průběžné změny počtu dětí.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava objektů pro předškolní zařízení, vybavení objektů, HW, SW, herní a výukové prvky, úprava a vybudování areálů předškolních zařízení, vybavení areálů nezbytným vybavením a herními prvky, zeleň a komunikace uvnitř areálů, přípojky a rozvody inženýrských sítí, mzdové a režijní náklady.

Aktivita B1.2 Školní vzdělávání

Školní vzdělávání zahrnuje jednak základní školství, tj. síť základních škol, ale také střední školství, tj. gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště. Základní školy se nacházejí ve 2/3

obcí MAS, z toho v 10 obcích je úplná školní docházka (1-9. ročník). Tato situace je přibližně optimální, potenciál na vznik další školy by měla pravděpodobně jediná z obcí, kde škola dosud není – Liberk. Většina škol se však neustále potýká s existenčními problémy vyplývajícími z kolísání počtu žáků a zvyšujících se provozních nákladech. Předmětem diskuze mezi obcemi musí být zefektivnění činnosti škol, spolupráce obcí při jejich provozování, sdílení kapacit i nákladů. Podpora MAS bude proto zaměřena kromě oprav školních objektů a areálů především na vznik a uplatnění variabilních výukových plánů a metod v souladu se zájmem dětí, možnostmi uplatnění i místními podmínkami např. na sport, polský jazyk, apod.

V rámci středního školství jsou všechny školy koncentrovány do Rychnova nad Kněžnou. V případě středního školství (vč. učňovského) je hlavním účelem opatření optimalizace oborové struktury středních škol v souladu s potřebami na trhu práce. V současné době je poptávka ze strany zaměstnavatelů zejména po technických oborech. Důležitým úkolem MAS bude tedy propagace učňovských oborů jako perspektivní formy vzdělání a pracovního uplatnění. V souladu se strategickými dokumenty kraje bude rovněž podporována integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu, jestliže toto začlenění bude žákům prospěšné.

Vhodné výdaje: výstavba a modernizace škol a dalších školních zařízení (družin, jídelen, tělocvičen apod.), nákup vybavení do škol, HW, SW, akce na podporu vzdělávací činnosti, úprava a vybudování areálů předškolních zařízení, vybavení areálů nezbytným vybavením a herními prvky, zeleň a komunikace uvnitř areálů, přípojky a rozvody inženýrských sítí, mzdové a režijní náklady atp.

Aktivita B1.3 Celoživotní vzdělávání

Vzdělávání se netýká jen dětí a mladších obyvatel, ale i těch, kteří povinnou školní docházku již dříve absolvovali. Tato aktivita se zaměřuje na osoby v produktivním, ale i poproduktivním věku, kteří se chtějí dále vzdělávat. Vzhledem ke stárnutí populace a přibývajícím aktivitám obyvatelstva i ve vyšším věku lze předpokládat zvyšující se poptávku po tomto druhu vzdělávání. V současné době občané v území MAS nemají příliš příležitostí – jednou z možností je např. vzdělávání při vyšší odborné škole v Rychnově nad Kněžnou. Za dalším vzděláváním musí obyvatelé cestovat mimo region, např. do Hradce Králové. Nabídka prezenčního, distančního i e-learningového vzdělávání by se měla v regionu rozšířit a přizpůsobit zájmu obyvatel, například i ve spolupráci se středními a vysokými školami.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro celoživotní vzdělávání, nákup vybavení, výukových programů a pomůcek, HW, SW, mzdové a režijní náklady atp.

Aktivita B1.4 Věda a výzkum

Investice do vědy a výzkumu nemají obvykle okamžitý výsledek, nicméně v delším časovém horizontu se projeví jejich prospěšnost. Na území MAS není jediné pracoviště, které by se přímo zaměřovalo na vědu nebo výzkum. Absence takového pracoviště způsobuje odliv obyvatel s vysokoškolským a částečně i středoškolským vzděláním mimo Rychnovsko. Navíc Královéhradecký kraj jako celek patří k regionům se spíše nízkým objemem výdajů na vědu a výzkum v rámci ČR a také podprůměrným počtem zaměstnanců v této oblasti. Výše uvedené má za následek odchod kvalitních lidských zdrojů z regionu. MAS bude podporovat vznik vědeckého či výzkumného pracoviště nebo alespoň podporu vědy a výzkumu v rámci existujících institucí (podniků, škol, ale i třeba neziskových organizací apod.) v území Sdružení SPLAV.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro vědu a výzkum, vybavení, technologie, stroje, HW, SW, zeleň a komunikace uvnitř areálů, přípojky a rozvody inženýrských sítí, mzdové a režijní náklady atp.

Téma B2. Bydlení

Kvalitní a důstojné bydlení je jednou ze základních potřeb obyvatel a zároveň je základním lidským právem, které by za žádných okolností nemělo být nikomu upíráno nebo podmiňováno. Pro území MAS je typická rozdrobená sídelní struktura, tradice zemědělství a s tím související výskyt menších selských stavení i rozsáhlých hospodářských usedlostí. Jednoznačně venkovský charakter území Sdružení SPLAV odpovídá tomu, že relativně velké množství obyvatel žije v rodinných domech. Z toho vyplývá na jednu stranu větší průměrná zalidněnost jednoho bytu, na druhou stranu větší rozloha bytů. Úroveň bydlení většiny obyvatel v MAS je poměrně kvalitní, i když domy, ve kterých občané bydlí, postupně stárnou. Určitou rezervu pak tvoří neobydlené byty, které jsou určeny k rekreaci, nicméně často později slouží i k trvalému bydlení. Hlavním cílem tohoto téma je podpořit v obcích nabídku bytů různého standardu i ekonomické náročnosti dosažitelných pro různé sociální skupiny obyvatel. Zvláštní pozornost bude MAS věnovat podpoře vzniku bytů s regulovaným nájemným pro mladé rodiny a seniory.

Aktivity naplní cíle:

- a.1. Zachování venkovského a přírodního charakteru regionu, omezení novostaveb v extravilánu obcí, využívání stávajících objektů.
- b.1. Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.

Účelem aktivit je tedy dostatečná nabídka bytů pro všechny sociální skupiny občanů, a to přednostně uvnitř zastavěných částí obcí a měst a s využitím stávajících objektů.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, přednostně budou podporovány revitalizace stávajících objektů a ploch v obcích a městech, kde dochází k úbytku obyvatel resp. kumulaci negativních sociálních jevů.

Aktivita B2.1 Nová bytová výstavba

Bytová výstavba měřená počtem dokončených bytů v posledních 10-15 letech je v území MAS poměrně omezená, navíc územně značně nerovnoměrná (relativně výrazně nejvyšší výstavba proběhla, a to formou apartmánových bytů, v Říčkách v Orlických horách). Sice se v každé obci Sdružení SPLAV postavil v posledních 15 letech alespoň 1 byt, ve většině obcí to však byly jen cca 1-2 byty ročně. Důsledkem toho je i postupný odliv obyvatel z regionu. Je potřeba tuto výstavbu znovu oživit, a to jak formou výstavby rodinných domů, tak i bytových domů. Většina obcí má ve svých územních plánech sice připraveny plochy pro novou bytovou výstavbu. MAS však bude upřednostňovat projekty výstavby na volných pozemcích v intravilánu obcí mimo kvalitní zemědělskou půdu. Zvýhodněny budou stavební aktivity obcí zaměřené na stabilizaci mladých rodin a dožití seniorů v obci.

Vhodné výdaje: Nová výstavba bytů v bytových domech, rodinných domech a dalších typech objektů k bydlení. Úpravy areálů, zeleň, přístupové a obslužné komunikace, přípojky a rozvody inženýrských sítí atp.

Aktivita B2.2 Opravy a rekonstrukce bytů

Domovní a bytový fond v regionu stárne a je potřeba jej modernizovat. Zejména v horské části MAS je bytový fond jeden z nejstarších v České republice. Účelem této aktivity jsou opravy a rekonstrukce bytů v bytových domech vč. revitalizace celých obytných komplexů, ale i rodinných domech. Modernizace bytového fondu zahrnuje zateplení budov vč. výměny oken, výměnu způsobu vytápění, opravy střech apod. Vedle oprav stávajících bytových objektů bude podporována přestavba nebytových prostorů a budov jiného užití na byty pro trvalé bydlení, protože v každé obci i městě se nacházejí nevyužívané objekty různého určení vhodné k přestavbě. Tím dojde i k zlepšení vzhledu sídel a úsporám zemědělské půdy.

Vhodné výdaje: Rekonstrukce bytů v bytových domech, rodinných domech a dalších typech objektů k bydlení. Přestavby prostor a objektů jiného určení na byty. Úpravy areálů, zeleň, přístupové a obslužné komunikace, přípojky a rozvody inženýrských sítí atp.

Aktivita B2.3 Sociální bydlení

Sociální bydlení je komplex nástrojů poskytujících pomoc domácnostem, které si bydlení nejsou schopny zajistit samy. Kromě standardního bydlení je potřebné podporovat i bydlení pro znevýhodněné skupiny obyvatel. Podporovány budou startovací byty pro mladé rodiny, byty se sníženým nájemným různého standardu pro ekonomicky slabé občany, malé byty pro osamělé občany a další typy bydlení přednostně s využitím stávajících objektů. Upřednostněny budou stavební aktivity obcí zajišťujících péči o vlastní znevýhodněné občany.

Vhodné výdaje: Rekonstrukce a nová výstavba objektů sociálního bydlení. Úpravy areálů, zeleň, přístupové a obslužné komunikace, přípojky a rozvody inženýrských sítí atp.

Téma B3 Zdraví a sociální péče

Zajištění dobré zdravotní a sociální péče je jednou ze základních priorit každého regionu. V souvislosti se vzrůstající střední délkou života narůstá i počet osob, které zdravotní i sociální péči potřebují. Výdaje na tuto péči neustále rostou a vzhledem k demografické prognóze lze předpokládat další nárůst i v příštích letech. Nelze se však zaměřovat jen na poskytování odpovídající péče, ale i na prevenci a osvětu, aby občané tuto péči potřebovali co nejméně. Cílem MAS v této oblasti je posílit veřejnou péči podporou záměrů neziskových a podnikatelských subjektů a zlepšit tak především dostupnost, kapacitu a kvalitu péče potřebných zařízení pro obyvatele všech obcí regionu. Prioritou bude především zajištění terénních služeb pro domácí péči o občany, vytvoření sítě menších zařízení rodinného typu a rovnoměrné rozmístění těchto zařízení po celém území MAS.

Aktivita naplní cíle:

- b.3. Posílení veřejné správy v péči o znevýhodněné občany, opuštěná a týraná zvířata a životní prostředí zapojením a podporou dalších subjektů.
- b.4. Propagace zdravého a aktivního životního stylu, podpora kvality a dostupnosti volnočasových aktivit pro všechny občany.
- b.5. Prevence a pomoc občanům v obtížných situacích.

Účelem aktivit je tedy zajištění dostatečné péče o znevýhodněné občany a zároveň snižování potřebnosti této péče propagací aktivního a zdravého životního stylu.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, přednostně budou podporovány terénní služby a malokapacitní zařízení.

Aktivita B3.1 Zařízení pro zdravotnictví

Zdravotnická zařízení jsou poměrně rovnoměrně rozmístěna po území do 12 obcí MAS. Komplexní péči v regionu pak zajišťuje Oblastní nemocnice v Rychnově n/K. Počet lékařů ve zdravotnických zařízeních je však ve srovnání s ostatními regiony nižší. Struktura sítě zdravotnických zařízení se v posledních letech mění s ohledem na optimalizaci péče, její zajištění však zůstává dlouhodobě stabilní. Celkové výdaje na zdravotnictví každoročně rostou a vývoj počtu a struktury obyvatel naznačuje, že tomu bude i nadále. Jelikož nelze předpokládat rozsáhlejší výstavbu objektů zdravotní péče v regionu, aktivita se bude spíše zaměřovat na modernizaci současných objektů a zajištění odpovídajícího vybavení pro zdravotnická zařízení.

Vhodné výdaje: Nová výstavba a rekonstrukce objektů pro zdravotnictví, vybavení prostor, stroje, technologie, úprava areálů, zeleň, komunikace, inženýrské sítě atp.

Aktivita B3.2 Zařízení sociální péče

Vybavenost objekty sociální péče je v území na odpovídající úrovni. Jak vyplynulo z analytické části, nachází se zde 18 nejrůznějších zařízení sociální péče. I kapacita v těchto zařízeních je poměrně dobrá. Nicméně počet osob, které potřebují sociální péči, se neustále zvyšuje, což zvyšuje i náklady na její poskytování. Podpora MAS bude v souladu s komunitním plánem sociálních služeb na území ORP Rychnov nad Kněžnou zaměřena především na zajištění ambulantní i terénní sociální péče. Stoupá rovněž význam preventivních služeb a sociálního poradenství, a to v souvislosti s nezaměstnaností a růstem počtu chudých rodin. Zvláštní pozornost je potřeba věnovat zejména seniorům a osobám se zdravotním postižením.

Vhodné výdaje: Nová výstavba a rekonstrukce objektů pro sociální péči, vybavení prostor, stroje, technologie, úprava areálů, zeleň, komunikace, inženýrské sítě, mzdové a režijní náklady atp.

Aktivita B3.3 Akce zdravotní a sociální péče

Aktivity zdravotní a sociální péče mají za cíl seznámit veřejnost se zdravotnickou osvětou, preventivními zdravotními programy, dále mají zvýšit povědomí široké veřejnosti o poskytovaných sociálních službách a sociální péči obecně. Nejsou primárně určeny jen těm, které momentálně hledají odbornou pomoc v oblasti zdravotnické nebo sociální péče, ale i těm, kdo budou tuto péči potřebovat až v budoucnosti. Sdružení SPLAV bude podporovat akce, které jsou zaměřeny na prevenci nemocí a sociálních těžkostí, osvětové akce první pomoci a péče o nemocné nebo sociálně znevýhodněné občany i propagační akce na pomoc osobám, nacházející se ve složité životní situaci.

Vhodné výdaje: mzdové a režijní náklady, propagace atp.

Téma B4 Kultura a památky

Významným faktorem pro spokojenost obyvatelstva s životem v regionu je i množství památek a kulturních zařízení. Na Rychnovsku je takových objektů a zařízení poměrně velké množství, ať už se jedná o zámky nebo hrady, městské a přírodní památkové zóny, jiné pamětihodnosti, ale i další kulturní zařízení. Kromě toho se v území koná řada kulturních akcí, ať už hudebních, divadelních nebo jiných a některé z nich svým významem přesahují rámec území MAS.

Aktivity naplní cíle:

- a.5. Oprava, údržba a využití historicky i společensky významných míst, objektů a prvků.
- b.6. Udržení a obnovení místně příslušných tradic.

Účelem aktivit je tedy péče o objekty, areály, předměty, tradice a akce kulturního a historického významu a jejich využití k soudobým účelům. Podporovány budou i aktivity související s propagací významných osobností regionu, např. výstavy, muzea, slavnosti apod.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, přednostně budou podporovány opravy a využití památkově významných objektů, areálů a prvků. U nich bude postupováno v součinnosti s orgány památkové ochrany.

Aktivita B4.1 Zařízení pro kulturu

V regionu se nachází poměrně velké množství kulturních zařízení. Většina jich slouží převážně obyvatelům přímo v obcích, část z nich ale slouží i jako zařízení cestovního ruchu návštěvníkům v území. Některá kulturní zařízení (knihovny apod.) jsou rovnoměrně rozmístěna do většiny obcí regionu, většina jich je ale koncentrována jen do největšího města Rychnova nad Kněžnou. V rámci aktivit bude podporována jak výstavba nových kulturních zařízení, tak zejména modernizace a vybavení pro již existující kulturní objekty.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro kulturní účely, vybavení, exponáty, úprava a vybavení areálů, zeleň, komunikace, inženýrské sítě atp.

Aktivita B4.2 Objekty, vybavení a plochy památkového významu

V území MAS se nacházejí dvě městské památkové rezervace, a to v Rychnově nad Kněžnou a Rokytnici v Orlických horách. Větší je počet jednotlivých památkově chráněných objektů – zámků, hradů, kostelů, drobné sakrální architektury a dalších prvků. Z nich dvě – barokní zámek v Rychnově nad Kněžnou a dřevěný kostel v Liberku jsou zapsány do Seznamu národních kulturních památek. Rychnovsko je proslulé množstvím barokních objektů, z nichž část, zejména církevních staveb, ale i dalších historických objektů chátrá. V podhorských i horských oblastech jsou další rozptýlené památky lidové architektury

V území se nachází i několik chráněných přírodních památek – parků, alejí, stromů.

Samostatnou kapitolou jsou technické památky. Na území MAS se nachází řada vojenských pevností vzniklých v 30. letech 20. stol. jako součást protiněmeckého opevnění. Většina drobných i větších objektů je ve vlastnictví armády ČR a chátrá, některé z nich však již změnilly majitele a jsou postupně zpřístupňovány veřejnosti (tvrz Hanička).

Aktivita budou sloužit jako možnost získání finančních prostředků na údržbu, opravy a rekonstrukce objektů a areálů a jejich vybavení.

Vhodné výdaje: opravy a rekonstrukce prvků, objektů, areálů, restaurátorské a odborné práce související s aktivitou, nákup mobiliáře, historických exponátů, přípojky a rozvody inženýrských sítí, zeleň, obslužné komunikace atp.

Aktivita B4.3 Kulturní akce a tradice

Území MAS je známé pořádáním mnoha kulturních akcí a festivalů, jako např. festival spisovatele Karla Poláčka v Rychnově n/K (Poláčkovovo léto), Orlicko-Kladský varhanní festival, Mezinárodní setkání krajčářek ve Vamberku apod. Sdružení SPLAV bude podporovat pořádání podobných kulturních akcí, do kterých jsou zapojeni místní obyvatelé. Tyto akce zároveň pomáhají propagaci celého regionu Rychnovska.

Vhodné výdaje: mzdové a režijní výdaje, nákup služeb, vybavení, propagace, atp.

Téma B5 Sport a volnočasové aktivity

Dostatečná nabídka aktivit k trávení volného času přispívá ke zvyšování kvality života obyvatel regionu. Oblast volnočasových aktivit vč. sportovních má úzkou vazbu na cestovní ruch a přispívá tak rovněž k rozvoji místního podnikání. Tyto aktivity se však soustřeďují převážně do rekreačních středisek nebo větších měst. Spektrum volnočasových aktivit je neobyčejně široké a nabízí ho řada organizací, významně se v této oblasti uplatňuje neziskový sektor. Využití sportovních a volnočasových aktivit, které jsou zaměřeny na místní obyvatelstvo, pak výrazně přispívá k prevenci kriminality a dalších sociálně patologických jevů.

Aktivita naplní cíle:

- b.4. Propagace zdravého a aktivního životního stylu, podpora kvality a dostupnosti volnočasových aktivit pro všechny občany.

Účelem aktivit je zpřístupnit sportovní a další volnočasové aktivity celé veřejnosti.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, přednostně budou podporovány aktivity podporující amatérskou a rekreační sportovní činnost a aktivity zaměřené na mládež a seniory.

Aktivita B5.1 Sportovní zařízení

Na území Sdružení SPLAV se nachází poměrně široká nabídka sportovních aktivit. Téměř všechny obce mají na svém území nějaké sportoviště (většinou se jedná o hřiště, případně o tělocvičnu). Více sportovišť je koncentrováno do Rychnova n/K, kde se nachází i zimní stadion. V Rychnově n/K a ve Vamberku lze využít i koupaliště. V zimních střediscích Orlických hor se pak nachází několik

lyžařských vleků a lanovek. Většina sportovních zařízení slouží především místním obyvatelům, pouze vleky a lanovky využívají ve větší míře i obyvatelé blízkých i vzdálenějších regionů. MAS bude podporovat jak výstavbu dalších sportovních zařízení, tak především zachování současných, jejich modernizaci i nákup vybavení pro tato sportoviště. Běžecské trasy se koncentrují do oblasti Orlických hor. Tyto trasy jsou podporovány i Správou CHKO Orlické hory, neboť nezpůsobují takové zásahy do krajiny, jako sjezdovky a lanovky určené pro sjezdové lyžování. Kromě toho bude MAS podporovat i rozvoj stezek pro koně a dalších speciálních (např. vozíčkářských) tras.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro sport, nákup vybavení a sportovního náčiní, obslužné komunikace, inženýrské sítě, zeleň, nákup strojů na úpravu stop a svahů, zařízení pro umělý sníh, lanovky atp.

Aktivita B5.2 Volnočasová zařízení

Volnočasové aktivity se prolínají s předchozími (sportovními i kulturními) aktivitami, toto podopatření je zaměřené na další aktivity trávení volného času – zájmové kroužky a spolkovou činnost. Tyto aktivity jsou zaměřeny téměř výhradně na obyvatelstvo v regionu, což přispívá ke zvýšení kvality života místního obyvatelstva. V Rychnově n/K a Vamberku se nacházejí domy dětí a mládeže s širokou nabídkou volnočasových aktivit, v Solnici působí při základní škole Centrum volného času, v menších obcích jsou pak nabídky některých volnočasových aktivit (zájmové kroužky apod.) rovněž součástí základní školy. Organizovaná volnočasová činnost zejména mládeže přispívá k snižování špatných návyků. Spolková činnost je v regionu velmi rozšířena v každé obci pracuje několik zájmových spolků, které sdružují místní občany se společným zájmem. Spolková činnost je i stabilizujícím sociálním prvkem, který napomáhá zapojení všech občanů obcí do jim blízkých komunit. MAS bude podporovat modernizaci i nákup vybavení, aby měly tyto aktivity odpovídající zázemí.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava zařízení pro volný čas a spolkovou činnost, nákup vybavení a potřebného náčiní, obslužné komunikace, inženýrské sítě, zeleň atp.

Aktivita B5.3 Sportovní a volnočasové akce

Podobně jako v případě kulturních akcí budou podporovány i sportovní a volnočasové akce. Tyto akce propagující sportovní a volnočasové aktivity a přinášející osvětu mezi širokou veřejností mají za cíl přilákat obyvatele na sportoviště, do zájmových kroužků, spolků apod. Jejich zaměření by mělo být na všechny skupiny obyvatel, zejména ale na děti a mládež. Výrazně se při pořádání takových akcí zejména v menších obcích angažují spolky a další zájmová sdružení.

Vhodné výdaje: mzdové a režijní výdaje, nákup služeb, vybavení, propagace atp.

Téma B6 Veřejná správa a bezpečnost

Veřejná správa a bezpečnost jsou obory lidské činnosti, které jsou plně nebo (v případě bezpečnosti) v převážné míře v kompetenci státních orgánů. Činnost veřejné správy i bezpečnostních složek vytváří základ pro fungování všech ostatních subjektů i obyvatel regionu. Je potřeba zefektivnit systém fungování veřejné správy i všech oblastí bezpečnosti, stejně tak zlepšit kvalitu lidských zdrojů v těchto oborech.

Aktivity naplní cíle:

- a.3. Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.
- b.5. Prevence a pomoc občanům v obtížných situacích.

Účelem aktivit je tedy zejména prevence nežádoucích jevů.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, přednostně budou podporovány aktivity související s ochranou území před extrémními vlivy počasí a s odstraněním škod.

Aktivita B6.1 Veřejná správa

Pod činnost veřejné správy v území patří zejména obecní a městské úřady v obcích. V MAS se nachází 4 městské úřady, 1 úřad městysu a 26 obecních úřadů. Kromě toho se v území nachází i územní pracoviště centrálních orgánů veřejné správy, jako je finanční, pracovní nebo katastrální úřad. Zejména v malých obcích jsou podmínky pro vykonávání agendy nevyhovující, starostové jsou často neuvolnění ze zaměstnání a svoji činnost vykonávají ve svém volném čase. Součástí aktivity je rovněž zefektivňování výkonu státní správy a samosprávy zásluhou tzv. e-governmentu, tj. využívání moderních informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě. Důležitá je rovněž spolupráce obce s krajem a také mezi obcemi a jejich organizacemi. Jiným problémem pak jsou omezené finanční prostředky obcí. MAS se zaměří na podporu využití nových technologií při zefektivnění státní správy a opatření k otevřenosti veřejné správy.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava objektů veřejné správy, nákup vybavení, HW, SW, úprava areálu, obslužné komunikace, inženýrské sítě, zeleň atp.

Aktivita B6.2 Objekty a vybavení pro bezpečnost a záchranný systém

I když je úroveň bezpečnosti v území MAS poměrně dobrá, obecným trendem ve společnosti je zhoršování bezpečnosti a nárůst rizik (růst kriminality, dopravní situace, živelné pohromy apod.). V rámci této aktivity jsou řešeny převážně složky integrovaného záchranného systému – hasičského záchranného sboru, policie České republiky a zdravotní a záchranné služby. Patří sem však i další záchranné sbory. Je nutná průběžná modernizace všech složek IZS vč. budování informačních a komunikačních technologií, ale i podpora dalších činností, které směřují k bezpečnosti v území a nejsou součástí složek IZS. MAS se zaměří na podporu nových technologií a informačních systémů.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava objektů a zařízení pro veřejnou bezpečnost, požární nádrže, nákup vybavení, HW, SW, úprava areálu, obslužné komunikace, inženýrské sítě, zeleň atp.

Aktivita B6.3 Objekty a vybavení ostatní

V rámci ostatních objektů budou podporovány všechny další objekty, které nenáleží do předchozích aktivit. Patří sem např. budovy pošty, ale i nejrůznější nestátní objekty a zařízení vč. neziskových apod. Kromě toho lze do tohoto tématu zařadit i další drobné stavby, jako např. garáže. Vždy se však musí jednat o stavby pro veřejný prospěch.

Vhodné výdaje: výstavba a oprava objektů, nákup vybavení, HW, SW, úprava areálu, obslužné komunikace, inženýrské sítě, zeleň atp.

Prioritní oblast C. PODNIKÁNÍ

Téma C1 Zemědělství

Zemědělská činnost je v území poměrně rozšířená, i když je do značné míry limitovaná přírodními podmínkami. Je ve značné míře závislá na dotacích, ať už tuzemských nebo evropských. Zemědělská půda zaujímá více než polovinu území Sdružení SPLAV, největší podíl má v podhorské části MAS. Zde převažuje intenzivní výroba, produkce se zaměřuje spíše na rostlinnou výrobu a chov dojníc. V horských oblastech převažuje extenzivní výroba. Problémem je klesající zájem o zemědělské profese, a to z důvodu nízkých mezd a náročné práce. Je třeba zemědělství více zaměřit na perspektivní komodity a produkty a zpracovat suroviny přímo v místě výroby. Téma bude podporovat zejména menší a střední podnikatele v zemědělství. Součástí tohoto tématu jsou i sociální podniky, kde budou zaměstnání znevýhodnění občané.

Aktivity naplní cíl:

- c.5. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů

Účelem aktivit je podpora zemědělské výroby jako přirozeného a tradičního zdroje obživy venkovského obyvatelstva.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, podporovány budou především produkční tradiční zemědělské činnosti a farmářské zpracování a prodej. Zvýhodněny budou i projekty se sociálním aspektem, např. sociální podniky.

Aktivita C1.1 Rostlinná výroba

Rostlinná výroba je rozšířena hlavně v podhorské části a je zaměřena především na produkci obilovin a krmných plodin, dále pak na pěstování brambor, řepky a olejnin. V horské části se pěstují zejména energetické plodiny. Ovoce a zelenina se v území pěstuje pouze v menší míře při jižních a západních hranicích MAS. V rámci aktivit budou podporovány zejména místní tradiční plodiny, ale i netradiční formy hospodaření vč. orientace na regionální produkty a rovněž i bioprodukty.

Vhodné výdaje: nákup přípojných strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, nákup osiva, rekultivace ploch atp.

Aktivita C1.2 Živočišná výroba

Živočišná výroba představuje hlavní složku zemědělské produkce v regionu – je zaměřena zejména na chov masných plemen skotu, ovcí a koz. I přes pokles stavu hospodářských zvířat je intenzita chovu stále vysoká. Velkým problémem nejen v živočišné výrobě je dovoz zemědělských komodit ze zahraničí (Polsko apod.). MAS bude podporovat volný chov hospodářských zvířat v malokapacitních zařízeních.

Vhodné výdaje: nákup přípojných strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, nákup zvířat, rekultivace ploch, přípojky inženýrských sítí, chov ryb, odbahnění a opravy rybníků atp.

Aktivita C1.3 Zpracování zemědělských produktů

Zpracováním zemědělských produktů se nejčastěji zabývá potravinářský průmysl. Toto opatření bude podporovat i jiné zpracování a nejen na potravinářské využití (např. technické plodiny). Kromě toho budou podporováni i drobní podnikatelé-zemědělci, kteří zpracovávají potravinářské produkty přímo v místě pěstování či chovu, což je v souladu se současnými trendy minimalizovat dopravní vzdálenosti mezi místem původu, zpracování a prodeje produktů. MAS bude podporovat místní zpracování místních surovin a místní prodej výrobků. Podporován bude i drobný farmářský prodej, výroba medu a včelích produktů.

Vhodné výdaje: nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání atp.

Téma C2 Průmysl

Průmyslová výroba je v regionu výrazně koncentrovaná do strojírenství a ve značné míře závislá na automobilovém průmyslu. Dříve rozšířené závody textilního průmyslu byly výrazně utlumeny, případně již ukončily svoji činnost. S výjimkou největšího podniku ŠKODA Auto Kvasiny převažují v území spíše menší a středně velké podniky. Většina průmyslových podniků se nachází v ose Solnice – Rychnov – Vamberk. Sdružení SPLAV bude podporovat i ostatní průmyslová odvětví, aby se snížila závislost na jednom závodu. Součástí tohoto tématu jsou i sociální podniky, kde budou zaměstnání znevýhodnění občané.

Aktivity naplní cíle:

- c.3. Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.

- c.2. Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.
- c.5. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů.

Účelem aktivit je podpora vzniku pracovních míst v různých průmyslových odvětvích a s různou odbornou a fyzickou náročností.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, podporovány budou zejména projekty s novými pracovními úvazky pro znevýhodněné skupiny občanů a záměry realizované mimo průmyslové aglomerace Solnice-Kvasiny, Rychnov nad Kněžnou a Vamberk. Zvláštní podpora bude poskytována sociálně zaměřeným podnikatelským aktivitám.

Aktivita C2.1 Strojírenský průmysl

Strojírenský průmysl patří k nejnáročnějším a zároveň nejrozšířenějším průmyslovým odvětvím. Jeho výhodou je, že příliš nenarušuje životní prostředí. Strojírenství je jednoznačně nejsilnějším odvětvím průmyslu v území MAS, které zaměstnává největší počet pracovníků a výrazně ovlivňuje veškerý hospodářský život v regionu a jeho sociální úroveň. Na území Sdružení SPLAV nepůsobí jen výše zmíněná pobočka automobilového závodu, ale i další podniky, které jsou do značné míry závislé na existenci tohoto závodu. MAS bude podporovat vznik malých nezávislých podniků v obcích poskytujících zaměstnání místním občanům.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání atp.

Aktivita C2.2 Těžba a zpracování dřeva

Významným bohatstvím území MAS jsou lesy. V souladu se záměrem postupné výměny stávajících druhově nevhodných lesních porostů za místně příslušná odolná společenstva dochází k těžbě a následnému zpracování dřevní hmoty na pilách, v dřevozpracujících podnicích i ve výrobních tvarovaných paliv. MAS bude podporovat k přírodě šetrnou maloplošnou těžbu malou mechanizací, a to těžbu určenou k místnímu zpracování, s podmínkou následného zalesnění ploch stejného rozsahu.

Vhodné výdaje: nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání atp.

Aktivita C2.3 Potravinářský a textilní průmysl

Textilní průmysl je průmyslové odvětví, které zahrnuje všechna zařízení sloužící k výrobě textilií a oděvů průmyslovým způsobem. Jedná se o tradiční obor, který byl v minulosti nejvýznamnějším průmyslovým odvětvím celého regionu Orlických hor a Podorlicka. Význam některých podniků a jejich produktů značně přesahoval působnost území MAS (např. Vamberecká krajka). V současné době prochází textilní průmysl výrazným útlumem, zachováno zůstalo v omezené míře jen několik závodů. MAS bude podporovat zachování dosud existujících textilních firem, příp. vznik a rozvoj nových podnikatelských aktivit v textilním průmyslu.

Potravinářský průmysl je odvětví zpracovatelského průmyslu, který zpracovává zemědělské produkty z rostlinné i živočišné výroby do podoby potravin pro spotřebitele. Zahrnuje mlýny, pekárny, mlékárny, cukrovary, konzervárny, masokombináty a další výroby. V regionu působí několik závodů potravinářského průmyslu, které svým významem přesahují hranice regionu (např. pekárna Lično). Vzhledem k současným tendencím na zkrácení dopravního řetězce u výroby potravin roste význam potravinářských závodů v území. MAS bude podporovat zejména malé podniky zpracovávající místní suroviny.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání atp.

Aktivita C2.4 Ostatní průmysl

Tato aktivita bude podporovat všechna ostatní průmyslová odvětví, která nejsou součástí předchozích aktivit a která povedou k rozvoji území za předpokladu zachování kvality životního prostředí. Přínosem projektů tohoto opatření by měl být také vznik pracovních míst v nestrojírenských odvětvích. Z průmyslových odvětví, která jsou významnějším způsobem na Rychnovsku zastoupena, se jedná zejména o průmysl sklářský a kožedělný.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, nákup strojů a technologií, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání atp.

Téma C3 Služby, obchod a řemesla

Služby, obchod a související odvětví ekonomické činnosti v současné době v České republice zaměstnává nejvíce pracovníků. Podobně je tomu i v území MAS, nicméně zaměstnanost v těchto odvětvích je spíše podprůměrná. Stejně tak i podíl registrovaných podnikatelů v odvětví služeb je zatím velice nízký, přitom zaměstnanost v těchto oborech má v současné době největší potenciál. MAS bude podporovat vznik pracovních příležitostí zejména drobných obchodníků, provozovatelů služeb a drobných řemesel. Součástí tohoto tématu jsou i sociální podniky, kde budou zaměstnáni znevýhodnění občané.

Aktivita naplní cíl:

- c.2. Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.

Účelem aktivit je zajištění dostatečné kapacity řemesel a služeb pro místní občany i turisty a zároveň podpora vytváření různorodých pracovních míst v těchto oborech přímo v obcích.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, zvláštní podpora však bude zaměřena na posílení služeb pro občany a návštěvníky horských obcí. Zvýhodněny budou i projekty se sociálním aspektem, např. sociální podniky.

Aktivita C3.1 Ubytovací a stravovací služby

Služby v oblasti ubytování a stravování mají úzkou vazbu na cestovní ruch, neboť zejména ubytovací služby využívají převážně návštěvníci z jiných regionů. Rychnovsko má sice poměrně dobrou vybavenost těmito službami, problém je však jejich výrazná koncentrace do několika středisek Orlických hor. Navíc jsou tyto služby plně využívány jen malou část roku, v zimním období. MAS bude podporovat aktivity, které povedou k celoročnímu využití ubytovacích a stravovacích služeb a rovněž rozšíření uvedených služeb i do jiných míst v území. Podporovány budou i méně tradiční služby jako tábořiště, občerstvovací bufety apod.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, vnitřní vybavení, bazény atp.

Aktivita C3.2 Obchod

Zatímco předchozí aktivita slouží zejména návštěvníkům regionu, obchodní síť využívají většinou místní obyvatelé. Terénním šetřením v jednotlivých obcích bylo zjištěno, že ve většině z nich se nalézá alespoň základní vybavenost, kterou tvoří většinou obchod s potravinami či smíšeným zbožím. Nicméně obchodní síť je výrazně koncentrována do větších měst, v případě území MAS do Rychnova nad Kněžnou, kde je až předimenzovaná, na úkor středně velkých a menších obcí. Zejména v posledních letech docházelo k zániku obchodů v malých obcích. Pro ekonomicky aktivní obyvatelstvo většinou není problém dojet do nedalekého města, potíže však mohou mít senioři a

další obyvatelé bez automobilů. MAS bude podporovat zejména udržení sítě obchodů, případně znovuoobnovení původně zrušených, v malých obcích regionu.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, oprava a výstavba budov a dalších objektů, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, bourání, vnitřní vybavení, vozidla a zařízení pro pojízdné prodejny atp.

Aktivita C3.3 Řemesla a ostatní služby

Řemesla jsou základem pro průmyslovou výrobu, je pro ně charakteristický vysoký podíl ruční práce. Obvykle se jím však věnuje jednotlivec nebo menší skupina obyvatel. Jejich činnost výrazně doplňuje rozsah drobných služeb v území. V rámci regionu MAS budou podporována nejrozličnější řemesla, která zpracovávají kovové výrobky (např. zámečnictví), výrobky jemné mechaniky (hodinářství apod.), stavebnictví (např. zedníci, malíři), ale i další odvětví, jako např. opravy automobilů, opravy oděvů a obuvi, truhlářství a další. Upřednostněna budou místně potřebná řemesla.

V rámci ostatních služeb budou podporovány zařízení a služby, které nejsou součástí předchozích témat a nejsou řemeslem např. kadeřnictví, kosmetika, střihání psů, žehlení, poradenství apod.

Vhodné výdaje: projektová dokumentace, oprava a výstavba budov a prostor, úprava areálů, zeleň, komunikace, přípojky inženýrských sítí, vnitřní vybavení, stroje a nářadí atp.

Téma C4 Marketing

Orlické hory a Podorlicko se dlouhodobě potýká s malou sídelní stabilitou občanů a malou návštěvností turistů. Přitom kvalita životního prostředí, nabídka pracovních míst i občanského vybavení je vysoká. Jedním z důvodů je i nedostatečná a nekoncepční propagace regionu, zaměřená na vybraná horská střediska a aktivity a opomíjející ostatní části regionu a zejména místní výrobce.

Aktivity naplní cíle:

- c.1. Zvýšení propagace regionu jako místa pro trvalý život i turistiku ve venkovském prostoru.
- c.3. Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.
- c.4. Využití polohy regionu k zintenzivnění dopravního spojení a spolupráce s Polskem.
- c.6. Zvýšení počtu návštěvníků regionu a odběru služeb v cestovním ruchu.

Tyto aktivity by měly napomoci propagaci a uplatnění na trhu místní výrobě i službám.

Specifická území a aktivity: Téma je celoplošné, podporována bude především propagace výroby a služeb přispívajících k pozitivní propagaci celého regionu.

Aktivita C4.1 Marketing regionální výroby

Orlické hory a Podorlicko jsou zapojeny do celostátního systému regionálních značek, pro území MAS je určena značka „Vyrobeno v Orlických horách“. Vedle této certifikace mohou výrobci i poskytovatelé služeb v regionu získat řadu dalších osvědčení (Klasa, Fair Trade,...). V souhrnu ale toto značení nepomáhá významně uplatnění certifikovaných výrobků a služeb na trhu, a to zvláště proto, že s certifikovanými výrobci není dále pracováno. MAS bude podporovat různé marketingové, výstavní a prodejní aktivity směřující k uplatnění místních výrobců a služeb, a to jak na místním, tak celostátním trhu. Podporovanou aktivitou budou např. místní trhy a tržiště, prodej ze dvora, bedýnkový prodej, apod.

Vhodné výdaje: obalové materiály, inzerce, tištěné dokumenty, loga, web, prezentace na výstavách a veletrzích, stánky, stojany, regály atp.

Aktivita C4.2 Propagace pro cestovní ruch

Orlické hory ani Podorlicko nepatří mezi turisty příliš vyhledávané oblasti, přestože kvalita přírodního prostředí a hustota historických zajímavostí je srovnatelná s nejméně atraktivnějšími oblastmi České republiky. Služby v cestovním ruchu jsou navíc velmi vhodným zdrojem rozmanitých pracovních míst rozptýlených na širokém území. V minulém období vznikla celá řada propagačních kampaní i tištěných materiálů, tyto aktivity však neměly přes snahu řady subjektů jednotnou koncepci, nevedly k oslovení širší veřejnosti a nebyly zhodnoceny nárůstem počtu návštěvníků. MAS proto bude podporovat spíše menší propagační aktivity zaměřené na konkrétní cílovou skupinu zájemců.

Vhodné výdaje: informační tabule, inzerce, tištěné dokumenty, loga, web, prezentace na výstavách a veletrzích, stánky, stojany, regály, propagační předměty, propagační akce atp.

Aktivita C4.3 Objekty a zařízení pro poznávání krajiny

Tato aktivita by měla sloužit k rozvoji cestovního ruchu v regionu zejména v letním období, kdy je zatím návštěvníků málo. I když jsou vyhlídková místa a naučné stezky turisty velmi vyhledávaným cílem, jejich výstavba je velmi složitá, protože vyžadují souhlas majitelů mnoha většinou lesních pozemků i povolení mnoha orgánů státní správy. V současné době se v regionu MAS nachází 3 rozhledny a několik naučných stezek. Cílem MAS je rozšířit jejich počet a napomoci výstavbě vyhlídkových míst.

Vhodné výdaje: stavby rozhleden a vyhlídkových míst, výroba a osazení informačních tabulí, mobiliáře, atp.

Aktivita C4.4 Spolupráce

Toto téma je zaměřeno na podporu společných záměrů více subjektů. Může se jednat o partnerské návštěvy, prezentační akce, sportovní a společenské akce, tábory, výměnné pobyty, databáze, apod. MAS bude podporovat společné aktivity subjektů v rámci ČR i zahraničí s důrazem na přínos pro region a co nejširší veřejnost.

Vhodné výdaje: režijní výdaje, doprava, propagační materiály, kancelářské potřeby atp.

---

tabulka: **opatření a podopatření na následující straně**

priorita	téma	aktivita				
A PROSTŘEDÍ	A1. Prostředí ve volné krajině	A1.1 Domácí i volně žijící živočichové	A1.2 Vodoteče, vodní plochy, protipovodňová opatření	A1.3 Lesy, zeleň, půdy v extravilánu	A1.4. Opatření k ochraně životního prostředí	
	A2. Prostředí v sídlech	A2.1 Nakládání s odpady	A2.2 Veřejná zeleň v intravilánu obcí	A2.3 Ochrana ovzduší (komíny...)	A2.4. Akce k ochraně životního prostředí	
	A3. Dopravní infrastruktura	A3.1 Pěší stezky, chodníky	A3.2 Cyklo a hipostezky, běžecké trasy	A3.3 Silnice a železnice	A3.4. Veřejná doprava	
	A4. Technická infrastruktura	A4.1 Vodovody a vodní zdroje	A4.2 Kanalizace a ČOV	A4.3 Plynofikace, elektrifikace	A4.4. Telefon, rozhlas, nové komunikační technologie	A4.5. Alternativní zdroje energie
B OBČANÉ	B1. Výchova a vzdělání	B1.1 Předškolní výchova	B1.2 Školní vzdělávání	A1.3 Celoživotní vzdělávání	B1.4. Věda a výzkum	
	B2. Bydlení	B2.1 Nová bytová výstavba	B2.2 Opravy a rekonstrukce bytů	B2.3 Sociální bydlení		
	B3. Zdraví a sociální péče	B3.1 Zdravotnická zařízení	B3.2 Zařízení sociální péče	B3.3 Akce zdravotní a sociální péče		
	B4. Kultura a památky	B4.1 Zařízení pro kulturu	B4.2 Objekty, vybavení a plochy památkového významu	B4.3 Kulturní akce a tradice		
	B5. Sport a volnočasové aktivity	B5.1 Sportovní zařízení	B5.2 Volnočasová zařízení	B5.3 Sportovní a volnočasové akce		
	B6. Veřejná správa a bezpečnost	B6.1 Veřejná správa	B6.2 Objekty a vybavení pro bezpečnost a záchranný systém	B6.3 Objekty a vybavení ostatní		
C PODNIKÁNÍ	C1. Zemědělství	C1.1 Rostlinná výroba	C1.2 Živočišná výroba	C1.3 Zpracování zemědělských produktů		
	C2. Průmysl	C2.1 Strojírenský průmysl	C2.2 Těžba a zpracování dřeva	C2.3 Potravinářský a textilní průmysl	C2.4. Ostatní průmysl	
	C3. Služby, obchod a řemesla	C3.1 Ubytovací a stravovací služby	C3.2 Obchod	C3.3 Řemesla a ostatní služby		
	C4. Marketing	C4.1 Marketing regionální výroby	C4.2 Propagace pro cestovní ruch	C4.3 Objekty a zařízení pro poznávání krajiny	C4.4. Spolupráce	

3. 5. INTEGROVANÉ A INOVATIVNÍ RYSY SCLLD

Jak je patrné z charakteristiky vnitřního uspořádání, složení členské základny, jednacíh a rozhodovacích postupů, je sama MAS nejvýraznějším integračním prvkem v území. Na její půdě se setkávají, projednávají různé záležitosti, nacházejí soulad a uzavírají dohody zástupci nejrozličnějších subjektů z regionu – starostové, řemeslníci, zemědělci, učitelé, úředníci i zaměstnanci neziskových organizací. V důsledku jejich rozhodnutí zapojit se do činnosti MAS se podíleli na přípravě, zpracování, projednávání a schvalování všech částí strategie komunitně vedeného místního rozvoje na území MAS Sdružení SPLAV, která tak díky tomu plní jako celek funkci integrovaného nástroje místního rozvoje.

Jedná se především o tyto integrační charakteristiky SCLLD:

1. Otevřenost – z přípravy SCLLD nebyl nikdo předem vyloučen. Do procesu přípravy se mohl kdykoliv kdokoliv zapojit, pomoc, názory a zkušenosti byly vždy vítány a poptávány. Také další aktivity MAS (účasť na projektech a akcích) jsou otevřeny všem zájemcům.

2. Všeobecnost – do SCLLD byla zahrnuta témata pokrývající potřeby všech existujících subjektů z území, aby v ní každý našel podporu pro svou aktivitu.

3. Spravedlnost – při přípravě i realizaci aktivit SCLLD mají všichni stejnou příležitost. Finanční prostředky budou rozděleny mezi témata i žadatele podle projeveného zájmu, všechny důležité okolnosti výběru projektů budou předem známy a nediskriminační. V zásobníku projektů, který je podkladem pro zpracování finančního plánu jsou zařazeny projektové záměry nejrozličnějších subjektů.

4. Užitečnost – zpracovaný dokument SCLLD není jednoúčelový a není zpracován pouze pro potřeby MAS. Může sloužit jako strategický dokument pro rozvoj obcí, mikroregionů, škol, podnikání a další individuální potřeby, např. jako doklad o zařazení individuálního projektu do kontextu místního rozvoje.

5. Veřejnost – všechny informace týkající se zpracování SCLLD včetně samotného dokumentu i další postupy týkající se realizace strategie jsou zveřejněny na veřejně přístupných stránkách MAS i u starostů všech obcí v území MAS.

6. Podpora spolupráce – společné aktivity různých subjektů bude MAS podporovat i finanční podporou a bodovým zvýhodněním záměrů připravených a realizovaných ve spolupráci a se zapojením více různorodých subjektů.

7. Provázanost aktivit - Všechny tři prioritní oblasti SCLLD a následně i jednotlivá témata a aktivity jsou provázány a pro splnění cílů není možné je uskutečňovat jednotlivě. Občané nebudou spokojeni, pokud nebudou žít ve vyhovujícím životním prostředí s dostatkem veškerého potřebného vybavení. Bez vzdělaných lidí, veřejné správy a záchranných složek nebude životní prostředí ani jeho složky chráněno. Průmyslové a zemědělské podniky poskytují občanům nezbytné pracovní uplatnění, ostatní podnikatelé zajišťují služby, atd. Vazby mezi tématy a aktivitami jsou různě silné, platí horizontálně, vertikálně i diagonálně a mění se i v čase.

Silné vazby: **A-B-C, A1-A3-A4-B1-B6-C1-C2, A2-B1-B2-B3-B4-B6-C3, C4-C3-C2-C1, B1-A1-B3-B6**

Střední vazby : horizontální spojení témat a aktivit

Slabší vazby : vše ostatní

Základní vazby mezi aktivitami jsou vyznačeny v tabulce aktivit.

Také inovativnost SCLLD vychází z charakteristiky MAS, protože MAS je ve svém regionu vždy jedinečným subjektem. Stejný subjekt se vzhledem k pravidlům programu LEADER nemůže ve stejném území vyskytovat, členové jedné MAS nemohou být současně členy jiné MAS, obec, která schválila působení MAS na svém území, nemůže zároveň souhlasit s působením jiné MAS. MAS užívá při přípravě i realizaci SCLLD jedinečné postupy, které nejsou přenosné na jiné subjekty. Jedná se zejména o tyto charakteristiky:

1. Kombinace know-how – dokument zpracovává možnosti rozvoje společně veřejných i soukromých subjektů, kombinuje a využívá zkušenosti dosud málo spolupracujících subjektů k naplnění jejich různorodých potřeb.

2. Kombinace místních a celostátních hledisek – dokument zohledňuje místní subjektivně chápané potřeby zpracované však v závazné a objektivně porovnatelné a hodnotitelné formě a v rámci jednotných pravidel vycházejících z potřeb EU a ČR.

3. Kombinace Individualit a hnutí – názor jednotlivce kombinuje dokument prostřednictvím MAS s názorem místních komunit a jejich zkušenosti zapojuje prostřednictvím celostátního a celoevropského hnutí LEADER do plánování budoucnosti zemí EU.

4. Implementace filosofie a metody LEADER – dokument přináší nové myšlenky, impulsy a zkušenosti, šíří vzájemné pochopení mezi různými zájmovými skupinami občanů, šíří vzájemnou informovanost a porozumění mezi různými zájmovými skupinami. MAS využívá své struktury a postupy ověřené v programu LEADER i ve svých dalších projektech. Jejich realizací se stane filosofie LEADER samozřejmou metodikou výběru těch nejvhodnějších a pro obyvatele regionu nejvýhodnějších projektů.

5. Přínos MAS pro rozvoj partnerství v regionu

V rámci projektů Sdružení SPLAV navazují spolupráci a partnerství neziskové organizace z České republiky a Polska a rozvíjejí ji v rámci vlastní činnosti.

6. Propagace regionu jako přidaná hodnota činnosti MAS

Všechny aktivity Místní akční skupiny včetně přípravy a projednávání SCLLD s sebou přinášejí významný a pozitivní přínos – propagaci a medializaci regionu. MAS reprezentovala Orlické hory a Podorlicko v rámci mezinárodních projektů s partnerskými organizacemi z Polska, Maďarska, Německa, Slovenska, Itálie, Estonska, Velké Británie a Finska i na setkáních v České republice. Přivedla k poznání tohoto území a jeho obyvatel své partnery z těchto zemí a napomohla tak k rozvoji turistického ruchu. Současně MAS využívá i výrobků místních výrobců k vlastní prezentaci a přispívá tak k propagaci výrobců a zvýšení odbytu jejich výrobků a služeb.

7. Zapojení členů místních komunit do řešení místních problémů

Prioritou vlastních projektů MAS je podpora solidarity, pochopení a sounáležitosti napříč různých sociálních, zdravotních i věkových skupin. Tyto činnosti realizují členové MAS, tedy příslušníci místní komunity pomáhají místním komunitám.

8. Podpora tradičních řemesel a místních výrobků

MAS je zapojena do aktivit vedoucích k certifikaci a podpoře místní výroby. Místní výrobce, prodejce a trhy bude podporovat v rámci aktivit SCLLD jak finančně, tak organizačně.

9. Podpora inovací v projektech vnějších žadatelů

Záměrem MAS Sdružení SPLAV je, aby inovativní a pokrokové byly i projekty vnějších žadatelů vybrané k realizaci v rámci SCLLD. Výběrová a preferenční kritéria jsou volena tak, aby vedla žadatele k přemýšlení o tom, jak a jaké inovace zapojit do svých záměrů.

3. 6. VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY

3. 6. 1. ZMAPOVÁNÍ STRATEGIÍ, JEJICHŽ REALIZACE SE ODEHRÁVÁ V ÚZEMÍ

STRATEGICKÉ DOKUMENTY VYŠŠÍCH ÚZEMNÍCH CELKŮ

Královéhradecký kraj

Základní dokumenty:

V předchozím programovacím období byla zpracovaná Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007-2015.

V současné době však vstupuje v platnost nová Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2014-2020, která byla v dubnu 2014 schválena zastupitelstvem Královéhradeckého kraje.

Odvětvové dokumenty KHK:

Cestovní ruch: v červnu 2015 byl schválen Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje pro období 2014 – 2020

Sociální služby: Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb (Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011-2016)

Zdravotnictví: Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje 2011-2015

Školství: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje (KHK) 2012-2016

Životní prostředí: Integrovaný krajský program snižování emisí a Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší KHK; Koncepce ochrany přírody a krajiny KHK; Plán odpadového hospodářství KHK;

Zemědělství: Koncepce zemědělské politiky KHK; Program obnovy venkova KHK

Technická infrastruktura: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací KHK; Územní energetická koncepce KHK

Česká republika (výběr)

MMR:

Obecně: Základním strategickým a koncepčním dokumentem České republiky je Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2014–2020, která byla schválena vládou ČR v květnu 2013

Cestovní ruch: Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014 – 2020, schválená vládou ČR v dubnu 2013

Bytová politika: Koncepce bydlení České republiky do roku 2020, schválená vládou ČR v červenci 2011

MŠMT:

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2011 – 2015

Evropská Unie:

Strategie Evropa 2020

MPSV:

Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020

Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR

STRATEGICKÉ DOKUMENTY NIŽŠÍCH ÚZEMNÍCH CELKŮ

Obce

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008-2015 (2008)

Strategie rozvoje obce Kvasiny (2013)

Správní obvod ORP

Plán rozvoje sociálních služeb města a regionu Rychnov nad Kněžnou 2014-20

Svazky obcí

Strategie rozvoje Mikroregionu Rychnovsko

Strategický plán rozvoje DSO Mikroregion Bělá

Euroregion

Strategie rozvoje euroregionu Glacensis (2002)

CHKO Orlické hory

Plán péče o CHKO Orlické hory na období 2015–2024

ÚZEMNÍ DOKUMENTY

Česká republika

Politika územního rozvoje ČR

Královéhradecký kraj

Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje z roku 2011

Správní obvod ORP

Územně analytické podklady pro správní obvod obce s rozšířenou působností Rychnov nad Kněžnou – aktualizace z roku 2014

Obce

Územní plány všech 31 obcí na území MAS

Kromě výše uvedených strategických a územních dokumentů jsou pro současné programové období Evropské Unie na roky 2014-2020 platné následující operační programy (OP) Evropské Unie, které mohou být realizovány na území MAS:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (řízený MPO)
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (MŠMT)
- OP Zaměstnanost (MPSV)
- OP Doprava (MD)
- OP Životní prostředí (MŽP)
- Integrovaný regionální OP (MMR)
- OP Technická pomoc (MMR)
- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko
- OP Mezinárodní spolupráce
- OP Nadnárodní spolupráce
- Program rozvoje venkova 2014-2020 (MZe)

MAS bude moci v rámci komunitně vedeného rozvoje čerpat finanční prostředky z těchto programů: Integrovaný regionální operační program, Program rozvoje venkova, Operační program Zaměstnanost a Operační program Životní prostředí.

3. 6. 2. SOULAD SE STRATEGICKÝMI DOKUMENTY

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje navazuje na vyšší strategické dokumenty, především na úrovni kraje, ale i České republiky a EU.

STRATEGIE ROZVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE 2014-2020

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje (KHK) 2014-2020 je základním strategickým dokumentem kraje na nejbližších 7 let. Je zároveň i nejbližším nadřazeným strategickým dokumentem Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS. Strategie KHK stanovila pět základních strategických oblastí, které jsou naplňovány konkrétními strategickými cíli.

Témata a aktivity v rámci Strategie MAS respektují základní strategické cíle KHK. Provázanost jednotlivých cílů Strategie MAS na cíle Strategie KHK je uvedena v příložené tabulce. Jak je z ní patrné, pouze téma B2 Bydlení v rámci strategie MAS nemá přímou vazbu na Strategii KHK. Toto téma je však pro MAS důležité, vzhledem k poměrně nízkému počtu nově postavených bytů v území MAS a s tím souvisejícímu odlivu obyvatelstva z území. U ostatních témat stanovených ve strategii MAS je provázanost mezi cíli Strategie KHK zřetelná.

Strategické cíle Strategie KHK jsou rozděleny podle pěti strategických oblastí. Ty jsou pak naplněny konkrétními strategickými cíli:

Strategická oblast 1 Konkurenceschopnost a inovace

Strategický cíl 1.1 Zvýšit konkurenceschopnost ekonomiky a podpořit rozvoj podnikatelského prostředí na území Královéhradeckého kraje

Strategický cíl 1.2. Rozvinout funkční a efektivní inovační a výzkumný systém Královéhradeckého kraje jako předpoklad přechodu ke znalostní ekonomice

Strategický cíl 1.3. Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh práce

Strategický cíl 1.4. Zatraktivnit Královéhradecký kraj pro další rozvoj cestovní ruchu jako významné složky regionální ekonomiky

Strategická oblast 2 Dopravní dostupnost a mobilita

Strategický cíl 2.1 Napojit Královéhradecký kraj na nadřazenou dopravní síť meziregionálního a přeshraničního významu

Strategický cíl 2.2 Zlepšit stav regionální dopravní infrastruktury s ohledem na plynulost dopravy a bezpečnost a zdraví obyvatel

Strategický cíl 2.3 Zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou šetrnou k životnímu prostředí a zvýšit její atraktivitu

Strategická oblast 3 Veřejné služby a občanská společnost

Strategický cíl 3.1 Zkvalitnit poskytování zdravotní péče v Královéhradeckém kraji a podporovat zdravý životní styl jeho obyvatel

Strategický cíl 3.2 Zvýšit kvalitu sociálního prostředí a zajistit kvalitní a dostupné sociální služby pro obyvatele Královéhradeckého kraje

Strategický cíl 3.3 Zajistit dostatečnou bezpečnost a ochranu obyvatel kraje včetně jejich majetku a předcházet mimořádným událostem

Strategický cíl 3.4 Podporovat rozvoj kultury a sportu a rozšířit nabídku trávení volného času pro obyvatele kraje i jeho návštěvníky

Strategická oblast 4 Environmentální prostředí a sítě

Strategický cíl 4.1 Zlepšit stav vodohospodářské infrastruktury na území kraje a zajistit dostatečnou ochranu před povodněmi

Strategický cíl 4.2 Zefektivnit odpadové hospodářství a eliminovat ekologické zátěže na území Královéhradeckého kraje

Strategický cíl 4.3 Zajistit udržitelné zásobování energiemi a jejich šetrné využívání na celém území Královéhradeckého kraje

Strategický cíl 4.4 Chránit všechny složky životního prostředí, šetrně pečovat o krajinu a přírodní ekosystémy na území kraje a podporovat rozvoj ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty

Strategický cíl 4.5 Zvýšit konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví a podporovat rozvoj jejich mimoprodukčních funkcí

Strategická oblast 5 Vyvážený rozvoj a správa regionu

Strategický cíl 5.1 Zlepšit fungování veřejné správy v Královéhradeckém kraji na všech jeho úrovních včetně veřejného financování

Strategický cíl 5.2 Zajistit vyvážený a integrovaný rozvoj všech částí Královéhradeckého kraje s ohledem na jejich regionální disparity

tabulka: návaznost témat SCLLD na strategické cíle (SC) Strategie KHK

priority	téma	vazba na SC KHK
A. Prostředí	A1. Prostředí ve volné krajině	4.1. a 4.4.
	A2. Prostředí v sídlech	4.2. a 4.4.
	A3. Dopravní infrastruktura	2.2. a 2.3.
	A4. Technická infrastruktura	4.3.
B. Občané	B1. Výchova a vzdělání	1.2. a 1.3.
	B2. Bydlení	
	B3. Zdraví a sociální péče	3.1. a 3.2.
	B4. Kultura a památky	3.4.
	B5. Sport a volnočasové aktivity	3.4.
	B6. Veřejná správa a bezpečnost	3.3. (příp. celá Strategická oblast 5)
C. Podnikání	C1. Zemědělství	4.5.
	C2. Průmysl	1.1.
	C3. Služby, obchod a řemesla	1.1. a 3.2.
	C4. Marketing	1.4. a 5.3.

Pozn.: vše je navíc součástí i SC 5.2. (Zajistit vyvážený a integrovaný rozvoj všech částí Královéhradeckého kraje s ohledem na jejich regionální disparity)

Z hlediska dopadu jednotlivých cílů podle územního vymezení všechny strategické cíle směřují do celého území kraje. Značnou úlohu by měly v tomto prostoru sehrávat i jednotlivé MAS a další regionální aktéři (viz citace ze Strategie KHK) – *‘Stejně jako v případě měst je při podpoře rozvoje venkova potřeba přistupovat strategicky na základě rozvojových konceptů a plánů. Jsou identifikovány problémy, které podvazují rozvoj venkovského prostoru, přičemž i zde jsou patrné zjevné meziregionální rozdíly. Klíčovou rolí pro rozvoj venkova by měli sehrávat regionální aktéři včetně místních akčních skupin. Specifickými územími v rámci regionální dimenze jsou také příhraniční oblasti, které sousedí s ostatními kraji či mají společné hranice s Polskou republikou. Jejich poloha je často dostává do pozice periferních regionů (vnitřní periferie mezi kraji, vnější periferie u hranic ČR). Proto je třeba i k těmto regionům přistupovat strategicky a koncepčně a posilovat iniciativy územní přeshraniční spolupráce, aby bylo i zde dosaženo dlouhodobé soudržnosti.’*

STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR 2014 -2020

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 -2020 je základní koncepční dokument na úrovni České republiky a má stanoveny čtyři prioritní oblasti a 9 priorit:

Prioritní oblast 1 – Regionální konkurenceschopnost

Priorita 1: Využití potenciálu rozvojových území

Priorita 2: Rozvoj klíčové infrastruktury nadregionálního významu

Prioritní oblast 2 – Územní soudržnost

Priorita 3: Zkvalitnění sociálního prostředí rozvojových území

Priorita 4: Vyvážený rozvoj stabilizovaných území

Priorita 5: Oživení periferních území

Prioritní oblast 3 – Environmentální udržitelnost

Priorita 6: Ochrana a udržitelné využívání zdrojů v regionech

Priorita 7: Ochrana přírody a krajiny, kvalitní a bezpečné prostředí pro život

Prioritní oblast 4 – Veřejná správa a spolupráce

Priorita 8: Zkvalitnění institucionálního rámce pro rozvoj regionů

Priorita 9: Podpora spolupráce na místní a regionální úrovni

Pokud odhlédneme od prioritní oblasti č. 4 (Veřejná správa spolupráce), tak se prioritní oblasti v rámci Strategie ČR do značné míry překrývají s prioritními oblastmi MAS. Prioritní oblast 3 v rámci strategie MAS (podnikání) a její cíle mají vazbu na prioritní oblast 1 ve Strategii ČR. Podobně úzkou vazbu má i prioritní oblast A PROSTŘEDÍ strategie MAS (Prostředí) na prioritní oblast B OBČANÉ Strategie ČR (Environmentální udržitelnost). Pouze prioritní oblast 1 (Občané) a jeho cíle a opatření jsou v rámci Strategie MAS zaměřeny více na každodenní život v rámci MAS, nicméně i v této oblasti lze zřetelně vymezit vazbu na prioritní oblast 2 Strategie ČR, která je zaměřena na rozvoj jednotlivých typů území – rozvojových, stabilizovaných i periferních.

Všechny tři typy území, které jsou vymezeny v rámci Strategie ČR, lze najít i na území MAS. Rozvojová území se nacházejí v ose Solnice-Rychnov nad Kněžnou-Vamberk. Většinu rozlohy MAS pak pokrývají stabilizovaná území. Obce při hranicích (Orlické Záhoří, Rokytnice v Orlicích) lze označit jako periferní území.

STRATEGIE EVROPA 2020

Na úrovni Evropské unie je zpracovaný dokument **Strategie Evropa 2020**. Stojí na třech pilířích (cílech):

- Inteligentní růst – rozvoj ekonomiky založené na znalostech a inovacích
- Udržitelný růst – podpora konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky méně náročné na zdroje
- Růst podporující začlenění – podpora ekonomiky s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností

I na úrovni Evropské Unie lze vysledovat 3 základní pilíře, na kterých stojí i Strategie MAS – 1. pilíř – ekonomický (podnikání), 2. pilíř ekologický (příroda) a 3. pilíř sociální (lidé).

V rámci tohoto dokumentu byly stanoveny konkrétní cíle, kterých má být dosaženo do roku 2020:

- 1. Zvýšení míry zaměstnanosti populace ve věku 20-64 let minimálně na 75 %;**
- 2. Navýšení investic do oblasti výzkumu a vývoje na 3 % HDP;**
- 3. Energetický cíl '20-20-20'**
  - o 20 % snížit energetickou náročnost ekonomiky
  - o 20 % zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na konečné spotřebě
  - o 20 % snížit emise CO₂ (oproti r. 1990);
- 4. podíl dětí, které předčasně ukončí školní docházku, by měl být pod hranicí 10% a nejméně 40% mladší generace by mělo dosáhnout terciární úrovně vzdělání;**
- 5. počet osob ohrožených chudobou by měl klesnout o 20 milionů.**

Cíle 2, 3 a částečně i 5 jsou v kompetenci centrálních orgánů ČR (MAS je nemůže ovlivnit), cíl 1 a částečně i 4 je možno ovlivnit činností MAS, cíl č. 5 jen nepřímo. První část cíle 4 je v podmínkách ČR dlouhodobě plněna.

STRATEGIE POLITIKY ZAMĚSTNANOSTI DO ROKU 2020

Strategie politiky zaměstnanosti vymezuje následující problémové okruhy a navazující strategické priority:

Priorita 1: Podpora přístupu k zaměstnání, zejména pro skupiny ohrožené na trhu práce

Priorita 2: Podpora rovnosti žen a mužů na trhu práce

Priorita 3: Přizpůsobení podniků, zaměstnanců a nezaměstnaných změnám a potřebám trhu práce

Strategie MAS je v souladu s výše uvedeným dokumentem a jeho strategickými prioritami.

STRATEGICKÉ DOKUMENTY NIŽŠÍCH ÚZEMNÍCH CELKŮ

Strategie MAS akceptuje základní strategické dokumenty, které jsou vytvořeny v území MAS. Z aktuálních dokumentů se jedná zejména o následující strategie obcí:

Strategický plán rozvoje obce Bartošovice v Orlických horách 2008-2015

Prioritní cíl 1: Dobré dopravní napojení na okolní obce a regiony jako nezbytný předpoklad rozvoje území, kvalitní místní komunikace uspokojující potřeby stálých obyvatel i návštěvníků.

Prioritní cíl 2: Území s dostatečným pokrytím technickou infrastrukturou a trvale udržovanou výjimečnou kvalitou životního prostředí.

Prioritní cíl 3: Zdravé, spokojené, sociálně stabilní a kulturně aktivní obyvatelstvo s dostupnou komplexní občanskou vybaveností.

Prioritní cíl 4: Oblíbený turistický cíl poskytující širokou škálu služeb a celoroční rekreace pro návštěvníky a dostatek pracovních příležitostí pro stálé obyvatele s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí území.

Strategie rozvoje obce Kvasiny

Prioritní oblasti:

1. Kvalitní veřejné služby,

2. Kvalitní místo k životu,

3. Dynamický ekonomický rozvoj

Plán rozvoje sociálních služeb města a regionu Rychnov nad Kněžnou 2014-20

SCLLD je v souladu s tímto plánem, který obsahuje podrobnou analýzu sociálních služeb na území SO ORP Rychnov n/K a definuje 10 základních kroků k nastavení dalšího fungování sítě sociálních služeb regionu.

3. 6. 3. SOULAD S OPERAČNÍMI PROGRAMY

Realizační tým MAS Sdružení SPLAV při přípravě strategie komunitně vedeného místního rozvoje průběžně sledoval i přípravu operačních programů, kterými bude finanční pomoc Evropské unie rozvoji České republiky implementována. Protože se jedná o řadu programů pokrývajících prakticky všechny oblasti rozvoje území, nebylo těžké najít soulad záměrů MAS s těmito dokumenty. Těžší však bude, přes zmíněný soulad cílů, zajistit místním akčním skupinám skutečnou roli v získávání finančních prostředků pro rozvoj regionů z těchto programů, protože jen některé z nich počítají s MAS jako s prostředníky mezi příjemci dotace v regionu a poskytovatelem dotace (pomocí metody CLLD). Navíc finanční prostředky přidělené na tuto metodu tvoří jen malý zlomek finančních prostředků vybraných programů a jsou zatíženy celou řadou místně nevhodných podmínek. Z těchto důvodů bude přínos MAS a jejich strategií pro rozvoj regionu, potvrzený již v předchozích obdobích, opět uměle snížen.

V období 2016-2023 bude MAS Sdružení SPLAV moci čerpat finanční prostředky na podporu projektů ve svém území metodou CLLD z těchto operačních programů:

INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (IROP)

MAS bude čerpat finanční prostředky prostřednictvím Prioritní osy 4: Komunitně vedený místní rozvoj

Pro Specifický cíl (SC) 4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu“ jsou stanoveny jako příjemci podpory subjekty, které realizují projekty v rámci schválených strategií komunitně vedeného místního rozvoje na

území MAS. Za účelem naplnění SC 4.1 budou podporovány aktivity, které jsou v souladu s následujícími SC IROPu:

SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy

SC 1.3 Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof

SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi

SC 2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání

SC 2.3 Rozvoj infrastruktury pro poskytování zdravotních služeb a péče o zdraví

SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení

SC 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního a přírodního dědictví

SC 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje

Prostřednictvím SC 4.2. Posílení kapacit komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zlepšení řídicích a administrativních schopností MAS bude čerpat finanční prostředky Sdružení SPLAV na své provozní a animační činnosti.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA (PRV)

MAS bude mít k dispozici finanční prostředky prostřednictvím **Priority 6: Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech, prioritní oblast 6B Posílení místního rozvoje ve venkovských oblastech.** Opatření v rámci této priority se zaměřuje na implementaci metody LEADER prostřednictvím podpory realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje a realizace projektů spolupráce.

Podopatření a typy příjemců:

19.2 Podpora provádění operací v rámci místní rozvojové strategie. Příjemci podopatření jsou koneční žadatelé z území MAS

19.3 Příprava a provádění činností spolupráce místních akčních skupin. Příjemcem je místní akční skupina, jejíž SCLLD byla schválena k podpoře z PRV

OP ZAMĚSTNANOST (OPZ)

MAS se přímo týká investiční **priorita 3 Prioritní osy 2: Komunitně vedené strategie místního rozvoje.** Součástí této prioritní osy je SC 1: Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech.

Za účelem dosažení stanoveného specifického cíle budou podporovány aktivity, které budou identifikovány jednotlivými MAS ve schválených Komunitně vedených strategiích místního rozvoje (tzv. bottom-up approach) v oblastech sociálního začleňování a zaměstnanosti.

Příjemci budou subjekty realizující projekty v rámci schválených Komunitně vedených strategií místního rozvoje.

OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (OPŽP)

MAS budou v OPŽP 2014-2020 zapojeny v rámci prioritní osy 4 (Ochrana a péče o přírodu a krajinu), specifických cílů 4.2. Posílit biodiverzitu a 4.3 Posílit přirozené funkce krajiny. Při provádění CLLD budou podporovány pouze aktivity vyplývající ze strategie komunitně vedeného místního rozvoje, které budou vybírány příslušnou MAS. Činnosti musí být zároveň v souladu s cíli a podmínkami PO 4, SC 4.2 a SC 4.3, zejména s plány péče.

tabulka: návaznost aktivity SCLLD na operační programy

operační program	podopatření strategie MAS
IROP	A3.1, A3.2, A3.3, A3.4, B1.1, B1.2, B1.3, A1.4, B3.1, B3.2, B3.3, B4.1, B4.2, B4.3, B4.4, C3.3, C3.4, C4.1, C4.4
Program rozvoje venkova	C1.1, C1.2, C1.3, C3.1, C3.2, C3.3, C3.4, C4.1, C4.4
OP Zaměstnanost	B1.3, B3.2, B3.3, C3.3, C3.4, C4.1, C4.4
OP Životní prostředí	A1.1, A1.2, A1.3, A1.4

3. 6. 4. SOULAD SE STRATEGIÍ ROZVOJE CHKO ORLICKÉ HORY

Základním koncepčním dokumentem ochrany přírody v Orlických horách je Plán péče o CHKO Orlické hory na období 2015-2024. Tento dokument vytyčuje v každém z 25 okruhů dlouhodobé cíle CHKO a navrhuje opatření, kterými tyto cíle bude naplňovat.

MAS Sdružení SPLAV navrhuje na základě jednání s představiteli CHKO a sousedních MAS, do kterých zasahuje CHKO Orlické hory, realizaci tří pilotních projektů, které jsou jednak v souladu s cíli a opatřeními Plánu péče a zároveň jsou v souladu se SCLLD MAS a mohly by být podpořeny v rámci OP Životní prostředí v letech 2014-2020:

- 1) Nákup techniky pro údržbu cenných luk a biotopů.
- 2) Podpora zlepšování druhové skladby a struktury lesů a ostatních rostlin.
- 3) Zřízení informačního systému, zajištění terénních průvodců pro veřejnost, podpora výstavby nocovišť.

Kromě těchto projektů mohou být podpořeny i další projekty, které budou v souladu s dokumenty CHKO a MAS Sdružení SPLAV.

3. 7. AKČNÍ PLÁN

3. 7. 1. ZÁSOBNÍK ZÁMĚRŮ Z ÚZEMÍ MAS SDRUŽENÍ SPLAV

příloha č. 13.: Zásobník projektů pro SCLLD MAS Sdružení SPLAV

Již v rámci přípravy na programové období 2014-22 uskutečnila MAS celou řadu aktivit směřujících k zjištění poptávky subjektů ze svěřeného území po realizaci nových záměrů a absorpční kapacity pro dotační finanční podporu. K 15. 12. 2015 bylo shromážděno 510 záměrů. Podle dále uvedených kritérií jsou získané záměry rozděleny takto:

Zásobník projektů 1. a 2. kategorie (viz níže) – 400 záměrů o celkové částce cca 300 mil. Kč², z toho:

- Projekty bez vize možnosti získání dotační podpory (kat. 1) 150 záměrů
- Projekty s možností přímé dotační podpory (kat. 2) 250 záměrů

Zásobník projektů 3. kategorie - 105 záměrů o celkové částce 310 mil. Kč, z toho:

- Projekty s možností získání finanční podpory v rámci SCLLD z IROP 45 záměrů
- Projekty s možností získání finanční podpory v rámci SCLLD z PRV 55 záměrů

² U některých záměrů žadatelé neuvědli celkovou výši nákladů, proto celková částka není součtem nákladů všech záměrů, ale pouze těch, kde byla zjištěna výše nákladů

- Projekty s možností získání finanční podpory v rámci SCLLD z OPZ 15 záměrů³
- Projekty s možností získání finanční podpory v rámci SCLLD z OPŽP 2 záměry

3. 7. 2. FORMY ZAPOJENÍ MAS DO REALIZACE PROJEKTŮ V ÚZEMÍ

Akční plán strategie komunitně vedeného místního rozvoje je v MAS Sdružení SPLAV složen ze tří kategorií aktivit odlišných podle pravděpodobné formy financování jejich realizace. Jedná se o tyto kategorie:

1. **Záměry z území MAS financované vlastními zdroji žadatelů bez možnosti dotační podpory** (vyznačeny bíle)
2. **Záměry z území MAS financované z dotačních programů ČR a EU mimo CLLD** (vyznačeny světlou barvou)
3. **Přímá finanční podpora rozvojových záměrů žadatelů z území MAS v rámci finančních prostředků CLLD v MAS Sdružení SPLAV** (vyznačeny tmavě).

Dále je tato kategorie aktivit transformována pro možnost provázání s opatřeními operačních programů do jinak formulovaných Opatření (viz tabulka Stroma cílů pro SCLLD a kapitola Programové rámce) a názvy těchto opatření jsou zároveň názvy Fichí (opatření) v rámci kterých budeme uplatňovat podporu SCLLD.

tabulka: přehled priorit témat a aktivit podle zapojení MAS

priorita	téma	aktivita				
A PROSTŘEDÍ	A1. Prostředí ve volné krajině	A1.1. Domáci i volně žijící živočichové	A1.2. Vodoteče, vodní plochy, protipovodňová opatření	A1.3. Lesy, zeleň, půdy v extravilánu	A1.4. Opatření k ochraně životního prostředí	
	A2. Prostředí v sídlech	A2.1. Nakládání s odpady	A2.2. Veřejná zeleň v Intravilánu obcí	A2.3. Ochrana ovzduší (komíny...)	A2.4. Akce k ochraně život. prostředí	
	A3. Dopravní infrastruktura	A3.1. Pěší stezky, chodníky	A3.2. Cyklo a hipostezky, běžecké trasy	A3.3. Silnice a železnice	A3.4. Veřejná doprava	
	A4. Technická infrastruktura	A4.1. Vodovody a vodní zdroje	A4.2. Kanalizace a ČOV	A4.3. Plynofikace, elektrifikace	A4.4. Telefon, rozhlas, nové komunikační technologie	A4.5. Alternativní zdroje energie
B OBČANÉ	B1. Výchova a vzdělání	B1.1. Předškolní výchova	B1.2. Školní vzdělávání	B1.3. Celoživotní vzdělávání	B1.4. Věda a výzkum	
	B2. Bydlení	B2.1. Nová bytová výstavba	B2.2. Opravy a rekonstrukce bytů	B2.3. Sociální bydlení		
	B3. Zdraví a sociální péče	B3.1. Zdravotnická zařízení	B3.2. Zařízení sociální péče	B3.3. Akce zdravotní a sociální péče		

³ Některé záměry lze podpořit z programu IROP i OPZ, proto počet záměrů podle jednotlivých OP je vyšší než součet všech záměrů

	B4. Kultura a památky	B4.1. Zařízení pro kulturu	B4.2. Objekty, vybavení a plochy památkového	B4.3. Kulturní akce a tradice		
	B5. Sport a volnočasové aktivity	B5.1. Sportovní zařízení	B5.2. Volnočasová zařízení	B5.3. Sportovní a volnočasové akce		
	B6. Veřejná správa a bezpečnost	B6.1. Veřejná správa	B6.2. Objekty a vybavení pro bezpečnost a záchr. systém	B6.3. Objekty a vybavení ostatní		
C PODNIKÁNÍ	C1. Zemědělství	C1.1. Rostlinná výroba	C1.2. Živočišná výroba	C1.3. Zpracování zemědělských produktů		
	C2. Průmysl	C2.1. Strojírenský průmysl	C2.2. Těžba a zpracování dřeva	C2.3. Potravinářský a textilní průmysl	C2.4. Ostatní průmysl	
	C3. Služby, obchod a řemesla	C3.1. Ubytovací a stravovací služby	C3.2. Obchod	C3.3. Řemesla a Ostatní služby		
	C4. Marketing	C4.1. Marketing regionální výroby	C4.2. Propagace pro cestovní ruch	C4.3. Objekty a zařízení pro poznávání krajiny	C4.4. Spolupráce	

3. 7. 2. 1. ZÁMĚRY Z ÚZEMÍ MAS FINANCOVANÉ VLASTNÍMI ZDROJI ŽADATELŮ BEZ MOŽNOSTI DOTAČNÍ PODPORY (kategorie 1).

- Záměry subjektů (obcí, podnikatelů i neziskových organizací) z území MAS
Pomoc MAS bude záviset na zájmu těchto subjektů a bude probíhat těmito způsoby:
  1. Zprostředkováním informací – zaměstnanci MAS vyhledají potřebné informace a zašlou nebo předají tazateli, odkáží ho na další vhodné informační zdroje, případně písemně či telefonicky osloví zdroj informací v zastoupení tazatele.
  2. Konzultační činností – odborníci MAS posoudí záměr tazatele, vysvětlí mu danou problematiku a zodpoví jeho otázky.
  3. Vlastní činností MAS – MAS vlastními projekty i dalšími aktivitami napomůže uskutečnění záměru.
- Vlastní projekty MAS
Vlastní činnost MAS zahrnuje osvětové, vzdělávací i společenské aktivity, propagaci života na venkově, propagaci spolupráce, a další aktivity směřující k aktivizaci obyvatel regionu. V této dobrovolné činnosti bude MAS pokračovat v souladu se svými cíli a z vlastních finančních zdrojů.

3. 7. 2. 2. ZÁMĚRY Z ÚZEMÍ MAS FINANCOVANÉ Z DOTAČNÍCH PROGRAMŮ ČR A EU MIMO CLLD (kategorie 2).

V této skupině bude zařazen velký soubor záměrů podpořitelných dotačními programy ČR nebo EU, ne však prostřednictvím MAS a její SCLLD, resp. záměrů, které z kapacitních důvodů nebyly v MAS podpořeny.

- Záměry subjektů (obcí, podnikatelů i neziskových organizací) z území MAS
Pomoc MAS bude zaměřena na pomoc s vyhledáním vhodného dotačního zdroje a přípravu projektové žádosti. Bude se tedy jednat o:
  1. Předání, resp. zprostředkování informací – zaměstnanci MAS podle své specializace (PRV, IROP, další...) podají nebo vyhledají požadované informace, případně poptají informace v zastoupení tazatele.
  2. Konzultační činnost – odborníci MAS posoudí záměr tazatele z hlediska přijatelnosti pro dotační program, doporučí vhodný dotační program, doporučí úpravy záměru, zodpoví otázky tazatele, případně zkonzultují záměr s jiným subjektem v zastoupení tazatele. V případě konzultace projektové žádosti ji v rozpracovanosti posoudí a doporučí potřebné úpravy.
  3. Sepsání projektové žádosti – odborníci MAS zpracují záměr žadatele do projektové žádosti v souladu s podmínkami dotačního programu a výzvy, případně v zastoupení žadatele budou záměr a projektovou žádost konzultovat s vhodnými subjekty. Žadateli pomohou také s kompletací příloh žádosti i dodržením všech administrativních náležitostí souvisejících s podáním žádosti.
  4. Dohled nad realizací záměru – odborníci MAS povedou supervizi nad realizací záměru ve smyslu souladu s podmínkami dotačního programu. Pomohou žadateli zpracovat všechny dokumenty nezbytné ke správnému ukončení a vyúčtování záměru.
  5. Vlastní činnost MAS - MAS vlastními projekty i dalšími aktivitami napomůže uskutečnění záměru.
- Vlastní projekty MAS
Sdružení SPLAV, z.s. vystupuje také jako samostatný žadatel nebo partner projektů jiných žadatelů v různých dotačních programech ČR a EU. Zaměřuje se především na oblast vzdělávání a zaměstnanosti občanů, využívání a obnovu kulturního dědictví a rozmanitost volnočasových aktivit veřejnosti. I v příštím období bude MAS uskutečňovat vlastní projekty, kterými bude naplňovat své cíle, vedle dosavadních úspěšných témat to bude i oblast ochrany životního prostředí regionu. Čím dál tím větší roli v projektové činnosti MAS hrají projekty spolupráce s českými i zahraničními partnery. I v příštím období bude proto MAS využívat všechny možnosti společné přípravy, realizace i financování záměrů, které budou v souladu s jejich cíli.

3. 7. 2. 3. PŘÍMÁ FINANČNÍ PODPORA ROZVOJOVÝCH ZÁMĚRŮ ŽADATELŮ Z ÚZEMÍ MAS V RÁMCI FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ SCLLD (kategorie 3).

V této skupině budou zařazeny záměry, které se budou ucházet, resp. získají finanční podporu z operačních programů prostřednictvím SCLLD MAS. Vzhledem k tomu, že povinnosti MAS jako administrátora programu jsou stanovené a závazné, budou plněny, až na výjimky, bez vyžádání žadatele. Popis aktivit MAS a podmínek poskytnutí finanční podpory této skupině záměrů je uveden v kapitole Implementace opatření této SCLLD.

Tímto nejintenzivnějším způsobem může MAS podpořit jen záměry, které budou v souladu s cíli a tématy dotačních programů, ze kterých MAS získá na realizaci záměrů finanční prostředky, a zároveň s cíli a tématy její komunitní strategie. Škála možných témat tak nebude tak široká jako

u celé SCLLD a také počet cílů, které tyto podpořené záměry mohou naplnit, bude nižší (viz. Strom cílů Akčního plánu str. 114). Tato Témata a Aktivity celkové strategie MAS jsou, jak výše uvedeno, z důvodu přehlednějšího provázání s opatřeními operačních programů, ze kterých budou financována, přeformulována do Opatření SCLLD. Názvy těchto 23 Opatření jsou zároveň názvy Opatření, resp. Fichí (PRV), v rámci kterých bude finanční podpora konečným příjemcům poskytována. Převod Aktivit strategie do Opatření akčního plánu a souvislost s opatřeními operačních programů, cíli a fichemi MAS je uvedena v tabulce Strom cílů Akčního plánu na str.114.

Dále jsou v Akčním plánu rozpracovávány jen záměry této kategorie.

Ta zahrnuje v MAS Sdružení SPLAV čtyři tematické okruhy, tzv. programové rámce (PR). Každý z nich odpovídá svými podmínkami jednomu operačnímu programu financovanému z dotačních programů EU. Jedná se o tyto programové rámce:

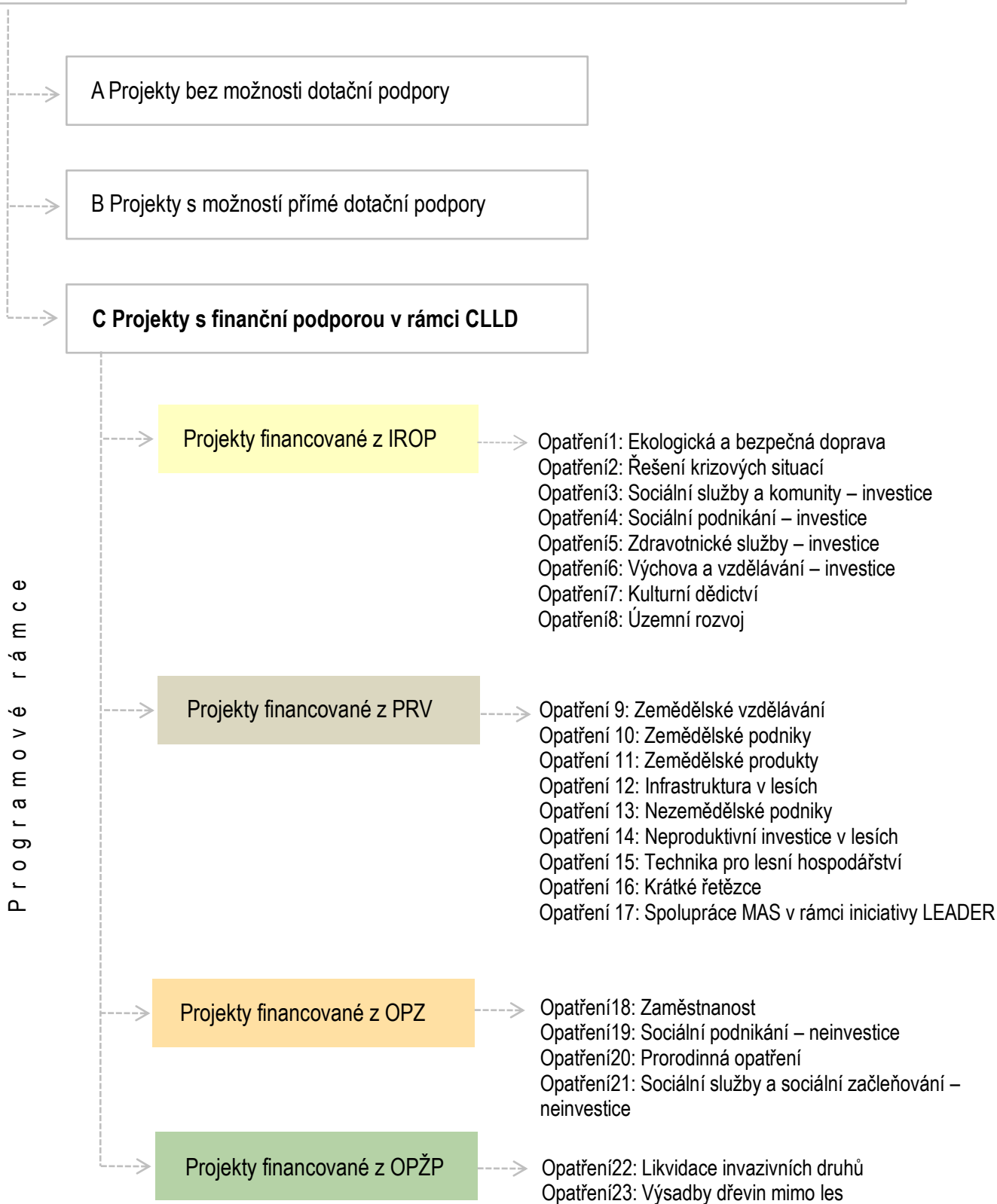
Rozvoj venkovských obcí (Programový rámec Integrovaného regionálního operačního programu)

Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit (Programový rámec Programu rozvoje venkova)

Zaměstnanost a sociální stabilita (Programový rámec Operačního programu Zaměstnanost)

Zlepšení a ochrana životního prostředí (Programový rámec Operačního programu Životní prostředí)

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE MAS SDRUŽENÍ SPLAV 2014 – 22

tabulka: strom cílů Akčního plánu (kategorie projektů 3)

Číslování opatření/fichí vychází z celkového pořadí fiche v rámci programových rámců MAS.

Prioritní oblast SCLLD/Strategický cíl	Specifický cíl SCLLD	Téma/ Aktivita SCLLD	Opatření Akčního plánu = opatření/fiche SCLLD	Programový rámec/Operační program	Investiční prioritní/Specifický cíl Operačního programu
A PROSTŘEDÍ a. ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA OBČANŮ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	1. Zlepšení životního prostředí sídel, realizace opatření k snížení dopravní zátěže, znečišťování působením průmyslové a zemědělské výroby a dalších negativních vlivů.		1. Ekologická a bezpečná doprava	Rozvoj venkovských obcí (IROP)	IROP - IP 9d / 4.1.
	2. Ochrana sídel a krajiny před povodněmi a dalšími krizovými situacemi.		2. Řešení krizových situací	Rozvoj venkovských obcí (IROP)	IROP - IP 9d / 4.1.
	3. Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.		8. Územní rozvoj	Rozvoj venkovských obcí (IROP)	IROP - IP 9d / 4.1.
			12. Infrastruktura v lesích	Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit (PRV)	PRV - PO 6B / 19.2.1.
			14. Neproduktivní investice v lesích	Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit (PRV)	PRV - PO 6B / 19.2.1.
			15. Technika pro lesní hospodářství	Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit (PRV)	PRV - PO 6B / 19.2.1.
			22. Likvidace invazních druhů rostlin	Zlepšení a ochrana životního prostředí (OPŽP)	OPŽP - IP 1 / 4.2.
			23. Výsadby dřevin mimo les	Zlepšení a ochrana životního prostředí (OPŽP)	OPŽP - IP 1 / 4.3.
	4. Oprava, údržba a využití historicky i společensky významných míst, objektů a prvků.		7. Kulturní dědictví	Rozvoj venkovských obcí (IROP)	IROP - IP 9d / 4.1.

B OBČANÉ b. ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ	1. Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.		3. Sociální služby a komunity-investice	Rozvoj venkovských obcí (IROP)	IROP - IP 9d / 4.1.
			5. Zdravotnické služby-investice	Rozvoj venkovských obcí (IROP)	IROP - IP 9d / 4.1.
			20. Prorodinná opatření	Zaměstnanost a sociální stabilita (OPZ)	OPZ - IP 3 / 2.3.1
			21. Sociální služby a komunity-neinvestice	Zaměstnanost a sociální stabilita (OPZ)	OPZ - IP 3 / 2.3.1
	2. Zavedení a podpora alternativních přístupů k výchově a vzdělání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí, učňovského školství a vzdělávání 3. věku.		6. Výchova a vzdělávání-investice	Rozvoj venkovských obcí (IROP)	IROP - IP 9d / 4.1.
			9. Zemědělské vzdělávání	Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit (PRV)	PRV - PO 6B / 19.2.1.
C PODNIKÁNÍ c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT	1. Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky.		4. Sociální podnikání-investice	Rozvoj venkovských obcí (IROP)	IROP - IP 9d / 4.1.
			18. Zaměstnanost	Zaměstnanost a sociální stabilita (OPZ)	OPZ - IP 3 / 2.3.1
			19. Sociální podnikání-neinvestice	Zaměstnanost a sociální stabilita (OPZ)	OPZ - IP 3 / 2.3.1.
	2. Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu.		16. Krátké řetězce	Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit (PRV)	PRV - PO 6B / 19.2.1.
			17. Spolupráce MAS	Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit (PRV)	PRV - PO 6B / 19.3.1.
	3. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů.		10. Zemědělské podniky	Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit (PRV)	PRV - PO 6B / 19.2.1.
			11. Zemědělské produkty	Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit (PRV)	PRV - PO 6B / 19.2.1.

			13. Nezemědělské podniky	Rozvoj zemědělství a dalších podnikatelských aktivit (PRV)	PRV - PO 6B / 19.2.1.
--	--	--	---------------------------------	---	-----------------------

3. 7. 3. PROGRAMOVÉ RÁMCE

příloha č. 1.: Finanční plán a indikátory pro finanční rámce SCLLD MAS Sdružení SPLAV

Akční plán Strategie komunitně vedeného místního rozvoje v MAS Sdružení SPLAV obsahuje 4 programové rámce podle 4 operačních programů, ze kterých budou financovány. Každý programový rámec je dále rozdělen na několik opatření/fichí, která vycházejí z opatření příslušného operačního programu a jsou v souladu s tématy a aktivitami naplňujícími cíle MAS.

Pro všechny programové rámce využívané v MAS jsou společné tyto zásady:

1. Transparentnost podmínek a postupů
2. Rovný přístup ke všem žadatelům včetně klíčových projektů MAS
3. Objektivita hodnocení
4. Principy projektů a hodnocení
5. Soulad postupů s pravidly operačních programů a se strategií komunitně vedeného místního rozvoje
6. Měřitelnost výsledků

3. 7. 3. 1. ROZVOJ VENKOVSKÝCH OBCÍ

PROGRAMOVÝ RÁMEC INTEGROVANÉHO REGIONÁLNÍHO OPERAČNÍHO PROGRAMU (PR IROP)

MAS bude realizovat opatření na podporu CLLD prostřednictvím investiční priority 9d prioritní osy 4: Provádění investic v rámci komunitně vedeného místního rozvoje, a jejího specifického cíle 4.1. Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Všechny aktivity musí být zároveň v souladu se specifickými cíli, uvedenými v jednotlivých opatřeních/fichích.

VÝBĚR OPATŘENÍ PRO SCLLD (odůvodnění a absorpční kapacita MAS)

Program nabízí pro SCLLD tato opatření a aktivity:

Doprava

- Terminály – aktivita nebyla do PR zařazena z důvodu zjištěné malé absorpční kapacity území (v některých městech a obcích regionu jsou již přestupní terminály vybudovány, ve městech Rychnov nad Kněžnou, Solnice a některých obcích v okolí jsou záměry výstavby či přeložení terminálů veřejné dopravy zařazeny mezi investice související s rozvojem automobilky Škoda-Auto v Kvasinách a budou vzhledem k finanční náročnosti přesahující možnosti MAS hrazeny jinými finančními zdroji).
- Telematika – aktivita nebyla do PR zařazena z důvodu zjištěné malé absorpční kapacity území pro záměry menšího rozsahu.
- Zvýšení bezpečnosti v dopravě – o aktivity v oblasti zvýšení bezpečnosti zejména pěší a cyklo dopravy a také o odstraňování bariér na komunikacích pro hůře pohyblivé občany je mezi obcemi

velký zájem a zásobník projektů obsahuje již nyní 5 záměrů. Územím procházejí dvě komunikace 1. třídy, jedna hlavní a dvě regionální železniční tratě.

- Dopravní prostředky – tato aktivita nebyla do PR zařazena z důvodu malého zájmu vhodných žadatelů a vysokých nákladů na pořízení vozidel.
- Cyklostezky a cyklotrasy – velký zájem mezi obcemi je i o budování komunikací pro cyklo dopravu, protože ta je obyvateli obcí hodně využívána zejména pro cestu do zaměstnání a do škol. Zásobník projektů obsahuje 8 záměrů. Vzhledem k omezeným finančním prostředkům MAS však nelze předpokládat významný nárůst km cyklostezek, bude se jednat spíše o opravy a doplnění sítě cyklotras.

Rizika a katastrofy

- 29 obcí MAS se nachází ve správním území ORP Rychnov nad Kněžnou se 4 identifikovanými riziky (Sucho, orkány a větrné smrště, sněhové srážky a masivní námrazy, havárie nebezpečných látek). 2 obce MAS (Doudleby n/Orl. a Tutleky) se nacházejí v ORP Kostelec n/Orl. bez identifikovaných rizik. Na území ORP Rychnov n/K. se nachází 7 JPO II. a III. stupně. O toto opatření je zájem u všech vhodných JPO. Organizace z území ORP Kostelec n/O. nejsou vhodnými příjemci.

Sociální služby

- Sociální služby a sociální práce – i přes dlouhodobě vysokou míru zaměstnanosti přetrvávají na území MAS některé sociální problémy, např. nezaměstnanost znevýhodněných skupin občanů, 1-2 sociálně vyloučené lokality, nedostatek některých sociálních zařízení a služeb. O nápravu těchto nedostatků mají zájem jak obce, tak i neziskové organizace. Zásobník projektů obsahuje 6 záměrů.
- Komunitní centra – komunitní centra jsou v území novým fenoménem a obce se připravují na jejich vyzkoušení. MAS eviduje 5 zájemců o otevření mnohoúčelových zařízení poskytujících zázemí a péči všem potřebným skupinám občanů.
- Sociální bydlení – v MAS jsou evidováni 2 zájemci o výstavbu sociálních bytů. Jedná se především o neziskové organizace zapojené do pomoci znevýhodněným komunitám. Jejich zájem však závisí na definici sociálního bydlení a závazcích s tím souvisejících.

Sociální podnikání

- Na území MAS pracují 2 sociální podniky, oba mají zájem o rozvoj své činnosti. Další zájemci o sociální podnikání včetně samotné MAS dosud nebyli úspěšní v získání finanční podpory a rádi by svůj záměr uplatnili v rámci SCLLD.

Výchova a vzdělávání

- Jedná se o nejžádanější opatření především ze strany obcí, ale i samotných vzdělávacích institucí. MAS eviduje v zásobníku projektů 10 záměrů. Předpokládáme však určité snížení zájmu v důsledku omezujících podmínek programu, zejména v oblasti přijatelných výdajů. Naplňování opatření bude povzbuzováno cílenou animací ze strany MAS a Řídícího výboru Místního akčního plánu vzdělávání, který bude pro region zpracováván. Podpořené projekty budou v souladu s vytvářenou koncepcí.

Kulturní dědictví

- Na území MAS se nacházejí pouze 2 přijatelní příjemci finanční podpory. Z nich prozatím MAS eviduje pouze jednoho zájemce o přípravu projektu.

Územní rozvoj

- I přes omezený výběr přijatelných žadatelů jsou připravovány Městem Rychnov n/K. jako obcí s rozšířenou působností 3 projekty zaměřené na změnu územního plánu, krajinný ráz regionu a regulační plán.

OPATŘENÍ (FICHE) PRO IROP

Programový rámec IROP má v MAS Sdružení SPLAV těchto 8 opatření (fichí):

- Opatření/fiche a.1 Ekologická a bezpečná doprava**
- Opatření/fiche a.2 Řešení krizových situací**
- Opatření/fiche b.3 Sociální služby a komunity – investice**
- Opatření/fiche c.4 Sociální podnikání – investice**
- Opatření/fiche b.5 Výchova a vzdělávání – investice**
- Opatření/fiche a.6 Kulturní dědictví**
- Opatření/fiche a.7 Územní rozvoj**

Opatření/fiche a.1: Ekologická a bezpečná doprava

Název Opatření/Fiche	a.1 Ekologická a bezpečná doprava
Vazba na specifický cíl IROP	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Tematicky zaměřený SC 1.2. Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy
Vazba na cíle SCLLD Priorita Cíl Téma	Prostředí ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA OBČANŮ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A3 Dopravní infrastruktura
Popis opatření (vč. cíle opatření a vazby na analytickou část)	<p>Cílem opatření je přispět ke snížení zvyšujících se negativních dopadů motorové dopravy na životní prostředí v regionu podporou ekologických druhů dopravy – pěší a cyklistické, a zvýšením bezpečnosti pohybu v obcích.</p> <p>V obcích regionu se výrazně zvyšuje intenzita osobní i nákladní automobilové dopravy v důsledku zvyšování výroby strojírenských podniků, nárůstu počtu dojíždějících zaměstnanců a převážených nákladů. To se velmi negativně projevuje na kvalitě životního prostředí a bezpečnosti občanů v obcích.</p> <p>Opatření bude podporovat menší záměry především místních samospráv. Důraz bude kladen na místní význam podpořených projektů – bezpečnost chodců v obcích, a to zejména v obcích s frekventovanými průjezdnými komunikacemi 1. a 2. třídy, bezbariérovost zejm. pěších komunikací pro bezkolizní pohyb dětí a handicapovaných osob v obcích. U cyklo dopravy bude opatření zaměřeno na budování a opravy cyklotras a případně i kratší úseky cyklostezek sloužících k dopravě místních občanů do zaměstnání, škol a za službami. Podporována bude i doprovodná infrastruktura a zeleň.</p> <p><u>Vazba na analytickou část:</u> Kap. 2.1.4. Doprava: „V území MAS se nachází hustá síť pěších i cyklistických tras. Problémem je absence chodníků v některých obcích (...). Prioritou je tedy především výstavba a rekonstrukce chodníků, které by zlepšily bezpečnost chodců. Důraz musí být kladen na jejich bezbariérovost pro možnost pohybu handicapovaných osob a matek s dětmi. Z hlediska cyklistických tras se v regionu nachází dost tras určených především pro cestovní ruch. Cyklotras a cyklostezek určených pro každodenní dopravu obyvatel za prací či za službami, je podstatně méně. V území je v provozu krátký úsek cyklostezek podél silnice 1. tř. č. 14 z Rychnova n/K ve směru na Dobrušku, další síť cyklostezek podél této silnice i dalších frekventovaných komunikací je v plánu“.</p>
Typy projektů	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Bezpečnost</u> <ul style="list-style-type: none"> - Zvyšování bezpečnosti dopravy, např. bezbariérový přístup zastávek, zvuková a jiná signalizace pro nevidomé, přizpůsobení komunikací pro nemotorovou dopravu osobám s omezenou pohyblivostí nebo orientací. 2. <u>Cyklo doprava</u> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba a modernizace cyklostezek v podobě stavebně upravených a dopravním značením vymezených komunikací, na kterých je vyloučená automobilová doprava. - výstavba a modernizace cyklotras se zaměřením na podporu integrovaných řešení, např. cyklistické pruhy na komunikacích nebo víceúčelové pruhy.

	<ul style="list-style-type: none"> - budování doprovodné infrastruktury, např. stojanů na kola, úschoven kol, odpočívadel a dopravního značení. - doplňkové aktivity (zeleň, např. zelené pásy a liniové výsadby u cyklostezek a cyklotras)
Příjemci podpory	<ul style="list-style-type: none"> - obce, - dobrovolné svazky obcí, - organizace zřizované nebo zakládáné obcemi nebo dobrovolnými svazky obcí - provozovatelé dráhy nebo drážní dopravy podle zákona č. 266/1994 Sb., o drahách - dopravci ve veřejné linkové dopravě podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě - Ministerstvo dopravy ČR - subjekty zajišťující dopravní obslužnost, uvedené v § 8 odst. 1 zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů, tedy stát, kraje a obce, pokud poskytují veřejné služby v přepravě cestujících samy, a dopravci, kteří jsou provozovateli veřejné linkové dopravy podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, na základě smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících
Min. a max. výše celkových způsobilých výdajů na 1 projekt	Bude upřesněno ŘO a výzvou
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Preferenční kritéria budou nastavena ve výzvě MAS
Indikátory výstupů	
Kód	75001
Název	Počet realizaci vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě
Kód	76100
Název	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras
Kód	76200
Název	Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras
Kód	76401
Název	Počet pakovacích míst pro jízdní kola
Indikátory výsledků	
Kód	75120
Název	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě
Kód	76310
Název	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech

Opatření/fiche a.2: Řešení krizových situací

Název Opatření/Fiche	a.2 Řešení krizových situací
Vazba na specifický cíl IROP	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Tematicky zaměřený SC 1.3. Zvýšení připravenosti k řešení a řízení rizik a katastrof
Vazba na cíle SCLLD Priorita Cíl Téma	Občané ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ B6. Veřejná správa a bezpečnost
Popis opatření (vč. cíle opatření a vazby na analytickou část)	Cílem opatření je zajištění rychlé a efektivní pomoci obyvatelstvu regionu zasaženému mimořádnými událostmi, která povede ke zmírnění následků a projevů těchto událostí. Podle „Seznamu obcí s rozšířenou působností (ORP) jejichž správní území je dotčené zvýšenými riziky z mimořádných událostí, způsobených změnou klimatu a haváriemi nebezpečných látek“ se 29 obcí MAS nachází ve správním území ORP Rychnov nad

	<p>Kněžnou se 4 identifikovanými riziky (Sucho, orkány a větrné smršťe, sněhové sázky a masivní námrazy, havárie nebezpečných látek). Další 2 obce MAS (Doudleby n/Orl. a Tutleky) se nacházejí v ORP Kostelec n/Orl. bez identifikovaných rizik a nebudou vhodným typem příjemců dotace.</p> <p>Na území MAS se nachází 7 JPO kategorie II. a III., všechny ve správním území ORP RK. Opatření bude zaměřeno na dobudování infrastruktury a nákup vybavení pro tyto JPO. Budou podporovány především menší projekty příslušných místních samospráv, důraz bude kladen na místní význam podpořených záměrů a jejich vazbu na systém ochrany obcí regionu.</p> <p>Podporované projekty budou v souladu s dokumentem „Zajištění odolnosti a vybavenosti základních složek integrovaného záchranného systému – Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR (včetně JSDH) v území, s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům v období 2014 – 2020“ a Přílohou 5 PR IROP-Území vymezené pro specifický cíl 1.3.</p> <p><u>Vazba na analytickou část</u> Kap.2.1.10 Bezpečnost: <i>„Do problematiky bezpečnosti lze zařadit i další složky IZS. Zdravotnictví bylo popsáno v příslušné kapitole, pokud se týká hasičského záchranného sboru, v Rychnově n/K se nachází profesionální pracoviště HZS. Ve většině obcí působí sbor dobrovolných hasičů (SDH), většinou kategorie JPO V. V sedmi obcích MAS se nacházejí výjezdové jednotky SDH kategorie II a III. Jejich vybavení stroji a technikou však není na dobré úrovni.“</i></p>
Typy projektů	<ol style="list-style-type: none"> <u>Zajištění odolnosti území s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům:</u> <ul style="list-style-type: none"> - stavební úpravy či vybudování nové stanice základní složky IZS <u>Posílení vybavení základních složek IZS technikou a věcnými prostředky k zajištění připravenosti základních složek IZS:</u> <ul style="list-style-type: none"> - pořízení specializované techniky a věcných prostředků pro odstraňování důsledků nadprůměrných sněhových srážek, masivních námraz a extrémního sucha.
Příjemci podpory	<ul style="list-style-type: none"> - obce, které zřizují jednotky požární ochrany (§ 29 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně) - jednotky sboru dobrovolných hasičů kategorie II a III (podle přílohy zákona o požární ochraně), které spadají do správního území ORP Rychnov n/K - MV – Generální ředitelství HZS ČR - HZS krajů - Záchranný útvar HZS ČR - Policejní prezidium ČR - krajská ředitelství Policie ČR - kraje (kromě hl. m. Prahy) jako zřizovatelé zdravotnické záchranné služby krajů - organizační složky státu a jimi zřizované nebo zakládané organizace, které zajišťují vzdělávání a výcvik složek IZS - státní organizace, která zřizuje jednotku HZS podniku s územní působností
Min. a max. výše celkových způsobilých výdajů na 1 projekt	Bude upřesněno ŘO a výzvou
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Preferenční kritéria budou nastavena ve výzvě MAS
Indikátory výstupů	
Kód Název	57001 Počet nové techniky a věcných prostředků složek IZS
Kód Název	57501 Počet nových a modernizovaných objektů sloužících složkám IZS
Indikátory výsledků	
Kód Název	57520 Počet exponovaných území s nedostatečnou připraveností složek IZS

Opatření/fiche b.3: Sociální služby a komunity – investice

Název Opatření/Fiche	b.3 Sociální služby a komunity – investice
Vazba na specifický cíl IROP	<p>4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu.</p> <p>Tematicky zaměřený SC 2.1. Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi</p>
Vazba na cíle SCLLD Priorita Cíl Téma	<p>Občané ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ B2.Bydlení; B3.Zdraví a sociální péče</p>
Popis opatření (vč. cíle opatření a vazby na analytickou část)	<p>Cílem opatření je napomoci rovnoměrnému rozmístění služeb prospěšných pro soběstačnost, sociální stabilitu a začleňování ohrožených skupin obyvatelstva do místních komunit v obcích regionu.</p> <p>Obyvatelstvo obcí regionu stárne, příslušníci některých skupin občanů zejm. v odlehlých obcích se z důvodu nezaměstnanosti, nízkého vzdělání, zdravotních handicapů, péče o osobu blízkou, osamělosti, izolovanosti a různých dalších negativních jevů ocitají na okraji společnosti. Opatření je určeno na pomoc těmto skupinám lidí. Na základě komunitního plánu sociálních služeb území ve správě ORP RK bude podporovat vznik a vybavení sítě komunitních center a terénních služeb zvyšujících dosažitelnost pomoci v každé obci regionu.</p> <p><u>Sociální služby</u> – služby definované zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů.</p> <p><u>Komunitní centra</u> – víceúčelová zařízení, ve kterých se setkávají členové komunity za účelem realizace sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit s cílem zlepšit sociální situaci těchto jednotlivců a komunity jako celku. Pro dosažení těchto cílů je v zařízení poskytována kombinace komunitních a veřejných služeb, minimálně základní sociální poradenství, sociální služba v ambulanci a terénní formě se zaměřením na řešení nepříznivé sociální situace a sociální začleňování. Prostorové vybavení integračních center musí vždy umožňovat vzájemné kontakty mezi příslušníky cílové skupiny a jejich kontakty s profesionály v sociální oblasti.</p> <p><u>Sociální bydlení</u> musí zajišťovat přístup a udržení dlouhodobého, kvalitativně standardního a prostorově nesegregovaného bydlení).</p> <p><u>Vazba na analytickou část</u> Kap 2.1.5. Vybavenost obcí a služby: „Sítí zařízení sociální péče odpovídá velikosti regionu a v posledních pěti letech se nemění. Podle podrobného členění zařízení sociálních služeb v Veřejné databáze ČSÚ se na území MAS nacházelo k 31. 12. 2014 celkem 18 zařízení sociálních služeb..... Zařízení sociální péče však schází v menších obcích, kde je poptávka zejména pro zřízení menších zařízení sociálních služeb, komunitních center apod. Problémem je zejména nedostatek finančních prostředků na vybavení a provoz těchto zařízení“.</p> <p><u>Vazba na analytickou část</u> Kap 2.1.6. Bydlení „Relativně malý počet obecních bytů do určité míry souvisí s nízkým rozšířením sociálního bydlení v území. Přitom se objevuje požadavek vznik sociálních bytů“.</p>
Typy projektů	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Infrastruktura pro dostupnost a rozvoj sociálních služeb</u> <ul style="list-style-type: none"> - nákup zařízení a vybavení a stavební úpravy, které vytvoří podmínky pro poskytování sociálních služeb, obnovu a zkvalitnění materiálně-technické základny stávajících služeb sociální práce s cílovými skupinami. 2. <u>Infrastruktura komunitních center</u> za účelem sociálního začleňování a zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce <ul style="list-style-type: none"> - stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení a případné související úpravy venkovního prostranství (zeleň, parková úprava) za účelem vytvoření prostoru pro setkávání členů komunit ohrožených sociálním vyloučením. 3. <u>Adaptace bytů, bytových domů, nebytových prostor pro potřeby sociálního bydlení</u> a pořízení nezbytného základního vybavení. <ul style="list-style-type: none"> - pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení. 4. <u>Doplňkové aktivity</u>

	- zeleň v okolí budov a na budovách, např. zelené zdi a střechy, aleje, hřiště a parky do realizovaných projektů.
Příjemci podpory	Sociální služby - nestátní neziskové organizace - organizační složky státu - příspěvkové organizace organizačních složek státu - kraje - organizace zřizované nebo zakládané kraji - obce - organizace zřizované nebo zakládané obcemi - dobrovolné svazky obcí - organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí - církve - církevní organizace Sociální bydlení - obce - nestátní neziskové organizace - církve - církevní organizace
Min. a max. výše celkových způsobilých výdajů na 1 projekt	Bude upřesněno ŘO a výzvou
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Preferenční kritéria budou nastavena ve výzvě MAS
Indikátory výstupů	
Kód Název	55301 Počet podpořených bytů pro sociální bydlení
Kód Název	55401 Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci
Kód Název	55402 Počet poskytovaných druhů sociálních služeb
Indikátory výsledků	
Kód Název	55310 Nárůst kapacity sociálních bytů
Kód Název	55320 Průměrný počet osob využívajících sociální bydlení
Kód Název	67510 Kapacita služeb a sociální práce

Opatření/fiche c.4: Sociální podnikání – investice

Název Opatření/Fiche	c.4 Sociální podnikání – investice
Vazba na specifický cíl IROP	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Tematicky zaměřený SC 2.2. Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání
Vazba na cíle SCLLD Priorita Cíl	Občané ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ

<p>Popis opatření (vč. cíle opatření a vazby na analytickou část)</p>	<p>Cílem opatření je podpořit vznik nových a rozvoj stávajících sociálních podniků v území za účelem vytváření nových pracovních míst pro znevýhodněné občany a zvýšení jejich zaměstnanosti a sociální stability.</p> <p>Na území MAS je malý počet zaměstnavatelů nabízejících alternativní pracovní místa pro pracovní znevýhodněné občany. Opatření bude podporovat aktivity vedoucí ke tvorbě těchto pracovních míst. Důraz bude kladen na pravděpodobnost sociální a ekonomické udržitelnosti podniku a význam pro místní cílové skupiny.</p> <p>Projekt musí být v souladu s principy sociálního podnikání:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je sociálně prospěšný - přispívá k podpoře sociálního začleňování, min. 30 % zaměstnanců z celkového počtu zaměstnanců sociálního podniku musí pocházet ze znevýhodněných cílových skupin., - vztahy v sociálním podniku směřují k maximálnímu zapojení pracovníků do rozhodování, - je ekonomicky prospěšný - zisk je používán přednostně pro rozvoj sociálního podniku, - je environmentálně a místně prospěšný - uspokojuje přednostně místní potřeby a využívá přednostně místních zdrojů, zohledňuje environmentální aspekty, <p>Projekt na rozšíření kapacity podniku musí splnit alespoň jednu z následujících aktivit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšíření nabízených produktů a služeb, - rozšíření prostorové kapacity podniku, - zavedení nových technologií výroby, - zefektivnění procesů v podniku, - řízení divize na novém místě nebo v jiném regionu <p>Podnik funguje na principech sociálního podniku, které má uvedené ve svých zakládacích dokumentech.</p> <p>Při rekonstrukci objektu, aby v něm mohl být provozován sociální podnik, a nákupu zařízení a vybavení jsou zohledňovány specifické potřeby cílových skupin.</p> <p>Vždy musí být vytvořena nová pracovní místa pro osoby z cílových skupin, vzroste tedy počet zaměstnaných osob z cílových skupin. Realizací projektu vznikne nová podnikatelská aktivita nebo dojde k rozšíření nabízených produktů a služeb.</p> <p><u>Vazba na analytickou část</u> Kap 2.1.9 Podnikání, výroba, zaměstnanost: <i>„Na území MAS se nacházejí tyto sociální podniky - Helpion, o. p. s, se sídlem v Rychnově nad Kněžnou. Posláním společnosti je poskytování pomoci a podpory osobám sociálně vyloučeným, ohroženým sociálním vyloučením a podpora sociálních služeb, zejména azylových domů. Druhým podnikem je Chráněná dílna Farma Orlice, o.p.s, se sídlem v Bartošovicích v Orlických horách. Posláním farmy je zemědělská výroba otevřená lidem se zdravotním postižením. Počet pracovních míst v sociálních podnicích je na území MAS nízký a nedostačuje potřebám, stejně jako nabídka pracovních pozic s alternativními pracovními úvazky“.</i></p>
<p>Typy projektů</p>	<p>Výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vznik nového sociálního podniku 2. Rozšíření kapacity podniku 3. Aktivity osob samostatně výdělečně činných v sociálním podnikání <p>– nákup zařízení, vybavení a stavební úpravy, které vytvoří podmínky pro sociální podnikání</p>
<p>Příjemci podpory</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osoby samostatně výdělečně činné - malé a střední podniky - obce - kraje - organizace zřizované nebo zakládané kraji - organizace zřizované nebo zakládané obcemi - dobrovolné svazky obcí - organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí - nestátní neziskové organizace - církve

Min. a max. výše celkových způsobilých výdajů na 1 projekt	Bude upřesněno ŘO a výzvou
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Preferenční kritéria budou nastavena ve výzvě MAS
Indikátory výstupů	
Kód Název	10000 Počet podniků pobírajících podporu
Kód Název	10102 Počet podniků pobírajících granty
Kód Název	10105 Počet nových podniků, které dostávají podporu
Kód Název	10300 Soukromé investice odpovídající veřejné podpoře podniků (granty)
Kód Název	10400 Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích
Kód Název	10403 Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích se zaměřením na znevýhodněné skupiny
Indikátory výsledků	
Kód Název	10411 Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním

Opatření/fiche b.5: Výchova a vzdělávání – investice

Název Opatření/Fiche	b.5 Výchova a vzdělávání – investice
Vazba na specifický cíl IROP	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Tematicky zaměřený SC 2.4. Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
Vazba na cíle SCLLD Priorita Cíl Téma	Občané ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ B1.Výchova a vzdělávání
Popis opatření (vč. cíle opatření a vazby na analytickou část)	Cílem opatření je prostřednictvím kvalitního a dostupného systému vzdělávání zajistit občanům rovný přístup k získávání schopností nezbytných pro uplatnitelnost na trhu práce a sociální a ekonomickou stabilitu. I když většina škol regionu dlouhodobě praktikuje začleňování handicapovaných dětí do společných tříd s ostatními žáky, všechny školy nejsou dobře připraveny stavebně ani vybavením na inkluzi žáků všech stupňů postižení. Také úpravy učebních plánů v souladu s klíčovými kompetencemi budou mít za následek potřebu nových stavebních úprav a vybavení učeben a nákup učebních pomůcek. Opatření je proto zaměřeno především na podporu drobnějších stavebních úprav stávajících zařízení péče o děti do 3 let, dětských skupin a mateřských škol, základních škol, škol a školských zařízení pro střední a vyšší odborné vzdělávání a infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže v klíkových kompetencích, infrastruktury pro celoživotní vzdělávání v klíkových kompetencích vedoucí k bezbariérovosti prostor, úpravy prostor a nákup vybavení nezbytného k zajištění výuky klíkových kompetencí v souladu s místním trhem práce.

	<p>Rozšiřování kapacit základních škol mimo vazbu na klíčové kompetence je vzhledem k tomu, že ORP Rychnov n/K. zahrnuje sociálně vyloučenou lokalitu možné, ale pouze s doložením nedostatečnosti stávajících kapacit. Podpořený projekt musí být zahrnut do Místního akčního plánu vzdělávání v ORP R/K.</p> <p><u>Vazba na analytickou část</u> Kap 2.1.5. Vybavenost obcí a služby „..... V 10 obcích území je úplná ZŠ (1. – 9. ročník), v dalších 11 obcích pak je jen škola s jedním stupněm (nejčastěji 1. – 5. třída). Zbýlých 10 převážně malých obcí nemá na svém území školu a děti musí dojíždět. .... Podle požadavků z území je jinak síť základních škol přibližně dostačující, problémem je často jejich nedostatečná vnitřní vybavenost a špatný technický stav. Nedostatkem je i nedořešená bezbariérovost řady škol v souvislosti s připravovanou inkluzí žáků se specifickými problémy. ....Podobná vybavenost obcí jako u základních škol je i u mateřských škol. Na území MAS se nachází 26 mateřských škol ve 21 obcích...“.....</p>
<p>Typy projektů</p>	<p><u>1. Podpora infrastruktury pro předškolní vzdělávání – podpora zařízení péče o děti do 3 let, dětských skupin a mateřských škol</u> - Stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení - Podpora sociální inkluze</p> <p><u>2. Podpora infrastruktury pro základní vzdělávání v základních školách</u> - Stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích: v oblastech komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi. - Rozšiřování kapacit základních škol (pouze území správního obvodu ORP se sociálně vyloučenou lokalitou) - stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení za účelem zajištění dostatečné kapacity zařízení ve vazbě na území, kde je prokazatelný nedostatek těchto kapacit. - Podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov a učeben, školních poradenských pracovišť, pořízení vybavení a kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení pro děti se SVP, nezbytných pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání sociálně vyloučeným osobám. - Zajištění vnitřní konektivity škol a připojení k internetu</p> <p><u>3. Podpora infrastruktury škol a školských zařízení pro střední a vyšší odborné vzdělávání</u> - Stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích: v oblastech komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi. - Podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov a učeben, školních poradenských pracovišť, pořízení vybavení, kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení pro děti se SVP, nezbytných pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání sociálně vyloučeným osobám. - Zajištění vnitřní konektivity škol a připojení k internetu.</p> <p><u>4. Podpora infrastruktury pro celoživotní vzdělávání v následujících klíčových kompetencích:</u> - Stavební úpravy, pořízení vybavení pro vybudování a zkvalitnění kapacity pro účely dalšího vzdělávání ve vazbě na potřeby sladění nabídky a poptávky na regionálním trhu práce: v oblastech komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi.</p> <p><u>5. Podpora infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže</u> - Stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje klíčových kompetencí formou zájmového a neformálního vzdělávání: v oblastech komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi.</p> <p><u>6. Doplnkové aktivity</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - zeleň v okolí budov a na budovách - herní prvky
Příjemci podpory	<ul style="list-style-type: none"> - zařízení péče o děti do 3 let, - školy a školská zařízení v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání a VOŠ, - další subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit, - obce, - organizace zřizované nebo zakládané obcemi, - nestátní neziskové organizace, - církve, - církevní organizace, - kraje, - organizace zřizované nebo zakládané kraji, - organizační složky státu, - příspěvkové organizace organizačních složek státu.
Min. a max. výše celkových způsobilých výdajů na 1 projekt	Bude upřesněno RO a výzvou
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Preferenční kritéria budou nastavena ve výzvě MAS
Indikátory výstupů	
Kód	50000
Název	Počet podpořených vzdělávacích zařízení
Kód	50001
Název	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení
Indikátory výsledků	
Kód	50020
Název	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení
Kód	50030
Název	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém
Kód	50120
Název	Počet osob využívající zařízení péče o děti do 3 let

Opatření/fiche a.6 – Kulturní dědictví

Název Opatření/Fiche	a.6 Kulturní dědictví
Vazba na specifický cíl IROP	<p>4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu.</p> <p>Tematicky zaměřený SC 3.1. Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví</p>
Vazba na cíle SCLLD Priorita Cíl Téma	<p>Občané</p> <p>ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ</p> <p>B4.Kultura a památky</p>
Popis opatření (vč. cíle opatření a vazby na analytickou část)	<p>Cílem opatření je zajistit ochranu a vhodné využití nejcennějších objektů historického dědictví v regionu.</p> <p>V území MAS se nacházejí 2 památky evidované v seznamu, resp. indikativním seznamu NKP – Zámek v Rychnově n/K. a kostel sv.Petra a Pavla v Liberku. Opatření je zaměřeno na drobné záměry při jejich revitalizaci.</p>

	<u>Vazba na analytickou část</u> Kap 2.1.11. Cestovní ruch: „Území MAS má velký potenciál pro cestovní ruch, který však dosud plně nevyužívá. V regionu se nachází množství kulturních památek i přírodního bohatství. .... Z obcí MAS se jedná o zámky v Doudlebách nad Orlicí, Rychnově nad Kněžnou...“
Typy projektů	1. Revitalizace vybraných památek evidovaných v Seznamu, resp. Indikativním seznamu národních kulturních památek k 1. 1. 2014 (Indikativní seznam NKP). - zajištění vyšší bezpečnosti návštěvníků; odstraňování přístupových bariér; zvýšení ochrany památky a jejího zabezpečení; restaurování památek; - rekonstrukce stávajících expozic a depozitářů a budování nových expozic a depozitářů; - digitalizace památek a mobiliářů; - obnova parků a zahrad u souborů památek; - modernizace, popř. výstavba nezbytných objektů sociálního, technického a technologického zázemí
Příjemci podpory	vlastníci památek, muzeí a knihoven nebo subjekty s právem hospodaření (dle zápisu v katastru nemovitostí), kromě fyzických osob nepodnikajících
Min. a max. výše celkových způsobilých výdajů na 1 projekt	Bude upřesněno ŘO a výzvou
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Preferenční kritéria budou nastavena ve výzvě MAS
Indikátory výstupů	
Kód Název	90501 Počet revitalizovaných památkových objektů
Kód Název	90801 Počet realizací rozvoje infrastrukturních opatření
Kód Název	91005 Zvýšení očekávaného počtu návštěv podporovaných kulturních a přírodních památek a atrakcí
Indikátory výsledků	
Kód Název	91010 Počet návštěv kulturních památek a paměťových institucí zpřístupněných za vstupné

Opatření/fiche a.7 – Územní rozvoj

Název Opatření/Fiche	a.7 Územní rozvoj
Vazba na specifický cíl IROP	4.1 Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Tematicky zaměřený SC 3.3 Podpora pořizování a uplatňování dokumentů územního rozvoje
Vazba na cíle SCLLD Priorita Cíl Téma	Prostředí ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA OBČANŮ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ Jde o průřezové opatření CLLD s vazbou na více témat SCLLD
Popis opatření (vč. cíle opatření a vazby na analytickou část)	Cílem podpory je komplexní přístup k řešení území - jeho potřeb z hlediska veřejných zájmů, vývoje hospodářství, změn klimatu, povodňového nebezpečí a měnicích se požadavků na veřejnou infrastrukturu. Všechny obce na území ORP mají zpracovaný územní plán. Opatření je zaměřeno zejména na pořízení dosud chybějících územních studií řešení krajiny, pořízení regulačních plánů a změn územních dokumentů ve správě ORP Rychnov n/K. a Města Rychnov n/K.

	<u>Vazba na analytickou část</u> Kap. 2.3. Územní plány a rozvojové plochy: „Zatímco nové plochy obvykle v extravilánu obcí jsou projekčně řešeny, obcím chybí podrobnější řešení center v podobě regulačních plánů, což mnohde vede k trvalému poškozování historicky cenných a místně odpovídajících objektů a prostor. Významným nedostatkem je i ústup od dříve využívaných studií velkých územních celků, ve kterých byly územní plány jednotlivých obcí řešeny v souvislostech vzájemných i veřejného zájmu“.
Typy projektů	1. Pořízení územních plánů 2. Pořízení regulačních plánů nenahrazujících územní rozhodnutí 3. Pořízení územních studií (územní studie zaměřené na veřejná prostranství a územní studie zaměřené na řešení krajiny)
Příjemci podpory	obce s rozšířenou působností
Min. a max. výše celkových způsobilých výdajů na 1 projekt	Bude upřesněno ŘO a výzvou MAS
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Preferenční kritéria budou nastavena ve výzvě MAS
Indikátory výstupů	
Kód	90200
Název	Počet územních plánů, regulačních plánů a územních studií
Kód	90201
Název	Počet územních plánů
Kód	90202
Název	Počet regulačních plánů
Kód	90203
Název	Počet územních studií - krajina
Indikátory výsledků	
Kód	90210
Název	Plocha pokrytá ÚP, regulačním plánem a územní studií

příloha č. 14.: Harmonogram výzev SCLLD MAS Sdružení SPLAV

Klíčové projekty

Pro programový rámec IROP nebude Sdružení SPLAV připravovat vlastní klíčové projekty.

Popis integrovaného přístupu a synergie

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje v MAS Sdružení SPLAV byla zpracována jako široce pojatý koncepční dokument zohledňující všechny existující aspekty rozvoje území se všemi možnými záměry nejrůznějších subjektů. Jak je výše uvedeno, aktivity, kterými budou cíle strategie naplňovány, budou financovány z různých zdrojů i uskutečňovány různými subjekty. Tím dojde ke spojení (integraci) a spolupůsobení (synergii) různých aktérů a jejich zdrojů při naplňování cílů SCLLD.

Jedná se o tyto příklady:

Opatření/fiche a.2 – spolupráce obce jako žadatele a SDH jako příjemce finančních prostředků pokrývá aktivitu B6.2 SCLLD.

Opatření/fiche b.3 – investiční finanční prostředky PR IROP budou doplněny neinvestičními prostředky PR OPZ a vlastními zdroji příjemců, spolupráce obcí jako nositelů investičního projektu s neziskovou organizací jako nositele neinvestiční části pokrývá aktivity B2.3 a B3.2 SCLLD.

Opatření/fiche c.4 – investiční finanční prostředky PR IROP případně investiční prostředky PR PRV budou doplněny neinvestičními prostředky PR OPZ a vlastními zdroji příjemců, pravděpodobná spolupráce obcí a podnikatelů s neziskovou organizací pokrývá průřezově všechny aktivity SCLLD.

Opatření/fiche b.5 – investiční finanční prostředky PR IROP budou doplněny neinvestičními prostředky OP VVV, spolupráce obcí jako nositele investičního projektu a školy jako příjemce podpory a nositele neinvestiční části pokrývá aktivity B1.1 a B1.2 SCLLD.

Opatření/fiche a 7 – projekty budou vznikat ve spolupráci všech obcí z území ORP s doplněním veřejných zdrojů obcí. Realizaci opatření budou pokryty společně všechny aktivity SCLLD.

Z těchto příkladů vyplývá, že nejvýraznější synergický efekt bude mít programový rámec IROP s programovým rámcem OPZ, méně výrazná synergie bude působit mezi PR IROP a PR PRV. Další synergické vztahy podle zaměření a způsobu financování projektů budou spojovat i programové rámce MAS s operačními programy a dalšími dotačními zdroji, případně s dalšími veřejnými i soukromými zdroji.

Vedle této účelové a finanční synergie bude jako integrující prvek ve všech procesech působit MAS se svými postupy a složením. Její zkušenosti z realizace strategie rozvoje v minulých obdobích posílí i synergii finančních prostředků a zkušeností žadatelů o dotaci.

Vazba na horizontální témata

- Rovnost mužů a žen – strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Sdružení SPLAV včetně programového rámce IROP Rozvoj venkovských obcí je k tomuto tématu *neutrální*. Téma rovnosti respektuje ve všech svých postupech.
- Nediskriminace – jedním ze základních přijatých principů SCLLD je prospěch znevýhodněných komunit. Z tohoto důvodu je SCLLD k tomuto tématu *příznivé*.
- Udržitelný rozvoj - základními principy tvorby SCLLD jsou příznivý vliv na životní prostředí, místní komunity a ekonomická udržitelnost. Z tohoto důvodu je SCLLD k tomuto tématu *příznivé*.

3. 7. 3. 2. ROZVOJ ZEMĚDĚLSTVÍ A DALŠÍCH PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT

PROGRAMOVÝ RÁMEC PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA (PR PRV)

MAS bude realizovat opatření na podporu CLLD prostřednictvím opatření M19 – Podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj). Fiche 8-15 budou dále realizovány podle dílčího opatření 19.2.1. Podpora provádění v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje a fiche 16 podle dílčího opatření 19.3.1. Příprava a provádění kooperačních činností místní akční skupiny. Všechny aktivity musí být zároveň v souladu s příslušnými články nařízení, uvedenými v jednotlivých opatřeních/fichích.

VÝBĚR OPATŘENÍ PRO SCLLD (odůvodnění a absorpční kapacita MAS)

Program nabízí pro SCLLD tato opatření a aktivity:

Předávání znalostí a informační akce

- Vzdělávání – o tuto aktivitu projevily zájem jen 2 subjekty, MAS ji však pokládá za přínosnou, a proto byla v omezeném rozsahu do PR zařazena.

- Informace – aktivita nebyla do PR zařazena z důvodu nezájmu v území. Informace jsou předávány ustálenými cestami a subjekty, mezi něž patří i sama MAS.

Investice do hmotného majetku

- Investice do zemědělských podniků – jedná se o nejžádanější opatření mezi zemědělskými podnikateli, zásobník projektů obsahuje 45 záměrů připravených k realizaci.
- Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů – v minulém období nebylo toto téma příliš využíváno, v souvislosti s rozvojem aktivit zemědělských subjektů např. o zpracování a prodej masa, mléka a ovoce, předpokládáme nárůst zájmu. Zásobník projektů obsahuje prozatím 3 záměry.
- Pozemkové úpravy – opatření nebylo zahrnuto z důvodu nedostatku finančních prostředků CLLD na realizaci finančně náročných projektů
- Zemědělská infrastruktura – opatření nebylo zahrnuto z důvodu jeho neprojednání v MAS. V době přípravy SCLLD nebylo toho opatření ze strany MZE zahrnuto mezi opatření zpřístupněná MAS. Dodatečné zapracování do strategie není možné z důvodu schválených alokací na ostatní opatření a nedostatku volných finančních prostředků.
- Lesnická infrastruktura – vzhledem k náročnosti podmínek PRV v tomto opatření a omezenosti finančních prostředků MAS, není mezi vlastníky lesů o podání projektu prostřednictvím MAS zájem. MAS zatím neeviduje žádného zájemce, některé obce však o tuto aktivitu na pracovní skupině projevily předběžný zájem, proto byla zařazena do připravovaných fichí.

Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti

- Investice do nezemědělských činností – o finanční alokaci na toto opatření byly na půdě MAS vedeny dlouhé diskuze mezi zemědělskými a nezemědělskými podnikateli. Očekáváme velký zájem ze strany podnikatelů, zejména z toho důvodu, že v období 2014-22 nejsou pro nezemědělské podnikání jiné dotační zdroje. Jedná se však o projekty spíše méně nákladné. MAS zatím eviduje jen 5 zájemců, očekáváme však postupný nárůst.
- Podpora agroturistiky – o toto opatření nebyl v minulém období mezi podnikateli velký zájem, opět však předpokládáme nárůst z důvodu nedostatku jiných finančních zdrojů. Na území MAS není agroturistika příliš rozvinuta, snahou MAS je podpořit zejména zemědělské podnikatele. Zásobník projektů obsahuje 3 záměry.

Investice do rozvoje lesních oblastí

- Prevence v lesích – toto opatření, stejně jako většina následujících, nebylo do programového rámce zahrnuto z důvodu nedostatku finančních prostředků na realizaci SCLLD z PRV. Na území MAS převažují zájmy zemědělců nad vlastníky lesů, kteří čerpají dotační prostředky především přímými žádostmi. Zásobník projektů neobsahuje žádné záměry.
- Obnova po kalamitách – toto opatření nebylo po dohodě v MAS do programového rámce zahrnuto
- Škody po povodních – toto opatření nebylo do programového rámce zahrnuto
- Meliorační dřeviny – toto opatření nebylo do programového rámce zahrnuto
- Neproduktivní investice v lesích – o toto opatření je mezi obcemi zájem, nejsou však vyjasněny požadavky PRV na kategorii lesa. Z tohoto důvodu eviduje MAS 1 zájemce s lesem v kategorii „rekreační“.
- Náhradní dřeviny – toto opatření nebylo do programového rámce zahrnuto
- Technika pro lesní hospodářství – snahou MAS je podpořit drobné podnikatele v lesním hospodářství, vzhledem k omezujícím podmínkám PRV však nemají podnikatelé o drobné finanční prostředky zájem. MAS eviduje 2 zájemce.
- Vybavení dřevozpracujících provozoven – toto opatření nebylo do programového rámce zahrnuto z důvodu omezených finančních prostředků MAS a možnosti čerpat finanční prostředky přímo z OP.

Spolupráce

- Sdílení zařízení a zdrojů – toto opatření nebylo do programového rámce zahrnuto
- Spolupráce v rámci krátkých řetězců – zájmem MAS je podpořit přímý drobný prodej zemědělských výrobků přímo v obcích a na farmách. Bude se jednat o drobná nenákladná zařízení, např. prodejní stánek. MAS eviduje 2 zájemce.

LEADER

- Spolupráce MAS – o projekty spolupráce má Sdružení SPLAV zájem, připravuje 3 – 4 projekty s partnerskými MAS.

FICHE (OPATŘENÍ) PR PRV

Programový rámec PRV má v MAS Sdružení SPLAV těchto 9 fichí:

Fiche b.8: Zemědělské vzdělávání
Fiche c.9: Zemědělské podniky
Fiche c.10: Zemědělské produkty
Fiche a.11: Infrastruktura v lesích
Fiche c.12: Nezemědělské podnikání
Fiche a.13: Neproduktivní investice v lesích
Fiche a.14: Technika pro lesní hospodářství
Fiche c.15: Krátké řetězce
Fiche c.16: Spolupráce MAS v rámci iniciativy LEADER

Fiche b.8: Zemědělské vzdělávání

Název Opatření/Fiche	Zemědělské vzdělávání
Vazba na článek Nařízení PRV	čl. 14 Předávání znalostí a informační akce
Vymezení Fiche (stručný popis fiche):	Fiche zahrnuje činnosti v oblasti odborného vzdělávání, získávání dovedností a informační akce. Podpora je určena pro osoby pracující v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, uživatele půdy a jiné hospodářské subjekty, jež jsou malými nebo středními podniky působícími ve venkovských oblastech. Fiche přispívá k naplňování Priority 1 Podpora předávání poznatků a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech, zejména prioritní oblasti 1A Podpora inovací, spolupráce a rozvoje znalostní základny ve venkovských oblastech a prioritní oblasti 1C Podpora celoživotního vzdělávání a odborné přípravy v odvětvích zemědělství a lesnictví.
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl Specifický cíl Téma Aktivita Opatření akčního plánu	Podnikání c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT b3. Zavedení a podpora alternativních přístupů k výchově a vzdělání, rozmanitosti a přístupnosti vzdělávacích programů a institucí, učňovského školství a vzdělávání 3. věku. C1. Zemědělství, C4. Marketing C1.1. Rostlinná výroba, C1.2. Živočišná výroba, C4.1. Marketing regionální výroby 9. Zemědělské vzdělávání
Oblasti podpory	a) vzdělávací kurzy a workshopy - náklady na organizaci a zajištění vzdělávacích akcí (do 15 účastníků) b) informační akce (15 a více účastníků), c) exkurze pořádané v souvislosti s projektem. (Témata vzdělávacích a informačních akcí musí být zaměřena na aktivity podporované v rámci PRV, zejména na ty, které jsou obsaženy v Programovém rámci PRV Sdružení SPLAV. Podpora se nevztahuje na vzdělávací kurzy a kurzy odborné přípravy, které tvoří

	součást běžných vzdělávacích programů nebo systémů středního a vyššího vzdělávání. Subjekty zajišťující předávání znalostí a informační služby musí mít k plnění tohoto úkolu příslušné kapacity v podobě kvalifikovaných zaměstnanců a pravidelné odborné přípravy).
Definice příjemce dotace:	Subjekt zajišťující odborné vzdělávání či jiné předávání znalostí a informační akce
Výše způsobilých výdajů na 1 projekt	min. 50 000 Kč, max. 5 000 000 Kč
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<ul style="list-style-type: none"> • Prospěšnost pro místní komunity • Prospěšnost pro životní prostředí • Prospěšnost pro partnerství a spolupráci • Udržitelnost • Soulad s cíli SCLLD Jednotlivé principy budou konkretizovány v rámci výzev.
Indikátory výstupů	
Číslo	92301
Název	Počet účastníků vzdělávání
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	20
Cílový stav	40
Indikátory výsledků	
Číslo	92030
Název	Celkový počet účastníků podle čl. 14 nařízení EU č. 1305/2013 (Vzdělávací akce)
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	20
Cílový stav	40

Fiche c.9: Zemědělské podniky

Název Opatření/Fiche	Zemědělské podniky
Vazba na článek Nařízení PRV	čl. 17, odst. 1, písmeno a) Investice do zemědělských podniků
Vymezení Fiche (stručný popis fiche):	Fiche je zaměřena na zvýšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělských podniků. Fiche přispívá k naplňování Priority 2 Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů, zejména prioritní oblasti 2A Zlepšení hospodářské výkonnosti všech zemědělských podniků a usnadnění jejich restrukturalizace a modernizace, zejména za účelem zvýšení míry účasti na trhu a orientace na trh, jakož i diverzifikace zemědělských činností.
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl Specifický cíl Téma Aktivita Opatření akčního plánu	Podnikání c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT c5. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů. C1. Zemědělství C1.1. Rostlinná výroba; C1.2. Živočišná výroba 10. Zemědělské podniky
Oblasti podpory	a) hmotné a nehmotné investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu a pro školkařskou produkci b) investice na pořízení mobilních strojů pro zemědělskou výrobu a peletovacích zařízení pro vlastní spotřebu v zemědělském podniku. V rámci této Fiche nelze podpořit investice pro živočišnou výrobu týkající se včel a rybolovu. Investice pro rostlinnou výrobu se nesmí týkat obnovy nosných konstrukcí vinic, oplocení vinic a oplocení sadů. Podpora nemůže být poskytnuta na pořízení kotlů na biomasu.

Definice příjemce dotace:	Zemědělský podnikatel
Výše způsobilých výdajů na 1 projekt	min. 50 000 Kč, max. 5 000 000 Kč
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<ul style="list-style-type: none"> • Prospěšnost pro místní komunity • Prospěšnost pro životní prostředí • Prospěšnost pro partnerství a spolupráci • Udržitelnost • Soulad s cíli SCLLD Jednotlivé principy budou konkretizovány v rámci výzev.
Indikátory výstupů	
Číslo	93701
Název	Počet podpořených podniků/příjemců
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	10
Cílový stav	20
Indikátory výsledků	
Číslo	94800
Název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	0
Cílový stav	2

Fiche c.10: Zemědělské produkty

Název Opatření/Fiche	Zemědělské produkty
Vazba na článek Nařízení PRV	čl. 17, odst. 1, písmeno b) Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
Vymezení Fiche (stručný popis fiche):	<p>Fiche je zaměřena na investice, které se týkají zpracování, uvádění na trh nebo vývoje zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU3 nebo bavlny, s výjimkou produktů rybolovu, přičemž výstupem procesu produkce může být produkt, na nějž se uvedená příloha nevztahuje.</p> <p>Fiche přispívá k naplňování Priority 3 Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství, zejména prioritní oblasti 3A Zlepšení konkurenceschopnosti prvovýrobců jejich lepším začleněním do zemědělsko-potravinářského řetězce prostřednictvím programů jakosti, přidáváním hodnoty zemědělským produktům a podporou místních trhů a krátkodobých řetězců, seskupení a organizací producentů a mezioborových organizací.</p>
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl Specifický cíl Téma Aktivita Opatření akčního plánu	Podnikání c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT c5. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů. C1. Zemědělství C1.3. Zpracování zemědělských produktů 11. Zemědělské produkty
Oblasti podpory	a) hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh - výstavba a rekonstrukce budov včetně nezbytných manipulačních ploch, pořízení strojů, nástrojů a zařízení pro zpracování zemědělských produktů a finální úpravu, balení, značení výrobků (včetně technologií souvisejících s dohledatelností produktů) b) investice související se skladováním zpracovávané suroviny, výrobků a druhotných surovin vznikajících při zpracování. c) investice vedoucí ke zvyšování a monitorování kvality produktů, investice související s uváděním zemědělských a potravinářských produktů na trh (včetně investic do

	<p>marketingu) a investice do zařízení na čištění odpadních vod ve zpracovatelském provozu.</p> <p>V rámci této Fiche nelze podpořit investice týkající se zpracování produktů rybolovu a výroby medu a dále v případě zpracování vinných hroznů technologie, které obsahují: dřevěný sud nebo uzavřenou dřevěnou nádobu na výrobu vína o objemu nejméně 600 litrů, speciální kvasnou nádobu s aktivním potápěním matolinového klobouku pro výrobu červených vín nebo cross-flow filtr na víno, ve kterém je víno přiváděno na membránu tangenciálně a určitý objem vína prochází membránou jako filtrát a zbývající pokračuje podél membrány s odfiltrovanými nečistotami.</p>
Definice příjemce dotace:	Zemědělský podnikatel, výrobce potravin, výrobce krmiv nebo jiné subjekty aktivní ve zpracování, uvádění na trh a vývoji zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU jako vstupní produkt
Výše způsobilých výdajů na 1 projekt	min. 50 000 Kč, max. 5 000 000 Kč
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<ul style="list-style-type: none"> • Prospěšnost pro místní komunity • Prospěšnost pro životní prostředí • Prospěšnost pro partnerství a spolupráci • Udržitelnost • Soulad s cíli SCLLD <p>Jednotlivé principy budou konkretizovány v rámci výzev.</p>
Indikátory výstupů	
Číslo	93701
Název	Počet podpořených podniků/příjemců
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	1
Cílový stav	3
Indikátory výsledků	
Číslo	94800
Název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	0
Cílový stav	1

Fiche a.11: Infrastruktura v lesích

Název Opatření/Fiche	Infrastruktura v lesích
Vazba na článek Nařízení PRV	čl. 17, odst. 1, písmeno c) Lesnická infrastruktura
Vymezení Fiche (stručný popis fiche):	Fiche je zaměřena na investice, které se týkají infrastruktury související s rozvojem, modernizací nebo přizpůsobením se lesnictví, včetně přístupu k lesní půdě. Fiche přispívá k naplňování Priority 2 Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů, zejména prioritní oblasti 2C Zlepšení ekonomické výkonnosti lesního hospodářství.
Vazba na cíle SCLLD	
Priorita	Prostředí
Strategický cíl	a. KVALITY ŽIVOTA A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Specifický cíl	a4. Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině.
Téma	A1. Prostředí ve volné krajině
Aktivita	A1.3. Lesy, zeleň, půdy v extravilánu
Opatření akčního plánu	12. Infrastruktura v lesích
Oblasti podpory	Hmotné a nehmotné investice, které souvisejí s rekonstrukcí a budováním lesnické infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty lesních cest - rekonstrukce

	a výstavba lesních cest, obnova a nová výstavba souvisejících objektů a technického vybavení.
Definice příjemce dotace:	Fyzické nebo právnické osoby hospodařící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení nebo spolků s právní osobností, vysokých škol, obcí nebo jejich svazků. Držitelé (vlastníci, nájemci, pachtýři nebo vypůjčitelé) lesů, kteří jsou soukromými osobami, jejich sdruženími s právní subjektivitou nebo spolky, vysokými školami se školním lesním podnikem, středními školami nebo učilišti se školním polesím, obcemi, právnickými osobami zřízenými nebo založenými obcemi nebo kraji nebo jsou dobrovolnými svazky obcí.
Výše způsobilých výdajů na 1 projekt	min. 50 000 Kč, max. 5 000 000 Kč
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<ul style="list-style-type: none"> • Prospěšnost pro místní komunity • Prospěšnost pro životní prostředí • Prospěšnost pro partnerství a spolupráci • Udržitelnost • Soulad s cíli SCLLD Jednotlivé principy budou konkretizovány v rámci výzev.
Indikátory výstupů	
Číslo	93701
Název	Počet podpořených podniků/příjemců
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	0
Cílový stav	2
Indikátory výsledků	
Číslo	94302
Název	Celková délka lesních cest (km)
Výchozí stav	280
Hodnota pro mid-term (2018)	280
Cílový stav	282 km

Fiche c.12: Nezemědělské podnikání

Název Opatření/Fiche	Nezemědělské podnikání
Vazba na článek Nařízení PRV	čl. 19, odst. 1, písmeno b) Podpora investic na založení a rozvoj nezemědělských činností
Vymezení Fiche (stručný popis fiche):	Fiche zahrnuje investice do založení a rozvoje nezemědělských činností. Fiche přispívá k naplňování Priority 6 Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a podpora hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech, zejména prioritní oblasti 6A Uspřádání diverzifikace, vytváření malých podniků a pracovních míst.
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl Specifický cíl Téma Aktivita Opatření akčního plánu	Podnikání c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT c5. Zvýšení místní výroby a odbytu průmyslových a zemědělských produktů. C2. Průmysl; C3. Služby, obchod řemesla C2.4. Ostatní průmysl; C3.1. Ubytovací a stravovací služby; C3.2. Obchod 13. Nezemědělské podnikání
Oblasti podpory	a) investice do vybraných nezemědělských činností dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)4: C (Zpracovatelský průmysl s výjimkou činností v odvětví oceli, v uhelném průmyslu, v odvětví stavby lodí, v odvětví výroby syntetických vláken dle čl. 13 písm. a) NK (EU) č. 651/2014, a dále s výjimkou tříd 12.00 Výroba tabákových výrobků a 25.40 Výroba zbraní a střeliva), F (Stavebnictví s výjimkou skupiny 41.1 Developerská činnost), G (Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel s výjimkou oddílu 46 a skupiny 47.3 Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných

	<p>prodejních), I (Ubytování, stravování a pohostinství), J (Informační a komunikační činnosti s výjimkou oddílů 60 a 61), M (Profesní, vědecké a technické činnosti s výjimkou oddílu 70), N 79 (Činnosti cestovních kanceláří a agentur a ostatní rezervační služby), N 81 (Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny s výjimkou skupiny 81.1), N 82.1 (Administrativní a kancelářské činnosti), N 82.3 (Pořádání konferencí a hospodářských výstav), N 82.92 (Balicí činnosti), P 85.59 (Ostatní vzdělávání j. n.), R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti), S 95 (Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost) a S 96 (Poskytování ostatních osobních služeb).</p> <p>V případě uvádění produktů na trh jsou na trh uváděny produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU, případně v kombinaci s produkty uvedenými v příloze I Smlouvy o fungování EU (převažovat musí produkty neuvedené v příloze I Smlouvy o fungování EU). V případě zpracování produktů jsou výstupem procesu produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU.</p> <p>b) činnosti R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti) a I 56 (Stravování a pohostinství) mohou být realizovány pouze ve vazbě na venkovskou turistiku a ubytovací infrastrukturu.</p>
Definice příjemce dotace:	podnikatelské subjekty (FO a PO) – mikropodniky a malé podniky ve venkovských oblastech, jakož i zemědělci
Výše způsobilých výdajů na 1 projekt	min. 50 000 Kč, max. 5 000 000 Kč
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<ul style="list-style-type: none"> • Prospěšnost pro místní komunity • Prospěšnost pro životní prostředí • Prospěšnost pro partnerství a spolupráci • Udržitelnost • Soulad s cíli SCLLD <p>Jednotlivé principy budou konkretizovány v rámci výzev.</p>
Indikátory výstupů	
Číslo	93701
Název	Počet podpořených podniků/příjemců
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	3
Cílový stav	9
Indikátory výsledků	
Číslo	94800
Název	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	0
Cílový stav	1

Fiche a.13: Neproduktivní investice v lesích

Název Opatření/Fiche	Neproduktivní investice v lesích
Vazba na článek Nařízení PRV	čl. 25 Neproduktivní investice v lesích
Vymezení Fiche (stručný popis fiche):	Fiche zahrnuje investice ke zvyšování environmentálních a společenských funkcí lesa. Fiche přispívá k naplňování Priority 4 Podpora obnovy, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví, zejména prioritní oblasti 4C Předcházení erozi půdy a lepší hospodaření s půdou, podpora má vedlejší efekt na prioritní oblast 4A Obnova, zachování a posílení biologické rozmanitosti, včetně oblastí sítě Natura 2000, oblastí s přírodními či jinými zvláštními omezeními a zemědělství vysoké přírodní hodnoty, i stavu evropské krajiny.
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl	Prostředí a. Zlepšení kvality života občanů a životního prostředí

Specifický cíl	a4. Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině
Téma	A1.Prostředí ve volné krajině
Aktivita	A1.3. Lesy, zeleň, půdy v extravilánu
Opatření akčního plánu	14. Neproduktivní investice v lesích
Oblasti podpory	a) aktivity zaměřené na posílení rekreační funkce lesa - značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty (do šíře 2 m), značení významných přírodních prvků, výstavba herních a naučných prvků, fitness prvků. b) aktivity vedoucí k usměrňování návštěvnosti území - odpočinková stanoviště, přístřešky, informační tabule, závory. c) opatření k údržbě lesního prostředí a zajištění bezpečnosti návštěvníků - zařízení k odkládání odpadků, mostky, lávky, zábradlí, stupně. Projekty musí být realizovány na PUPFL s výjimkou zvláště chráněných území a oblastí Natura 2000. Žadatel na PUPFL, na které žádá o podporu, hospodáří podle platného lesního hospodářského plánu, nebo podle převzaté platné lesní hospodářské osnovy.
Definice příjemce dotace:	Vlastník, nájemce, pachtýř nebo vypůjčitel PUPFL. Sdružení s právní subjektivitou a spolek vlastníků, nájemců, pachtýřů nebo vypůjčitelů PUPFL.
Výše způsobilých výdajů na 1 projekt	min. 50 000 Kč, max. 5 000 000 Kč
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<ul style="list-style-type: none"> • Prospěšnost pro místní komunity • Prospěšnost pro životní prostředí • Prospěšnost pro partnerství a spolupráci • Udržitelnost • Soulad s cíli SCLLD Jednotlivé principy budou konkretizovány v rámci výzev.
Indikátory výstupů	
Číslo	92702
Název	Počet podpořených operací (akcí)
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	0
Cílový stav	1
Číslo	93001
Název	Celková plocha (ha)
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	0
Cílový stav	1,5
Indikátory výsledků	není stanoven

Fiche a.14: Technika pro lesní hospodářství

Název Opatření/Fiche	Technika pro lesní hospodářství
Vazba na článek Nařízení PRV	čl. 26 Investice do lesnických technologií a zpracování lesnických produktů, jejich mobilizace a uvádění na trh
Vymezení Fiche (stručný popis fiche):	Fiche je zaměřena na investice do lesnických technologií a do strojů a technologií vedoucích k efektivnímu zpracování dřeva. Fiche přispívá k naplňování Priority 2 Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů, zejména prioritní oblasti 2C Zlepšení ekonomické výkonnosti lesního hospodářství.
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl Specifický cíl	Podnikání c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT a4. Ochrana zemědělské a lesní půdy, přírodních porostů a prvků, vod, rostlin i živočichů v krajině

Téma Aktivita Opatření akčního plánu	C2. Průmysl C2.2. Těžba a zpracování dřeva 15. Technika pro lesní hospodářství
Oblasti podpory	<p>a) pořízení strojů a technologií určených pro hospodaření na lesních pozemcích - stroje a technologie pro obnovu, výchovu a těžbu lesních porostů včetně přibližování, stroje ke zpracování potěžebních zbytků, stroje pro přípravu půdy před zalesněním, stroje, technologie a zařízení pro lesní školkařskou činnost.</p> <p>b) výstavba a modernizace dřevozpracujících provozoven včetně technologického vybavení.</p> <p>Investice jsou omezeny na operace před průmyslovým zpracováním; za průmyslové zpracování se nepovažuje mechanické zpracování dřeva na různé polotovary (např. výroba řeziva a jeho základní opracování).</p> <p>Investice musejí být odůvodněné ve vztahu k očekávanému zlepšení lesů v jednom nebo více podnicích a mohou zahrnovat pouze činnosti, které jsou šetrné k půdě a zdrojům.</p>
Definice příjemce dotace:	<p>Soukromí držitelé lesů, obce, svazky obcí a malé a střední podniky zaměřené na investice, které zvyšují lesnický potenciál nebo souvisejí se zpracováním, mobilizací lesnických produktů a jejich uváděním na trh.</p> <p>Držitelé (vlastníci, nájemci, pachtýři nebo vypůjčitelé) lesů, kteří jsou soukromými osobami, jejich sdruženími s právní subjektivitou nebo spolky, vysokými školami se školním lesním podnikem, středními školami nebo učilišti se školním polesím, obcemi, právníky osobami zřízenými nebo založenými obcemi nebo kraji nebo jsou dobrovolnými svazky obcí.</p> <p>V případě způsobilého výdaje kůň a vyvážecí vlek za koně může být žadatelem/příjemcem dotace rovněž fyzická nebo právnická osoba poskytující služby v lesnictví, pokud je malým nebo středním podnikem.</p> <p>U dřevozpracujícího provozu pak fyzické nebo právnické osoby podnikající v lesnictví nebo souvisejícím odvětví, které splňují definici malého a středního podniku, a obce a právnické osoby založené nebo zřízené obcemi, dobrovolné svazky obcí.</p>
Výše způsobilých výdajů na 1 projekt	min. 50 000 Kč, max. 5 000 000 Kč
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<ul style="list-style-type: none"> • Prospěšnost pro místní komunity • Prospěšnost pro životní prostředí • Prospěšnost pro partnerství a spolupráci • Udržitelnost • Soulad s cíli SCLLD <p>Jednotlivé principy budou konkretizovány v rámci výzev.</p>
Indikátory výstupů	
Číslo Název Výchozí stav Hodnota pro mid-term (2018) Cílový stav	93701 Počet podpořených podniků/příjemců 0 0 1
Indikátory výsledků	
Číslo Název Výchozí stav Hodnota pro mid-term (2018) Cílový stav	94800 Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů 0 0 0

Fiche c.15: Krátké řetězce

Název Opatření/Fiche	Krátké řetězce
Vazba na článek Nařízení PRV	čl. 35, odst. 2., písmeno d) Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů
Vymezení Fiche (stručný popis fiche):	Fiche je zaměřena na spolupráci minimálně dvou subjektů, která vede k vytváření a rozvoji krátkých dodavatelských řetězců (KDR) a místních trhů. Fiche přispívá k naplňování Priority 3 Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství, zejména prioritní oblasti 3A Zlepšení konkurenceschopnosti prvovýrobců jejich lepším začleněním do zemědělsko-potravinářského řetězce prostřednictvím programů jakosti, přidáváním hodnoty zemědělským produktům a podporou místních trhů a krátkodobých řetězců, seskupení a organizací producentů a mezioborových organizací, podpora má vedlejší efekt na prioritní oblast 2A Zlepšení hospodářské výkonnosti všech zemědělských podniků a usnadnění jejich restrukturalizace a modernizace, zejména za účelem zvýšení míry účasti na trhu a orientace na trh, jakož i diverzifikace zemědělských činností.
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl Specifický cíl Téma Aktivita Opatření akčního plánu	Podnikání c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT c3. Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu. C4. Marketing C4.4. Spolupráce 16. Krátké řetězce
Oblasti podpory	Společné investice na vznik, rozvoj a společnou propagaci KDR nebo místního trhu - společné pořízení strojů, technologie a vybavení, stavební náklady na novou výstavbu nebo modernizaci nemovitého majetku, pořízení počítačového softwaru, propagační činnost, tvorba studií a podnikatelského plánu. Účelem podpory je začlenění prvovýrobců do dodavatelských řetězců a posílení jejich konkurenceschopnosti. Podpora se týká pouze dodavatelských řetězců, které zahrnují nejvýš jednoho zprostředkovatele mezi zemědělcem a spotřebitelem. Podpora se týká trhů splňujících definici místního trhu.
Definice příjemce dotace:	Uskupení minimálně dvou subjektů, přičemž minimálně jeden musí prokázat podnikatelskou činnost v odvětví zemědělství nebo potravinářství. Může se jednat o tyto subjekty: zemědělský podnikatel, výrobce potravin, NNO zastupující zemědělce nebo zpracovatele potravin, obce nebo svazky obcí. Uskupení žádá prostřednictvím zemědělského podnikatele nebo výrobce potravin nebo prostřednictvím NNO.
Výše způsobilých výdajů na 1 projekt	min. 50 000 Kč, max. 5 000 000 Kč
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<ul style="list-style-type: none"> • Prospěšnost pro místní komunity • Prospěšnost pro životní prostředí • Prospěšnost pro partnerství a spolupráci • Udržitelnost • Soulad s cíli SCLLD Jednotlivé principy budou konkretizovány v rámci výzev.
Indikátory výstupů	
Číslo Název Výchozí stav Hodnota pro mid-term (2018) Cílový stav	93102 Počet podpořených kooperačních činností 0 0 2
Číslo Název Výchozí stav Hodnota pro mid-term (2018) Cílový stav	93701 Počet podpořených podniků/příjemců 0 0 3
Indikátory výsledků	není stanoven

Fiche c.16: Spolupráce MAS v rámci iniciativy LEADER

Název Opatření/Fiche	Spolupráce MAS v rámci iniciativy LEADER
Vazba na článek Nařízení PRV	čl. 44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER
Vymezení Fiche (stručný popis fiche):	Fiche je zaměřena na projekty spolupráce MAS. Bude se jednat o projekty spolupráce s jinými českými a zahraničními MAS případně i s jinými subjekty. Projekty musí vykazovat výraznou přidanou hodnotu v důsledku spolupráce více subjektů.
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl Specifický cíl Téma Aktivita Opatření akčního plánu	Jedná se o průřezové téma naplňující většinu priorit SCLLD Jedná se o průřezové téma naplňující většinu cílů SCLLD c3. Rozšíření aktivit spolupráce obcí, podnikatelů a neziskového sektoru k posílení ekonomické a sociální stability regionu (ale i další cíle) Jedná se o průřezové téma naplňující většinu témat SCLLD Jedná se o průřezové téma naplňující většinu aktivit SCLLD 17. Spolupráce MAS v rámci iniciativy LEADER
Oblasti podpory	Oblast podpory bude vymezovat popis témat projektů spolupráce, které musí být v souladu se SCLLD MAS. V rámci projektu lze realizovat měkké akce (propagační, informační, vzdělávací a volnočasové) zaměřené na témata, která jsou řešena v SCLLD daných MAS. Jako hmotné a nehmotné investice včetně stavebních úprav je možné realizovat pouze následující výdaje: - investice týkající se zajištění odbytu místní produkce včetně zavedení značení místních výrobků a služeb, - investice související se vzdělávacími aktivitami, - investice do informačních a turistických center. Výdaje do investic jsou způsobilé pouze za předpokladu, že jsou společně provozovány spolupracujícími subjekty. Za měkké akce lze považovat především pořádání konferencí, festivalů, workshopů, exkurzí, výstav, přenosů příkladů správné praxe, včetně produktů s tím spojených (publikace, brožury, letáky apod.). Investice mohou být realizovány pouze takové, které budou provozovat po celou dobu lhůty vázanosti projektu na účel samy MAS. Způsobilá pro podporu je i předběžná technická podpora projektů spolupráce, kdy MAS musí prokázat, že plánovala provedení konkrétního projektu. Na předběžnou technickou podporu projektů spolupráce může MAS využít maximálně 10 % z alokace přidělené MAS na realizaci projektů spolupráce.
Definice příjemce dotace:	MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV. Definice partnera MAS: 1. V rámci České republiky: a) MAS, která obdržela Osvědčení o standardizaci, b) Nositel Integrované územní investice (ITI), jehož strategie byla schválena k podpoře v programovém období 2014 – 2020, c) Nositel Integrovaného plánu rozvoje území (IPRÚ), jehož strategie byla schválena k podpoře v programovém období 2014 – 2020. 2. V rámci EU a třetích zemí: a) MAS, jejíž strategie byla schválena v souladu s článkem 33, odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1303/2013, b) skupina místních veřejných a soukromých partnerů na venkovském území, která provádí strategii místního rozvoje v rámci Unie či mimo ni, c) skupina místních veřejných a soukromých partnerů na jiném než venkovském území, která provádí strategii místního rozvoje v rámci EU.
Výše způsobilých výdajů na 1 projekt	min. 50 000 Kč, max. 5 000 000 Kč
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Preferenční kritéria nebudou využita, protože se jedná o vlastní projekty MAS. Principy preferenčních kritérií však budou vždy naplněny.
Indikátory výstupů	

Číslo	92501
Název	Celkové veřejné výdaje na projekty spolupráci (EUR)
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	20 000,0
Cílový stav	45 513,0
Indikátory výsledků	není stanoven

příloha č. 14.: Harmonogram výzev SCLLD MAS Sdružení SPLAV

AKČNÍ PLÁN PRV V MAS SDRUŽENÍ SPLAV

tabulka: Akční plán PRV

Fiche	Alokace tis. Kč	Počet výzev	Počet podpořených projektů	Specifická kritéria MAS
b.8 Zemědělské vzdělávání	250	2	2	<u>Kritéria přijatelnosti</u> <ul style="list-style-type: none"> projekt je realizován na území MAS projekt není v rozporu s principy MAS projekt splnil všechny administrativní požadavky další v souladu s pravidly PRV <u>Povinné přílohy</u> <ul style="list-style-type: none"> fotodokumentace před a po realizaci projektu katastrální mapa se zakreslením místa realizace popis udržitelnosti výstupů projektu další v souladu s pravidly PRV <u>Přijatelné výdaje</u> <ul style="list-style-type: none"> v souladu s pravidly PRV
c.9 Zemědělské podniky	14 000	6	20	
c.10 Zemědělské produkty	3 000	2	3	
a.11 Infrastruktura v lesích	550	1	2	
c.12 Nezemědělské podnikání	5 851	5	9	
a.13 Neproduktivní investice v lesích	1 450	1	1	
a.14 Technika pro lesní hospodářství	450	1	1	
c.15 Krátké řetězce	250	2	2	
c.16 Spolupráce MAS v rámci iniciativy LEADER	1 500	-	3	
CELKEM	27 301	20	41	

Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů):

Prospěšnost pro životní prostředí – bodově budou zvýhodněny projekty obsahující výsadbu veřejné zeleně, odstraňující ekologické zátěže, projekty rekonstrukcí stávajících objektů, v intravilánu obcí atp.

Prospěšnost pro partnerství a spolupráci – bodově budou zvýhodněny projekty se zapojením více subjektů do přípravy a realizace, vytvářející příležitost pro spolupráci, setkávání atp.

Pozitivní vliv na místní komunity – bodově budou zvýhodněny projekty realizované v odlehlých obcích, vzdálených od center, s malým počtem obyvatel, zaměřené na znevýhodněné osoby a komunity, podávané přímo žadatelům a znevýhodněnými osobami atp.

Udržitelnost - bodově budou zvýhodněny projekty vytvářející udržitelná pracovní místa, pracovní místa s alternativními úvazky, ekonomicky ziskové, místně potřebné atp.

Naplnění cílů SCLLD – bodově budou zvýhodněny projekty naplňující ohrožené cíle a indikátory SCLLD, finanční plán, projekty s kratší dobou realizace, úspěšné atp.

Každé preferenční kritérium bude rozpracováno do počítatelných či jinak objektivně posouditelných hodnotících tezí (3-5 podle specifik preferenčního kritéria) s přidělenou bodovou hodnotou. Bodová hodnota přidělená jednotlivým tezím bude stoupat s mírou naplnění kritéria. Posuzovaný projekt pak splní kritérium v míře přidělené tezi, na kterou hodnotitel při jeho hodnocení odpoví ANO. Posuzovaný projekt může být v rámci preferenčního kritéria posuzován nulově, tedy jako neutrální k danému kritériu. Nesmí však být posouzen jako negativní. V takovém případě bude z hodnocení vyřazen. Podrobněji bude bodovací systém popsán a rozpracován v rámci výzev.

Klíčové projekty

Pro programový rámec PRV nebude Sdružení SPLAV připravovat vlastní klíčové projekty. Vlastní projekty bude MAS připravovat do fiche c.16 mimo konkurenci projektů jiných žadatelů.

Popis integrovaného přístupu a synergie

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje v MAS Sdružení SPLAV byla zpracována jako široce pojatý koncepční dokument zohledňující všechny existující aspekty rozvoje území se všemi možnými záměry nejrůznějších subjektů. Jak je výše uvedeno, aktivity, kterými budou cíle strategie naplňovány, budou financovány z různých zdrojů i uskutečňovány různými subjekty. Tím dojde ke spojení (integraci) a spolupůsobení (synergii) různých aktérů a jejich zdrojů při naplňování cílů SCLLD.

Jedná se o tyto příklady:

Fiche b.8 – finanční prostředky PR PRV mohou navazovat na investiční prostředky PR IROP či aktivity OP VVV. Spolupráce bude zahrnovat vzdělávací subjekty s podnikateli, případně obcemi. Fiche pokrývá aktivity B1.3, C1.1 a C1.2 SCLLD.

Fiche c.9 – investiční finanční prostředky PR PRV mohou být v případě sociálního podniku doplněny neinvestičními prostředky PR OPZ a vlastními zdroji příjemců, pravděpodobná spolupráce podnikatelů s neziskovou organizací pokrývá aktivity C1.1. a C1.2 SCLLD.

Fiche c.10 – investiční finanční prostředky PR PRV mohou být v případě sociálního podniku doplněny neinvestičními prostředky PR OPZ a vlastními zdroji příjemců, pravděpodobná spolupráce podnikatelů s neziskovou organizací pokrývá aktivitu C1.3 SCLLD.

Fiche c.12 – investiční finanční prostředky PR PRV mohou být v případě sociálního podniku doplněny neinvestičními prostředky PR OPZ a vlastními zdroji příjemců, pravděpodobná spolupráce podnikatelů s neziskovou organizací pokrývá aktivity C2.4, C3.1 a C3.2 SCLLD.

Fiche a.13 – investiční finanční prostředky PR PRV mohou předcházet nebo navazovat na prostředky PR IROP a být doplněny vlastními zdroji příjemců, možná spolupráce obcí jako nositelů investičního projektu s podnikatelem jako vlastníkem lesa pokrývá aktivitu A1.3 SCLLD.

Fiche c.15 – investiční finanční prostředky PR PRV mohou být doplněny neinvestičními prostředky PR OPZ a vlastními zdroji příjemců, spolupráce podnikatelů jako nositelů investičního projektu s obcí nebo jiným subjektem jako organizátorem prodeje pokrývá aktivitu C4.4 SCLLD.

Fiche c.16 – v projektech budou kombinována opatření IROP a PRV, projekty vzniklé a realizované v MAS jsou založeny na spolupráci různých subjektů, kombinaci finančních prostředků a naplňují celoplošně všechny aktivity SCLLD.

Z těchto příkladů vyplývá, že nejvýraznější synergický efekt bude mít programový rámec PRV s programovým rámcem OPZ, méně výrazná synergie bude působit mezi PR PRV a PR IROP. Další synergické vztahy podle zaměření a způsobu financování projektů budou spojit i programové rámce MAS s operačními programy a dalšími dotačními zdroji, případně s dalšími veřejnými i soukromými zdroji.

Vedle této účelové a finanční synergie bude jako integrující prvek ve všech procesech působit MAS se svými postupy a charakteristikou. Její zkušenosti z realizace strategie rozvoje v minulých obdobích posílí i synergii finančních prostředků a zkušeností žadatelů o dotaci.

Vazba na horizontální témata

- Rovnost mužů a žen – Programový rámec PRV MAS Sdružení SPLAV je k tomuto tématu neutrální. Téma rovnosti respektuje ve všech svých postupech.
- Nediskriminace – jedním ze základních přijatých principů SCLLD je prospěch znevýhodněných komunit. Tento princip je zahrnut i do preferenčních kritérií PR PRV a z tohoto důvodu je PR k tomuto tématu *příznivý*.
- Udržitelný rozvoj – základními principy SCLLD jsou příznivý vliv na životní prostředí, místní komunity a ekonomická udržitelnost. Tyto principy jsou zahrnuty i do PR PRV a z tohoto důvodu je PR k tomuto tématu *příznivý*.
- Klima, životní prostředí – základním principem SCLLD je příznivý vliv na životní prostředí ve všech jeho složkách. Tento princip je zahrnut i do preferenčních kritérií PR PRV a z tohoto důvodu je PR k tomuto tématu *příznivý*.
- Inovace – do PR PRV byla zahrnuta témata, která v minulých obdobích nebyla na území MAS podporována – spolupráce subjektů, investice v lesích, zemědělské produkty. Tyto projekty přinesou do území nové postupy, partnerství a aktivity. Z tohoto důvodu je PR PRV k tématu *inovací příznivý*.

3. 7. 3. 3. ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ STABILITA

PROGRAMOVÝ RÁMEC OPERAČNÍHO PROGRAMU ZAMĚSTNANOST (PR OPZ)

MAS bude realizovat opatření na podporu CLLD prostřednictvím investiční priority 3 prioritní osy 2 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje a jejího specifického cíle 2.3.1. Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech.

Na území Sdružení SPLAV se nachází sociálně vyloučená lokalita (SVL). Vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně malé území a podle vyjádření Odb. sociální péče MěÚ v Rychnově n/K. i Úřadu práce tamtéž se v ní nevyskytují žádné závažné problémy, nebude se MAS věnovat speciálně této lokalitě a nevytváří samostatné opatření na její podporu. Lokalita rovněž není zařazena do programu koordinovaného přístupu SVL.

Navrhovaná opatření a jejich parametry byly konzultovány s místními aktéry a odborníky, zejm. pracovníky Odb. sociální péče v ORP Rychnov n/K., Úřadu práce v Rychnově n/K. a Centra duševního zdraví v Rychnově n/K. Opatření jsou také v souladu s doporučeními Komunitního plánu sociálních služeb pro správní území ORP Rychnov n/K.

VÝBĚR OPATŘENÍ PRO SCLLD (odůvodnění a absorpční kapacita MAS)

Program nabízí pro SCLLD tato opatření a aktivity:

Zaměstnanost

- Téma zaměstnanosti je dlouhodobým zájmem MAS, který doposud realizovala pouze vlastními projekty. V rámci programového rámce bude podporovat neinvestiční záměry zaměřené na zpřístupnění pracovních míst především pro znevýhodněné občany. V Zásobníku projektů je prozatím zahrnuto 5 vhodných záměrů. Vlastní projekt bude připravovat i Sdružení SPLAV.

Sociální podniky

- Na území MAS pracují 2 sociální podniky, oba mají zájem o rozvoj své činnosti. Další zájemci o sociální podnikání včetně samotné MAS dosud nebyli úspěšní v získání finanční podpory a rádi by svůj záměr uplatnili v rámci PR OPZ.

Prorodinná opatření

- Toto téma je na území MAS nové a MAS prozatím eviduje zájem o 2 spíše drobnější projekty dětských skupin pro děti předškolního věku. Toto zařízení zatím v regionu chybí. Záměrem MAS je také podpořit či připravit projekt dětského klubu pro děti do 10 let.

Sociální služby a komunity

- I přes dlouhodobě vysokou míru zaměstnanosti přetrvávají na území MAS některé sociální problémy, např. nezaměstnanost znevýhodněných skupin občanů, 1-2 sociálně vyloučené lokality, nedostatek některých sociálních zařízení a služeb. O nápravu těchto nedostatků mají zájem jak obce, tak i neziskové organizace. Zásobník projektů obsahuje 3 záměry zaměřené na rozvoj služeb. Komunitní centra jsou v území novým fenoménem a obce a neziskové organizace se připravují na jejich vyzkoušení. MAS eviduje 4 zájemce. Další plánované projekty se týkají ambulantních a terénních služeb a podpory samostatného bydlení. V MAS jsou evidováni 2 zájemci s těmito tématy.

OPATŘENÍ (FICHE) PR OPZ

Programový rámec OPZ má v MAS Sdružení SPLAV tyto 4 opatření (fiche):

Opatření/fiche c.17: Zaměstnanost

Opatření/fiche c.18: Sociální podnikání – neinvestice

Opatření/fiche b.19: Prorodinná opatření

Opatření/fiche b.20: Sociální služby a komunity – neinvestice

Opatření/fiche c.17: Zaměstnanost

Název Opatření/Fiche	Zaměstnanost
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl Specifický cíl Téma Aktivita Opatření akčního plánu	Podnikání c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT b. ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ c2. Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky. B1. Výchova a vzdělávání C. Podnikání B1.3. Celoživotní vzdělávání, C průřezové téma více aktivit 18. Zaměstnanost
Popis vazby opatření na specifický cíl 2.3.1. OPZ <i>Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech</i>	V území MAS se i přes dlouhodobě nízkou celkovou míru nezaměstnanosti nacházejí specifické skupiny obyvatel, které obtížně nacházejí zaměstnání. Jedná se např. o matky s malými dětmi a další pečující osoby, osoby starší 55 let, nebo zdravotně postižené osoby. Jejich problémem není pouze nedostatečná nebo nevhodná kvalifikace, ale mnohdy časové a fyzické omezení, které jim neumožňuje přijmout převažující nabídku zaměstnání v třísměnném provozu velkých strojírenských podniků. Opatření podpoří individuální aktivity různých subjektů z území (obcí, podnikatelů, neziskových organizací i orgánů státní správy) vedoucí k zvýšení sociální integrace a zaměstnanosti v regionu. Specifické možnosti jednotlivých skupin žadatelů budou díky animační činnosti a časové i tematické koordinaci ze strany MAS vytvářet synergický efekt a ve výsledku znásobí přínosy aktivit.
Popis cíle opatření	Cílem opatření je zlepšit provázanost trhu práce, tj. nabídky volných pracovních míst a poptávky uchazečů o zaměstnání. Podpora bude zaměřena na rozvoj zejm. malých firem a vytváření nových pracovních míst s alternativními pracovními úvazky vhodnými i pro znevýhodněné zaměstnance, případně i na zlepšení kvalifikačních předpokladů

	znevýhodněných osob pro vstup na pracovní trh pomocí aktivizačních, vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů a souvisejících aktivit.
Popis provázanosti navrhovaných opatření a to vč. provázanosti na ostatní operační programy	Opatření je průřezové, tj. má vazbu na více dílčích opatření. Zřejmá je jeho provázanost na ostatní opatření OPZ v rámci CLLD. Dále je zde vazba na OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Opatření tohoto OP však neřeší CLLD. Dále viz kapitola Popis integrovaného přístupu a synergie níže.
Prioritizace navrhovaných opatření:	Opatření financovaná z alokované částky Z alokované částky budou financovány všechny aktivity zahrnuté v SCLLD. Opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace V případě navýšení alokace přidělené na realizaci SCLLD bude navýšená částka využita na podporu tvorby pracovních míst.
Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán	Předpokládáme vyhlášení dvou výzev – v r. 2017 a 2019. Vyhlášení 1. výzvy je odloženo na rok 2017 z důvodu prodloužení schvalovacího procesu SCLLD. Čerpání je tak ve finančních plánech nastaveno až od r. 2018, jelikož do finančních plánů se započítávají pouze žádosti o platbu, které budou příjemci podané do konce října daného roku /viz MPIN/.
Popis možných zaměření projektů	a) zvyšování uplatnitelnosti osob ohrožených sociálním vyloučením nebo osob sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce b) bilanční a pracovní diagnostika, ergo diagnostika, c) rekvalifikace a další profesní vzdělávání, d) zprostředkování zaměstnání, e) podpora spolupráce lokálních partnerů na trhu práce, f) podpora vytváření nových pracovních míst, g) podpora umístění na uvolněná pracovní místa, h) podpora flexibilních forem zaměstnání, i) prostupné zaměstnávání, j) podpora zahájení podnikatelské činnosti, k) doprovodná opatření Součástí každého projektu by měla být realizace nových či inovativních opatření v oblasti zaměstnanosti a dále by měla být zastoupena aktivita spojená s tvorbou pracovních míst či zprostředkováním zaměstnání. Všechny aktivity musí být v souladu s výzvou ŘO OPZ pro MAS.
Podporované cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Uchazeči o zaměstnání (osoby zařazené ÚP ČR do evidence uchazečů o zaměstnání) • Zájemci o zaměstnání (osoby zařazené ÚP ČR do evidence zájemců o zaměstnání) • Neaktivní osoby - osoby v produktivním věku, které nejsou ani zaměstnané (zaměstnáním se rozumí i výkon samostatně výdělečné činnosti) ani nezaměstnané (tj. evidované ÚP ČR jako uchazeč o zaměstnání) • Osoby se zdravotním postižením • Osoby s kumulací hendikepů na trhu práce (tj. splňují alespoň dvě z níže uvedených charakteristik: uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci déle než 5 měsíců, osoby mladší 25 let, osoby ve věku nad 54 let, osoby s nízkou úrovní kvalifikace (stupeň ISCED 0 - 2), osoby pečující o dítě mladší 15 let či o osobu blízkou, osoby z národnostních menšin či osoby z jiného sociokulturního prostředí) • Osoby jinak znevýhodněné - azylanti a imigranti, osoby vyrůstající bez rodin do 26 let věku, osoby před propuštěním z VTOS a propuštěné z VTOS, osoby závislé • Osoby vracející se na trh práce po návratu z mateřské/rodičovské dovolené (tj. nevykonávaly zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost po dobu mateřské/rodičovské dovolené a v řádu měsíců se u nich očekává návrat na trh práce) • Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené Viz výzva ŘO OPZ pro MAS. Příloha 2.
Typy příjemců podpory	<ul style="list-style-type: none"> • Obchodní korporace (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení, družstva - družstvo, sociální družstvo, evropská družstevní společnost) • OSVČ • Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích • Nestátní neziskové organizace

	<ul style="list-style-type: none"> • Dobrovolné svazky obcí • MAS
Absorpční kapacita MAS	MAS eviduje zájem 5 žadatelů. Jedná se především o projekty neziskových organizací, zaměřené na přípravu na zaměstnání členů znevýhodněných komunit (zdravotně handicapovaných osob, rodičů s dětmi, osob s nízkou kvalifikací).
Vliv navrhovaných opatření na naplňování horizontálních témat OPZ	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Rovnost mužů a žen</u> – Opatření Zaměstnanost má na toto téma neutrální vliv. Neupřednostňuje muže ani ženy. • <u>Nediskriminace</u> – jedním ze základních přijatých principů SCLLD je prospěch znevýhodněných komunit. Opatření na podporu zaměstnanosti jsou zaměřena tak, aby je využívaly zejména osoby, které jsou znevýhodněny na trhu práce. Toto opatření má pozitivní vliv na toto horizontální téma. • <u>Udržitelný rozvoj</u> – opatření má na toto téma neutrální vliv.
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Kritéria pro hodnocení projektů budou stanovena v konkrétních výzvách MAS. MAS do kritérií hodnocení zahrne aspekty kvality projektů dle Metodického pokynu pro řízení výzev, hodnocení a výběru projektů 2014-2020. Kritéria hodnocení projektů budou před vyhlášením výzev MAS konzultována s ŘO OPZ, ŘO OPZ následně ověří metodický soulad.

Analýza rizik – Opatření/fiche c.17: Zaměstnanost

č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastní k rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek dotačních finančních prostředků na zajištění všech potřebných aktivit.	4	3	12	Zkušenost MAS – stanovení vhodných preferenčních kritérií pro výběr nejlepších projektů, koordinace aktivit. Navýšení alokace podle počtu a kvality projektů, hledání dalších finančních zdrojů.	všichni účastníci systému
		Nedostatek vlastních finančních prostředků na kofinancování a zajištění udržitelnosti aktivit podpory zaměstnanosti.	3	4	12	Výběr vhodných a ověřených příjemců dotace, kontrola finančních zdraví, podnikatelského a finančního plánu, koordinace aktivit a spolupráce příjemců dotace s obcemi, úřady práce, zaměstnavateli a klienty.	příjemci dotace, klienti, MAS, stát
2.	Organizační riziko	Nevhodná výběrová kritéria a časové nastavení podpory projektů.	1	4	4	Zkušenost MAS, kontrola parametrů řídicími orgány, možnost změny nevhodných parametrů.	všichni účastníci systému
		Nevhodné projekty, nezáměr cílových skupin	3	5	15	Zkušenost MAS – stanovení vhodných preferenčních kritérií pro výběr nejlepších projektů, animace v území, spolupráce s obcemi a ORP, zapojení odborníků do výběru, vhodná sociální politika státu.	klienti, příjemci dotace, obce, stát

		Nevhodné a náročné administrativní postupy, velká rizikovost neúspěchu realizace podpořených projektů.	3	3	9	Pomoc A poradenství žadatelům ze strany MAS.	žadatelé a příjemci dotace, MAS, klienti, stát
		Nedostatek vhodných zájemců o realizaci projektů podpory zaměstnanosti.	3	4	12	Animace v území, informovanost, spolupráce, pomoc MAS s administrací, vstřícnost postupů.	klienti, obce, MAS, stát.
3.	Právní riziko	Změna legislativy vedoucí k vynuceným investicím, zvýšení provozních nákladů nebo systémovým změnám.	3	4	12	Spolupráce účastníků systému, informovanost.	všichni účastníci systému
4.	Personální riziko	Špatné řízení a koordinace podpory zaměstnanosti, nedodržování domluvených parametrů.	2	3	6	Koordinovaný a plánovaný postup, dohled ORP a ÚP. Správně stanovené podmínky ve smlouvách, systém kontroly, možnost odejmutí podpory.	příjemci dotace, obce, stát.

P = pravděpodobnost rizika, škála 1 (nízká) – 5 (nejvyšší)

D = dopad rizika, škála 1 (nízký) – 5 (největší)

V = význam rizika, výpočet P x D

Opatření/fiche c.18: Sociální podnikání – neinvestice

Název Opatření/Fiche	Sociální podnikání-neinvestice
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl Specifický cíl Téma Aktivita Opatření akčního plánu	Občané + Podnikání c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT b. ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ c2. Posílení stabilizace občanů dostatečnou nabídkou základních služeb a vytvářením různorodých pracovních míst s alternativními úvazky. priorita C všechna témata průřezová aktivita 19. sociální podnikání – neinvestice
Popis vazby opatření na specifický cíl 2.3.1. OPZ <i>Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech</i>	V regionu se nachází pouze malý počet podniků poskytujících zaměstnání zdravotně i jinak handicapovaným občanům. Důvodem jsou náročné ekonomické i legislativní postupy související se zaměstnáváním handicapovaných osob. Přitom se poptávka po takových pracovních místech zvyšuje a oba podniky mají dlouhou čekací listinu na zařazení do jejich programu. Činnost MAS proto bude zaměřena na povzbuzení dalších subjektů v území, zejména obcí a podnikatelů, k sociálnímu podnikání a toto opatření na vznik a udržení nových sociálních podniků a také na podporu rozvoje stávajících integračních sociálních podniků.
Popis cíle opatření	Cílem opatření je přispět k rozvoji podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání. Podpořeny budou činnosti, které umožní vznik a rozvoj integračních sociálních podniků a environmentálních sociálních podniků.
Popis provázanosti navrhovaných opatření a to vč. provázanosti na ostatní operační programy	Opatření má vazbu na ostatní opatření OPZ v rámci CLLD. Dále je zde zřetelná provázanost s Integrovaným regionálním operačním programem, prioritní osou 4 Komunitně vedený místní rozvoj, SC 4.1. Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Činnosti, které jsou v souladu s opatřením 2.2. Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání, řeší investiční aktivity, zatímco opatření OPZ řeší neinvestiční aktivity. Dále viz. kapitola Popis integrovaného přístupu a synergie níže.

<p>Prioritizace navrhovaných opatření:</p>	<p>Opatření financovaná z alokované částky Z alokované částky budou financovány všechny aktivity zahrnuté v CLLD. Opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace V případě navýšení alokace pro MAS nebude alokace tohoto opatření pravděpodobně navýšena.</p>
<p>Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán</p>	<p>Předpokládáme vyhlášení jedné výzvy v r. 2018. Vyhlášení výzvy je posunuto na rok 2018 z důvodu návaznosti na výzvu komplementárního opatř. 2.2. IROP (soc.podnikání – investice), vyhlášenou v r. 2017.</p>
<p>Popis možných zaměření projektů</p>	<p>a) Vznik nových a rozvoj (rozšíření kapacity) existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání – integrační sociální podnik b) Vznik nových a rozvoj (rozšíření kapacity) existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání – environmentální sociální podnik</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvoření nových i zachování současných pracovních míst pro CS - vzdělávání zaměstnanců z CS i ostatních zaměstnanců soc. podniku s přímou podporou - marketing sociálního podniku. - provoz podniku <p>Podniky musí současně naplnit tyto principy sociálního podnikání:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální prospěch - ekonomický prospěch - environmentální prospěch - místní prospěch <p>Všechny aktivity musí být v souladu s výzvou ŘO OPZ pro MAS.</p>
<p>Podporované cílové skupiny</p>	<p>U integračních sociálních podniků jsou cílové skupiny omezeny na osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením, a to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané 2. Osoby se zdravotním postižením 3. Osoby v nebo po výkonu trestu 4. Osoby opouštějící institucionální zařízení 5. Azylantů do 12 měsíců od získání azylu, kteří jsou současně uchazeči o zaměstnání evidovanými na Úřadu práce ČR <p>U environmentálních sociálních podniků jsou cílové skupiny omezeny na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Osoby nezaměstnané déle než 5 měsíců 2. Osoby se zdravotním postižením 3. Osoby v nebo po výkonu trestu 4. Osoby opouštějící institucionální zařízení 5. Azylantů do 12 měsíců od získání azylu, kteří jsou současně uchazeči o zaměstnání evidovanými na Úřadu práce ČR 6. Neaktivní osoby 7. Osoby pečující o malé děti 8. Uchazeči a zájemce o zaměstnání a neaktivní osoby ve věku 50 a více let 9. Lidé mladší 30 let, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě 10. Osoby vracející se na trh práce po návratu z mateřské/rodičovské dovolené 11. Osoby pečující o jiné závislé osoby <p>Všechny cílové skupiny musí být v souladu s Výzvou ŘO OPZ pro MAS. Příloha 2.</p>
<p>Typy příjemců podpory</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osoby samostatně výdělečně činné dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, • obchodní korporace vymezené zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, • nestátní neziskové organizace, a to: <ul style="list-style-type: none"> - obecně prospěšné společnosti zřízené podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech - ústavy dle § 402-418 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník - církevní právnické osoby zřízené podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, pokud poskytují zdravotní, kulturní, vzdělávací a sociální služby nebo sociálně právní ochranu dětí. - spolky dle § 214-302 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník - nadace (§ 306-393) a nadační fondy (§394-401) zřízené podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

	NNO musí v rámci své hlavní činnosti naplňovat veřejně prospěšný cíl, za jehož účelem byly založeny. Svou hospodářskou činnost, spočívající v podnikání nebo v jiné výdělečné činnosti, realizují výhradně jako svou vedlejší činnost. Žadatel je v době podání žádosti min. po dobu 12 měsíců evidován v příslušném rejstříku dle právní formy organizace. Viz výzva ŘO OPZ pro MAS. Příloha 1.
Absorpční kapacita MAS	MAS eviduje zájem 2 sociálních podniků o rozšíření aktivit.
Vliv navrhovaných opatření na naplňování horizontálních témat OPZ	<ul style="list-style-type: none"> • Rovnost mužů a žen – Opatření Zaměstnanost na toto téma neutrální vliv. Neupřednostňuje muže ani ženy. • Nediskriminace – jedním ze základních přijatých principů SCLLD je prospěch znevýhodněných komunit. Opatření sociální podnikání je přímo zaměřeno na znevýhodněné skupiny obyvatel, které budou přednostně v sociálních podnicích zaměstnány. Z tohoto důvodu má opatření na toto téma pozitivní vliv. • Udržitelný rozvoj – opatření má na toto téma neutrální vliv.
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Kritéria pro hodnocení projektů budou stanovena v konkrétních výzvách MAS. MAS do kritérií hodnocení zahrne aspekty kvality projektů dle Metodického pokynu pro řízení výzev, hodnocení a výběru projektů 2014-2020. Kritéria hodnocení projektů budou před vyhlášením výzev MAS konzultována s ŘO OPZ, ŘO OPZ následně ověří metodický soulad.

Analýza rizik – Opatření/fiche c.18: Sociální podnikání – neinvestice

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Špatný odhad alokace, nedostatek dotačních finančních prostředků na podpoření všech potřebných projektů.	4	4	16	Zkušenost MAS – stanovení vhodných preferenčních kritérií pro výběr nejlepších projektů, koordinace aktivit. Případné navýšení alokace podle počtu a kvality projektů, hledání dalších finančních zdrojů.	všichni účastníci systému
		Nedostatek vlastních finančních prostředků na kofinancování a zajištění udržitelnosti sociálních podniků.	5	5	25	Výběr vhodných a ověřených příjemců dotace, kontrola finančních zdraví, podnikatelského a finančního plánu, koordinace aktivit a spolupráce příjemců dotace s obcemi, úřady práce, zaměstnavateli a klienty.	příjemci dotace, klienti, MAS, stát
2.	Organizační riziko	Nevhodná výběrová kritéria a časové nastavení podpory projektů.	3	4	12	Zkušenost MAS, kontrola parametrů řídicími orgány, možnost změny nevhodných parametrů.	všichni účastníci systému
		Nevhodné projekty, nezáměr cílových skupin.	3	5	15	Zkušenost MAS – stanovení vhodných preferenčních kritérií pro výběr nejlepších projektů, animace v území, spolupráce s obcemi a ORP, zapojení odborníků do výběru, vhodná sociální politika státu.	klienti, příjemci dotace, obce, stát

		Nevhodné a náročné administrativní postupy, velká rizikovost neúspěchu realizace podpořených projektů.	4	5	20	Pomoc a poradenství žadatelům ze strany MAS a dalších účastníků systému, koordinace IROP a OPZ ze strany státu.	žadatelé a příjemci dotace, MAS, klienti, stát
		Nedostatek vhodných zájemců o realizaci projektů podpory zaměstnanosti.	4	4	16	Animace v území, informovanost, spolupráce, pomoc MAS s administrací, vstřícnost postupů. Připuštění NNO jako vhodných příjemců dotace.	klienti, obce, MAS, stát.
3.	Právní riziko	Změna legislativy vedoucí k vynuceným investicím, zvýšení provozních nákladů nebo systémovým změnám.	3	4	12	Spolupráce účastníků systému, informovanost.	všichni účastníci systému
4.	Personální riziko	Špatné řízení podniků a práce s klienty, nevhodné personální obsazení podniků.	4	4	16	Koordinovaný a plánovaný postup, dohled ORP a ÚP. Správně stanovené podmínky ve smlouvách, systém kontroly, možnost odejmutí podpory.	příjemci dotace, obce, stát.

P = pravděpodobnost rizika, škála 1 (nízká) – 5 (nejvyšší)

D = dopad rizika, škála 1 (nízký) – 5 (největší)

V = význam rizika, výpočet P x D

Opatření/fiche b.19: Prorodinná opatření

Název Opatření/Fiche	Prorodinná opatření
Vazba na cíle SCLLD Priorita Strategický cíl Specifický cíl Téma Aktivita Opatření akčního plánu	Občané c. ZVÝŠENÍ POČTU A ROZMANITOSTI PODNIKATELSKÝCH AKTIVIT b. ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ b.1 Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce. B1.Výchova a vzdělávání B1.1. Předškolní výchova 20. Prorodinná opatření
Popis vazby opatření na specifický cíl 2.3.1. OPZ <i>Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech</i>	V současné době v regionu neexistuje zařízení, které by poskytovalo péči o děti mladšího školního věku v době uzavření školních zařízení a napomohlo tak sladování rodinného a profesního života rodičů, např. přijmout zaměstnání i ve směnném provozu. Ke zlepšení situace dojde podporou vhodných zařízení, která doplní současnou síť institucionálních zařízení. Při provozování a udržitelnosti těchto zařízení bude nezbytná spolupráce obcí, zaměstnavatelů i rodičů dětí
Popis cíle opatření	Cílem opatření je podpořit projekty podniků i dalších subjektů zaměřené na péči o děti v mladším školním věku v době mimo školní vyučování, a tím umožnit zaměstnání jejich rodičů.
Popis provázanosti navrhovaných opatření a to vč. provázanosti na ostatní operační programy	Opatření má vazbu na ostatní opatření OPZ v rámci CLLD. Dále je zde zřetelná provázanost s Integrovaným regionálním operačním programem, prioritní osou 4 Komunitně vedený místní rozvoj, SC 4.1. Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Činnosti, které jsou v souladu s opatřením 2.4. Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení, řeší investiční aktivity, zatímco opatření

	OPZ řeší neinvestiční aktivity. Opatření CLLD se váže i na některá opatření v rámci prioritní osy 3 v OP Výzkum, vývoj a vzdělávání. Dále viz. kapitola Popis integrovaného přístupu a synergie níže.
Prioritizace navrhovaných opatření:	Opatření financovaná z alokované částky Z alokované částky budou financovány všechny aktivity zahrnuté v CLLD. Opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace V případě navýšení alokace přidělené na realizaci SCLLD bude navýšená částka využita na podporu vzniku dětských skupin.
Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán	Předpokládáme vyhlášení dvou výzev – r. 2017 a 2020. Vyhlášení 1. výzvy je odloženo na rok 2017 z důvodu prodloužení schvalovacího procesu SCLLD. Čerpání je tak ve finančních plánech nastaveno až od r. 2018, jelikož do finančních plánů se započítávají pouze žádosti o platbu, které budou příjemci podané do konce října daného roku /viz MPIN/.
Popis možných zaměření projektů	a) zařízení péče o děti zajišťující péči o děti v době mimo vyučování, která doplní chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem (typu školní družiny, kluby) b) doprovody dětí na kroužky a zájmové aktivity c) příměstské tábory d) společná doprava dětí do/ze školy, dětské skupiny a/nebo příměstského tábora e) dětské skupiny pro podniky i veřejnost – vznik, transformace a provoz dětských skupin dle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině (transformací je myšlen příspěvek na úpravy zařízení, aby vyhovovalo podmínkám zákona č. 247/2014 Sb.) f) vzdělávání pečujících osob Všechny aktivity musí být v souladu s výzvou ŘO OPZ pro MAS.
Podporované cílové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> Osoby pečující o malé děti Osoby vracející se na trh práce po návratu z mateřské/rodičovské dovolené. Viz výzva ŘO OPZ pro MAS. Příloha 2.
Typy příjemců podpory	<ul style="list-style-type: none"> obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích dobrovolné svazky obcí nestátní neziskové organizace vzdělávací instituce školy a školská zařízení MAS OSVČ Obchodní korporace <u>Omezení u aktivit: Dětské skupiny</u> a) Dětská skupina pro veřejnost dle § 3 odst. 2 zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Provozovatel dětské skupiny není povinen být zaměstnavatelem rodiče nebo jiné osoby, které bylo rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno dítě do péče nahrazující péči rodičů, pokud je: <ul style="list-style-type: none"> - ústavem, jestliže poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je v souladu s jeho zakládací listinou, - právnickou osobou registrovanou nebo evidovanou dle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církvi a náboženských společností (zákon o církvích a náboženských společnostech), pokud poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je v souladu s jejím předmětem činnosti, - územním samosprávným celkem nebo jím zřízenou právnickou osobou, - nestátní neziskovou organizací <ul style="list-style-type: none"> obecně prospěšnou společností, jestliže poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je v souladu s její zakládací listinou nebo zakládací smlouvou, nadací nebo nadačním fondem, spolkem, jestliže poskytování služby péče o dítě v dětské skupině je v souladu s jeho stanovami. b) Podniková dětská skupina dle § 3 odst. 1 zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Provozovatel dětské skupiny je zaměstnavatelem rodiče, nebo dle § 3, odst. 3 cit. zákona provozovatel může poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině rodiči též na základě dohody se zaměstnavatelem tohoto rodiče, a to za podmínek, za kterých poskytuje službu jinému rodiči:

	- OSVČ – může provozovat dětskou skupinu pro své zaměstnance nebo může na základě spojení s dalšími partnery provozovat podnikovou dětskou skupinu. Obchodní korporace. Viz výzva ŘO OPZ pro MAS. Příloha 1.
Absorpční kapacita MAS	Mas eviduje několik drobnějších záměrů žadatelů z území. Téma je v území nové a zájem se bude postupně zvyšovat.
Vliv navrhovaných opatření na naplňování horizontálních témat OPZ	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Rovnost mužů a žen</u> – opatření Prorodinná opatření má na toto téma pozitivní vliv. Neupřednostňuje muže ani ženy, ale se dá předpokládat, že cílovou skupinou rodičů s dětmi, která bude cílovou skupinou většiny projektů, budou především ženy. Těm podpořené projekty umožní návrat do zaměstnání formou zajištění péče o jejich děti v době mimo školní vyučování, kdy jsou v zaměstnání, tedy zejm. v ranních a odpoledních hodinách. Prorodinná opatření popsána v této oblasti aktivit vhodně doplňují další opatření na podporu rodiny z oblasti sociálního začleňování a zaměstnanosti (např. manželské a rodinné poradny, poradny pro oběti domácího násilí, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, flexibilní formy zaměstnávání). Škála opatření přispívá ke sladování pracovního a rodinného života, k podpoře rodiny a k předcházení sociálního vyloučení osob včetně jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Téma rovnosti opatření respektuje ve všech svých postupech. • <u>Nediskriminace</u> – opatření má na toto téma neutrální vliv. • <u>Udržitelný rozvoj</u> – opatření má na toto téma neutrální vliv.
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	Kritéria pro hodnocení projektů budou stanovena v konkrétních výzvách MAS. MAS do kritérií hodnocení zahrne aspekty kvality projektů dle Metodického pokynu pro řízení výzev, hodnocení a výběru projektů 2014-2020. Kritéria hodnocení projektů budou před vyhlášením výzev MAS konzultována s ŘO OPZ, ŘO OPZ následně ověří metodický soulad.

Analýza rizik – Opatření/fiche b.19: Prorodinná opatření

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek dotačních finančních prostředků na zajištění všech potřebných opatření.	3	3	9	Zkušenost MAS – stanovení vhodných preferenčních kritérií pro výběr nejlepších projektů, koordinace aktivit. Navýšení alokace podle počtu a kvality projektů, hledání dalších finančních zdrojů.	klienti, zaměstnavatelé, stát
		Nedostatek vlastních finančních prostředků na kofinancování a zajištění udržitelnosti potřebných sociálních služeb.	3	3	9	Výběr vhodných a ověřených příjemců dotace, koordinace aktivit, finanční spolupráce příjemců dotace s obcemi a klienty.	příjemci dotace, klienti, zaměstnavatelé, MAS
		Nadměrná finanční zátěž uživatelů služeb, nedostatek klientů.	3	4	12	Adresné zacílení státní podpory, kontrola využití finančních prostředků, kontrola efektivnosti služeb, kombinace finančních zdrojů, spolupráce.	klienti, příjemci dotace, zaměstnavatelé, stát

2.	Organizační riziko	Nevhodná výběrová kritéria a časové nastavení podpory projektů.	1	4	4	Zkušenost MAS, kontrola parametrů řídicími orgány, možnost změny nevhodných parametrů.	všichni účastníci systému
		Nevhodné složení a kapacita podpořených služeb, nezájem klientů.	2	4	8	Zkušenost MAS – stanovení vhodných preferenčních kritérií pro výběr vhodných projektů, animace v území, spolupráce s obcemi a ORP.	klienti, příjemci dotace, zaměstnavatelé, obce, stát
		Nevhodné a náročné administrativní postupy, velká rizikovost neúspěchu realizace podpořených projektů.	4	4	16	Pomoc a poradenství žadatelům ze strany MAS, vstřícnost státních orgánů, přizpůsobení legislativy.	žadatelé a příjemci dotace, MAS, klienti, stát
		Nedostatek vhodných zájemců o realizaci projektů prorodinných opatření.	3	3	9	Animace v území, informovanost, spolupráce, pomoc MAS s administrací, vstřícnost postupů.	klienti, obce, MAS, stát.
3.	Právní riziko	Změna legislativy vedoucí k vynuceným investicím, zvýšení provozních nákladů nebo systémovým změnám.	3	4	12	Spolupráce účastníků systému, informovanost.	všichni účastníci systému
4.	Personální riziko	Neodborně i společensky nevhodné jednání poskytovatelů prorodinných opatření.	3	5	15	Průběžná školení a kontrola ze strany obcí a MAS rozhovory s klienty, možnost výměny poskytovatele až trestního řízení.	klienti, obce, stát.
		Špatné řízení a koordinace poskytovaných služeb, nedodržování domluvených parametrů.	3	3	9	Správně stanovené podmínky ve smlouvách, systém kontroly, možnost výměny poskytovatele až trestního řízení.	poskytovatel sociálních služeb, obce, stát.

P = pravděpodobnost rizika, škála 1 (nízká) – 5 (nejvyšší)

D = dopad rizika, škála 1 (nízký) – 5 (největší)

V = význam rizika, výpočet P x D

Opatření/fiche b.20: Sociální služby a komunity – neinvestice

Název Opatření/Fiche	Sociální služby a komunity – neinvestice
Vazba na cíle SCLLD	
Priorita	Občané
Strategický cíl	b. ZLEPŠENÍ DEMOGRAFICKÉ STRUKTURY A SOCIÁLNÍ SITUACE OBČANŮ
Specifický cíl	b1. Obnova tradičních sociálních vazeb v rodinných i obecních komunitách, posílení odpovědnosti obcí za znevýhodněné občany a odpovědnosti občanů za prosperitu obce.
Téma	B3.Zdraví a sociální péče
Aktivita	B3.2. Zařízení pro sociální péči; B3.3. Aktivita zdravotní a sociální péče
Opatření akčního plánu	21. Sociální služby a komunity – neinvestice
Popis vazby opatření na specifický cíl 2.3.1. OPZ	V současné době jsou sociální služby a poradenství poskytovány převážně pobytovou či ambulantní formou v několika centrech regionu, terénní služby jsou zaměřeny převážně

Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech	na péči o seniory. Přitom potřeba různých poradenských a terapeutických služeb i pro další skupiny občanů narůstá, a to i v odlehlejších obcích. Preferenci tohoto opatření je podpora terénních a komunitních služeb dobře dostupných pro všechny občany regionu, a to zapojením a spoluprací celé škály místních subjektů – obcí, podnikatelů, neziskových organizací i státu a v souladu s cíli SCLLD zvýšit vzájemnou odpovědnost místních komunit, tedy zapojit do řešení problémů místních občanů veřejnou správu obcí, sousedskou výpomoc či místní služby.
Popis cíle opatření	Cílem opatření je přispět k sociálnímu začleňování a prevenci sociálního vyloučení osob, které jsou sociálně vyloučené nebo vyloučením ohrožené, a to podporou vhodných sociálních služeb (např. odlehčovací služby, osobní asistence v případě občanů se zdrav. postižením či chronickým onemocněním, atp.), komunitní sociální práce a komunitních center i dalšími vhodnými programy v potřebné kapacitě i umístění.
Popis provázanosti navrhovaných opatření a to vč. provázanosti na ostatní operační programy	Opatření má vazbu na ostatní opatření OPZ v rámci CLLD. Dále je zde zřetelná provázanost s Integrovaným regionálním operačním programem, prioritní osou 4 Komunitně vedený místní rozvoj, SC 4.1. Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Činnosti, které jsou v souladu s opatřením 2.1. Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi, řeší investiční aktivity, zatímco opatření OPZ řeší neinvestiční aktivity. Dále viz. kapitola Popis integrovaného přístupu a synergie níže.
Prioritizace navrhovaných opatření:	a) Opatření financovaná z alokované částky Z alokované částky budou financovány všechny aktivity zahrnuté v CLLD. b) Opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace V případě navýšení alokace přidělené na realizaci SCLLD bude navýšená částka využita na podporu komunitní práce v odlehklých lokalitách.
Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán	Předpokládáme vyhlášení tří výzev v letech 2017, 2018, 2020 v koordinaci s Královéhradeckým krajem. Vyhlášení 1. výzvy je odloženo na rok 2017 z důvodu prodloužení schvalovacího procesu SCLLD. Čerpání je tak ve finančních plánech nastaveno až od r. 2018, jelikož do finančních plánů se započítávají pouze žádosti o platbu, které budou příjemci podané do konce října daného roku /viz MPIN/.
Popis možných zaměření projektů	a) podpora poskytování vybraných sociálních služeb dle zákona 108/2006Sb. (podporovány budou služby poskytované terénní a ambulantní formou, v případě pobytové formy budou podporovány pouze odlehčovací služby dle zákona 108/2006 Sb.) - odborné sociální poradenství, terénní programy, sociálně akviziční služby pro rodiny s dětmi, raná péče, kontaktní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociální rehabilitace, sociálně terapeutické díly, služby následné péče, podpora samostatného bydlení, osobní asistence, odlehčovací služby b) podpora komunitní sociální práce a komunitních center mimo režim zák. 108/2006 Sb (opatření však musí mít přímou vazbu na sociální začleňování nebo prevenci sociálního vyloučení osob, gestorem je vždy kvalifikovaný sociální pracovník). Aktivity realizované v komunitním centru mohou navazovat na poskytování základních činností registrovaných sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Podpora komunitní sociální práce musí být realizována v souladu s principy komunitní sociální práce (viz příloha č. 3 a č. 8 k Výzvě ŘO OPZ pro MAS). c) další činnosti nad rámec zákona 108/2006 Sb., které vždy musí mít pozitivní dopad na osoby z cílových skupin – např. řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách, podpora mladých ze sociálně znevýhodněného prostředí, vzdělávání osob z cílových skupin, péče o osoby blízké apod. Všechny aktivity musí být v souladu s výzvou ŘO OPZ pro MAS.
Podporované cílové skupiny	Aktivity a) <ul style="list-style-type: none"> osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené, (osoby se zdravotním postižením, osoby s kombinovanými diagnózami, osoby ohrožené domácím násilím a závislostmi, oběti trestné činnosti, osoby ohrožené předlužeností, osoby ohrožené vícenásobnými riziky, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, osoby opouštějící institucionální zařízení, bezdomovci a osoby žijící v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování, osoby pečující o jiné závislé osoby, neformální pečovatelské atd.) sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách, případně další pracovníci v přímé práci s klienty pouze však ve vztahu k doplňkovým aktivitám projektu zaměřeného na přímou podporu cílové skupiny osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených

	<p>.Aktivity b a c)</p> <ul style="list-style-type: none"> osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené – obdobně jako ve skupině aktivit č. 1. <p>Viz výzva ŘO OPZ pro MAS. Příloha 2.</p>
Typy příjemců podpory	<ul style="list-style-type: none"> Pro projekty zaměřené na poskytování sociálních služeb aktivita a) jsou oprávněnými žadateli pouze poskytovatelé sociálních služeb registrovaní podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. <p>Dále pouze pro aktivity b) a c) :</p> <ul style="list-style-type: none"> Nestátní neziskové organizace Obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích Organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti Dobrovolné svazky obcí MAS <p>Viz výzva ŘO OPZ pro MAS. Příloha 1.</p>
Absorpční kapacita MAS	<p>Absorpční kapacita území MAS je velká a tomu odpovídá i částka alokovaná na toto opatření. Opatření zahrnuje projekty sociálních služeb připravované neziskovými organizacemi, komunitních center a dalších zařízení sociální péče připravované obcemi. V zásobníku projektů eviduje MAS 8 zájemců.</p>
Vliv navrhovaných opatření na naplňování horizontálních témat OPZ	<ul style="list-style-type: none"> Rovnost mužů a žen – Opatření Sociální služby a komunity má na toto téma neutrální vliv. Neupřednostňuje muže ani ženy a téma rovnosti opatření respektuje ve všech svých postupech. Nediskriminace – jedním ze základních přijatých principů SCLLD je prospěch znevýhodněných komunit. Opatření sociální služby a komunity je přímo zaměřena na znevýhodněné skupiny obyvatel, které budou využívat zařízení sociálních služeb přednostně. Toto opatření má na toto téma pozitivní vliv. Udržitelný rozvoj – opatření má na toto téma neutrální vliv.
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<p>Kritéria pro hodnocení projektů budou stanovena v konkrétních výzvách MAS. MAS do kritérií hodnocení zahne aspekty kvality projektů dle Metodického pokynu pro řízení výzev, hodnocení a výběru projektů 2014-2020. Kritéria hodnocení projektů budou před vyhlášením výzev MAS konzultována s ŘO OPZ, ŘO OPZ následně ověří metodický soulad.</p>

Analýza rizik – Opatření/fiche b.20: Sociální služby a komunity – neinvestice

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek dotačních finančních prostředků na zajištění všech potřebných sociálních služeb.	4	5	20	Zkušenost MAS – stanovení vhodných preferenčních kritérií pro výběr nejlepších projektů, koordinace aktivit. Navýšení alokace podle počtu a kvality projektů, hledání dalších finančních zdrojů.	všichni účastníci systému
		Nedostatek vlastních finančních prostředků na kofinancování a zajištění udržitelnosti potřebných sociálních služeb.	2	5	10	Výběr vhodných a ověřených příjemců dotace, kontrola finančních zdraví, podnikatelského a finančního plánu, koordinace aktivit, spolupráce příjemců dotace s obcemi, dalšími poskytovateli a klienty.	příjemci dotace, klienti, MAS

		Nadměrná finanční zátěž uživatelů služeb, nedostatek klientů.	3	4	12	Adresné zacílení státní podpory, kontrola využití finančních prostředků, kontrola efektivnosti služeb, kombinace finančních zdrojů, spolupráce.	klienti, poskytovatelé služeb, stát
2.	Organizační riziko	Nevhodná výběrová kritéria a časové nastavení podpory projektů.	1	4	4	Zkušenost MAS, kontrola parametrů řídicími orgány, možnost změny nevhodných parametrů.	všichni účastníci systému
		Nevhodné složení a kapacita podpořených služeb, nezájem klientů.	2	4	8	Zkušenost MAS – stanovení vhodných preferenčních kritérií pro výběr nejlepších projektů, animace v území, spolupráce s obcemi a ORP, zapojení odborníků do výběru.	klienti, poskytovatelé služeb, obce, stát
		Nevhodné a náročné administrativní postupy, velká rizikovost neúspěchu realizace podpořených projektů.	3	3	9	Pomoc a poradenství žadatelům ze strany MAS	Žadatelé a příjemci dotace, MAS, klienti, stát
		Nedostatek vhodných zájemců o realizaci projektů sociálních služeb.	3	4	12	Animace v území, informovanost, spolupráce, pomoc MAS s administrací, vstřícnost postupů.	klienti, obce, MAS, stát
3.	Právní riziko	Změna legislativy vedoucí k vynuceným investicím, zvýšení provozních nákladů nebo systémovým změnám.	3	4	12	Spolupráce účastníků systému, informovanost.	všichni účastníci systému
4.	Personální riziko	Neodborně i společensky nevhodné jednání poskytovatelů sociálních služeb.	3	5	15	Průběžná školení a kontrola ze strany obcí a MAS rozhovory s klienty, možnost výměny poskytovatele až trestního řízení.	klienti, obce, stát
		Špatné řízení a koordinace sociálních služeb, nedodržování domluvených parametrů.	2	3	6	Koordinovaný a plánovaný postup, dohled ORP. Správně stanovené podmínky ve smlouvách, systém kontroly, změna poskytovatele, odejmutí licence.	poskyvatel sociálních služeb, obce, stát

P = pravděpodobnost rizika, škála 1 (nízká) – 5 (nejvyšší)

D = dopad rizika, škála 1 (nízký) – 5 (největší)

V = význam rizika, výpočet P x D

Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů):

Kritéria pro hodnocení projektů budou stanovena v konkrétních výzvách MAS. MAS do kritérií hodnocení zahrne aspekty kvality projektů dle Metodického pokynu pro řízení výzev, hodnocení a výběru projektů 2014-2020. Kritéria hodnocení projektů budou před vyhlášením výzev MAS konzultována s ŘO OPZ, ŘO OPZ následně ověří metodický soulad.

Popis integrovaného přístupu a synergie

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje v MAS Sdružení SPLAV byla zpracována jako široce pojatý koncepční dokument zohledňující všechny existující aspekty rozvoje území se všemi možnými záměry nejrůznějších subjektů. Jak je výše uvedeno, aktivity, kterými budou cíle strategie naplňovány, budou financovány z různých zdrojů i uskutečňovány různými subjekty. Tím dojde ke spojení (integraci) a spolupůsobení (synergii) různých aktérů a jejich zdrojů při naplňování cílů SCLLD.

Jedná se o tyto příklady:

Opatření c.17 – Opatření je průřezové, tj. má vazbu na více dílčích opatření. Zřejmá je jeho provázanost na ostatní níže uvedená opatření OPZ v rámci CLLD, např. Sociální podnikání – neinvestice, Z IROP je zřejmá obdobná vazba na opatř. Sociální podnikání – investice a dále z IROP i PRV na všechna opatření zaměřená na podporu podnikání a vytváření pracovních míst. Dále je zde vazba na OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. Opatření tohoto OP však neřeší CLLD. Spolupráce různých žadatelů pokrývá celou škálu aktivit SCLLD.

Opatření c.18 – Opatření má vazbu na ostatní opatření OPZ v rámci CLLD. Dále je zde zřetelná provázanost s Integrovaným regionálním operačním programem, prioritní osou 4 Komunitně vedený místní rozvoj, SC 4.1. Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Činnosti, které jsou v souladu s opatřením SC 2.2. Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání, řeší investiční aktivity, zatímco opatření OPZ řeší neinvestiční aktivity. Týká se to těchto aktivit: Výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků – Vznik nového sociálního podniku, Rozšíření kapacity podniku, Aktivity osob samostatně výdělečně činných v sociálním podnikání. Z SCLLD pokrývá opatření téma B3.

Opatření b.19 – Opatření má vazbu na ostatní opatření OPZ v rámci CLLD. Dále je zde zřetelná provázanost s Integrovaným regionálním operačním programem, prioritní osou 4 Komunitně vedený místní rozvoj, SC 4.1. Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Činnosti, které jsou v souladu s opatřením SC 2.4. Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení, řeší investiční aktivity, zatímco opatření OPZ řeší neinvestiční aktivity. Týká se to těchto aktivit: Podpora infrastruktury pro předškolní vzdělávání – podpora zařízení péče o děti do 3 let, dětských skupin a mateřských škol
Opatření CLLD se váže i na některá opatření v rámci prioritní osy 3 v OP Výzkum, vývoj a vzdělávání Z SCLLD pokrývá opatření téma B3.

Opatření b.20 – Opatření má vazbu na ostatní opatření OPZ v rámci CLLD. Dále je zde zřetelná provázanost s Integrovaným regionálním operačním programem, prioritní osou 4 Komunitně vedený místní rozvoj, SC 4.1. Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu. Činnosti, které jsou v souladu s opatřením SC 2.1. Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi, řeší investiční aktivity, zatímco opatření OPZ řeší neinvestiční aktivity. Týká se to těchto aktivit: Infrastruktura pro dostupnost a rozvoj sociálních služeb a Infrastruktura komunitních center za účelem sociálního začleňování a zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce. Z SCLLD pokrývá opatření téma B3.

Z těchto příkladů vyplývá, že nejvýraznější synergický efekt bude mít programový rámec OPZ s programovým rámcem IROP, méně výrazná synergie bude působit mezi PR OPZ a PR PRV. Další synergické vztahy podle zaměření a způsobu financování projektů budou spojoovat i programové

rámce MAS s operačními programy a dalšími dotačními zdroji, případně s dalšími veřejnými i soukromými zdroji.

Vedle této účelové a finanční synergie bude jako integrující prvek ve všech procesech působit MAS se svými postupy a složením. Její zkušenosti z realizace strategie rozvoje v minulých obdobích posílí i synergii finančních prostředků a zkušeností žadatelů o dotaci.

3. 7. 3. 4. ZLEPŠENÍ A OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

PROGRAMOVÝ RÁMEC OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (PR OPŽP)

MAS bude realizovat opatření na podporu CLLD prostřednictvím prioritní osy 4 a jejich specifických cílů 4.2. Posílit biodiverzitu a 4.3 Posílit přirozené funkce krajiny.

VÝBĚR OPATŘENÍ PRO SCLLD (odůvodnění a absorpční kapacita MAS)

Program nabízí pro SCLLD tato opatření a aktivity:

Likvidace invazních druhů rostlin

- Likvidace křídlatky je v regionu potřebná. Nejedná se však pouze o území CHKO, kam je opatření zaměřeno, ale především o břehy vodotečí, kde se rostliny nejvíce rozmnožují. To však prozatím pravidla opatření neumožňují. Po konzultaci se Správou CHKO Orlické hory a starosty obcí na území CHKO bylo rozhodnuto, že celou alokaci MAS pravděpodobně za stávajících podmínek nebude moci využít a požádá pouze o sníženou část, kterou na území CHKO uplatní.

Výsadby dřevin mimo les

- Na území horské CHKO Orlické hory jsou vhodné lokality k výsadbě dřevin, využití finančních prostředků na výsadby budou komplikovat vlastnické a nájemní vztahy k pozemkům. Po jednání se Správou CHKO, starosty obcí Rokytnice v O.h. , Pěčín, Zdobnice a Liberk, kde se pozemky nacházejí, a s nájemci půdy však bylo rozhodnuto požádat o plnou alokaci.

OPATŘENÍ (FICHE) PR OPŽP

Programový rámec OPZ má v MAS Sdružení SPLAV tato 2 opatření (fiche):

Opatření/fiche a.21: Likvidace invazních druhů

Opatření/fiche a.22: Výsadby dřevin mimo les

Opatření/fiche a.21: Likvidace invazních druhů křídlatka a bolševník

Název Opatření/Fiche	Likvidace invazních druhů křídlatka bolševník
Vazba na specifický cíl IROP	4.2. Posílit biodiverzitu
Vazba na cíle SCLLD	
Priorita	Prostředí
Cíl	ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA OBČANŮ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Téma	A1.Prostředí ve volné krajině
Aktivita	A1.3. Lesy, zeleň, půdy v extravilánu, B1.4. Opatření k ochraně životního prostředí
Popis typů opatření (Témata projektů)	Likvidace a omezování výskytu vybraných invazních druhů rostlin (bolševník velkolepý a druhy rodu křídlatka) na území CHKO Orlické hory.

	<p>a) eradikace, popř. regulace invazních druhů křídlatky a bolševníku velkolepého (sečení, výřez, aplikace biocidů apod., bezpečná likvidace biomasy aj.), včetně mapování a monitoringu (kontroly úspěšnosti na ošetřených plochách) a přípravy metodik a koncepčních dokumentů pro omezování invazních druhů,</p> <p>b) obnova stanovišť po eradikaci – osev, výsadba autochtonních druhů dřevin (pouze v odůvodněných případech, kdy je obnova nezbytná pro zamezení znovuuuchycení invazních druhů),</p> <p>c) osvěta, informování veřejnosti a dotčených subjektů.</p>
Příjemci	<ul style="list-style-type: none"> • kraje, obce, • dobrovolné svazky obcí, • organizační složky státu (s výjimkou pozemkových úřadů a AOPK ČR), • státní podniky, • státní organizace, • veřejné výzkumné instituce, • veřejnoprávní instituce, • příspěvkové organizace, • vysoké školy, školy a školská zařízení, • nestátní neziskové organizace (obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy, ústavy, spolky), • církve a náboženské společnosti a jejich svazy8, • podnikatelské subjekty, • obchodní společnosti a družstva, • fyzické osoby podnikající.
Maximální podíl dotace	85 %
Min. a max. hranice celkových způsobilých výdajů na 1 projekt	minimální hranice nákladů pro projekt 250 000 Kč bez DPH, maximální hranice je 50 mil. EUR.
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<ul style="list-style-type: none"> • Prospěšnost pro životní prostředí • Prospěšnost pro partnerství a spolupráci • Udržitelnost • Soulad s cíli SCLLD
Indikátory výstupů	
Číslo Název Výchozí stav Hodnota pro mid-term (2018) Cílový stav	45101 Počet opatření k omezení nepůvodních druhů 0 není povinná 2
Číslo Název Výchozí stav Hodnota pro mid-term (2018) Cílový stav	45102 Plocha území, kde byla provedena opatření proti nepůvodním druhům (ha) 0 není povinná 12
Indikátory výsledků	
Číslo Název Výchozí stav Hodnota pro mid-term (2018) Cílový stav	45711 Počet lokalit se zvýšenou biodiverzitou 0 není povinná 3

Opatření/fiche a.22: Výsadby dřevin mimo les

Název Opatření/Fiche	Výsadby dřevin mimo les
Vazba na specifický cíl IROP	4.3. Posílit přirozené funkce krajiny
Vazba na cíle SCLLD Priorita Cíl Téma Aktivita	Prostředí ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA OBČANŮ A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A1.Prostředí ve volné krajině A1.3. Lesy, zeleň, půdy v extravilánu
Popis typů opatření (Témata projektů)	Výsadba dřevin na nelesní půdě v území CHKO Orlické hory: a) výsadby na nelesní půdě dle evidence LPIS, zahrnující: liniové a skupinové výsadby dřevin (stromořadí, větrolamy, remízy), založení nebo obnova krajinného prvku, b) výsadby posilující ekologicko-stabilizační funkce významných krajinných prvků
Příjemci	<ul style="list-style-type: none"> • kraje, • obce, • dobrovolné svazky obcí, • organizační složky státu (s výjimkou pozemkových úřadů a AOPK ČR), • státní podniky, • státní organizace, • veřejné výzkumné instituce, • veřejnoprávní instituce, • příspěvkové organizace, • vysoké školy, školy a školská zařízení, • nestátní neziskové organizace (obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy, ústavy, spolky), • církve a náboženské společnosti a jejich svazy, • podnikatelské subjekty, • obchodní společnosti a družstva, • fyzické osoby podnikající.
Maximální podíl dotace	85 %
Min. a max. hranice celkových způsobilých výdajů na 1 projekt	minimální hranice nákladů pro projekt 250 000 Kč bez DPH, maximální hranice je 50 mil. EUR.
Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů)	<ul style="list-style-type: none"> • Prospěšnost pro životní prostředí • Prospěšnost pro partnerství a spolupráci • Udržitelnost • Soulad s cíli SCLLD
Indikátory výstupů	
Číslo	46500
Název	Plocha stanovišť, které jsou podporovány s cílem zlepšit jejich stav zachování (ha)
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	0
Cílový stav	16
Indikátory výsledků	
Číslo	45415
Název	Počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny
Výchozí stav	0
Hodnota pro mid-term (2018)	není povinná
Cílový stav	1

AKČNÍ PLÁN OPŽP V MAS SDRUŽENÍ SPLAV

tabulka: Akční plán OPZ

Fiche	Alokace tis. Kč	Počet výzev	Počet podpořených projektů	Specifická kritéria MAS
a.22 Likvidace invazních druhů	1 000	2	4	<u>Kritéria přijatelnosti</u> <ul style="list-style-type: none"> • projekt je realizován na území MAS • projekt není v rozporu s principy MAS • projekt splnil všechny administrativní požadavky • další v souladu s pravidly OPŽP <u>Povinné přílohy</u> <ul style="list-style-type: none"> • fotodokumentace před a po realizaci projektu • popis udržitelnosti výstupů projektu • další v souladu s pravidly OPŽP <u>Přijatelné výdaje</u> <ul style="list-style-type: none"> • další v souladu s pravidly OPŽP
a.23 Výsadby dřevin mimo les	1738	2	2	
CELKEM	2 000	4	6	

Principy pro stanovení preferenčních kritérií (Preferenční kritéria pro výběr projektů):

Prospěšnost pro životní prostředí – bodově budou zvýhodněny projekty obsahující výsadbu veřejně přístupné zeleně, obnovující tradiční krajinný prvek, odstraňující ekologické zátěže, atp.

Prospěšnost pro partnerství a spolupráci – bodově budou zvýhodněny projekty se zapojením více subjektů do přípravy, realizace a údržby, vytvářející příležitost pro spolupráci, setkávání atp.

Udržitelnost - bodově budou zvýhodněny projekty se zajištěnou udržitelností a péčí, místně potřebné atp.

Soulad s cíli SCLLD – bodově budou zvýhodněny projekty naplňující ohrožené cíle a indikátory SCLLD , finanční plán, projekty s kratší dobou realizace, úsporné atp.

Každé preferenční kritérium bude rozpracováno do počítatelných či jinak objektivně posouditelných hodnotících tezí (3-5 podle specifik preferenčního kritéria) s přidělenou bodovou hodnotou. Bodová hodnota přidělená jednotlivým tezím bude stoupat s mírou naplnění kritéria. Posuzovaný projekt pak splní kritérium v míře přidělené tezi, na kterou hodnotitel při jeho hodnocení odpoví ANO. Posuzovaný projekt může být v rámci preferenčního kritéria posuzován nulově, tedy jako neutrální k danému kritériu. Nesmí však být posouzen jako negativní. V takovém případě bude z hodnocení vyřazen. Podrobněji bude bodovací systém popsán a rozpracován v rámci výzev.

Klíčové projekty

Pro programový rámec OPŽP bude Sdružení SPLAV připravovat klíčový projekt v opatření a.22: Výsadby dřevin mimo les, a to vzhledem k tomu, že má nižší finanční alokaci než 3 mil. Kč (viz Příručka pro MAS k OPŽP 2014-2020). Konkrétní umístění a obsah projektu budou diskutovány v MAS, projekt je plánován na r. 2019.

Popis integrovaného přístupu a synergie

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje v MAS Sdružení SPLAV byla zpracována jako široce pojatý koncepční dokument zohledňující všechny existující aspekty rozvoje území se všemi možnými záměry nejrůznějších subjektů. Jak je výše uvedeno, aktivity, kterými budou cíle strategie naplňovány,

budou financovány z různých zdrojů i uskutečňovány různými subjekty. Tím dojde ke spojení (integraci) a spolupůsobení (synergii) různých aktérů a jejich zdrojů při naplňování cílů SCLLD.

Jedná se o tyto příklady:

Opatření a.21 – Opatření má vazbu na některá opatření PR PRV, zejména investice do lesů. Spolupráce různých žadatelů zejména na udržitelnosti zásahů bude pokrývat celou škálu aktivit v tématu A1 SCLLD. Opatření a.22 – Opatření má vazbu na některá opatření PR PRV, zejména modernizaci zemědělských podniků. Dá se říci, že v některých aspektech mohou tato opatření působit proti sobě a bude potřeba vysvětlit zemědělským podnikatelům význam výsadeb. Spolupráce různých žadatelů zejména na projednání a udržitelnosti výsadeb bude pokrývat celou škálu aktivit v tématu A1 SCLLD.

Z těchto příkladů vyplývá, že **nejvýraznější synergický efekt bude mít programový rámec OPŽP s programovým rámcem PRV.**

Další synergické vztahy podle zaměření a způsobu financování projektů budou spojovat i programové rámce MAS s operačními programy a dalšími dotačními zdroji, případně s dalšími veřejnými i soukromými zdroji.

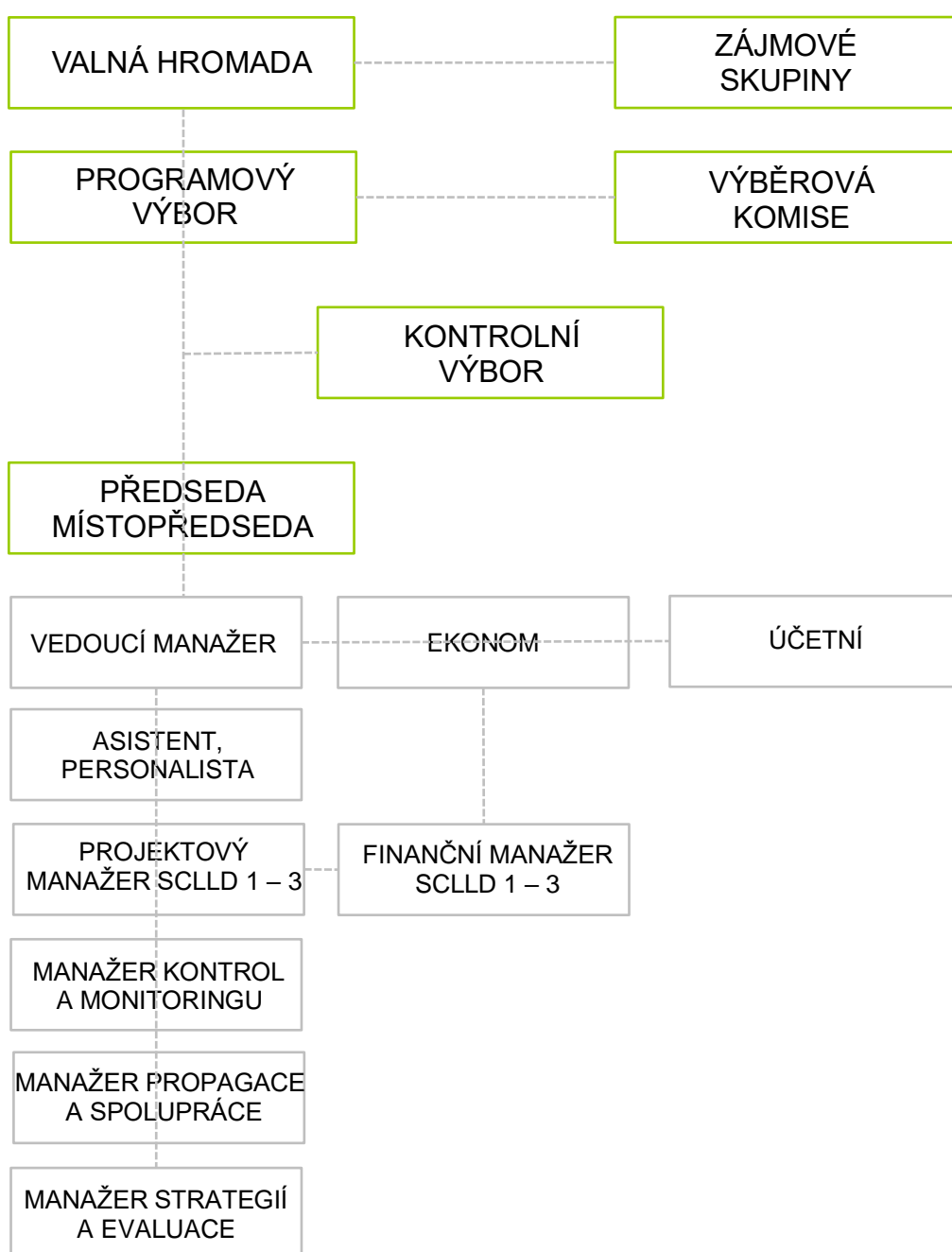
Vedle této účelové a finanční synergie bude jako integrující prvek ve všech procesech působit MAS se svými postupy a složením. Její zkušenosti z realizace strategie rozvoje v minulých obdobích posílí i synergii finančních prostředků a zkušeností žadatelů o dotaci.

Vazba na horizontální témata

- Rovnost mužů a žen – Programový rámec OPŽP MAS Sdružení SPLAV má na toto témat neutrální vliv. Téma rovnosti respektuje ve všech svých postupech.
- Nediskriminace – Programový rámec OPŽP MAS Sdružení SPLAV má na toto témat neutrální vliv. Téma nediskriminacei respektuje ve všech svých postupech.
- Udržitelný rozvoj – základními principy SCLLD jsou příznivý vliv na životní prostředí, místní komunity a ekonomická udržitelnost. Tyto principy jsou zahrnuty i do PR OPZ a z tohoto důvodu má PR na toto témat pozitivní vliv.

4 . IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

graf: organizační schéma kanceláře MAS

4. 1. ŘÍDÍCÍ A REALIZAČNÍ STRUKTURA MAS

MAS Sdružení SPLAV od roku 2009 každoročně obnovuje certifikát jakosti ISO 9001 v systému managementu kvality v oblastech:

- implementace programu LEADER (realizace SCLLD)
- realizace vlastní a podpora vnější projektové činnosti
- pořádání vzdělávacích akcí

V roce 2015 splnila MAS podmínky standardizace místních akčních skupin.

Tím je doloženo, že prováděné administrativní postupy jsou v souladu s obecnými i specifickými předpisy.

Sdružení SPLAV je zapsaným spolkem, popis organizační struktury, složení a zodpovědnosti jednotlivých orgánů při tvorbě a realizaci SCLLD je uveden v dalších kapitolách. Popis základních činností MAS při realizaci SCLLD rozdělený do 3 skupin podle způsobu financování aktivit je uveden v úvodu Akčního plánu.

4. 2. POPIS POSTUPŮ PŘI REALIZACI PROGRAMOVÝCH RÁMČŮ SCLLD (záměry kategorie 3)

Záměry podpořitelné v rámci komunitně vedeného místního rozvoje prostřednictvím MAS Sdružení SPLAV budou procházet systémem povinných administrativních kroků vedoucích k poskytnutí finanční podpory. Tyto administrativní postupy se budou odvíjet od pokynů správců operačních programů, ze kterých bude dotace pro realizaci SCLLD poskytnuta. I když snahou Sdružení SPLAV je, aby administrativní postupy byly pro všechny podporované projekty stejné, je pravděpodobné, že rozdíly mezi jednotlivými OP budou jak v rozsahu kompetencí svěřených MAS, tak i v míře závazných podmínek jak pro MAS, tak i příjemce podpory.

Implementace jednotlivých programových rámců bude mít v MAS některé společné a některé odlišné postupy.

4. 2. 1. OBECNÉ POSTUPY

Místní akční skupina iniciuje kroky k rozvoji svého území. Pro období 2014–2022 je to Strategie komunitně vedeného místního rozvoje. Pro naplňování této Strategie MAS provádí vedle mnoha dalších aktivit, příjem žádostí jednotlivých subjektů v územní působnosti MAS a výběr a jejich hodnocení. Proces výběru a schvalování projektů je soubor činností, které jsou vykonávány v období od data registrace žádostí o dotaci do podepsání právního aktu o poskytnutí dotace. Každá fáze hodnocení a výběru projektů má svá vlastní kritéria, jejichž cílem je vybrat transparentně a nediskriminačně kvalitní projekty, které budou naplňovat věcné i finanční cíle programu.

Program rozvoje venkova 2014-2020

Řídící orgán Ministerstvo zemědělství, zprostředkovatel finanční podpory Státní zemědělský intervenční fond (www.szif.cz), administrace MAS Sdružení SPLAV

informační systém pro podávání žádostí o dotaci: Portál Farmář (přístup přes SZIF)

Integrovaný regionální operační program

Řídící orgán Ministerstvo pro místní rozvoj, zprostředkovatel finanční podpory CRR (www.crr.cz), administrace žádostí o dotaci MAS Sdružení SPLAV

Informační systém pro podávání žádostí o dotaci: MS2014+ (<http://mseu.mssf.cz>)

Operační program Zaměstnanost

Řídící orgán Ministerstvo práce a sociálních věcí, zprostředkovatel finanční podpory Evropský sociální fond (www.esfcr.cz), administrace žádostí o dotaci MAS Sdružení SPLAV

Informační systém pro podávání žádostí o dotaci: MS2014+ (<https://mseu.mssf.cz>)

Operační program Životní prostředí

Řídící orgán Ministerstvo životního prostředí, zprostředkovatel finanční podpory Státní fond životního prostředí (www.opzp.cz), administrace žádostí o dotaci MAS Sdružení SPLAV

Informační systém pro podávání žádostí o dotaci: MS 2014+ (<https://mseu.mssf.cz>)

SCHVÁLENÍ FICHÍ/OPATŘENÍ PROGRAMOVÉHO RÁMCE, VYHLÁŠENÍ VÝZVY

Fiche/Opatření

Vyhlášení výzvy a samotnému procesu výběru projektů předchází schválení fichí (pro PRV) /opatření (ostatní OP) programového rámce v MAS. Podmínky pro tvorbu fiche/opatření vydává řídicí orgán operačního programu ve svých pravidlech tak, aby naplňovaly účel opatření. Fiche/opatření (oblasti podpory) jsou stručným popisem možných aktivit stanovených MAS tak, aby podpořené projekty co nejvíce naplňovaly cíle Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS. Fiche/opatření, které budou vypsány ve Výzvě, schvaluje Programový výbor MAS.

Vyhlašování výzev

1. Řídící orgán nebo jejich zprostředkující subjekty vyhlásí výzvu na předkládání projektů.
2. Kancelář MAS (dále jen MAS) jako administrátor SCLLD vytvoří návrh výzvy pro jednání Programového výboru.
3. Programový výbor rozhodne o fichích a opatřeních, které budou vyhlášeny, o výši finanční alokace na výzvu a o jejím rozdělení na jednotlivá opatření a fiche. Programový výbor schválí výzvu včetně časového harmonogramu, s důrazem na soulad výzvy s daným OP a SCLLD.
4. MAS připraví konečný text výzvy a odešle výzvu prostřednictvím příslušného informačního systému příslušnému řídicímu orgánu ke schválení. Součástí výzvy jsou i preferenční kritéria výběru s důrazem na soulad předkládaných žádostí s SCLLD.
5. Na základě schválení výzvy řídicím orgánem je vyhlášena Výzva MAS. Výzva je vyhlášena a uveřejněna na webových stránkách MAS, případně jiným transparentním způsobem (webové stránky obcí, regionální deníky, apod.). Společně s Výzvou jsou na webových stránkách MAS zveřejněny také příručky pro žadatele a další metodické pokyny tak, aby měla MAS jistotu, že žadatelé mají k dispozici všechny potřebné informace. Pro žadatele jsou k dispozici konzultace s pracovníky MAS, řídicího orgánu či zprostředkovatele daného operačního programu, semináře, konference atd.

STANOVENÍ PREFERENČNÍCH KRITÉRIÍ

Účelem preferenčních kritérií je vybrat k financování kvalitní projekty, které splňují cíle daného operačního programu a jejichž výsledky povedou k naplňování SCLLD MAS a socioekonomickým přínosům regionu. Zároveň musí splňovat kritéria hospodárnosti, efektivnosti, účelnosti, potřebnosti, proveditelnosti a návaznosti na vyšší strategické a koncepční dokumenty.

V každé výzvě je uveden seznam preferenčních kritérií pro každou fichi/opatření, jejich charakteristika a počty bodů, které lze dosáhnout při splnění daného kritéria. Zároveň je jasně uvedeno, na základě jakých dokumentů bude bodování provedeno.

Preferenční kritéria jsou případně určena dvěma úrovněmi:

1. povinná preferenční kritéria daná řídicím orgánem

2. preferenční kritéria stanovená MAS.

Vymezená kritéria musí být jasná, srozumitelná a nediskriminační. Musí zajistit jednoznačnou interpretaci obsahu kritéria, tj. toho, co bude hodnoceno, jakým způsobem a na základě čeho.

Způsob a míra zvýhodnění jsou ponechány na MAS. Dále je povinně uveden postup při shodném počtu bodů u projektů předkládaných konečnými žadateli v rámci dané fiche/opatření .

Okruhy preferenčních kritérií MAS:

- Pozitivní vliv na místní komunity – bodově budou zvýhodněny projekty realizované v odlehlých obcích, vzdálených od center, s malým počtem obyvatel, zaměřené na znevýhodněné osoby a komunity, podávané přímo žadateli a znevýhodněnými osobami, projekty místně potřebné, zaměřené na tvorbu pracovních míst a rozvoj služeb pro místní občany apod.
- Udržitelnost – bodově budou zvýhodněny projekty vytvářející udržitelná pracovní místa, pracovní místa s alternativními úvazky, místně potřebné apod.
- Pozitivní vliv na životní prostředí – bodově budou zvýhodněny projekty obsahující výsadbu veřejné zeleně, odstraňující ekologické zátěže, projekty rekonstrukcí stávajících objektů, v intravilánu obcí.
- Pozitivní vliv na rozvoj spolupráce – bodově budou zvýhodněny projekty se zapojením více subjektů do přípravy a realizace, vytvářející příležitost pro spolupráci.
- Intenzita naplňování cílů SCLLD – bodově budou zvýhodněny projekty naplňující ohrožené indikátory SCLLD, finanční plán, s kratší dobou realizace, úsporné.

SEMINÁŘ PRO ŽADATELE

Termín semináře je součástí vyhlášené výzvy. Náplní školení je seznámení žadatelů s vypsáními fichemi/opatřeními, podrobnými podmínkami pro subjektivitu žadatele, téma projektu a náležitosti dokladování.

PŘÍJEM A ADMINISTRACE ŽÁDOSTÍ

MAS zveřejní přesné podmínky pro příjem žádostí o dotaci ve výzvě (termín zahájení a ukončení příjmu žádostí, čas, adresa). Žádosti předložené po daném termínu a čase nebo předložené na jiné adrese nemohou být přijaty.

Proces schvalování projektů lze dělit do dvou navazujících částí:

1. Hodnocení projektů – kontrola úplnosti, kontrola přijatelnosti, bodové hodnocení pomocí preferenčních kritérií
2. Výběr projektů – výběr projektů výběrovou komisí a schválení programovým výborem MAS, předání vybraných projektů řídicímu orgánu (zprostředkovateli).

Kontrola úplnosti

Na základě vyhlášené výzvy přijme v daném termínu kancelář MAS žádost o dotaci. Při příjmu žádostí odpovědný pracovník MAS nejprve provede administrativní kontrolu úplnosti přijatých žádostí o dotaci na základě kontrolního listu. V kontrolním listu je také zaznamenán datum a čas příjmu žádosti. Pokud je Žádost neúplná (neobsahuje všechny povinné a nepovinné přílohy) MAS konečného žadatele na místě o této skutečnosti a jejich důvodech ústně i písemně informuje. Odpovědný pracovník MAS vyzve žadatele k doplnění žádosti do 5 dnů. V případě nedoplnění chybějících dokladů ve stanoveném termínu, ukončí MAS administraci z důvodu nesplnění podmínek administrativní kontroly.

Kontrola přijatelnosti

Do hodnocení přijatelnosti projdou pouze ty projekty, které úspěšně prošly kontrolou úplnosti. Kritéria přijatelnosti pro jednotlivé fiche/opatření jsou součástí zveřejněné výzvy a MAS je povinna do nich zahrnout kritéria přijatelnosti daná příslušným řídicím orgánem programu. MAS může navíc stanovit ještě další nebo přísnější kritéria přijatelnosti. Kritéria přijatelnosti musí žadatel/příjemce dotace splňovat po celou dobu lhůty vázanosti projektu na účel, tj. i po dobu udržitelnosti projektu. V případě, že Žádost nebude splňovat jedno z kritérií přijatelnosti, nebude již dále hodnocena a bude z dalšího hodnocení vyloučena. Žadatel dostane písemné vyrozumění, které kritérium nebylo splněno.

Součástí kontroly přijatelnosti je hodnocení souladu projektů s SCLLD, který provádí zodpovědný pracovník MAS. Výstupem je písemné vyjádření zda je projekt v souladu/nesouladu s SCLLD.

Po provedení administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti MAS písemně informuje konečného žadatele o výsledku kontroly (doporučený dopis, datová schránka).

Bodové hodnocení výběrovou komisí

Jestliže žadatel splní podmínky administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti, je jeho žádost postoupena k bodovému hodnocení výběrovou komisí MAS.

Výběrová komise

Úkolem výběrové komise je provést u každé žádosti, která prošla kladně administrativní kontrolou úplnosti a kontrolou přijatelnosti, bodové hodnocení dle předem stanovených preferenčních kritérií. Způsob jmenování výběrové komise je stanoven ve stanovách MAS. V čele komise stojí předseda. Jeho mandát vzniká okamžikem zvolení a zaniká okamžikem zvolení nového předsedy. Předsedu v jeho nepřítomnosti nebo v případě, že nemůže funkci vykonávat, zastupuje pověřený člen výběrové komise. Zastupujícího člena určí předseda výběrové komise. Členové výběrové komise budou svou činnost vykonávat v souladu s Etickým kodexem hodnotitele zpracovaném pro celé období realizace strategie. Zde budou popsány jednotlivé fáze činnosti komise s požadovanými postupy a postoji hodnotitelů.

Každý člen výběrové komise také deklaruje svou nepodjatost a mlčenlivost k hodnoceným projektům podpisem jednotného Čestného prohlášení hodnotitele. V případě, že hodnotitel nemůže nepodjatost a mlčenlivost prohlásit (např. bude žadatelem v příslušné fichi, působil v subjektu žadatele...), bude z hodnocení vyřazen a nahrazen náhradníkem. Čestné prohlášení hodnotitele bude obsahovat podmínky nepodjatosti a mlčenlivosti a hodnotitel musí splňovat všechny podmínky. Podepsaná ČP budou přílohou dokumentace výzvy.

Klíčové projekty MAS budou hodnoceny třemi nezávislými hodnotiteli (pokud možno bez vazby na MAS) s odbornými znalostmi nebo zkušenostmi s problematikou řešenou konkrétní oblastí podpory. Hodnotitel deklaruje svou nepodjatost a mlčenlivost také podpisem Čestného prohlášení hodnotitele.

Zasedání výběrové komise

Na zasedání výběrové komise budou předány manuály s popisem výběrových kritérií, hodnotitelé projdou výkladem etického kodexu hodnotitele, školením s výkladem průběhu hodnocení a bodovaných oblastí, podepíší Čestné prohlášení hodnotitele. Dále bude provedeno rozdělení projektů mezi jednotlivé hodnotitele. Každý člen výběrové komise hodnotí všechny předložené žádosti. Pokud bude člen výběrové komise zároveň žadatelem nebo nebude splňovat některou z dalších podmínek Čestného prohlášení hodnotitele, bude z hodnocení celé fiche/opatření vyřazen a nahrazen náhradníkem. Bude-li to odbornost projektu vyžadovat (zejména u PR OPZ a PR OPŽP), bude k hodnocení přizván odborník, který posoudí odborné aspekty projektu a přednese své hodnocení výběrové komisi na jejím zasedání.

Výběrová komise bude posuzovat žádosti na základě odevzdaných písemných podkladů (žádost + přílohy). Pokud se výběrová komise předem rozhodne, může dojít k veřejné obhajobě projektu. Žadatelé

budou předem informováni o možnosti obhajoby a termínu. V rámci hodnocení VK může také navštívit místo realizace projektu a ověřit si tak oprávněnost požadovaných preferenčních kritérií.

Samotné hodnocení jednotlivých projektů proběhne podle preferenčních kritérií jednotlivých fichí/opatření, která vycházejí z preferenčních principů MAS a rozpracovávají je. Hodnocení se uvede do připravených bodovacích protokolů (hodnotící tabulka) platných pro jednotlivé fiche/opatření, dle závazné bodovací škály stanovené ve výzvě. Každý hodnotitel ke každému projektu spočítá výsledný součet bodů, podepíše protokol a předá jej předsedovi výběrové komise. Celkové bodové hodnocení žádosti bude stanoveno jako průměr hodnocení jednotlivých hodnotitelů. Podmínkou postupu projektu do fáze výběru je zisk více než 50% z celkového možného bodového zisku a zároveň pozitivní nebo neutrální vztah ke všem preferenčním principům MAS (hodnocení 0 či více bodů).

Dále komise projedná jednotlivé projekty a výsledky hodnocení. V případě, že se budou jednotliví hodnotitelé zásadně lišit (v celkovém bodovém hodnocení např. o více než 30 %), provedou výklad provedeného hodnocení, včetně zdůvodnění přidělených bodů. V tomto případě rozhoduje o přidělení bodů výběrová komise hlasováním. Případné další spory řeší předseda výběrové komise. V případě rovnosti bodů budou tyto projekty seřazeny podle počtu bodů přidělených výběrovou komisí v 1. kritériu, při opětné shodě postupně v dalších kritériích. Pokud ani pak nedojde k seřazení, rozhoduje datum a čas podání žádosti na MAS (dřívější podání).

Manažer MAS společně s předsedou VK překontrolují bodové hodnocení projektů. Manažer MAS zapíše výslednou bodovou hodnotu pro každý hodnocený projekt do připraveného elektronického protokolu. Na základě těchto hodnot potom projekty seřadí podle počtu získaných bodů od nejlépe hodnoceného k nejhůře hodnocenému. Výsledkem hodnocení je získaný počet bodů, který stanoví pořadí žádostí v každé fichi/opatření. V případě, že v některé z vyhlášených fichí/opatření, resp. výzvě nebude vyčerpána stanovená alokace, rozhodne rozhodovací orgán o přesunu těchto finančních prostředků do další výzvy. Na základě výsledků hodnocení a plánovaného objemu finančních prostředků pro danou výzvu určí výběrová komise, které projekty budou podpořeny. Dále dle získaných bodů určí 2-3 náhradníky. O výsledcích vypracuje komise zápis, ve kterém bude uveden seznam všech hodnocených projektů, hodnotitelů, bodové ohodnocení projektů a zda byla nebo nebyla žádost doporučena k financování.

Zápis podepisují všichni přítomní členové výběrové komise. Zápis je zveřejněn a archivován ihned po jeho vyhotovení. Tištěná verze zápisu se archivuje v kanceláři MAS a je k dispozici k nahlédnutí všem členům MAS a všem žadatelům. Součástí archivované verze zápisu je podpisová listina s vlastnoručními podpisy účastníků jednání.

Schválení výběru projektů

Po ukončení jednání výběrové komise zasedne Programový výbor MAS za účasti předsedy výběrové komise a manažera MAS, kteří seznámí členy Programového výboru s pořadím hodnocených projektů. Na tomto zasedání se rozhodne, které projekty budou navrženy k financování. Rozhodování se musí řídit těmito zásadami: musí respektovat pořadí, v jakém jsou projekty seřazeny dle bodového hodnocení a musí respektovat alokace stanovené na jednotlivé fiche/opatření. Podpořeny jsou nejprve projekty, které získají v dané fichi/opatření nejvíce bodů a beze zbytku se vejdou do stanovené výše alokace. V případě, že může poslední z vybraných projektů z důvodu vyčerpání alokace být podpořen pouze částečně, podpořen nebude a dotace bude nabídnuta dalšímu v pořadí hodnocení nejbližšímu projektu, pro který zbylá částka dostačuje. Pokud žádný takový projekt mezi kladně hodnocenými žádostmi neexistuje, budou finanční prostředky převedeny do další výzvy daného opatření/fiche. O dalším postupu rozhodne Programový výbor MAS. Pokud některý z vybraných žadatelů odmítne přijetí dotace, bude osloven první náhradník.

MAS musí dbát a dohlížet na dodržení transparentnosti schvalovacího procesu.

Oznámení o výsledku výběru projektů

Všichni žadatelé obdrží oznámení o výsledku výběru projektů s informací o dalším postupu. Pokud vybraný projekt vzhledem ke svému rozpočtu vyžaduje vyhlášení výběrového řízení (dle pravidel jednotlivých operačních programů), je třeba toto výběrové řízení provést a předložit v době do předání projektu zprostředkujícímu orgánu. Poté jsou vybrané projekty včetně výběrových řízení předány zprostředkujícímu orgánu k další administraci, která vede až k podepsání Dohody o realizaci projektu.

Celý proces od vyhlášení výzvy až po předání vybraných projektů zprostředkujícímu orgánu bude trvat cca 4 měsíce.

KONTROLA PROJEKTŮ V PRŮBĚHU REALIZACE A PO DOBU JEJICH UDRŽITELNOSTI

Po podepsání Dohody o realizaci projektu mezi žadatelem s řídicím orgánem a zahájením realizace projektu MAS provádí jeho průběžnou kontrolu. V případě odpovědnosti MAS za realizaci a vyúčtování projektu (PRV) provádí odpovědný pracovník MAS kontrolu realizace projektu, konzultaci realizace s žadatelem, dohled nad vyúčtováním projektu, kontrolu všech dokladů, které jsou povinnou součástí vyúčtování, kontrolu žádosti o proplacení včetně soupisky. Tuto činnost stvrzuje kontrolními protokoly a podpisem žádosti o proplacení. Následně provádí kontroly zrealizovaných a proplacených projektů po celou dobu jejich udržitelnosti. V případě změn při realizaci projektů nebo i následně v době udržitelnosti projektu posuzuje MAS (manažer MAS + odpovědný pracovník daného programu) oprávněnost a přínos změny pro projekt, soulad s SCLLD a původním bodovým hodnocením projektu, dále posuzuje přijatelnost změny v rámci pravidel programu. Svůj souhlas-nesouhlas stvrzuje svým vyjádřením a podpisem na změnovém formuláři. MAS vede, doplňuje a archivuje kompletní složku žadatele po celou předepsanou dobu.

V případě, že MAS neodpovídá samostatně za proces realizace a vyúčtování projektů (OPŽP, IROP, OPZ), nabízí žadatelům konzultační pomoc při realizaci a při oprávněných změnách v realizaci projektu (změnová hlášení), při přípravě vyúčtování a žádosti o proplacení včetně kontroly všech dokládaných dokumentů. Dále dohlíží na udržitelnost projektů. Vede, doplňuje a archivuje složku žadatele. Podle pokynů Řídicích orgánů příslušných OP může vykonávat i další činnosti.

PŘIPRAVENÁ PERSONÁLNÍ A TECHNICKÁ KAPACITA PRO ADMINISTRACI

Odpovědnost za realizaci strategie

Valná hromada

schvaluje Strategii komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) a další strategické dokumenty zpracované MAS pro vlastní činnost, schvaluje výběrová a bodovací kritéria výběru projektů. Dále zodpovídá za provádění SCLLD v území MAS.

Programový výbor

schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro SCLLD, zpracovává způsob hodnocení a výběr projektů žadatelů vč. příslušných kritérií, schvaluje výzvy MAS k podávání žádostí o dotace a vymezení kritérií výběru, stanovuje výše alokace a výběr projektů žadatelů k realizaci na základě návrhu výběrového orgánu.

Výběrová komise

zajišťuje předvýběr projektů na základě objektivních kritérií – stanoví pořadí projektů podle jejich přínosu k plnění záměrů a cílů SCLLD.

Kontrolní výbor

dohlíží nad souladem činnosti MAS se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD, kontroluje metodiku způsobu výběru projektů MAS a její dodržování včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru, monitoruje a hodnotí plnění cílů SCLLD (zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD).

Pro realizaci SCLLD budou využity všechny personální kapacity MAS. Za implementaci programových rámců bude zodpovídat realizační tým složený z těchto osob:

- Hlavní manažer pro realizaci SCLLD – celý pracovní úvazek
- Projektový manažer pro programové rámce PRV a OPŽP – pracovní úvazek podle potřeby
- Projektový manažer pro programové rámce IROP a OPZ – pracovní úvazek podle potřeby
- Finanční manažer, účetní – pracovní úvazek podle potřeby
- Asistent, animátor, facilitátor, propagační pracovník - pracovní úvazky podle potřeby

Pro administraci projektů v rámci programových rámců i pro další činnost MAS v rámci SCLLD budou využity kanceláře MAS v Rychnově nad Kněžnou. Jedná se o 3 větší kanceláře s dostatečným prostorovým zázemím pro archivaci dokumentů a veškerým kancelářským vybavením pro 7 – 10 zaměstnanců. V kancelářských prostorách je MAS v pronájmu.

REALIZACE KLÍČOVÝCH PROJEKTŮ MAS

Klíčové projekty MAS při realizaci SCLLD budou realizovány po transparentně provedeném výběru na základě podepsaných Dohod s Řídícími orgány, ze kterých vyplývají povinnosti při administraci těchto projektů. Za realizaci projektů odpovídá vedoucí manažer MAS. MAS po celou dobu realizace povede oddělené účetnictví těchto projektů (zřízení samostatného střediska SCLLD). Za vyúčtování klíčových projektů včetně předkládání žádostí o proplacení, povinné doprovodné dokumentace jednotlivých etap, případně změnových hlášení odpovídá finanční manažer (účetní). Veškerá dokumentace klíčových projektů MAS podléhá přísné archivační povinnosti a řídí se pravidly operačních programů a archivačním řádem MAS Sdružení SPLAV. Na plnění povinností při realizaci klíčových projektů MAS dohlíží kontrolní výbor. Klíčové projekty bude MAS připravovat pro Programový rámec OP Zaměstnanost, podle potřeby i pro Programový rámec OP Životní prostředí.

4. 2. 2. SPECIFIKA PROGRAMOVÝCH RÁMCŮ

PR INTEGROVANÉHO REGIONÁLNÍHO OPERAČNÍHO PROGRAMU

Všechny postupy MAS budou kontrolovány Centrem pro regionální rozvoj v Hradci Králové. Od fáze předání vybraných projektů z MAS na CRR přechází zodpovědnost za realizaci projektů na CRR, MAS má v další administraci a realizaci projektů pouze pomocnou roli (na vyžádání CRR).

Pro účely plnění své SCLLD bude MAS vykonávat tyto činnosti:

- realizaci projektů průběžně samostatně monitorovat a sledovat naplňování indikátorů
- vykonávat konzultační a poradenskou činnost pro příjemce dotace
- v součinnosti s příjemcem archivovat všechny dokumenty vztahující se k administraci projektu
- vytvářet a uplatňovat propagační materiály související s podpořenými projekty

PR PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA

Všechny postupy MAS budou kontrolovány Státním zemědělským intervenčním fondem v Hradci Králové. PRV má svá specifika jak v oblasti názvosloví (fiche), tak i elektronického prostředí (Portál farmáře). Vzhledem k dobrým zkušenostem z minulého období byly také na MAS delegovány větší povinnosti při administraci žádostí. MAS bude zodpovědná i za úspěšnou realizaci podpořených projektů, v součinnosti s příjemcem dotace bude kontrolovat a potvrzovat změnová hlášení a žádosti o proplacení. V součinnosti se SZIF se bude účastnit i kontrol na místě.

Pro účely plnění své SCLLD bude MAS vykonávat tyto činnosti:

- realizaci projektů průběžně samostatně monitorovat a sledovat naplňování indikátorů
- vykonávat konzultační a poradenskou činnost pro příjemce dotace
- v součinnosti s příjemcem archivovat všechny dokumenty vztahující se k administraci projektu
- vytvářet a uplatňovat propagační materiály související s podpořenými projekty

PR OPERAČNÍHO PROGRAMU ZAMĚSTNANOST

Všechny postupy MAS budou kontrolovány přímo Ministerstvem práce a sociálních věcí v Praze. Do výběru projektů musí MAS zapojit odborníka, který pomůže členům výběrové komise s objektivním posouzením předložených projektů. Od fáze předání vybraných projektů z MAS na MPSV přechází zodpovědnost za realizaci projektů na MPSV, MAS má v další administraci a realizaci projektů pouze pomocnou roli (na vyžádání MPSV).

Pro účely plnění své SCLLD bude MAS vykonávat tyto činnosti:

- realizaci projektů průběžně samostatně monitorovat a sledovat naplňování indikátorů
- vykonávat konzultační a poradenskou činnost pro příjemce dotace
- v součinnosti s příjemcem archivovat všechny dokumenty vztahující se k administraci projektu
- vytvářet a uplatňovat propagační materiály související s podpořenými projekty

PR OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Všechny postupy MAS budou kontrolovány přímo Ministerstvem životního prostředí v Praze nebo Agenturou ochrany přírody a krajiny v Hradci Králové. Do výběru projektů musí MAS zapojit odborníka, který pomůže členům výběrové komise s objektivním posouzením předložených projektů. Od fáze předání vybraných projektů z MAS na MŽP přechází zodpovědnost za realizaci projektů na MŽP, MAS má v další administraci a realizaci projektů pouze pomocnou roli (na vyžádání MŽP).

Pro účely plnění své SCLLD bude MAS vykonávat tyto činnosti:

- realizaci projektů průběžně samostatně monitorovat a sledovat naplňování indikátorů
- vykonávat konzultační a poradenskou činnost pro příjemce dotace
- v součinnosti s příjemcem archivovat všechny dokumenty vztahující se k administraci projektu
- vytvářet a uplatňovat propagační materiály související s podpořenými projekty

4. 3. POPIS ANIMAČNÍCH AKTIVIT

Činnosti MAS při plnění Strategie komunitně vedeného místního rozvoje:

- zvyšování způsobilosti místních aktérů pro vypracovávání a provádění projektů včetně jejich schopností v oblasti projektové přípravy a řízení;
- realizace animačních aktivit směřujících k naplňování SCLLD s cílem usnadnit výměnu informací mezi zúčastněnými stranami;
- propagace SCLLD, informování o SCLLD a uskutečněných projektech;
- usnadňování výměny informací mezi místními aktéry a koordinace aktivit místních aktérů směřujících k naplňování SCLLD;
- podporování potenciálních příjemců v rozvíjení projektových záměrů a přípravě žádostí směřujících k naplňování SCLLD;
- vytváření podmínek a příležitostí pro setkávání, poznávání a spolupráci subjektů v území.

Činnosti MAS při plnění úkolů pro naplňování OP VVV:

zvyšování způsobilosti místních aktérů pro vypracovávání a provádění projektů, tedy především:

- metodická pomoc ZŠ/MŠ s výběrem vhodných šablon pro ZŠ/MŠ;
- zaškolení realizátorů projektů ZŠ/MŠ (např. monitorovací systém MS2014+, Pravidla pro žadatele a příjemce OP VVV);
- průběžná konzultační činnost při realizaci projektu, například nad problematikou zadávání veřejných zakázek, indikátorů, sledování a dodržování povinné publicity projektu;
- metodická pomoc ZŠ/MŠ při zpracování monitorovacích zpráv, zadávání údajů do monitorovacího systému MS2014+, zajištění správnosti předávaných výstupů;
- metodická pomoc s vypořádáním případných připomínek k monitorovacím zprávám od řídicího orgánu apod.;
- metodická pomoc při kontrole na místě a při ukončování projektu a závěrečné zprávě o realizaci.

Formy animačních aktivit:

webové stránky MAS

emailová komunikace

komunikace poštou

Zpravodaj MAS

inzerce, média

osobní setkání

akce pro členy a veřejnost – společenské, sportovní, vzdělávací

MAS Sdružení SPLAV používá většinu dostupných komunikačních a animačních prostředků, které budou v budoucnu ještě rozšířeny o další elektronická média, která osloví mladší aktéry a otevrou činnost MAS dalším zájmovým skupinám.

Animační aktivity probíhají na několika úrovních; jedná se jednak o komunikaci se členy MAS, jednak o propagaci činnosti a CLLD mezi místní veřejností, jednak o zapojení organizací a veřejnosti do činnosti MAS nebo podnětí jejich zájmu o konkrétní projekty a jednak o mediální obraz MAS v širším měřítku. Napříč všemi úrovněmi fungují webové stránky MAS: www.sdruzenisplav.cz, které Sdružení SPLAV spravuje již od roku 2006. Webové stránky obsahují informace o MAS a její činnosti: o programu LEADER, o vlastních projektech a dalších aktivitách MAS, důležité dokumenty jako stanovy, zápisy ze setkání a schůzí orgánů MAS, výroční zprávy včetně výkazu zisků a ztrát a rozvahy atd., objevují se na nich výzvy k účasti na projektech a pozvánky na akce pořádané MAS i spolupracujících a členských organizací. Na webových stránkách je vždy zveřejněn aktuální přehled členů s kontakty a zájmových skupin MAS. Zároveň je zde nabízeno členství v MAS s uveřejněním podmínek členství a potřebných formulářů. MAS

prostřednictvím www také průběžně informuje o plnění SCLLD. Stránky jsou vždy aktuální a splňují povinnou publicitu. Slouží jako ideální platforma pro členy MAS, spolupracující organizace, žadatele i veřejnost.

Především pro členy MAS je každý měsíc vydáván Zpravodaj. Ve Zpravodaji zaměstnanci Sdružení podrobně informují o dění v MAS v uplynulém měsíci až dvou, avizují výzvy, školení a semináře, věnují se současným tématům v oblasti dotací a zábavnou formou postupně představují členy MAS. Zpravodaj je rozepisován elektronicky všem členům a zájemcům a ve formátu pdf je dostupný na webových stránkách MAS.

Ke kontaktu se členy MAS a žadateli slouží emailová pošta. Emaily jsou rozepisovány pozvánky na zasedání orgánů a akce MAS a email slouží spolu s telefonem jako forma přímé komunikace s jednotlivci či dotčenou skupinou. Důležité dokumenty jsou rozepisovány v papírové podobě poštou.

Individuální osobní setkání se členy MAS a veřejností probíhají přímo v kanceláři MAS v domluveném termínu či konzultačních hodinách nebo přímo u členů MAS/žadatelů. Jedná se především o konzultace projektových záměrů, o doporučení či rady jak postupovat v konkrétních případech. Pro potenciální žadatele i příjemce jsou vždy pořádána školení, kde se mohou podrobně seznámit s možnostmi a pravidly a lze přímo reagovat na dotazy a podněty. Osobní setkání jsou pro mnohé občany velmi vítanou formou, zejména pokud nemají doma internet nebo nejsou jeho aktivními uživateli. S aktivními žadateli se zaměstnanci MAS od plánování projektového záměru až po ukončení administrace žádosti setkávají průměrně 7 krát.

Pro členy MAS a veřejnost pořádá MAS pravidelně společenská a informativní setkání, která jsou vždy doplněna o kulturní nebo sportovní část. Veřejnost je tak neformálně seznámena s činností MAS a setkání, která se vždy odehrávají v jedné z obcí na území MAS, mají velký význam i pro místní komunitu. MAS si je vědoma důležitosti kontaktu s veřejností a pro tvorbu strategických dokumentů nebo řešení klíčových otázek pořádá facilitovaná setkání se zájmovými skupinami i další veřejností. Díky tomu jsou dokumenty vždy postavené na reálném základu a vytvořené ke všeobecné spokojenosti.

Pro MAS je přínosná také publicita v médiích, proto Sdružení SPLAV pravidelně spolupracuje s místními periodiky a v případě zajímavého projektu nebo události také s národním tiskem a televizí a rozhlasem. MAS v tisku a rozhlase pravidelně inzeruje výzvy SCLLD a další. Publicita probíhá také ve spolupráci s obcemi, které na požádání vyvěšují na obecní nástěnky pozvánky a informace.

Potenciální žadatelé tak mají možnost dozvědět se relevantní informace z několika různých animačních kanálů. Veškeré dokumenty, pravidla a postupy jsou vyvěšeny na webových stránkách MAS a rozepisovány emaily a žadatelé jsou o výsledcích, požadavcích a termínech vždy neprodleně informováni emaily a poštou, případně telefonicky. Osobní kontakt zůstává i nadále prioritou. Také veřejnost je informována prostřednictvím různých médií.

Plánovanými animačními médii jsou Facebook a Instagram. Facebookový profil bude sloužit kromě informování členů a veřejnosti k přímé komunikaci a bude tvořit ideální kontaktní bod pro spolupráci s dalšími MAS a organizacemi s České republiky i zahraničí. Zejména pro zahraniční publicitu bude vytvořen Instagramový účet Sdružení, kde je pomocí fotografií možné sledovat aktuální dění v MAS. MAS si do budoucna klade za cíl rozšířit povědomí o své činnosti i mezi zájmové skupiny, které nejsou primárními beneficiáři dotačních programů, i přesto mohou a jsou pro území MAS přínosem. Jen tak bude možné naplnit filosofii komunitně vedeného místního rozvoje.

4. 4. POPIS SPOLUPRÁCE MAS NA NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

- **Národní spolupráce**
  - s místními subjekty v regionu MAS
  - s MAS z České republiky
- **Mezinárodní spolupráce**
  - se stálými partnery
  - nová partnerství

Spolupráce s **místními organizacemi a subjekty**, MAS z České republiky a MAS a organizacemi ze zahraničí je pro Sdružení SPLAV stěžejní. Vyplývá to ze samotné podstaty existence místní akční skupiny, která je organizací prosperující právě díky úspěšné kooperaci.

Sdružení SPLAV aktivně spolupracuje s mnoha subjekty z území MAS, často členy MAS; zahrnuje je do svých projektů, využívá jejich odborných znalostí a know how. Podobná spolupráce se ukazuje jako obzvláště přínosná díky blízkosti a vzájemnému přátelství. Do budoucna je proto zapojení místních subjektů do činnosti MAS jednoznačné – spolupráce v rámci vlastních projektů MAS, spolupráce při aktivitách pro děti a mládež, spolupráce při akcích pro členy MAS a veřejnost. Zapojení místních ale i vzdálenějších partnerů je stále aktuálnější, protože na úroveň projektů jsou kladeny stále větší nároky a sdílení know-how, vzájemná pomoc a poradenství jsou velmi prospěšné. MAS proto potřebuje profesionály vždy pro dané konkrétní téma.

Spolupráce s českými MAS probíhá v rámci projektů a na formální i méně formální společenské úrovni. Sdružení SPLAV je členem Národní sítě MAS, pracovní skupiny Mezinárodní Spolupráce a účastní se také dalších setkání, konferencí a seminářů určených pro MAS a další aktéry rozvoje venkova. Sdružení SPLAV má za sebou několik projektů ve spolupráci s MAS z České republiky a v plánu další. Kontakty s dalšími MAS jsou velmi důležité pro aktivity a rozvoj MAS a dávají příjemný pocit sounáležitosti a vědomí, že ostatní mají podobné problémy a postupy. Přestože MAS operují především na lokální úrovni, klišé o globálním smýšlení je pravdivé a začít je potřeba u nás.

Sdružení SPLAV má řadu stálých **partnerů z členských zemí EU** i ze zemí mimo EU. Jedná se o MAS (LAG), obce a organizace z Velké Británie, Finska, Estonska, Polska, Slovenska, Itálie, Slovinska, Rumunska, Maďarska, Rumunska, Srbska a Španělska. Sdružení SPLAV neustále navazuje kontakty s novými subjekty přímým oslovením, prostřednictvím databází a adresářů nebo díky doporučení stávajících partnerů. Mít spolehlivé partnery, kdy partnersví není pouze formální, není samozřejmostí; Sdružení SPLAV je proto s partnery pokud možno v pravidelném kontaktu – emailem, poštou, telefonem a Skypem a ideálně návštěvami mimo režii projektů.

MAS má za sebou řadu mezinárodních projektů a studijních pobytů a mezinárodní spolupráce je jednou z klíčových aktivit i nadále. Přínos zahraničních partnerů je obrovský, kromě realizace vlastního projektu je to přínos kulturní a jazykový, přenos dobré praxe a posílení regionální hrdosti.

4. 4. 1. PŘIPRAVOVANÉ PROJEKTY SPOLUPRÁCE

RIVER OF LIFE (ŘEKA ŽIVOTA) – LEADER Mezinárodní spolupráce (klíčový projekt pro PR PRV, fiche c.17)

Projekt Řeka života vychází z faktu, že **voda je jednou ze základních podmínek existence života**. Voda a její téměř magické schopnosti, voda a její důležitost pro lidstvo, voda a její kulturně-historický význam, voda a její koloběh jsou námátkou témata, která stojí za povšimnutí a šíření. **Nástrojem osvěty o**

významu vody v tomto projektu bude tzv. storytelling (volně přeloženo jako 'vyprávění příběhů') – **interaktivní forma sdělení příběhu**. Tato umělecká disciplína je zároveň vynikající edukativní prostředek, který zaujme široké spektrum diváků. Příběhy o vodě budou vznikat ve spolupráci s lidmi, kteří s ní žijí v těsném sepětí. Každá komunita bude mít svůj příběh a ten bude sdělován dalším posluchačům u nás i v zahraničí. Krásné příběhy pomohou vytvářet zkušení vypravěči z partnerských regionů v rámci několika workshopů. Řeka života ožije na mezinárodním festivalu, kde budou představeny příběhy z různých evropských zemí a ty budou předávány dál. Dalšími výstupy projektu budou informační panely na zvolených místech u řek a vícejazyčná kniha příběhů. **Pomocí dobře vystavěných příběhů se zvýší nejen povědomí o ekologickém tématu vody, ale bude představen i region MAS Sdružení SPLAV a v neposlední řadě dojde k posílení komunitního ducha**. Projekt bude realizován ve spolupráci s partnery z Walesu, kde má myšlenka tradici i kořeny, Slovenska, Polska, České republiky a dalších zemí.

KULINÁŘSKÝ FESTIVAL – LEADER Mezinárodní spolupráce (klíčový projekt pro PR PRV, fiche c.17)

Jídlo vždy spojovalo lidi v rodině, v obci, v regionu a spojovat bude i v rámci spolupráce dvou různých zemí. **Projekt kulinařský festival bude česko-polským gurmánským zážitkem představujícím nejen tradiční jídla jako střípky minulosti, ale také fusion české a polské kuchyně v moderním pojetí**. Na několika workshopech, které proběhnou pod vedením schopných kuchařů i místních obyvatel v obou zemích, budou účastníci seznámeni s recepty lokální kuchyně napříč generacemi a své nově osvojené zkušenosti využijí při vývoji nových kreativních pokrmů. Nejen ty budou pak představeny na závěrečném Kulinařském festivalu. Projekt bude publikovat ozkoušené recepty tištěnou i audiovizuální formou a nabídne je místní restauraci jako festivalové či stálé menu. Projektu se bude účastnit několik českých a polských MAS.

GENERATIONS' COOPERATION FOR LOCAL SECURITY – GENSEC (MEZIGENERAČNÍ SPOLUPRÁCE PRO ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI V REGIONECH MAS) – LEADER Mezinárodní spolupráce (klíčový projekt pro PR PRV, fiche c.17)

Projekt GENSEC si klade za cíl představit na mezinárodní úrovni téma jednotek dobrovolných hasičů a skupin tzv. neighbourhood watch ('sousedská hlídka' či domobrana); jejich život, aktivity, vybavení a kompetence, a zvýšit tak povědomí veřejnosti a zejména mládeže o možnostech a fungování místní bezpečnosti. Místní jednotky dosahují často vynikajících výsledků, jsou významnou posilou společenského a komunitního života na venkově a v neposlední řadě mají také vzdělávací funkci. Zájemci budou mít možnost se účastnit pobytových kurzů v partnerských zemích, v rámci kterých proběhnou teoretické workshopy i praxe. Současné dobrovolné záchranné jednotky budou zlepšeny a vzniknou nové zkušební. Mladí lidé do 26 let budou zapojeni do všech fází projektu a bude pro ně připraven tematický tábor. Projekt bude realizován s estonskými a skandinávskými partnery.

BOOSTING RURAL ENTREPRENEURSHIP AND GREEN ECONOMY (POSÍLENÍ PODNIKÁNÍ NA VENKOVĚ A ZLEPŠENÍ PŘÍSTUPU K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ) – ERASMUS+, ESF

Tématem projektu je venkovské podnikání se souhlasem přírody, která si zaslouží přinejmenším zachovat. Řada tradičních venkovských podnikatelů nemá přístup k informacím, jak pracovat k přírodě šetrněji nebo je to nenapadne. Řada mladých lidí tyto znalosti má, ale obává se začít. V rámci projektu jim budou nabídnuty tzv. inkubátory, díky kterým budou mít začínající podnikatelé zlepšené startovací

podmínky. Stávající podnikatelé budou mít možnost účastnit se vzdělávacího programu, kde si osvojí nové 'zelené' postupy a bude podpořena jejich spolupráce s podnikateli s jiných zemí na šetrném provozu i vývoji inovativních ekologických postupů a produktů. Semináře a konference s ekologickými tématy v podnikání budou nabídnuty také veřejnosti.

STARS OF THE REGION (HVĚZDY REGIONŮ) – ERASMUS+

Projekt Stars of the region je nápadem německé organizace BÜRO FÜR SOZIOKULTUR, jejímž cílem je **probudit v mladých lidech zájem o své rodné místo, o oblast ve které žijí a o její kvality i obyvatele.** V rámci mezinárodních pobytů mládeže několika regionů z různých evropských zemí vznikne pod vedením profesionálů filmové pásmo zachycující genius loci míst, která jsou našimi domovy. Projekt tak nejen povzbudí vztah tvůrců k vlastnímu regionu, ale také umožní nahlédnout do jiných zemí a kultur, získat nový náhled na současné dění, navázat nová přátelství a osvojit práci v cizím jazyku. Film bude představen veřejnosti a nabídnut školám a dalším institucím jako inspirativní a vzdělávací materiál. Do projektu budou zapojeni partneři z Finska, Německa, případně dalších zemí EU.

KREATIVNÍ ODPADY – Přeshraniční spolupráce

Třídění a zpracování odpadů a recyklace je velmi současné téma, které bude námětem projektu, jehož cílem je ještě více přiblížit odpadovou problematiku a její současné trendy obyvatelům regionů partnerských MAS. **Důraz bude kladen zejména na využití odpadů a zbytkových materiálů ke zpracování do podoby nových atraktivních produktů – módních doplňků, paliva, užitkových předmětů atd.** Projekt by měl zvýšit povědomí o tom, co se děje s odpady a některé z nich nabídnout je jako možný vstupní produkt místním zájmovým spolkům, jednotlivcům i podnikatelům. V rámci projektu proběhne několik vzdělávacích, poznávacích a kreativních workshopů a bude vytvořena publikace obsahující základní informace, příklady zajímavých společností využívajících odpadové materiály a návody na DIY aktivity. Zároveň bude vytvořena putovní inspirativní expozice.

BALÍČKY CESTOVNÍHO RUCHU – Přeshraniční spolupráce

Česko-polský projekt vytvoří několik výletních tras na obou stranách hranice, některé budou cílené na propojení obou zemí. Trasy se budou tematicky lišit, stejně tak se budou lišit i délky a náročnost akcí, vytvořeny budou také trasy na míru určitým cílovým skupinám (senioři, rodiče s dětmi atd.) Zvolené náměty - vojenská historie, Sudety a kulturní památky - reflektují bohatou a pohnutou historii příhraničních oblastí. **V rámci projektu budou ve spolupráci s informačními centry zájemcům nabídnuty samotné nové trasy, mapky s informacemi a vyškolení průvodci.**

SAUNY A PECE – BRIDGING, DEVELOPING THE SENCE OF COMMUNITY

Projekt je zaměřený na rozšíření občanského vybavení v obcích přenosem osvědčených tradičních národních zvyklostí mezi českými a finskými regiony. Jedná se o saunování ve Finsku a pečení chleba v České Republice. Obojí mají kromě konkrétního přínosu komunitní přesah; jsou to určité formy společenského života a spolupráce obyvatel v malých obcích. **Budou vybudovány veřejně přístupné komunitní sauny a pece a místní lidé si budou moci osvojit osvědčené postupy, získat nové vědomosti od lektorů a načerpat zkušenosti přímo v partnerských regionech.**

PODPORA REGIONÁLNÍ ZNAČKY LEADER Spolupráce (klíčový projekt pro PR PRV, fiche c.17)

Regionální značky a výrobky vyrobeny v místě převážně z místních surovin jsou stále více populární a žádané. Značka 'vyrobeno v Orlických horách' vznikla v roce 2007. Projektem budou podpořeny stávající a nově vznikající výrobky se značkou 'vyrobeno v Orlických horách'. Mezi hlavní aktivity projektu bude patřit vlastní certifikace nových výrobků, vstup na trh, propagace a marketing.

PŘENÁŠENÍ MANŽELEK

Soutěž nošení manželek má svůj původ ve Finsku, poprvé byla uspořádána v Sonkajärvi v roce 1992. V roce 2016 tak proběhne již dvacátý čtvrtý ročník této soutěže, dvacátý na mezinárodní úrovni. Počet párů, který se soutěže účastní, rok za rokem roste a soutěž, ve které jde o **spojení fyzické kondice a smyslu pro humor**, je každoročně organizována větším počtem zemí světa. Jsou dána závazná pravidla včetně podoby dráhy. Myšlenka organizování této soutěže i v České Republice je výsledkem navázání spolupráce MAS Sdružení SPLAV s domovskou MAS soutěže ve Finsku a **kromě vlastní soutěže přinese regionu publicitu a víceodvětvovou spolupráci na mezinárodní úrovni**. Vznikne certifikovaná dráha na všechny soutěžní disciplíny (klasický běh, sprint a štafeta) a zázemí pro soutěžící a proběhne její pilotní ozkoušení za pomoci finského partnera.

4. 4. 2. DALŠÍ PŘIPRAVOVANÉ PROJEKTY

Další témata budou vznikat postupně spolu se vznikajícími partnerstvími. Již teď Sdružení SPLAV navázalo nová partnerství a poznalo řadu potenciálních spolupracujících organizací, je však předčasné hovořit o konkrétních tématech spolupráce. Nelze však ani s definitivní platností domyslet všechny plánované projekty se stávajícími partnery. Aktuální situace se liší v jednotlivých zemích a není možné s jistotou předjímat konečné podmínky ani časovou koordinaci. Proto je kapitola Spolupráce kapitolou záměrně otevřenou, která jen nastiňuje ty projekty, které Sdružení SPLAV pojí s prověřenými partnery nebo je to záležitost srdeční.

VLASTNÍ PROJEKTY SDRUŽENÍ SPLAV

Vedle projektů spolupráce bude Sdružení SPLAV připravovat i další projekty, a to jak prostřednictvím finančních prostředků SCLLD (klíčové projekty), tak i prostřednictvím přímých finančních prostředků některých operačních programů.

Klíčové projekty

Klíčové projekty budou vedle Programového rámce PRV (výše uvedené projekty spolupráce) připravovány i pro PR OPZ a případně i PR OPŽP. Jejich anotace je uvedena u jednotlivých programových rámců.

Přímé projekty

Přímé projekty MAS budou navazovat na dosavadní činnost MAS a budou zaměřeny na:

- a) vlastní profesionalizaci-zvyšování kvalifikace zaměstnanců
- b) zaměstnanost znevýhodněných osob-zvyšování kvalifikace a vytváření PM ve veřejně prospěšných činnostech a sociálním podnikání
- c) školní a celoživotní vzdělávání a osvěta-přednášky, kurzy, exkurze, výstavy
- d) volnočasové aktivity mládeže-letní tábory, výměnné pobyty

- e) propagaci území MAS, obcí, podnikatelů, NNO, turistické možnosti

4. 5. POPIS ZVLÁŠTNÍCH OPATŘENÍ PRO HODNOCENÍ (MONITORING A EVALUACE)

4. 5. 1. INDIKÁTORY

Sdružení SPLAV využívá pro monitorování a vyhodnocování strategie indikátory definované v Národním číselníku indikátorů. Tyto indikátory navazují na specifické cíle programů a jsou sledovány v MS2014+. Pokud číselník neobsahoval vhodné indikátory, vytvořila MAS vlastní indikátory pro účely monitorování projektů. **Strategie MAS vychází ze tří různých úrovní hodnot indikátorů.**

Na první úrovni vycházejí z hodnot, které obsahují veškeré prvky sledovaného charakteru (zařízení, objekty, obyvatelé, kilometry apod.) v území. Tento ukazatel značí pouze **potenciálně možné počty** podpořených prvků v území.

Na druhé úrovni jsou tzv. **potřeby regionu**, tj. počty prvků, které by MAS chtěla opravit, modernizovat, postavit uskutečnit apod.

Ve třetí úrovni uvedené v SCLLD jsou stanoveny **závazné hodnoty** indikátorů – počty prvků, na které bude pravděpodobně dostatek finančních prostředků a **kteřé mohou být** v daném časové období finančně **podpořeny**.

Závazné indikátory pak budou podkladem pro pravidelný monitoring projektů. Ostatní indikátory (některé indikátory specifických cílů, které nejsou naplňovány v rámci Programových rámců) budou sledovány mimo MS2014+ a budou využity pro vlastní monitorování, nejsou předmětem hodnocení řídicího orgánu.

4. 5. 2. MONITOROVÁNÍ

Závazný postup monitorování a vyhodnocování realizace SCLLD je stanoven v Metodickém pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020 MMR. Základním nástrojem pro monitoring CLLD bude jednotný monitorovací systém pro období 2014-2020 (MS2014+). MAS do tohoto systému zadá finanční plán SCLLD a plánované hodnoty indikátorů v rámci žádosti o podporu SCLLD. Zprávu o plnění SCLLD bude MAS zpracovávat 2x ročně (do 15.1. vždy s použitím údajů k 31.12. a do 15.7. vždy s použitím údajů k 30.6.) ve struktuře, která je stejná pro všechny integrované nástroje: identifikace SCLLD, sledované období, stav realizace, dodržení finančního plánu, popis realizace SCLLD, plnění indikátorů, přílohy. Tyto zprávy bude MAS předkládat vždy až po schválení předcházející zprávy povinným orgánem MAS prostřednictvím MS2014+ na MMR-ORP.

Do 30 pracovních dnů od ukončení posledního projektu podpořeného v rámci SCLLD (platba příjemci) předloží MAS Závěrečnou zprávu o plnění integrované strategie opět prostřednictvím MS2014+.

V rámci monitoringu SCLLD může MAS navrhnout změny ve schváleném dokumentu.

Při stanovení jednotlivých monitorovacích ukazatelů SCLLD 2014-2020 byla brána v úvahu zkušenost z předchozího období. Indikátory jsou stanoveny na úrovni jednotlivých projektů, výzev, let, programových rámců a SCLLD. Dosahované výsledky budou průběžně sledovány, vyhodnocovány a zohledňovány v následujících výzvách. V případě zjištění špatného odhadu hodnoty u některého indikátoru v 1 milníku realizace SCLLD v roce 2018, bude hodnota po dohodě s příslušným řídicím orgánem programu upravena.

Monitoring výsledků realizace SCLLD bude probíhat pravidelně v souladu s metodickým pokynem a budou jej provádět zaměstnanci MAS s členy Programového výboru. Výsledky monitoringu budou zveřejňovány na internetových stránkách MAS (www.sdruzenisplav.cz).

Monitoring jednotlivých projektů bude probíhat ve 3 základních etapách – před zahájením při kontrole přijatelnosti, po ukončení realizace v rámci kontroly žádosti o proplacení a před ukončením období udržitelnosti. Projekty však v závislosti na svém zaměření, nákladnosti, složitosti, problémovosti, atp. mohou být ze strany MAS kontrolovány a monitorovány častěji.

4. 5. 3. HODNOCENÍ

Zjištěné hodnoty monitorovacích ukazatelů budou doplňovány do připravených formulářů podle jednotlivých fichí, výzev a let, případně jinak stanoveného období, a operačních programů. Přehledy vypracované zaměstnanci MAS budou předkládány Programovému a Kontrolnímu výboru k projednání a hodnocení. Vypracovaná hodnotící zpráva bude přednesena členům Valné hromady a využita pro přípravu průběhu výzev v následujícím období.

4. 5. 4. UDRŽITELNOST

Kontroly realizace projektů budou evidovány na formulářích dle jednotlivých fází včetně zajištění dokumentace, a to po celou dobu udržitelnosti. Průběžně budou sledovány všechny projekty, zvláštní pozornost bude věnována zejména potencionálně problémovým nebo náročnějším projektům.

4. 5. 5. KONTROLA ČINNOSTI MAS

Kontrolní výbor projednává řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávy MAS a jeho hospodaření, dohlíží nad souladem činností spolku se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD. Dále provádí kontrolu metodiky způsobu výběru projektů SCLLD a její dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru MAS. Kontrolní orgán provádí monitoring a hodnocení SCLLD – zpracovává a předkládá ke schválení rozhodovacímu orgánu indikátorový a evaluační plán SCLLD. Audit zajišťuje odborná firma. MAS Sdružení SPLAV splňuje požadavky normy ISO 9001.

4. 5. 6. EVALUACE

Hlavním evaluačním úkolem bude stanovit, zda aktivity realizované v rámci SCLLD v hodnoceném období naplnily principy 5 U (účelnost, účinnost, úspornost, užitečnost udržitelnost) a zda jsou získané výsledky dále udržitelné.

Evaluace SCLLD bude prováděna v souladu s Metodickým pokynem pro evaluace v programovém období 2014–2020 zpracovaným MMR. MAS zajistí povinnou mid-term **evaluaci** realizace a plnění SCLLD (procesní a výsledková evaluace) s údaji platnými k 31.12. 2017. Tato evaluace bude součástí celkové mid-term evaluace realizace integrovaných nástrojů, kterou zajišťuje MMR jako součást evaluace naplňování územní dimenze. Zpracování všech evaluačních výstupů musí respektovat principy a standardy evaluací, pravidla pro sdílení informací a přiměřeně postupy pro sestavení a realizaci evaluačního plánu uvedené v metodickém pokynu. Šetření bude provedeno v r. 2018 a bude zjišťovat průběžné naplňování realizace strategie (mid-term evaluace). Na základě výsledků průzkumu bude

možné aktuálně reagovat na průběžný stav, tj. upravit indikátory i zacílení vyhlášení výzev v druhé části období nebo upravit preferenční kritéria tak, aby se výzvy naplňovaly v souladu s původním plánem. Druhé šetření proběhne v roce 2023 a bude sloužit jako podklad k závěrečnému vyhodnocení celého programového období a přípravě strategického plánu na další období MAS. Také toto šetření bude součástí celkové evaluace realizace integrovaných nástrojů, kterou zajistí MMR jako součást evaluace naplňování územní dimenze.

V rámci MAS bude každý rok probíhat roční evaluace - vyhodnocení všech přijatých žádostí o podporu a vyhodnocení podpořených projektových záměrů vč. sledování naplňování monitorovaných indikátorů.

4. 5. 7. ARCHIVACE

Veškerá dokumentace a data Sdružení SPLAV podléhají archivaci. Sdružení má vypracovaný skartační (archivační) řád, kterým se řídí. Archiv se nachází ve vyhrazených prostorech kanceláře.

Během monitoringu, kontrol, hodnocení a archivace bude MAS Sdružení SPLAV postupovat podle předpisů a doporučení daných v pravidlech pro administraci projektů SCLLD jednotlivými operačními programy.

4. 6. VÝHLED ČINNOSTI MAS SDRUŽENÍ SPLAV V DALŠÍM OBDOBÍ (PO R. 2022)

Po ukončení stávajícího programového období 2014-22 bude Sdružení SPLAV pravděpodobně vykonávat tyto činnosti:

Projekty SCLLD – MAS bude zajišťovat kontroly a monitoring projektů po dobu jejich realizace a následně udržitelnosti, bude spolupracovat s příjemci dotace na jejich povinnostech, povede výkazy hodnot indikátorů, bude zpracovávat monitorovací zprávy, zprávy o udržitelnosti projektů a SCLLD, propagovat podpořené projekty a způsob jejich financování a vykonávat další povinnosti podle pokynů Řídících orgánů OP a dalších subjektů. Všechny relevantní dokumenty sestavené do složek výzev, příjemců a programových rámců bude archivovat.

Vlastní projekty – MAS bude zajišťovat realizaci a udržitelnost vlastních podpořených projektů v souladu s pokyny Řídících orgánů. Bude zpracovávat potřebné monitorovací a evaluační zprávy a vykonávat další povinné úkony.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje – MAS bude vyhodnocovat ukončené programové období, plnění cílů, indikátorů, posuzovat vhodnost cílů a opatření, navrhopvat a projednávat změny pro další období. Bude se seznamovat s možnostmi MAS v dalším období, studovat vhodné programy finanční podpory, plnit povinnosti spojené s přípravou dalšího programového období. Souběžně bude MAS pracovat na přípravě navazující strategie pro další období, a to sběrem aktuálních dat, dotazníkovými šetřeními, atd.

Ostatní činnost MAS – MAS bude nadále vyvíjet činnost ve vztahu k členům a svěřenému území, bude svolávat zasedání a porady členů, pořádat vzdělávací, společenské, kulturní a sportovní akce pro veřejnost. V případě veřejně prospěšných činností bude MAS zaměstnavatelem veřejně prospěšných prací a dalších forem podpořených pracovních míst, případně provozovatelem podpořených veřejně prospěšných služeb. V případě podnikatelské činnosti bude vykonávat tuto činnost (např. sociální podnikání, poradenská činnost, expertní činnost, vzdělávání, atp.).

K 26. 1. 2016 zpracoval kolektiv pracovníků MAS Sdružení SPLAV.